Jaarstukken 2024

Gereviseerde versie

Behandeling in de gemeenteraad op 2 juli 2025.

Inhoudsopgave

JAARVERSLAG 5

Inleiding 7
Zo is de programmaverantwoording opgebouwd 9
Samenvatting 10
Financieel beeld in hoofdlijnen 12
Roerdalen in Balans 15

PROGRAMMAVERANTWOORDING 17

Programmaverantwoording 19
Programma 1 Krachtige dorpen 21
Programma 2 Participatie, ondersteuning en zorg 27
Programma 3 Veilige dorpen 35
Programma 4 Economie, natuur, toerisme, cultuur en duurzaamheid 40
Programma 5 Woonomgeving 49
Programma 6 Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen 57
Programma 7 Bestuur, organisatie en dienstverlening 63
Programma 8 Algemene middelen 72

PARAGRAFEN 77

Paragraaf Bedrijfsvoering 79
Paragraaf Wet open overheid / Openbaarheidsparagraag 87
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 88
Paragraaf Gemeentelijk grondgebied 93
Paragraaf Lokale heffingen 97
Paragraaf Verbonden partijen 104
Paragraaf Financiering 133
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 139

JAARREKENING 153

Balans 154
Overzicht van baten en lasten in de rekening 157
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 159
Toelichting op de Balans 164
Toelichting op de baten en lasten 191
Sisa verantwoording 202

BIJLAGEN 215

JAARVERSLAG

Inleiding

Het afgelopen jaar hebben we, samen met inwoners en ondernemers, verder gewerkt aan de ontwikkeling van onze gemeente. Onze ambitie om op een dorpsgerichte en samenhangende wijze te opereren, blijft onverminderd groot. Tegelijkertijd stonden we voor financiële uitdagingen. Zonder aanvullende maatregelen dreigt een structureel tekort in onze begroting, dat vanaf 2026 verder oploopt als gevolg van de bezuinigingen vanuit de Rijksoverheid.

In deze jaarrekening blikken we terug op de genomen maatregelen en de financiële resultaten van het afgelopen jaar. Waar mogelijk hebben we kosten verlaagd en inkomsten vergroot om de financiële balans te bewaken. Toch blijft verdere structurele verbetering noodzakelijk. Daarom hebben we in het najaar van 2023 het traject *Roerdalen in Balans* gestart. In overleg met de gemeenteraad en een raadswerkgroep zijn in maart 2024 keuzemogelijkheden gepresenteerd om de begroting structureel sluitend te krijgen, zonder een beroep te doen op onze reserves.

Financieel Beleid en Resultaten
Onze financiële huishouding is gericht op het duurzaam in evenwicht brengen van inkomsten en uitgaven, zodat we verantwoord kunnen blijven investeren in belangrijke maatschappelijke opgaven. Dit omvat thema's zoals bestaanszekerheid, woningbouw en de energietransitie. Ondanks de onzekerheden in de bredere economische context, hebben we onze lange termijn doelen niet uit het oog verloren.

De financiële kerncijfers tonen aan dat we met gerichte maatregelen onze begroting beter in balans brengen, maar verdere inspanningen blijven noodzakelijk om toekomstige tekorten te voorkomen. Onze strategie blijft gericht op een combinatie van kostenbeheersing, efficiëntere inzet van middelen en samenwerking met maatschappelijke partners en investeren om te renderen.

Onze Werkwijze: Samenwerking en Opgavegericht Werken
Onze werkwijze kenmerkt zich door samenwerking en maatwerk. We werken steeds meer vanuit opgaven die voor inwoners belangrijk zijn en zoeken daarin de optimale rolverdeling tussen de gemeente en de gemeenschap. Dit betekent:

- Een dorpsgerichte aanpak, waarin de leefbaarheid en sociale samenhang per dorp centraal staan.
- Opgavegericht werken, waarbij de behoeften van inwoners het vertrekpunt vormen en we handelen vanuit mogelijkheden in plaats van beperkingen.
- Een flexibele overheid die per taak een passende rol zoekt en waar mogelijk lokaal handelt, met korte lijnen naar bestuur en medewerkers.
- Een resultaatgerichte, experimentele aanpak waarin we ruimte geven aan nieuwe initiatieven.
- Werken vanuit kernwaarden als respect, gelijkwaardigheid, vertrouwen en verantwoordelijkheid.

Vooruitblik
De komende periode blijft de financiële stabiliteit van onze gemeente een belangrijk aandachtspunt. Het is onze prioriteit om structurele oplossingen te vinden die niet alleen bijdragen aan een sluitende begroting, maar ook de kwaliteit van onze dienstverlening en leefomgeving behouden.

In de samenvatting (algemeen deel) nemen we u in vogelvlucht mee langs de belangrijkste resultaten uit het afgelopen jaar. In de programmaverantwoording gaan we per programma in op de doelen en activiteiten die in 2024 gepland waren. Hier verantwoorden we ook de financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Leeswijzer

De “Jaarstukken 2024” bestaan uit de volgende onderdelen:

- *het jaarverslag*
  Hierin beschrijven we de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar. Daarnaast schetsen we het financieel beeld op hoofdlijnen.
- *de programmaverantwoording*
  De programmaverantwoording bestaat uit de 8 programma’s. De opbouw van de programma’s wordt hieronder verder uitgelegd.
- *de paragrafen*
  Het betreft hier de verplichte paragrafen volgens de BBV. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de programma’s. Het gaat vooral om de beleidslijnen voor beheersmatige aspecten die grote financiële gevolgen hebben of kunnen hebben. Iedere paragraaf heeft zijn eigen karakter en opbouw.
- *de jaarrekening*
  De jaarrekening is het financiële deel van de jaarstukken en bestaat uit het overzicht van baten en lasten en de balans.

Zo is de programmaverantwoording opgebouwd

Inleiding
Hierin beschrijven we kort waar het programma over gaat en wat we wilden bereiken.

Speerpunten
Onder *speerpunten* hebben we de speerpunten uit de programmabegroting vermeld. We rapporteren over de inhoud, financiën en planning.
Hiervoor gebruiken we de volgende tekens en kleuren:

 het gaat goed, dus zoals we in de begroting hebben aangegeven

 het gaat minder goed dan gepland, uitvoering zoals begroot staat onder druk

 het gaat niet goed, we wijken af van de begroting

Reguliere werkzaamheden
Naast de speerpunten voeren we ook nog veel andere werkzaamheden uit. Deze reguliere werkzaamheden worden kort opgesomd.

Indicatoren
Door het Rijk, zijn in afstemming met de VNG, een aantal indicatoren verplicht gesteld. Deze zijn opgenomen in de paragrafen. De gegevens zijn afkomstig van www.waarstaatjegemeente.nl. Per indicator is aangegeven wat de betekenis is, welke bron gebruikt is en op welke jaar het gegeven betrekking heeft. Ter vergelijking zijn ook de gemiddelde waardes van de gemeenten in de provincie Limburg, van niet stedelijke gebieden en van gemeenten met minder dan 25.000 inwoners weergegeven.

Financieel
Bij de staatjes geven we per programma aan:
- Wat de daadwerkelijke baten en lasten van vorig jaar waren (rekening 2024).
- Wat de bedragen waren in de begroting zoals deze oorspronkelijk door de raad is vastgesteld (primitieve begroting).
- Wat de baten en lasten van de aangepaste begroting zijn op basis van door de raad vastgestelde begrotingswijzigingen (actuele begroting).
- Wat de daadwerkelijke baten en lasten van 2024 waren (rekening 2024).
- Of er een voordelig (V) of nadelig (N) verschil is tussen de actuele begroting en de rekening 2024 (verschil).

Naast de baten en lasten zijn de mutaties in de reserves op dezelfde manier weergegeven.

In de toelichting zijn de belangrijkste verschillen verder uitgewerkt. Kleinere verschillen zijn opgenomen als overige afwijkingen.

Samenvatting

In deze samenvatting beschrijven we de belangrijkste ontwikkelingen van het jaar 2024. Daarnaast schetsen we het financieel beeld op hoofdlijnen en lichten we de verschillen tussen de begroting en de realisatie toe.

Roerdalen in Balans: werken aan financieel gezond beleid
Bij de voorbereiding van de begroting 2021-2024 werd een structureel tekort vastgesteld. Dit heeft geleid tot de invoering van het traject 'Roerdalen in Balans', waarbij de gemeente heeft ingezet op kostenbeheersing en doelmatige besteding van middelen. In 2024 werd een vervolgstap gezet met 'Roerdalen in Balans 2.0' om de begroting structureel sluitend te krijgen zonder een beroep te doen op de reserves. Hoewel dit voor 2025 is gelukt, blijft het meerjarig perspectief een uitdaging. Eind 2024 is daarom het project 'Gezond Financieel Perspectief' gestart om verdere structurele oplossingen te verkennen.

Maatschappelijke ontwikkeling
In 2024 is verder gewerkt aan de versterking van de sociale basis en het verbeteren van ondersteuning in het sociaal domein. Belangrijke speerpunten waren de uitbreiding van de basisondersteuning, inzet van ervaringsdeskundigen en het programma 'Samen doen, samen leren'. Ook werd samen met inwoners gewerkt aan ontmoetingsplekken en is gestart met een experimentele opleiding sociaal werk voor jongeren in samenwerking met ROC Gilde.

Bestaanszekerheid stond hoog op de agenda. Er is een breed maatschappelijk traject gestart met inwoners, organisaties en ondernemers, gericht op het versterken van de bestaanszekerheid. Hierbij is ingezet op vereenvoudiging van ondersteuningsregelingen en het verbeteren van de begeleiding door het sociaal team.

De opvang van Oekraïense vluchtelingen en statushouders bleef een aandachtspunt. Er zijn nieuwe tijdelijke woningen gerealiseerd en de maatschappelijke begeleiding werd uitgebreid. De stijgende kosten in de jeugdzorg en de Wmo zorgden voor financiële uitdagingen, ondanks preventieve maatregelen zoals valpreventietrainingen en welzijnsprogramma's.

Veiligheid en handhaving
In 2024 lag de focus op preventie en bewustwording. Via projecten als 'Kiek Oet' werd aandacht besteed aan ondermijning en criminaliteitsbestrijding. De samenwerking met Meld Misdaad Anoniem werd voortgezet en een nieuw meldpunt voor ongewenst huurgedrag werd opgericht.

Brandveiligheid kreeg extra aandacht met een subsidieaanvraag voor natuurbrandmanagement en de uitbreiding van voorlichtingsprogramma's. Daarnaast werd gewerkt aan de bestuurlijke aanpak van ondermijning en het versterken van de samenwerking tussen zorg en veiligheid. De implementatie van de Wet Aanpak Samenhangende Meervoudige Problematiek (WAMS) bleef onzeker vanwege het controversieel verklaren van de wet.

Ruimtelijke ontwikkeling en duurzaamheid
In 2024 werd verder gewerkt aan de implementatie van de Omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Ondanks uitdagingen rondom regelgeving en financiering zijn diverse woningbouwprojecten doorgezet.

De verduurzaming van Roerdalen kreeg een impuls met de voorbereidingen voor een gemeentelijk zonneveld, de voortgang van het project 'Zon op dak' en de uitvoering van het Nationaal Isolatie Programma (NIP).

De gemeente bleef betrokken bij de Regiodeal en het Limburgs Programma Landelijk Gebied, waarbij inzet was gericht op natuurontwikkeling en het versterken van de regionale samenwerking.

Economie en toerisme
De gemeente zette zich in voor een gezond ondernemersklimaat en regionale samenwerking. De oprichting van een toeristisch platform werd voorbereid en ondernemers werden ondersteund via diverse netwerkinitiatieven. Daarnaast werd een ambitieplan opgesteld voor de hippische sector.

De gemeente droeg bij aan de uitvoering van de Regiodeal Midden-Limburg en het project 'Elke Regio Telt', waarmee een langdurige samenwerking met het Rijk wordt aangegaan. De focus lag hierbij op leefbaarheid, landschap en klimaat.

Conclusie
In 2024 zijn belangrijke stappen gezet om Roerdalen sociaal, economisch en financieel in balans te houden. De samenwerking met inwoners en ondernemers groeide verder, maar er blijven uitdagingen zoals stijgende zorgkosten en de noodzaak om de gemeentelijke financiën structureel gezond te houden. Dit vraagt om blijvende aandacht en gezamenlijke inspanningen. Samen werken we aan een toekomstbestendig Roerdalen!

We sluiten 2024 af met een overschot van € 4,3 miljoen.

Het overschot heeft een aantal redenen. We hebben de belangrijkste afwijkingen al gedeeltelijk verantwoord bij de halfjaarrapportage. Hieronder staan de grootste afwijkingen in 2024 ten opzichte van de halfjaarrapportage rapportage:

Grootste afwijkingen

➢ Surplus van SPUK Oekraïne opvang ontheemden	-	1.631.000 (V)
➢ Meer uitgaven jeugdzorg	-	200.000 (N)
➢ Hogere Rijksuitkering Pw, IOAW, IOAZ, Bbz 2004	-	366.000 (V)
➢ Voordelig saldo Modulaire gemeenschappelijke regeling SD LN	-	117.000 (V)
➢ Hogere opbrengst grondverkopen en hogere opbrengst pachtopbrengsten	-	161.000 (V)
➢ Verkoop grond LOG Montfort	-	169.000 (V)
➢ Lagere kosten afval	-	231.000 (V)
➢ Hogere leges omgevingsvergunningen	-	573.000 (V)
➢ Storting in voorzieningen i.v.m. personele regelingen en (voormalig) college van B&W regelingen	-	1.139.000 (N)
➢ Niet realiseren stelpost efficiencyresultaat sc MER	-	160.000 (N)
➢ Gemeentefondsuitkering, effect decembercirculaire 2024	-	377.000 (V)
➢ Rentevoordeel en rente inkomsten (kortlopende) financiering	-	92.000 (V)

In de programmaverantwoording wordt uitgebreider ingegaan op de afwijkingen per programma.

In het financieel beeld op hoofdlijnen lichten we de verschillen ten opzichte van de actuele begroting toe.

Financieel beeld in hoofdlijnen

De primitieve begroting 2024-2027 is vastgesteld op 9 november 2023 met een resultaat van € 0 in het jaar 2024. Het saldo is in de loop van 2024 begrotingstechnisch gewijzigd naar een positief saldo van € 1.337.377. Bij het opstellen van de jaarrekening blijkt het resultaat uiteindelijk nog positiever. We sluiten 2024 af met een positief saldo van € 4.278.605.

Onderstaande tabel laat op programmaniveau het verloop en de verschillen zien van het resultaat van de primitieve en de actuele begroting, afgezet tegen het resultaat van de jaarrekening.

bedragen x € 1.000

Overzicht programma's	Rekening 2023	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
1. Krachtige dorpen	- 5.506	- 6.415	- 6.576	- 6.384	192 V
2. Participatie, ondersteuning en zorg	- 30.020	- 26.952	- 35.212	- 31.804	3.408 V
3. Veilige dorpen	- 2.449	- 2.523	- 2.638	- 2.593	46 V
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	- 2.024	- 1.924	- 3.346	- 2.813	533 V
5. Woonomgeving	- 7.989	- 6.788	- 6.979	- 6.519	459 V
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	- 8.021	- 8.491	- 9.263	- 9.295	- 32 N
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	- 12.025	- 12.184	- 12.540	- 13.360	- 820 N
8. Algemene middelen	- 403	- 375	- 341	- 328	12 V
Totaal Lasten	**- 68.439**	**- 65.651**	**- 76.896**	**- 73.096**	**3.799 V**
Baten					
1. Krachtige dorpen	725	770	843	700	- 142 N
2. Participatie, ondersteuning en zorg	8.451	5.519	11.171	10.356	- 815 N
3. Veilige dorpen	220	56	56	30	- 26 N
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	904	870	1.199	1.267	68 V
5. Woonomgeving	5.469	4.648	6.061	6.433	372 V
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	2.772	2.566	3.340	3.411	71 V
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	1.331	457	4.365	4.896	531 V
8. Algemene middelen	46.650	46.561	49.519	49.821	302 V
Totaal Baten	**66.522**	**61.446**	**76.553**	**76.914**	**361 V**
Saldo van baten en lasten	**- 1.918**	**- 4.205**	**- 343**	**3.818**	**4.161 V**
Mutatie reserves					
Toevoegingen	**- 3.349**	**- 127**	**- 7.719**	**- 9.097**	**- 1.378 N**
Onttrekkingen	**6.881**	**4.332**	**9.399**	**9.557**	**158 V**
Mutatie reserves	**3.532**	**4.205**	**1.680**	**461**	**- 1.219 N**
Resultaat	**1.614**	**0**	**1.337**	**4.279**	**2.941 V**

In de programmaverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering worden de verschillen gedetailleerd toegelicht. Ook voor de mutaties in de reserves worden per programma de verschillen toegelicht. Hierna lichten we de belangrijkste verschillen kort toe.

Surplus SPUK Oekraïne-opvang ontheemden
De specifieke uitkering voor de opvang van Oekraïense ontheemden heeft geresulteerd in een voordelig saldo van € 1.631.000 op basis van het normbedrag per bed. De ontvangen Rijksbijdrage was hoger dan de daadwerkelijk gemaakte kosten.

Meeruitgaven jeugdzorg
De uitgaven binnen de jeugdzorg zijn gestegen door een toename van complexe zorgvragen en hogere tarieven.

Hogere Rijksuitkering Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz
De definitieve Rijksuitkering is hoger dan bekend was bij het opstellen van de halfjaarrapportage 2024. Daarnaast is er meer geld teruggevorderd dan begroot.

Voordelig saldo Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg-Noord
De MGR Sociaal Domein Limburg-Noord heeft 2024 met een positief resultaat afgesloten. Dit zorgt voor een hoger uit te betalen saldo aan de deelnemende gemeenten.

Hogere opbrengsten uit grondverkopen en pacht
Door gunstige marktontwikkelingen en extra verkopen is er een meeropbrengst gerealiseerd.

Verkoop grond LOG Montfort
De verkoop van de voorlaatste bedrijfskavel in het LOG Montfort leverde € 169.000 extra op.

Lagere kosten afvalverwerking
De positieve verschillen in de uitgaven bij afval zijn te verklaren door de variabele marktprijzen van afvalstromen zoals kunststoffen en oud papier karton. Met name bij kunststof en drankkartons zijn de kosten lager geweest dan verwacht.

Hogere leges omgevingsvergunningen
Het aantal aanvragen voor omgevingsvergunningen lag hoger dan verwacht, wat resulteerde in een meeropbrengst.

Storting in voorziening voor (voormalig) collegeleden en personele regelingen en verlofsaldi
In verband met verlofsparen, bovenwettelijk verlof en personele regelingen is € 248.000 toegevoegd aan de voorzieningen. Daarnaast heeft voor pensioenenrechten en wachtgeld van (voormalig) collegeleden een hogere storting plaatsgevonden van € 870.000.

Niet gerealiseerde stelpost efficiencyresultaat servicecentrum MER
De verwachte besparing binnen het servicecentrum MER is niet behaald. Dit komt door de hogere storting die de MER ook heeft moeten doen in de voorzieningen voor personeel.

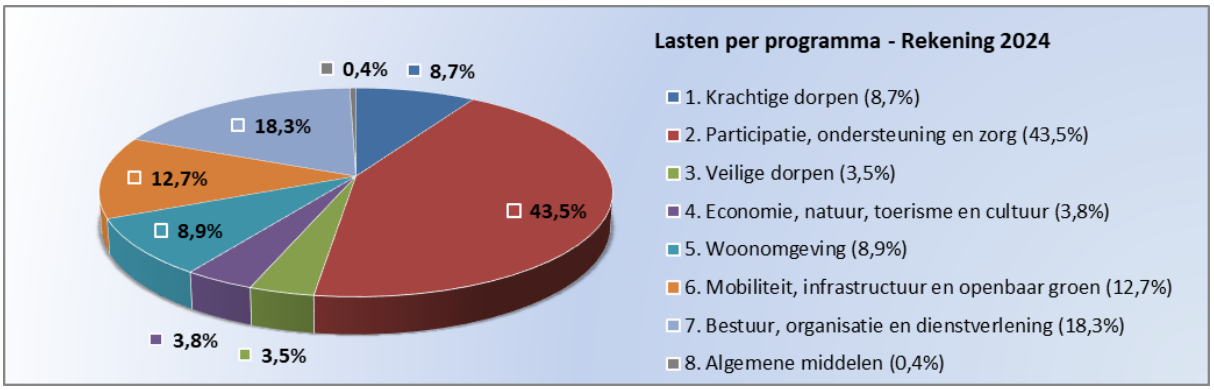
Gemeentefondsuitkering – effect decembercirculaire 2024
De effecten in de decembercirculaire 2024, zijn niet meer verwerkt in de begroting 2024.

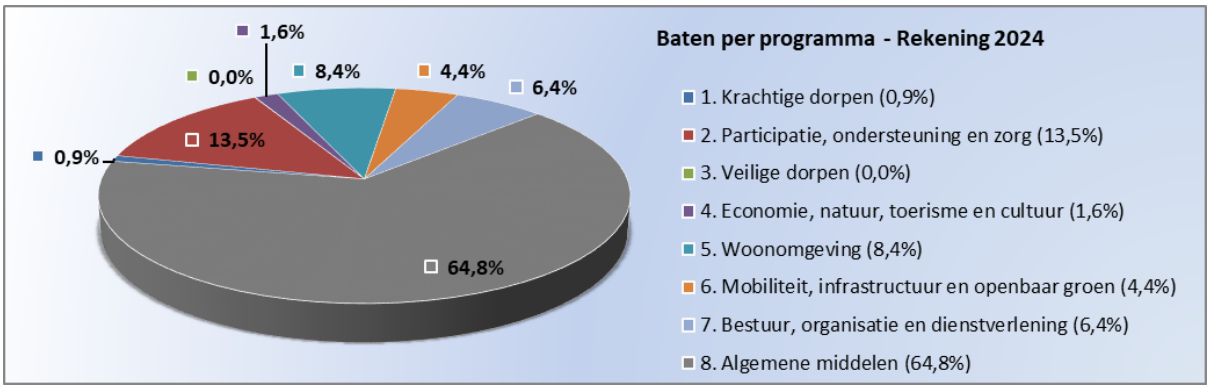
Rentevoordeel
Door een hogere opbrengst op het schatkistbankieren en de hogere rentekosten van de lening die in december 2023 nog is afgesloten, ontstaat een positief rente-effect.

Grafisch overzicht baten en lasten per programma

In onderstaande grafieken wordt in één oogopslag de verdeling van baten en lasten over de programma's gepresenteerd. De bedragen kunt u terugvinden in de kolom rekening 2024 van de vorige tabel.

De grafiek hieronder staan de verdeling van de lasten en baten per programma gevisualiseerd.

Roerdalen in Balans

Bij de voorbereiding van de begroting 2021-2024 bleek voor het eerst dat we een structureel tekort hadden dat toen op liep naar bijna € 3,5 miljoen. Gezien de omvang van het tekort is toen gekozen voor een aanpak waarbij de kwaliteit voor de gemeenschap overeind bleef en onze kernwaarden centraal bleven staan.

Om de tekorten in de periode 2021-2024 te dekken is toen een reserve “Afdekken te korten” gevormd die niet nodig is geweest. Deze hebben we bij halfjaarrapportage van 2024 dan ook volledig laten vrijvallen naar de algemene reserve.

Zoals al eerder in de begroting 2024 is aangegeven is de taakstelling bij het sociaal domein niet gerealiseerd. Wel is vanuit de omvorming gewerkt aan de uitbreiding van de basisondersteuning. Hiermee willen we de ingewikkelde hulp terugbrengen naar de menselijk maat. Terug naar wat de inwoner echt nodig heeft kijkend vanuit zijn eigen situatie. Ondanks dat we dit niet helemaal kunnen onderbouwen denken we wel dat door deze inzet de kosten minder snel gestegen zijn.

De taakstelling van investeren om te renderen is nu nog niet volledig gerealiseerd, maar we verwachten wel deze in de komende jaren te gaan realiseren. In 2024 heeft in ieder geval de verdere verledding van de verlichting plaatsgevonden, zowel van de straatverlichting als ook bij de voetbalvelden. In 2024 heeft de voorbereiding plaatsgevonden voor de businesscase voor het gemeentelijk zonnestation. Na de besluitvorming in de raad in april 2025, is de verdere uitwerking opgepakt.

In het kader van in control zijn we verder gegaan met de verbetering en vereenvoudiging van het planning & control proces met in de eerste helft van 2024 een kadernota waarin een betere aansluiting is gemaakt tussen inhoud en financiën.

Ondanks de inspanningen en effecten van Roerdalen in Balans werden we bij de begroting 2024 nog steeds geconfronteerd met een niet sluitend meerjarig perspectief. Daarom hebben we het traject *Roerdalen in Balans 2* gestart. In overleg met de gemeenteraad en een raadswerkgroep zijn in maart 2024 keuzemogelijkheden gepresenteerd om de begroting structureel sluitend te krijgen, zonder een beroep te doen op onze reserves. Dit is in de kadernota 2025 ook gelukt voor 2025, maar het meerjarig perspectief is nog steeds negatief. Weliswaar is dit een stuk lager dan begin 2021, maar gelet op de ontwikkelingen loopt het structurele tekort weer verder op. In de laatste maanden van 2024 hebben we een start gemaakt met het project “Gezond Financieel Perspectief”. Uit de bijeenkomsten met de raadswerkgroep is de conclusie gekomen dat het om te komen tot een structurele oplossing een kerntakendiscussie waarschijnlijk noodzakelijk is.

Voor Roerdalen in Balans hadden we naast de reserve voor de afdekking van de tekorten ook een reserve voor de uitvoering van het project. Deze reserve is maar voor de helft aangesproken. We willen deze reserve in stand houden om hier de kosten van het project “Gezond Financieel Perspectief” mee te bekostigen.

PROGRAMMAVERANTWOORDING

Programmaverantwoording

De programmaverantwoording met acht programma’s is als volgt ingedeeld:

Sociaal domein; de mens centraal
1. Krachtige dorpen.
2. Participatie, ondersteuning en zorg.
3. Veilige dorpen.

Ruimtelijk domein; ruimtelijke ontwikkeling en (eu)regionaal ondernemerschap
4. Economie, toerisme en natuur.
5. Woonomgeving.
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen.

Dienstverlening en Bedrijfsvoering; sturingskracht
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening.
8. Algemene middelen.

Beleidsindicatoren
Gemeenten hanteren voor het toelichten van de maatschappelijke effecten in de programma's en de programmaverantwoording de beleidsindicatoren. Voor nadere informatie over deze indicatoren verwijzen we naar bijlage 2.

Programma 1 Krachtige dorpen

Inleiding

Sociale samenhang, goede basisvoorzieningen en weerbare inwoners

Het programma Krachtige Dorpen gaat over sociale samenhang en leefbaarheid in Roerdalen. Het programma omvat de basisvoorzieningen zoals de school, de vereniging, het dorpshuis, het Sociaal team en het consultatiebureau. Het gaat om de mogelijkheden voor inwoners om elkaar te ontmoeten, zich te ontspannen en te ontplooien. Wij willen dat iedereen die dat wil, kan meedoen aan de samenleving en niemand wordt uitgesloten.
Dit programma gaat over het preventief versterken van de veerkracht en de weerbaarheid van mensen. Afgelopen jaren is er een netwerk van burgerinitiatieven ontstaan en zijn er steeds meer (collectieve) activiteiten voor inwoners, zoals een mantelzorgsalon, lotgenotencontact, en overwegingsgroepen. Steeds meer inwoners zijn betrokken geraakt en nemen verantwoordelijkheid. Er is een sterke relatie met wonen en leefomgeving. Programma 1 raakt het fundament van het sociaal domein: de sociale basis. Programma 1 en programma 2 (*participatie, ondersteuning en zorg*) vloeien deels in elkaar over en versterken elkaar, waarbij programma 1 vooral over de gemeenschap gaat en programma 2 over individuele en collectieve zorg en ondersteuning.

Beweging sociale basis

De beweging in de sociale basis komt voort uit de overtuiging dat we (te) ingewikkelde hulp kunnen terugbrengen naar de menselijke maat. Naar wat de inwoner echt nodig heeft, kijkend vanuit zijn eigen situatie. En hulp niet veraf, maar dichtbij georganiseerd. Om die reden hebben we de expertise en het netwerk van het Sociaal Team Roerdalen uitgebreid en zorgen we voor een goede borging, onder andere op het gebied van ervaringswerk en complexe problematiek. We investeren hiermee in een krachtige sociale basis.

Samen leren, samen doen

Ook investeren we in de samenwerking met de uitvoering door middel van het MER-brede project Samen doen, samen leren. Met dit project willen we de ingezette beweging delen en komen tot een gezamenlijke werkwijze met onze collega MER-gemeenten en uitvoeringsorganisatie MER SD.

Daarnaast werken we binnen dit programma in het kader van andere overheid en klein geluk, volgens de bedoeling aan burgerparticipatie. In dat kader experimenteren we met onze inwoners en hebben in 2024 samen gewerkt met ROC Gilde aan de experimentele opleiding Sociaal werker voor jongeren in de regio. Ook hebben we samen met inwoners gewerkt aan gezamenlijke ontmoetingsplekken voor iedereen. Hiervoor verwijzen we naar programma 7.

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan

We willen de weerbaarheid en veerkracht van onze inwoners vergroten en we zetten in op preventie. Er is een groter wordende groep kwetsbare mensen in de maatschappij. Door stapeling van problemen op het gebied van gezondheid, werk en inkomen, opvoeden en laaggeletterdheid kan de kwetsbaarheid en de ongelijkheid toenemen. Ook is er een kleine groep inwoners die niet zelfredzaam is. Wij ondersteunen de veerkracht en weerbaarheid van deze inwoners vanuit de visie van positieve gezondheid.

Positieve gezondheid gaat ervan uit dat mensen zelf verantwoordelijk zijn, maar dat zij met hulp hun weerbaarheid in kwetsbare situaties kunnen versterken. Positieve gezondheid gaat over de veerkracht op meerdere levensdomeinen: lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, meedoen en dagelijks functioneren. Daarnaast vergroten wij de inzet op preventie en preventieve maatregelen en vroegtijdig signaleren.

Tactische doelen

Versterken van de sociale basis			
Onderwerp	*Inhoud*	*Financiën*	*Planning*
Actie 1: Inzet van het gezond en actief leven akkoord	☺	☺	☺
Actie 2: Structurele inzet aanpak Welzijn op Recept	☺	☺	☺
Actie 3: Anders inrichten collectieve vormen van basisondersteuning	☺	☺	☺
Actie 4: Inzet van ervaringsdeskundigheid in de sociale basis	☺	☺	☺
Actie 5: Onderzoeken nieuwe aanpak jeugd en jongeren	😐	☺	☺
Actie 6: Roerdalen zijn we samen	☺	☺	☺
Actie 7: Ontmoetingsplek in samenhang met (burger)biebs	😐	☹	☹

Actie 1: Inzet van het gezond en actief leven akkoord
Van de taken die binnen GALA behoren wordt een aantal activiteiten/taken regulier uitgevoerd. De nieuw opgestarte activiteit Valpreventie loopt goed. Dankzij de eerste drie (goed bezochte) informatiebijeenkomsten zijn alle trainingen in het kader van Valpreventie volgeboekt.
We hebben ingezet op een gezonde en vitale samenleving waarin iedereen kan meedoen. Dit hebben we samen met diverse maatschappelijke partners gedaan, zoals u kunt teruglezen in verderop bij doel 2, actie 2. Deze beweging sluit aan op de in Roerdalen ingezette beweging naar een sterke sociale basis. De invulling en uitvoering van de verschillende thema's verloopt in hoofdlijnen volgens planning. De middelen zijn volledig ingezet.

Actie 2: Structurele inzet aanpak Welzijn op Recept
We zien in de inzet van Welzijn op recept een positieve ontwikkeling. Het afgelopen jaar zijn 99 inwoners doorverwezen naar Welzijn op recept door alle (zes) huisartspraktijken. Van deze 99 inwoners heeft bijna de helft nog nooit hulp gehad. Dit betekent dat we met de inzet van de welzijnscoach een groep inwoners bereiken die anders buiten beeld waren gebleven ondanks ze hulpvragen hadden. 91% is succesvol geholpen door deze inzet. Ook hebben er gesprekken met zorgverzekeraars plaatsgevonden op regionaal niveau (IZA tafel). Daarin zijn vorderingen zichtbaar maar hebben nog niet geleid tot concrete (financiële) afspraken.

Actie 3: Anders inrichten collectieve vormen van basisondersteuning
De hernieuwde aanpak van de Huiskamerplus is geëvalueerd en de doorontwikkeling wordt samen met het Sociaal Team Roerdalen verder opgepakt.
Naast de lopende pilots in de basisondersteuning zijn we gestart met een haalbaarheidsonderzoek naar een Mensontwikkelbedrijf (MOB). Eind 2024 is dit onderzoek gestart in samenwerking met een extern bureau. De resultaten hiervan leggen we aan u voor in juli 2025.
Zie hiervoor ook programma 2.

Actie 4: Inzet van ervaringsdeskundigheid in de sociale basis
De inzet van de pilot ervaringsdeskundigheid in de sociale basis is verlopen zoals gewenst en is vanaf 2025 structureel gemaakt. Er zijn twee overwegingsgroepen in Roerdalen, geleid door lokale ervaringswerkers. Ook werken de professionals van het Sociaal team samen met ervaringsdeskundigen.

Actie 5: Onderzoeken nieuwe aanpak jeugd en jongeren
Alle input om te komen tot een visie is opgehaald en gedeeld en besproken met de gemeenteraad en jongeren in september 2024. Deze input vormt de basis voor de keuzes die in 2025 worden gemaakt ten aanzien van de aanpak jeugd en jongeren en ook de herijking van het accommodatiebeleid.

Actie 6: Roerdalen zijn we samen
In 2024 is het concept Mensenbieb samen met bibliotheek Bibliorura uitgevoerd in de Geluksweek en in de Boekenweek. Dit concept maakte ontmoetingsmogelijkheden tussen inwoners met verschillende achtergronden mogelijk. De Mensenbieb heeft bijgedragen aan het samenbrengen van inwoners van Roerdalen doordat mensen met elkaar in gesprek zijn gegaan en daardoor bijdragen aan verbinding en meer wederzijds begrip in onze samenleving. Daarnaast hebben we de campagne ‘Roerdalen zijn we samen’ ontwikkeld, waarbij de verhalen van nieuwe inwoners hun verhaal zijn opgetekend en via de gemeentelijke kanalen zijn verspreid. Dit concept krijgt in 2025 een vervolg vanuit het Sociaal Team Roerdalen.

Actie 7: Ontmoetingsplek in samenhang met (burger)biebs
De wettelijke verplichting om te om te zorgen voor een lokale bibliotheekvoorziening op basis van cofinanciering (80% rijk en 20% gemeente) is nog niet gerealiseerd. We willen de gewenste bibliotheekvoorziening (door)ontwikkelen in samenwerking met de burgerbiebs. Dit vraagt om een uitzondering op de wettelijke verplichting vanuit het Rijk. Dit hebben wij als gemeente op vele manieren kenbaar gemaakt, tot nu toe zonder succes.

Inwoners in een kwetsbare situatie worden weerbaarder, méér bewust van de eigen invloed op gezondheid en ontwikkelen veerkracht en vaardigheden.			
Onderwerp	*Inhoud*	*Financiën*	*Planning*
Actie 1: Bevorderen van een gezonde leefstijl en een gezonde leefomgeving	☺	☺	☺
Actie 2: Vitaal ouder worden	☺	☺	☺

Actie 1: bevorderen van een gezonde leefstijl en een gezonde leefomgeving
Het programma HealthyLIFE is in 2024 doorontwikkeld. De samenwerking tussen de betrokken partners is versterkt. De koppeling met het lokale beweegaanbod wordt zo veel mogelijk gemaakt.

Actie 2: Vitaal ouder worden
Het project valpreventie is uitgerold en de eerste inwoners van Roerdalen kunnen deelnemen aan een van de geschikte interventies, nadat ze zijn doorverwezen vanuit de screening. In 2024 zijn de eerste informatiemiddagen over valpreventie georganiseerd in Melick en Posterholt. Hier zijn de lokale seniorenverenigingen nauw bij betrokken. Vanuit de bijbehorende screening zijn de eerste groepen gestart met de interventie 'Vallen Verleden Tijd'.

In samenwerking met de meeste Roerdalense fysiotherapiepraktijken is de Coöperatie 'Verenigde Zorgverleners Roerdalen' opgericht. Voor de verdere uitrol wordt ingezet op een multidisciplinaire aanpak. Andere zorgverleners worden steeds intensiever betrokken in deze aanpak. Dit zijn onder andere ergotherapeuten, podotherapeuten, diëtisten en apothekers. Verder zijn huisartsen en wijkverpleegkundigen geïnformeerd over de opzet van dit programma.

Bevordering samenwerking partners sociale basis			
Onderwerp	*Inhoud*	*Financiën*	*Planning*
Actie 1: Samen doen, samen leren	☺	☺	☺
Actie 2: Koppeling formele en informele zorg	☺	☺	☺

Actie 1: Samen doen, samen leren (MER Breed project)
In onze huidige manier van (samen)werken binnen het sociaal domein bepalen regels en wetten vaak in eerste instantie of en zo ja, welke ondersteuning er wel of niet gegeven kan worden. Deze manier van (samen)werken biedt echter niet meer altijd de juiste oplossingen. We werken samen met onze collega MER gemeenten en het servicecentrum MER SD aan een andere werkwijze en gedrag dat daarbij hoort. Waarbij regels ondergeschikt zijn aan bedoeling en resultaat. Vanuit het perspectief van de inwoner en een mensbeeld dat uitgaat van vertrouwen.

In 2024 hebben we samen met een voorlopersgroep uit de vier organisaties een aanzet gemaakt voor deze nieuwe werkwijze. Beleid en uitvoering hebben samen gewerkt aan een viertal thema's, met als resultaat een voorstel voor de verdere implementatie van het project. Dit voorstel is eind 2024 door de vier bestuurders omarmd en wordt in 2025 door de vier organisaties verder doorontwikkeld.

Actie 2: Koppeling formele en informele zorg
In 2024 is het Informeel Zorg Platform verder versterkt. Er zijn een aantal themabijeenkomsten georganiseerd waarbij de nadruk lag op het delen van kennis en ervaringen. Partijen weten elkaar steeds beter te vinden.

Reguliere werkzaamheden

- Onderwijs (voor- en vroegschoolse educatie, leerplicht, leerlingenvervoer);
- Subsidiebeleid;
- Accommodatiebeleid;
- Gezondheidsbeleid (GGD, positieve gezondheid, GALA, IZA);
- Kinderopvang;
- Samenwerking MER en overige partijen (zie ook paragraaf verbonden partijen);
- Ondersteuning van inwoners initiatieven;
- Bevorderen inwonersparticipatie;
- Mantelzorgbeleid.

Financieel

bedragen x € 1.000

1. Krachtige dorpen	Rekening 2023	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil
Saldo van baten en lasten					
Lasten	- 5.506	- 6.415	- 6.576	- 6.384	192 V
Baten	725	770	843	700	- 142 N
Saldo van baten en lasten	- 4.782	- 5.646	- 5.734	- 5.684	50 V
Mutatie reserves					
Onttrekkingen	394	432	482	469	- 13 N
Mutatie reserves	394	432	482	469	- 13 N
Resultaat	- 4.388	- 5.213	- 5.252	- 5.215	37 V

Toelichting

bedragen x € 1.000

1. Krachtige dorpen - Belangrijkste afwijkingen	Verschil
Lasten	
Extra kosten voor het gebruik gereed maken van 't Sweeltje en 't Ploensjbad.	- 41 N
De bouw van MFA Vlodrop is gestart maar nog niet afgerond. Hierdoor is geen exploitatiebijdrage betaald.	36 V
De werkelijke kosten voor gas, elektra en beheerkosten van de brede school Herkenbosch zijn lager dan begroot.	42 V
Gemeenten hebben de wettelijke verantwoordelijkheid om een netwerk van openbare bibliotheekvoorzieningen in stand te houden (op basis van bekostiging 80% Rijk - 20% gemeente). Roerdalen doet dit via 6 burgerbibliotheken en een subsidie aan Bibliorura. In 2024 hebben wij een SPUK aangevraagd voor de verdere doorontwikkeling van onze bibliotheekvoorziening. De minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen heeft deze aanvraag echter afgewezen omdat onze invulling, in de ogen van de minister, niet voldoet aan de wet. Zie ook nadeel bij baten.	275 V
Het aantal sociaal medische indicaties (peuterspeelzaalwerk) is gestegen. Dit leidt tot hogere uitgaven.	- 49 N
Totaal lasten	**263 V**
Baten	
Het door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport verstrekte voorschot inzake de SPUK 'Stimulering sport' blijkt te hoog. Dit verschil wordt teruggevorderd door het Rijk.	- 27 N
Wettelijke verantwoordelijkheid voor het in stand houden van openbare bibliotheekvoorzieningen. Zie toelichting bij lasten.	- 220 N
Totaal baten	**- 247 N**

bedragen x € 1.000

1. Krachtige dorpen - Belangrijkste afwijkingen	Verschil
Mutatie reserves	
Door vertraging van de verbouwing van de Blokhut in Vlodrop zijn er nog geen kapitaallasten berekend. Doordoor vindt er ook geen onttrekking aan de reserve plaats.	- 13 N
Totaal mutatie reserves	**- 13 N**
Overige afwijkingen	34 V
Totaal afwijkingen	**37 V**

Programma 2 Participatie, ondersteuning en zorg

Inleiding

Programma 2 gaat over de ondersteuning van inwoners met een hulpvraag. Wij gaan daarbij uit van nabijheid, maatwerk en empathie. We sturen op dorpsgericht en integraal samenwerken van professionals en vrijwilligers. Dit wordt de insteek van alle professionals in het sociaal domein in Roerdalen. In 2024 heeft de focus gelegen op de thema's *jeugd* en *bestaanszekerheid*. De mentale gezondheid van jeugdigen toont een neerwaartse trend. Dit is een landelijk zorgelijke ontwikkeling bij stijgende kosten in de jeugdzorg. Het beroep op gespecialiseerde jeugdzorg is onverminderd hoog. We hebben een stijging gezien van jongeren die een beroep op de jeugdhulp doen. En zien we dat er sprake is van steeds zwaarder wordende problematiek.

Er zijn steeds meer ouderen in onze gemeente. Dat vraagt naar de toekomst toe om aanpassingen van de woningvoorraad. Ook andere doelgroepen hebben een zorgvraag waar geschikte woonvormen voor nodig zijn. *In programma 5* gaan we in op de acties rondom onze visie op wonen en zorg.

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan

Zelfredzame inwoners die kunnen deelnemen in de samenleving

We zien bestaanszekerheid als een brede maatschappelijke opgave. Met de aanpak van deze opgave zijn we in 2024 samen met inwoners, (maatschappelijke) organisaties en ondernemers, gestart. Met ondersteuning van Zuyd Hogeschool, was er ruimte voor innoveren, transformeren, leren en experimenteren. Er zijn gemeente-brede bijeenkomsten geweest, er is een burgerconsultatie gedaan en er zijn gesprekken gevoerd met bestaande groepen en organisaties in de Roerdalense samenleving die zich al inzetten voor het vergroten van de bestaanszekerheid.

We willen inzetten op een eenduidige aanpak naar de inwoner met een (financiële) hulpvraag. Dit betekent achter de schermen een alliantie met een gezamenlijk afgestemd aanbod en samenwerking. De inwoner wordt door één persoon begeleid, dat kan een professional of vrijwilliger zijn. Deze aanpak werken we in 2025, ook samen met inwoners, verder uit.

Bestaanszekerheid is het kunnen vinden van rust en ruimte om je als mens te ontwikkelen en mee te doen in de samenleving. Voorwaarden voor bestaanszekerheid zijn: voldoende en voorspelbaar inkomen, betaalbaar wonen, toegang tot betaalbare zorg en de mogelijkheid om een financiële buffer op te bouwen voor onverwachte uitgaven.

Tactische doelen

Inwoners hebben de rust en ruimte om zich te ontwikkelen en mee te doen in de samenleving			
Onderwerp	*Inhoud*	*Financiën*	*Planning*
Actie 1: Wij creëren bewustwording rondom bestaanszekerheid	☺	☺	☺
Actie 2: Wij herzien ondersteuningsregelingen en voegen deze samen waar nodig	☹	☹	☹
Actie 3: Wij zetten in op begeleiding en nazorg door het sociaal team en ervaringsdeskundigen	☺	☺	☺

Actie 1: Wij creëren bewustwording rondom bestaanszekerheid
We zien bestaanszekerheid als een brede maatschappelijke opgave. Deze opgave pakken wij samen met de Roerdalense samenleving aan.

In 2024 hebben we projectmatig, samen met inwoners en met ondersteuning van Zuyd Hogeschool, de Roerdalense definitie en meerjarenagenda ontwikkeld. Het visiedocument dat hieruit is ontstaan, is voorgelegd aan uw raad.
Het project bestond uit de volgende onderdelen: een documentenstudie van relevante beleidskaders- en documenten, vier bijeenkomsten, en een digitale burgerraadpleging. Hieruit zijn verschillende deelprojecten ontstaan waar we de komende jaren, samen met inwoners uitvoering aan geven.

Actie 2: Wij herzien ondersteuningsregelingen en voegen deze samen waar nodig
We hebben een eerste verkenning afgerond. Uit de verkenning is gebleken dat er behoefte is aan eenvoudige ondersteuningsregelingen. De uitwerking hiervan loopt samen met de opgave Bestaanszekerheid. Deze actie voeren we samen met inwoners en onze collega MER-gemeenten in 2025 uit.

Actie 3: Wij zetten in op begeleiding en nazorg door het Sociaal Team en ervaringsdeskundigen
Loopt volgens planning. De thema bijeenkomsten Bestaanszekerheid hebben gezorgd voor een brede bekendheid bij inwoners en een grotere zichtbaarheid van het Sociaal Team en de ervaringswerkers.

Mensen met een hulpvraag kunnen makkelijk terecht, worden sneller en beter geholpen en voelen zich gehoord.			
Onderwerp	*Inhoud*	*Financiën*	*Planning*
Actie 1: Structurele inzet praktijkondersteuner en GGZ-expertise jeugd in de basisondersteuning bij de huisarts	☺	☺	☺
Actie 2: Extra inzet op de versteviging van de maatschappelijke begeleiding van statushouders	☺	☺	☺
Actie 3: Gerichte extra inzet voor mensen met complexe problematiek (doorbraakmethode)	☺	☺	☺
Actie 4: Beter passend aanbod jeugd en Wmo	☺	☺	☺
Actie 5: Doorontwikkeling participatie	☺	☺	☺
Actie 6: Herontwerp arbeidsmarktregio	☺	☺	☺

Actie 1: Structurele inzet praktijkondersteuner GGZ jeugd in de basisondersteuning bij de huisarts
De inzet van de praktijkondersteuner bij de huisarts wordt als positief ervaren door inwoners. Financieel gezien is er sprake van een positieve afwijking omdat de inzet van de praktijkondersteuner gefinancierd wordt uit IZA (Integraal Zorg Akkoord).

Actie 2: Extra inzet op de versteviging van de maatschappelijke begeleiding van statushouders
Dit loopt conform planning. Er zijn in samenwerking met Vluchtelingenwerk zelfs meer vrijwilligers geworven dan verwacht en de inlooppunten zijn goed bezocht. Daarnaast zorgt deze extra inzet ook voor goede begeleiding voor de nieuwe buren in de tijdelijke woningen.

Actie 3: Gerichte extra inzet voor mensen met complexe problematiek (doorbraakmethode)
De doorbraakmethode is afgelopen jaar ingebed in onze eigen organisatie. Ketenpartners kennen de doorbraakmethode en leveren passende casuïstiek aan. We hebben een doorbreekteam met mandaat, de doorbreker vervult hierin een kartrekkersrol. In 2025 zullen we de aanpak in gezamenlijkheid met de overige MER gemeenten oppakken.

Actie 4: Beter passend aanbod jeugd en Wmo
<u>Woningaanpassingen</u>
Voorafgaand aan een aanbestedingstraject voor Wmo woningaanpassingen is recent een markconsultatie ingezet. Doel van de aanbesteding is het kunnen maken van vaste prijsafspraken (ontwikkeling van een prijzenboek), terugdringen administratieve lasten en gemak voor de inwoners en stakeholders (woningcorporatie).

<u>Hulp bij het huishouden</u>
Inmiddels zijn de MER-gemeenten aangesloten bij de HBH-overeenkomsten van Midden-Limburg West. Dit met het oog op de toenemende samenwerking binnen de regio en het hebben van voldoende slagkracht richting de aanbieders.

<u>Toezicht</u>
Gemeenten hebben de wettelijke verplichting gekregen om tijdig passende zorg en ondersteuning te organiseren wanneer inwoners tijdelijk of langdurig hulp nodig hebben.
Recent zijn twee toezichthouders voor de regio Midden-Limburg aangesteld voor kwaliteit en rechtmatigheid WMO en voor rechtmatigheid jeugd. Zij voeren verschillende vormen van toezicht uit: structureel, preventief, proactief en reactief.

Actie 5: Doorontwikkeling participatie
We willen graag dat in Roerdalen iedereen mee kan doen. Ook als het gaat om (vrijwilligers)werk en inkomen. De gemeente is aan zet om inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt naar passend werk te begeleiden. De overgang van Westrom naar 'Doon' eind 2024 is mede de aanleiding geweest om te kijken of een lokaal Mensontwikkelbedrijf (MOB) ook in Roerdalen haalbaar in wenselijk.

Eind 2024 is door bureau Wise Up het haalbaarheidsonderzoek gestart naar de mogelijkheden voor een MOB in Roerdalen. Zij verzamelen relevante informatie, voeren gesprekken en houden interviews. Op basis van de resultaten werkt het bureau verschillende scenario's (incl. businesscase) uit. In Q2 2025 bespreken we de resultaten met uw raad, waarna er begin juli een besluit volgt over de voortgang.

Actie 6: Herontwerp arbeidsmarktregio
Binnen de Arbeidsmarktregio Midden-Limburg streven we naar een wendbare en weerbare arbeidsmarkt, waarin we werkenden, werkzoekenden en werkgevers ondersteunen en stimuleren bij het ontwikkelen van talent en het realiseren van een duurzame match op de arbeidsmarkt, in partnerschap met relevante partijen. Vanuit deze visie werkt AMR ML samen met alle relevante partners intensief samen aan een toekomstbestendige arbeidsmarktinfrastructuur en dienstverlening in de regio Midden-Limburg. Dit loopt volgens planning.

Wat hebben we nog meer gedaan?

In het afgelopen jaar zijn er aanzienlijke inspanningen geleverd om de opvang van Oekraïense vluchtelingen binnen onze gemeente te organiseren en te optimaliseren.
Wij zorgen zowel voor de maatschappelijke begeleiding als de huisvesting van de vluchtelingen. Het merendeel van de vluchtelingen is inmiddels in staat om in hun eigen inkomen te voorzien en is niet meer afhankelijk van leefgeld. Dit is een belangrijke stap in de integratie van de vluchtelingen en heeft de druk op gemeentelijke voorzieningen verminderd.
Voor de huisvesting is veel werk verricht met het project flexwoningen. Deze flexwoningen vormen een belangrijk onderdeel van de overgang van tijdelijke opvanglocaties, zoals de Koezoep, naar meer permanente huisvesting voor Oekraïense vluchtelingen. We hebben met elkaar gezorgd voor een snelle en efficiënte opzet, waarbij we de betrokkenheid van verschillende partners en de gemeenschap zelf hebben benut. De overstap naar deze flexwoningen is met veel enthousiasme ontvangen door de huidige bewoners, die de overgang als positief ervaren. Op dit moment zijn de flexwoningen in 4 kernen gereed, de laatste 2 kernen volgen nog in 2025. (zie ook programma 5).

De uitgaven die wij doen in het kader van de opvang worden door het Rijk vergoed middels een specifieke uitkering. Deze vergoeding vindt op drie manieren plaats:
1. Leefgeld voor vluchtelingen die nog geen eigen inkomen hebben
2. Transitiekosten voor de realisatie van flexwoningen
3. Een normbedrag voor de maatschappelijke ondersteuning en huisvestingskosten (bv huur) (normbedrag per bed per dag).
Gemeenten mogen een eventueel surplus van het ontvangen normbedrag behouden. Het Rijk rekent alleen de daadwerkelijke kosten voor leefgeld en transitiekosten af. De kosten voor maatschappelijke begeleiding zijn gelijk gebleven aan de voorgaande jaren, terwijl er door het gereed komen van de flexwoningen meer bedden beschikbaar zijn. Roerdalen houdt 1,6 miljoen over op het normbedrag. We komen bij de raadsbehandeling van de jaarrekening met een voorstel voor bestemming van dit overschot. De realisatie van de laatste twee locaties flexwoningen zal hier in ieder geval onderdeel van uitmaken.

Reguliere werkzaamheden

De reguliere werkzaamheden in dit programma houden verband met het organiseren van formele ondersteuning voor onze kwetsbare inwoners op het gebied van jeugd, Wmo, participatie, werk en inkomen en arbeidsmarkt.

- Beleid werk en inkomen;
- Arbeidsmarktbeleid;
- Begeleiding statushouders en migranten;
- Aanpak bemoeizorg;
- Ondersteuning mantelzorg;
- Beleid en inkoop jeugd;
- Beleid en inkoop wmo.

Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG)
In 2024 heeft de gemeente Roerdalen een tekort van € 453.951 op het BUIG-budget gerealiseerd. Dit tekort is grotendeels veroorzaakt door een toename van het aantal langdurige uitkeringen, een hogere gemiddelde uitkeringsduur en de stijging van het wettelijk minimumloon. Daarnaast zien we een toename van kwetsbare doelgroepen met complexe problematiek, zoals statushouders, jongeren zonder startkwalificatie en inwoners met psychische beperkingen. De uitstroom naar werk blijft achter door de krapte op de arbeidsmarkt en de complexiteit van de casuïstiek.

Om dit tekort structureel terug te dringen, zijn diverse maatregelen genomen. Intern is geïnvesteerd in preventieve poortbeoordeling, doelgroepgerichte teams (jongeren en statushouders), intensieve klantbegeleiding en financiële stimulansen zoals uitstroom- en waarderingspremies. Extern werkt Roerdalen onder andere mee aan de regionale pilot Jongeren in Beeld en wordt samengewerkt met werkgevers via het Werkgeversservicepunt Midden-Limburg.

Het beoogde effect van deze aanpak is een structurele verlaging van het aantal langdurige uitkeringen, een gerichtere ondersteuning van kwetsbare doelgroepen en het bevorderen van duurzame participatie. De voortgang wordt gemonitord via kwartaalrapportages en de Divosa Benchmark.

Financieel

bedragen x € 1.000

2. Participatie, ondersteuning en zorg	Rekening 2023	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil
Saldo van baten en lasten					
Lasten	- 30.020	- 26.952	- 35.212	- 31.804	3.408 V
Baten	8.451	5.519	11.171	10.356	- 815 N
Saldo van baten en lasten	**- 21.569**	**- 21.433**	**- 24.041**	**- 21.448**	**2.593 V**
Mutatie reserves					
Onttrekkingen	707	20	669	414	- 256 N
Mutatie reserves	**707**	**20**	**669**	**414**	**- 256 N**
Resultaat	**- 20.862**	**- 21.413**	**- 23.372**	**- 21.034**	**2.337 V**

Toelichting

bedragen x € 1.000

2. Participatie, ondersteuning en zorg - Belangrijkste afwijkingen	Verschil
Lasten	
Participatie	
De uitgaven die betaald worden uit de specifieke uitkering Wet Inburgering 2021 zijn lager dan de door het Rijk toegekende uitkering. Dit restant wordt gereserveerd voor 2025. Zie ook baten.	437 V
De uitgaven in het kader van de opvang van Oekraïnse vluchtelingen, gemeentelijke en particuliere opvang, worden in rekening gebracht bij de Rijsoverheid. Het Rijk betaald gemeenten een normbedrag per bed per dag. De kosten zijn lager dan de vergoeding. Gemeenten mogen een eventueel surplus houden. Leefgeld en transitiekosten worden echter afgerekend met het Rijk op basis van daadwerkelijke kosten. Zie ook baten.	2.231 V
In 2024 is, vanuit de Algemene reserve, geld beschikbaar gesteld voor een haalbaarheidsonderzoek MOB. Dit onderzoek is gestart eind 2024 maar loopt door in 2025. Dit restant budget wordt overgeheveld naar 2025. Zie ook mutatie reserves.	93 V

bedragen x € 1.000

2. Participatie, ondersteuning en zorg - Belangrijkste afwijkingen	Verschil
De kosten inzake re-integratie zijn gestegen vanwege meer reiskosten van inburgeraars, alternatieven voor inzet WSP, toenemende klanten met loonkostensubsidie, inzet jobcoach en een intensievere aanpak van de doelgroep jongeren.	- 83 N
In 2024 is marginaal minder uitgegeven aan bijstandsuitkeringen, IOAW en IOAZ dan geraamd.	42 V
De ontvangen aflossingen van de verstrekte TOZO leningen worden afgedragen aan het Rijk. Zie ook baten.	32 V
Hulp aan gedupeerden van de toeslagenaffaire. Deze kosten worden gedeclareerd bij het Rijk. Zie ook baten.	- 38 N
Het opsporen van stille armoede maakt integraal onderdeel uit van de bredere opgave rondom bestaanszekerheid. De opvolging van deze taak is dan ook expliciet verankerd binnen de betreffende opgave. De overgebleven middelen uit het amendement worden niet langer aangesproken en blijven derhalve behouden binnen de algemene reserve.	30 V
De inzet van de reserve Armoedefonds is in 2024 lager dan verwacht. Het budget wordt gereserveerd om invulling te geven aan de uitwerking van het visiedocument en de agenda Bestaanszekerheid, zoals voorgelegd aan uw raad.	134 V
De uitgaven die betaald worden uit de SPUK Aanpak Energiearmoede zijn lager dan de door het Rijk toegekende uitkering. Dit restant wordt gereserveerd voor 2025. Zie ook baten.	245 V
Wmo	
De ondersteuning vanuit MER-SD aan het sociaal team, is in 2024 minder geweest vanwege personele ontwikkelingen. Lagere inzet betekent ook lagere lasten.	35 V
Het subsidiejaar 2023 voor de pilot doorbraak is afgerekend in 2024. Vanwege vertragingen bij de opstart van deze pilot en diverse ontwikkelingen bleek de aanvankelijk verstrekte subsidie te hoog. Dit is afgerekend en zorgt voor een incidenteel voordeel in 2024.	39 V
De kosten in het kader van woonvoorzieningen zijn achtergebleven bij de verwachting. Een voorspelling doen hiervoor is erg moeilijk. De kosten wisselen sterk per jaar, afhankelijk van de vragen die binnenkomen. Per toekenning kan het bedrag enorm variëren. Woningaanpassingen zijn maatwerk. Vooraf is niet aan te geven of een woningaanpassing enkele tonnen kost of enkele duizenden euro's. Het streven blijft de goedkoopst mogelijke, passende oplossing.	65 V
De aanzuigende werking op maatwerkvoorzieningen Wmo door de landelijke invoering van het abonnementstarief, waaronder hulp bij het huishouden, is nog steeds zichtbaar. Tevens zorgt de toenemende vergrijzing voor meer aanvragen, deze aanvragen zijn vaak complexer van aard en duurder. Begrotingstechnisch is deze trend vertaald, echter iets te hoog.	76 V
Stijging kosten PGB Wmo begeleiding. Er is in 2024 een toename geweest in het aantal cliënten ten opzichte van 2023: van 29 naar 34 cliënten (circa 15%). Daarnaast zijn de tarieven 'niet-naaste familieleden begeleiding' en niet-zorgprofessionals in loondienst begeleiding' gestegen.	- 81 N
Jeugd	
Hogere jeugdlasten. De zorg-mix en zorg volume veranderen voortdurend en prijzen blijven stijgen. Deze factoren zorgen voor een afwijking ten opzichte van de begroting.	- 200 N

bedragen x € 1.000

2. Participatie, ondersteuning en zorg - Belangrijkste afwijkingen	Verschil
Lagere uitvoeringskosten Jeugd ten gevolge van personele ontwikkelingen van het team Midden-Limburg Oost.	36 V
Het onderzoek naar het bestaansrecht van een lokaal behandelteam heeft niet plaatsgevonden en de kosten van het expertteam zijn lager dan verwacht.	33 V
Onderwijs	
De kosten voor leerlingenvervoer vallen iets lager uit dan verwacht. Sinds augustus 2024 is Omnibuzz de vervoerder en heeft een aanname van de kosten plaats gevonden. De werkelijke kosten zijn iets lager dan de begrote kosten.	30 V
De uitgaven die betaald worden uit de specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid zijn lager dan de door het Rijk toegekende uitkering. Dit restant wordt gereserveerd voor 2025. Zie ook baten.	134 V
Totaal lasten	**3.290**
Baten	
Participatie	
SPUK Wet inburgering 2021. Zie toelichting bij lasten.	- 437 N
SPUK Opvang Oekraïnse vluchtelingen. Zie toelichting bij lasten.	- 600 N
De definitieve Rijksuitkering Pw, IOAW, IOAZ, Bbz voor het bekostigen van de Participatiewet en overige uitkeringen is aanmerkelijk hoger dan bekend was bij het opstellen van de halfjaarrapportage 2024. Daarnaast is er meer geld teruggevorderd dan begroot.	366 V
Omdat er nauwelijks Bbz leningen zijn verstrekt zijn er geen vorderingen ontstaan. Zie toelichting bij lasten.	- 65 N
De ontvangen aflossingen van de verstrekte TOZO leningen worden afgedragen aan het Rijk.	- 30 N
SPUK Hulp gedupeerden toeslagenproblematiek. Zie toelichting bij lasten.	38 V
SPUK Aanpak Energiearmoede. Zie toelichting bij lasten.	- 245 N
Wmo	
Het voordelige saldo, gebaseerd op de concept jaarrekening 2024, van de Modulaire gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein Limburg Noord; Beschermd wonen is hoger dan bekend was bij de halfjaarrapportage 2024.	117 V
Jeugd	
De kosten van de praktijkondersteuner jeugd zijn grotendeels betaald vanuit de SPUK IZA. Deze SPUK wordt uitgevoerd door centrumgemeente Venlo. Eind 2024 werd via de gemeente Venlo bekend dat er nog mogelijkheden waren om kosten bij hun te declareren. Dit zorgt voor dit incidentele voordeel.	91 V
Onderwijs	
SPUK Onderwijsachterstandenbeleid; reservering voor 2024. Zie toelichting bij lasten.	- 134 N
Totaal baten	**- 899 N**

bedragen x € 1.000

2. Participatie, ondersteuning en zorg - Belangrijkste afwijkingen	Verschil
Mutatie reserves	
Niet onttrekken kosten inzake onderzoek naar MOB aan Algemene reserve.	- 93 N
Lagere kosten opsporen stille armoede aan Algemene reserve.	- 28 N
Lagere onttrekking aan reserve Armoedebestrijding.	- 134 N
Totaal mutatie reserves	**- 255 N**
Overige afwijkingen	201 V
Totaal afwijkingen	**2.337 V**

Programma 3 Veilige dorpen

Inleiding

Wij streven ernaar om een omgeving te creëren die vrij is van geweld en criminaliteit, een plek waar inwoners met trots en vertrouwen kunnen wonen. Dit betekent het minimaliseren van criminaliteit en het bevorderen van een algemeen gevoel van veiligheid onder de bewoners. Wij willen hierin verder gaan dan reactief optreden en ons focussen op preventieve maatregelen en bewustwordingsprogramma's.

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan

In 2024 heeft het programma "Veilige dorpen" zich gericht op het verbeteren van de veiligheid en leefbaarheid in onze dorpen. De genomen acties omvatten het verstrekken van veiligheidsinformatie en -middelen aan inwoners, het implementeren van brandpreventiemaatregelen, het vergroten van bewustwording en meldingsbereidheid bij veiligheidsproblemen, het bestuurlijk aanpakken van ondermijning en het onderhouden van AED’s. Opvallend daarbij is dat de werkdruk hoog blijft door de voortdurende veranderingen in het veiligheidsdomein, die extra inzet en alertheid vereisen. In het bijzonder vroeg complexe casuïstiek onze aandacht, zoals de dumping van drugsafval, bijtincidenten, de bestrijding van illegale activiteiten op vakantieparken en personen met onbegrepen gedrag in onze dorpskernen.

Tactische doelen

Samen met onze veiligheidspartners voorkomen en beperken we de risico’s dat inwoners slachtoffer worden van criminaliteit of overlastsituaties. Waar mogelijk beëindigen we de situatie.			
Onderwerp	*Inhoud*	*Financiën*	*Planning*
Actie 1: We voorzien onze inwoners van de nodige informatie en middelen om proactieve maatregelen te nemen tegen criminaliteit en onveiligheid. Daarbij steunen we burgerinitiatieven die bijdragen aan de veiligheid in onze dorpen.	☺	☺	☺
Actie 2: We richten ons op het versterken en implementeren van brandpreventie, niet alleen binnen onze gemeenschap, maar ook daarbuiten, met bijzondere nadruk op grensoverschrijdende initiatieven.	☺	☺	☺
Actie 3: Vergroten bewustwording en meldingsbereidheid over veiligheid en leefbaarheid onder inwoners.	☺	☺	☺
Actie 4: Verstevigen bestuurlijke aanpak ondermijning.	☺	☺	😐
Actie 5: Onderhoud AED’s.	☺	😐	☺

Actie 1: Inwoners voorzien van informatie en middelen
Geïnspireerd door de successen elders in de regio en de impact van het project Veilig Ondernemen Parkstad, ging op 19 maart 2024 het project Kiek Oet van start. De kern van dit initiatief draait om het erkennen dat veiligheid een gezamenlijke inspanning vereist. Het bevorderen van samenwerkingsverbanden zoals Keurmerken Veilig Ondernemen en het aanmoedigen van meldingsbereidheid onder ondernemers stond centraal. Want menig ondernemer herkent verdachte situaties niet, ervaren zelden iets meldenswaardigs of denken dat melden toch geen verschil maakt. Het doel van dit project is het creëren van een cultuur waarin elke melding telt en iedereen zich betrokken voelt bij de veiligheid van hun gemeenschap. We organiseerden verschillende dagen, voor ambtenaren, inwoners en ondernemers, waar interactief aandacht werd geschonken aan het thema ondermijning. Echter, om meer impact te realiseren, zou de aandacht structureler en langduriger moeten zijn.

Actie 2: Versterken en implementeren van brandpreventie
Wij hebben ons ingezet voor grensoverschrijdende samenwerking in bosbrandpreventie. De geplande subsidieaanvraag voor Interreg VI-A natuurbrandmanagement is eind 2024 toegewezen, met de Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN) als onze Lead-partner. Het voorlichtingsprogramma Brandveilig Leven van de Risk Factory blijft een onmisbare schakel. De Risk Factory heeft opnieuw haar scenario’s uitgebreid, mede gericht op leerlingen van het voortgezet onderwijs. Deze scenario's behandelen thema's als klimaatadaptatie, ondermijnende criminaliteit, mentale gezondheid, online bedreigingen, fysieke veiligheid en waarden en talenten.

Actie 3: Vergroten bewustwording en meldingsbereidheid over veiligheid en leefbaarheid onder inwoners
Op 14 november 2023 zijn we gestart met een BOA-spreekuur. Tot het voorjaar van 2024 werd dit spreekuur regelmatig bezocht, maar daarna zagen we een afname in het aantal inwoners dat er gebruik van maakte. Vervolgens is besloten de pilot te beëindigen, wat we via onze communicatiekanalen aan onze inwoners hebben meegedeeld.

De samenwerking met Meld Misdaad Anoniem is voortgezet, waarbij regelmatig meldingen binnenkomen die bijdragen aan het signaleren en aanpakken van criminaliteit. Zo leidde een melding tot een politieonderzoek, waarbij drugshandel in een woning werd aangetroffen. Dit resulteerde in de sluiting van de woning.

Vanaf 2024 kunnen inwoners een klacht indienen of een melding maken over ongewenst huurgedrag bij het Meldpunt Goed Verhuurderschap van het Servicecentrum MER.

Actie 4: Verstevigen bestuurlijke aanpak ondermijning
Tot en met oktober is er intensief gewerkt om het ACT! Interventieteam Midden-Limburg operationeel te krijgen. In de maanden daarna zijn er diverse controles uitgevoerd, waarvan één in onze gemeente. Door toezicht te houden op panden waar mogelijk criminaliteit plaatsvond, lieten gemeenten en partners zien dat ze alert en daadkrachtig optreden tegen ondermijning.

Als onderdeel van onze inspanningen om ondermijning tegen te gaan, hebben we onze Algemene Plaatselijke Verordening (APV) geactualiseerd en gepubliceerd op 1 januari 2024. Deze biedt ons meer mogelijkheden om op te treden tegen ondermijnende activiteiten.

Het Bibob-beleid sluit niet meer aan op de hedendaagse eisen en uitdagingen. Een herziening is noodzakelijk. De geplande actualisatie heeft echter vertraging opgelopen, in afwachting van het nieuwe model voor de beleidslijn opgesteld door het Regionaal Informatie en Expertisecentrum (RIEC), op basis van wijzigingen in de wet Bibob en de omgevingswet.

Onder de vlag van het RIEC blijven convenantpartners zich onverminderd inzetten voor de aanpak van ondermijning en een weerbare samenleving. Naast het onderzoek en de casuscoördinatie is ook een belevingscentrum gerealiseerd voor het trainen van professionals in toezicht, handhaving en veiligheid.

Actie 5: Onderhoud AED's
De gemeente Roerdalen beschikt over een uitgebreid en goed functionerend Reanimatie Oproep Netwerk, bestaande uit meer dan 400 burgerhulpverleners (vrijwilligers) en in 2024 zijn er ruim 40 Automatische Externe Defibrillatoren (AED's) geregistreerd bij HartslagNu, het landelijke Reanimatie Oproep Systeem in geval van een circulatiestilstand (hartstilstand).

Om de dekkingsgraad te verhogen hebben de drie EHBO-verenigingen een AED beschikbaar gesteld gekregen die ingezet kan worden bij evenementen. Op de momenten dat deze AED niet voor evenementen ingezet moet worden hangt deze op een centrale plek in de kern en is daarmee ook beschikbaar voor een dagdagelijkse inzet. Verder is op initiatief van inwoners een AED geplaatst op de Varsj.

Om deze bestaande situatie te zekeren, heeft de gemeente een onderhoudscontract afgesloten voor alle AED's in eigendom. Naast onderhoud is informatie over het gebruik belangrijk. Hiervoor werken we samen met Stichting Hart voor Limburg / Hart voor de buurt.

Versterken van de samenhang tussen zorg en veiligheid, zowel lokaal als regionaal			
Onderwerp	*Inhoud*	*Financiën*	*Planning*
Actie 1: Versterken van de samenhang tussen de domeinen zorg en veiligheid.			
Actie 2: Invoering Wet Aanpak Samenhangende Meervoudige Problematiek in het Sociaal Domein (Wams)			
Actie 3: Geweld in afhankelijkheidsrelaties op de kaart zetten.			

Actie 1: Versterken van de samenhang tussen domeinen zorg en veiligheid.
We hebben de samenwerking tussen zorginstanties en veiligheidsorganisaties verder verbeterd, zodat kwetsbare personen sneller en beter geholpen worden. Ons vangnetoverleg speelt hierin een centrale rol: het brengt professionals samen om signalen op te pakken en passende hulp te bieden. Zo kunnen mensen die problemen ervaren op meerdere gebieden zoals verslaving, schulden en verward gedrag, tijdig worden gesignaleerd en doorverwezen naar de juiste ondersteuning. Wanneer dit onvoldoende mogelijkheden biedt wordt er opgeschaald naar het Zorg- en Veiligheidshuis Midden-Limburg, waarbij zorg en strafrechtelijke maatregelen gecombineerd kunnen worden om escalatie te voorkomen en maatwerkoplossingen te bieden.

De samenhang is ook bestuurlijk nodig. Daarom hebben de burgemeester en de wethouder zorg regelmatig overleg om beleidsmatig afstemming te houden. Een sterke sociale basis helpt bij het vroegtijdig herkennen van problemen, het versterken van veerkracht binnen de gemeenschap en het voorkomen van complexe zorg- en veiligheidsproblemen.
Actie 2: Invoering Wet Aanpak Samenhangende Meervoudige Problematiek in het Sociaal Domein

De concept wet had als doel om de samenwerking tussen partijen in het sociaal domein te bevorderen. De wet regelt de coördinerende taak van gemeenten, de juridische grondslag voor gegevensdeling en de betrokkenheid van cliënten in het proces. De wet is controversieel verklaard, en het is nog onbekend of en wanneer het wetgevingstraject zal worden hervat.

Actie 3: Geweld in afhankelijkheidsrelaties op de kaart zetten
In 2024 heeft een programma ter bestrijding van geweld in afhankelijkheidsrelaties vanaf de zomer vorm en inhoud gekregen via samenwerking in multidisciplinaire werkgroepen. Het programma Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg, ontwikkeld door én voor gemeenten en zorg- en veiligheidspartners, richt zich op het voorkomen en stoppen van onveilige situaties binnen gezinnen, (ex-)partners, familieverbanden en andere afhankelijkheidsrelaties. De gemeenteraad stelt het programma vast, waarna de lokale implementatie in 2025 volgt.

Reguliere werkzaamheden

- Borgen van de rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- Gemeentelijke processen oranje kolom;
- Advisering grootschalige evenementen;
- Advisering bij explosievenonderzoeken;
- Coördinatie bestuurlijk aanpak ondermijning;
- Aanpak radicalisering, mensenhandel en illegale prostitutie;
- Verbindende schakel tussen het zorg- en veiligheidsdomein;
- Borgen van doorbraakmethode als aanpak complex casuïstiek in Roerdalen;
- Regie vangnetoverleg (Integrale aanpak complexe casuïstiek, bemoeizorg en zorgmijders);
- Regie hoarding, ernstig vervuilde woningen en verplichte zorg;
- Zorg- en Veiligheidshuis Midden-Limburg (Integrale aanpak complexe casuïstiek in combinatie met criminaliteit).

Financieel

bedragen x € 1.000

3. Veilige dorpen	Rekening 2023	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil
Saldo van baten en lasten					
Lasten	- 2.449	- 2.523	- 2.638	- 2.593	46 V
Baten	220	56	56	30	- 26 N
Saldo van baten en lasten	**- 2.229**	**- 2.468**	**- 2.583**	**- 2.563**	**20 V**
Resultaat	**- 2.229**	**- 2.468**	**- 2.583**	**- 2.563**	**20 V**

Toelichting

bedragen x € 1.000

3. Veilige dorpen - Belangrijkste afwijkingen	Verschil
Lasten	
In 2024 zijn kosten gemaakt in het kader van het opsporen van explosieven voor het project Zonnestation Montfort. Deze kosten worden voor 68% gedeclareerd bij het Rijk. De rijksvergoeding zal plaatsvinden middels de meicirculaire 2026.	- 41 N
Gemeenten zijn verantwoordelijk voor woningontruimingen. In 2024 zijn weinig kosten gemaakt in dit kader.	26 V
De aanschaf en implementatie van het softwareapplicatie PGAx is vertraagd. Dit leidt in 2024 tot lagere kosten. Voor 2025 betekent dit echter hogere kosten.	17 V
Het budget Zorg en Veiligheid bestaat voor een deel uit incidentele kostenposten. Een deel van het budget is gebaseerd op kosten die alleen worden gemaakt bij complexe hulpvragen van inwoners. In 2024 is een deel van dit budget niet gebruikt vanwege een minder aantal complexe hulpvragen.	19 V
Totaal lasten	**21 V**
Baten	
Gemeenten zijn verantwoordelijk voor woningontruimingen, zie lasten. In 2024 zijn weinig kosten gemaakt in dit kader en kosten die gemaakt worden mogen in rekening worden gebracht bij de verhuurder.	- 24 N
Totaal baten	**- 24 N**
Mutatie reserves	
N.v.t.	-
Totaal mutatie reserves	**-**
Overige afwijkingen	23 V
Totaal afwijkingen	**20 V**

Programma 4 Economie, natuur, toerisme, cultuur en duurzaamheid

Inleiding

Dit programma richt zich op het bevorderen van duurzaamheid en het versterken van de gebiedsgerichte ruimtelijke, economische en sociale samenhang, met het accent op ruimtelijke ontwikkeling en economische activiteiten, zonder de natuur onherstelbaar te belasten. Economie, natuur, cultuur en duurzaamheid worden hierbij met elkaar in verband gebracht in het kader van toeristisch-recreatieve ontwikkeling.
Bestaande economische dragers worden gefaciliteerd, evenals nieuwe initiatieven met een economische spin-off. We werken steeds meer integraal en gebiedsgericht, waarbij projectmatig werken steeds meer wordt geïntegreerd.

De Omgevingswet geeft ons hiervoor meer mogelijkheden. De doelen en de acties binnen dit programma worden gedaan voor en het liefst samen met onze inwoners. Onze inwoners worden zelf meer verantwoordelijk in het vergunningenproces als zij een aanvraag indienen door de invoering van en het werken volgens de Omgevingswet. Wij zullen onze inwoners hierbij ondersteunen. De link met programma 1 Krachtige dorpen met ‘Samen doen’/ Andere overheid ligt duidelijk voor de hand.

In dit programma wordt ook een kentering in Rijksbeleid zichtbaar. Het Rijk trekt steeds meer de regie ‘Nationale regie op de ruimtelijke ordening’ naar zich toe, maar laat daarbij wel steeds meer taken door de gemeente uitvoeren zonder de hiervoor benodigde structurele middelen hieraan te koppelen.

Er is een constant spanningsveld tussen wettelijk vereiste – waarvoor dus feitelijk geen afweging mogelijk is- en het willen voeren van medebewind als lokaal bestuur bij het participeren in de Nationale Programma’s die regionaal worden uitgewerkt. Meer dan ooit is het zoeken naar een balans tussen capaciteit (die veelal ook met meer middelen lastig in te vullen is) en middelen (waar voor beleidsmatig werk steeds vaker subsidie te krijgen is, maar voor de uitvoering wederom niet). Daarnaast kost het aanvragen van subsidies ~~weer~~ capaciteit, waarbij er op voorhand vaak geen garantie is, dat deze al dan niet gedeeltelijk wordt toegekend. Binnen dit programma 4 valt onder andere het Nationaal Programma Landelijk Gebied c.q. het Limburgs Programma Landelijk Gebied (LPLG) waaraan opgavegericht gewerkt wordt. Zowel het Rijk alsook de Provincie Limburg hebben de uitvoeringsmiddelen in 2024 hiervoor stopgezet, maar willen wel dat de doelen worden gerealiseerd. Het behalen van de Natura 2000 doelen, is ook een taak die valt binnen dit kader op onze eigen terreinen. In deze roerige tijden waarin met het Rijk en de provincie over opgaven gesproken wordt en piketpaaltjes geslagen worden, is het belangrijk dat wij koersvast blijven, focus blijven houden en daar waar over onze belangen gesproken wordt, zoveel mogelijk mee richting te kunnen bepalen, zodat de belangen van onze gemeente zo goed mogelijk worden vertegenwoordigd.

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan

Het doel van dit programma is om nieuwe, duurzame mogelijkheden op het gebied van recreatie, toerisme, natuur, cultuur en wonen te creëren. Deze onderwerpen vormen de economische motor van onze gemeente. Bestaande werkgelegenheid kunnen we hiermee in stand houden en er ontstaat (in)direct werkgelegenheid voor onze inwoners. Hierdoor wordt onze lokale economie verder versterkt en worden we aantrekkelijker als woon-, werk en leef-gemeente.

Roerdalen is een grensgemeente. Als we een cirkel rondom Roerdalen trekken met een doorsnee van 30 kilometer, dan valt een groot deel van deze cirkel in Duitsland. Het is dus logisch om samen te werken met onze Duitse partners. Wij zetten ons Euregionaal in en ook dat biedt nieuwe kansen. Verder werken we samen in de Samenwerking Nationaalpark De Meinweg / Samenwerking Limburgse Maasterrassen, OML en in Keyport.

Tactische doelen

Aan de slag met de Omgevingswet			
Onderwerp	*Inhoud*	*Financiën*	*Planning*
Actie 1: Van bestemmingsplan naar Omgevingsplan	☺	☺	😐
Actie 2: Kunnen werken met het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)	☺	☺	☺

Actie 1: Van bestemmingsplan naar Omgevingsplan
In verband met onzekerheden huidige wetgeving is ervoor gekozen om het project om te komen tot een nieuw Omgevingsplan uitgesteld. Er zijn in 2024 enkel voorbereidende werkzaamheden gedaan om in 2025 een aanbesteding te kunnen opstarten. Doel van de aanbesteding is het selecteren van een adviesbureau dat gaat helpen bij het opstellen van het omgevingsplan.

Actie 2: Kunnen werken met het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)
We kunnen werken met het DSO. Alle noodzakelijk koppelingen functioneren en we hebben een eerste publicatie van het omgevingsplan op het DSO gedaan.

Natuur klimaatbestendiger maken en realiseren			
Onderwerp	*Inhoud*	*Financiën*	*Planning*
Actie 1: Klimaatbestendige natuurontwikkeling	☺	☺	☺
Actie 2: Transitie Nationaalpark de Meinweg	☺	😐	😐
Actie 3: Limburgs Programma Landelijk Gebied	😐	☺	😐

Actie 1: Klimaatbestendige natuurontwikkeling
We voeren de maatregelen conform planning uit het beheersplan uit evenals de maatregelen uit het risicobeheerplan. Zoals steenmeel uitstrooien. De subsidieaanvraag betreffende natuur en bosbrandbeheersing is toegekend.

Actie 2: Transitie Nationaalpark de Meinweg
Het transitieproces en de visie voor het Nationaal park de Meinweg nieuwe stijl zijn gereed. Door aangepaste voorwaarden van het Rijk blijft de begrenzing van het Nationaal Park De Meinweg en de status zoals het was. Wel werken we nu samen in een groter gebied (Echt-Susteren, Beesel, Roermond, Maasgouw, Roerdalen) aan de eerder vastgestelde ambities door deze gemeenten. We werken nu samen binnen de samenwerking de Limburgse Maasterrassen. Het bestuur waarin deze samenwerking moet worden vastgelegd heeft enige vertraging opgelopen en is doorgeschoven naar 2025. De LLTB is aangesloten bij het bestuur. De uitvoering van enkele ambities zijn gestart, waaronder het ontwikkelen van de nieuwe website en het ontwikkelen van een nieuw logo.

Actie 3: Limburgs Programma Landelijk Gebied
De provincie is in de lead in dit programma. Doordat de subsidie van het Rijk niet is toegekend zoals verwacht is het LPLG gestopt. Wel hebben we de inhoudelijke werkzaamheden zoals opgenomen in het LPLG regionaal voortgezet. In Roerdalen wordt momenteel gewerkt aan de natuurontwikkeling rondom het Flinke Ven. De opgave per deelgebied moeten uitgewerkt en gerealiseerd worden. Welke rollen en taken hiervoor bij de gemeente komen te liggen is nog niet bekend en ook niet welk gebied het volgende aan de beurt komt.

(Door)ontwikkeling recreatie, toerisme en cultuur			
Onderwerp	*Inhoud*	*Financiën*	*Planning*
Actie 1: Versterken			
Actie 2: Vernieuwen en innoveren			
Actie 3: Samenwerken			
Actie 4: Positioneren			
Actie 5: Ondersteunen culturele initiatieven			

Actie 1: Versterken
We hebben in 2024 verder gewerkt aan kwaliteitsverbetering van routes. Het project Ontsluiten Erfgoed en The Big Five zijn nog niet gerealiseerd omdat wij dit willen laten landen in de Regiodeal. Voor wat betreft het project toegankelijke routes is er geen netwerk gerealiseerd. Er zijn wel een aantal conceptroutes in beeld gebracht en we hebben het rolstoeltoegankelijk familiepad op de Meinweg opgeknapt. De Toeristische Overstappunten (TOP's) zijn ook niet in 2024 gerealiseerd omdat wij dit willen laten landen in de Regiodeal. Wel zijn al contacten gelegd met potentiële locaties voor de TOP's in Roerdalen. Vanuit het project vitale verblijfslocaties, zijn alle campings, vakantieparken en hotels inmiddels bezocht door de aangestelde vitaliteitsmanager. Het project grensoverschrijdend ruiteren is ook gestart in 2024. Vanuit het project Regio in je rugzak hebben we begin april een hackathon georganiseerd, waarbij we studenten kennis hebben laten maken met 'ons' toeristisch-recreatief aanbod en onze bedrijven. Daarnaast hebben we de ruitercrossbaan 'Roerdalen Horse Experience' gerealiseerd. Tot slot hebben we ook een ambassadeursdag georganiseerd in 2024.

Actie 2: Vernieuwen en innoveren
We hebben samen met lokale partijen gekeken naar vernieuwende en innoverende ontwikkelingen. Zo zijn er o.a. plannen voor een technisch mountainbikeparkje, hebben we de subsidieregeling voor vernieuwing ontwikkeld en hebben we een pilot uitgevoerd om te komen tot een zomerprogramma voor kinderen. Hierdoor hebben we de doelgroepenanalyse echter niet uitgevoerd

Actie 3: Samenwerken
Het jaar 2024 stond in het teken van het opzetten van een Roerdalens toeristisch platform. Samen met Gastvrij Roerdalen-Wassenberg hebben we draagvlak bij ondernemers gerealiseerd en hebben we de contouren van de nieuwe organisatie ontwikkeld. In dit Toeristisch Platform gaan bovendien veel acties landen in de toekomst. Ook de samenwerking met en tussen ondernemersverenigingen is in 2024 goed gecontinueerd, ambtelijk en bestuurlijk. Daarnaast hebben we samenwerking opgezocht met onze Duitse buurgemeenten. Hier is een project uitgekomen, de grensoverschrijdende fietsroute, maar deze is on hold gezet in 2024. Tot slot hebben we in 2024 de Hippische Adviesgroep Roerdalen doorontwikkeld naar een organisatie met een stuurgroep en twee werkgroepen waarmee we een ambitiestuk opstelden en acties bepaald hebben voor 2025.

Actie 4: Positioneren
Het bepalen van ons profiel en identiteit en het doorontwikkelen van Klein Geluk is niet gerealiseerd in 2024 omdat we dit samen met het nieuwe Toeristisch Platform willen doen. Het doorontwikkelen van Klein Geluk volgt hierop. We zijn wel al bezig met het breder inzetten van Klein Geluk, middels een najaarscampagne die we hebben uitgevoerd in Q4 van 2024. Dit heeft bijgedragen aan onze bekendheid en positionering. Ook zijn de Geluksinfopunten in 2024 gestart en doorontwikkeld. Daarnaast zijn we in 2024 binnen SML gestart om samen met Limburg Marketing een vernieuwd en verbeterd meerjarenplan 2025-2028 voor de regiopromotie op te stellen. Voor wat betreft de Datatool: de voorbereidingsfase is afgerond in 2024 en de uitvoering willen wij laten landen in de Regiodeal. Tot slot hebben we in 2024 onze toeristisch-recreatieve ondernemers middels kaartjes gefaciliteerd om makkelijker data te verzamelen via de Leefstijlvinder.

Actie 5: Ondersteunen culturele activiteiten
Naast steun aan o.a. Limburg Festival en Kunststroom hebben we in 2024 ook steun gegeven aan een nieuw initiatief, te weten een kunstroute in Posterholt. Deze route is ook in 2024 geopend.

Gezond ondernemersklimaat stimuleren			
Onderwerp	*Inhoud*	*Financiën*	*Planning*
Actie 1: Ondersteunen ondernemers	☺	☺	☺
Actie 2: Regionale samenwerking voortzetten	☺	☺	☺

Actie 1: Ondersteunen ondernemers
De goede samenwerking met en ondersteuning aan ondernemers is in 2024 gecontinueerd. De bedrijvencontactfunctionaris is veelvuldig benaderd voor vragen. Daarnaast is er structureel overleg met ondernemers(verenigingen) en vinden er regelmatig bijeenkomsten en gesprekken met ondernemers plaats. Twee ondernemersverenigingen zijn in 2024 ook gestart met het samenvoegen van hun verenigingen. Ook waren de ondernemersavonden in maart en november 2024, waarvan de laatste voor het eerst samen met ondernemersvereniging Roerdalen is georganiseerd, wederom een succes. Ook de nieuwsbrief hebben we elk kwartaal verstuurd.

Actie 2: Regionale samenwerking voortzetten
De regionale samenwerking is in 2024 goed verlopen. Er is structureel (ambtelijk/bestuurlijk) overleg geweest en vanuit daar werden diverse projecten opgepakt. Een belangrijk resultaat van 2024 is het binnenhalen van de Regiodeal. In 2024 zijn we aan de slag gegaan met het inrichten van het Regiodealbureau en de voorbereidende werkzaamheden om beschikkingen te kunnen afgeven. Roerdalen is medetrekker van de pijlers Landschap & Klimaat en de pijler Leefbaarheid.

Daarnaast is de regio Midden-Limburg aangewezen als Elke Regio Telt – regio, die bedoeld is om een langdurige relatie rechtstreeks met het Rijk op te bouwen. Dit heeft veel ambtelijke inzet vanuit onze gemeente gevraagd. Met WeareRoermond hebben we in 2024 samengewerkt om van elkaar te leren.

Bevorderen duurzame energie			
Onderwerp	*Inhoud*	*Financiën*	*Planning*
Actie 1: Uitwerken Koersbepaling 2050			
Actie 2: Het grootschalig opwekken van duurzame energie			
Actie 3: Kleinschalige opwek en besparing stimuleren			
Actie 4: De transitievisie warmte vormgeven en uitvoeren			
Actie 5: Het verduurzamen van ons eigen vastgoed			

Actie 1: Uitwerken koersbepaling 2050
Koers is vastgesteld in juli in de raad. De uitvoering is gestart.

Actie 2: Het grootschalig opwekken van duurzame energie
Ons eigen zonneveld heeft een vergunning gekregen en een SDE++ beschikking.
Hierdoor konden we ons voorbereiden op de uiteindelijke financiering.
In de eerste tranche zonnevelden is het park aan de Waarderweg vergund en heeft ook een SDE++ beschikking ontvangen. Het park aan de Kleine Bergerweg is nog niet vergund vanwege bezwaren.

Actie 3: Kleinschalige opwek en besparing stimuleren
In 2024 zijn er 86 daken belegd met zonnepanelen. Afgelopen jaar zijn zonnepanelen negatief in het nieuws geweest wat grote impact heeft op de vraag naar zonnepanelen. Daarnaast heeft Gemeente Roerdalen een grote verzadiging aan belegde daken, waardoor de vraag ernaar afneemt. Het verder verloop van dit project is nog onbekend.
In 2024 zijn er in totaal 70 huizen bezocht door de energiecoaches. Het doel is daarmee niet gehaald. We zien een duidelijke piek in aanvragen in de wintermaanden. Tevens is er een verband te leggen tussen communicatieacties en het aantal aanvragen voor energiecoaches.

Actie 4: De transitievisie warmte vormgeven en uitvoeren
Inmiddels zijn in 2024 verschillende benaderingen gestart. De isolatie subsidie Roerdalen is in 2024 geopend en de eerste aanvragen zijn binnen. De pilot van de GVR is tevens in 2024 van start gegaan met een aantal aanmeldingen. Binnen het wijkuitvoeringsplan in Vlodrop hebben een aantal participatieacties plaats gevonden zoals bezoeken van de energiebus in de wijk, en het afnemen van enquêtes.

Actie 5: Het verduurzamen van ons eigen vastgoed
Voor de verduurzaming van ons eigen en ander maatschappelijk vastgoed binnen de gemeente zijn we in 2024 gestart met het schrijven van het accommodatiebeleid. Totdat dit gereed is zetten wij naast noodzakelijk onderhoud geen verdere stappen voor de verduurzaming van ons vastgoed.
Op dit moment is het maatschappelijk vastgoed in redelijke staat en hebben we vanuit het regulier Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) ingezet op kleine verduurzamingsmaatregelen. Grote wijzigingen zijn nog in afwachting van nieuw beleid.

In 2024 hebben we samen met de beheersstichting van De Beuk zonnepanelen gerealiseerd op hun dak en met enkele voetbalverenigingen de veldverlichting van ledlampen voorzien en zonnepanelen op hun clubgebouwen geplaatst.

Tactisch doel 6: investeren om te renderen			
Onderwerp	*Inhoud*	*Financiën*	*Planning*
Actie 1: Plan van aanpak investeringen	☺	☺	😐

Actie 1: Plan van aanpak investeringen
Voor wat betreft de reclamemast langs de A73 is er in het eerste halfjaar van 2024 een zogenaamd haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn in het derde kwartaal met het college gedeeld. Het college heeft vervolgens budget beschikbaar gesteld voor de inhuur van een externe partij die ons begeleid bij de aanbesteding. Deze aanbesteding zal in 2025 opgestart en afgerond worden.

Door het stellen van prioriteiten, onder andere door eerdere genoemde activiteit, hebben de werkzaamheden rondom de aanbesteding van de A0 borden langs onze doorgaande wegen vertraging opgelopen. Eerst dienen de Nadere Regels Reclame te worden aangepast, dit zal in 2025 gaan gebeuren. Wanneer dit afgerond is kan ook hiervan de aanbesteding opgestart worden.

Uit het Investeren om te Renderen krediet hebben we in 2024 ongeveer 4 hectare landbouwgrond aangekocht. Deze grond is gebruikt om agrariërs die in het Flinke Ven grond van ons pachten uit te ruilen naar locaties elders.

(Mede)bewind en programmatisch werken			
Onderwerp	*Inhoud*	*Financiën*	*Planning*
Actie 1: Medebewind en programmatisch werken	☺	☺	😐
Actie 2: Bewind	☺	☺	😐

Actie 1: Medebewind en programmatisch werken
De provincie is gestopt met het Limburgs Programma landelijk Gebied (LPLG). De doelen van het LPLG blijven echter wel in stand.
In Roerdalen wordt momenteel gewerkt aan de natuurontwikkeling rondom het Flinke Ven, de provincie is hiervoor verantwoordelijk. De opgaven per deelgebied moeten uitgewerkt en gerealiseerd worden. Roerdalen zet zich in voor de Roerdalense belangen in deze uitwerkingen. Welke rollen en taken hiervoor bij de gemeente komen te liggen is nog niet bekend en ook niet welk gebied het volgende aan de beurt komt.

Actie 2: Bewind
De ontwikkeling van de Delta Rhine Corridor (hierna: DRC) loopt vertraging op. Momenteel kijkt het ministerie van EZK samen met Gasunie, TenneT en andere stakeholders naar de totale opgave en planning van de DRC. Eerder was hier het programma VAWOZ (Verbinding Aanlanding Wind Op Zee) aan gekoppeld maar deze koppeling is door de Minister losgebroken en tot nader orde op pauze gezet.

Wat hebben we nog meer gedaan?

Regio deal
In 2024 zijn we met de toegekende Regio Deal aan de slag gegaan. Als Roerdalen hebben wij ons sterk gemaakt om mee richting te kunnen geven aan de invulling van de pijlers die binnen de focus van onze gemeente liggen. Roerdalen is daarom medetrekker voor de pijlers Landschap & Klimaat en Leefbaarheid geworden. Hiervoor zijn in 2024 voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd, maar ook om het Regio Deal Bureau op te richten en handvaten mee te geven, waarmee ze de komende jaren hun werkzaamheden kunnen uitvoeren.

Elke regio telt
In 2024 is door onze regio geselecteerd voor het proces Elke regio telt, waarmee regio's een langdurige samenwerkingsrelatie aan gaan met het Rijk. Roerdalen participeert hierin actief. Eind 2024 is de start van het Nationaal Programma Vitale regio's (NPVR) aangekondigd, dat juist voor die regio's inzet op leefbare regio's, een duurzaam en bereikbaar voorzieningenniveau en een gezonde en kansrijke toekomst voor inwoners.

Energiearmoede
In 2024 zijn de eerste voorbereidingen voor een tweede fase van het energiearmoede project in gang gezet. Vanwege de verwachte einddatum van de subsidie (31-12-2025) is er besloten om energiearmoede versneld op te pakken. In 2024 zijn we gestart met een aanpakontwikkeling en doelgroep bepaling. Dit heeft meer gevraagd van de capaciteit dan ingecalculeerd. Eind 2024 is gebleken dat de einddatum van de subsidie met 2 jaar verlengd is.

Isolatiesubsidie (NIP) Tweede Tranche
Ook hebben we in 2024 subsidie aangevraagd en ontvangen bij de tweede tranche NIP (Nationaal isolatie plan) subsidie aangevraagd om aanvullend op de 560 woningen uit de eerste tranche aan nog 751 woningen een gemeentelijke isolatiesubsidie te kunnen verlenen.

Reguliere werkzaamheden

- Afronden ontwikkeling LOG Montfort;
- Economie;
- Recreatie en toerisme;
- Cultureel erfgoed/cultuur;
- Ruimtelijk beleid;
- Deelname in grenspark Maas, Swalm, Nette;
- Deelname Samenwerking Midden-Limburg Economie;
- Deelname Samenwerking Midden-Limburg Toerisme en Recreatie;
- Deelname Netwerkberaad Samenwerking Midden-Limburg;
- Deelname Keyport;
- Deelname Euregio;
- Deelname Regiodeal;
- Deelname in VVV Midden-Limburg;
- Deelname in Stichting Ons WCL;
- Deelname Regionale Energie Strategie;
- Euregionale Samenwerking (Wassenberg en Niederkrüchten);
- Deelname Samenwerking Midden-Limburg Ruimte;
- Deelname samenwerking Np de Meinweg/Limburgse Maasterrassen;
- Inzet expertise andere collega's voor de doelen van de Nationale Opgaven.

Financieel

bedragen x € 1.000

4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	Rekening 2023	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil
Saldo van baten en lasten					
Lasten	- 2.024	- 1.924	- 3.346	- 2.813	533 V
Baten	904	870	1.199	1.267	68 V
Saldo van baten en lasten	**- 1.120**	**- 1.054**	**- 2.147**	**- 1.545**	**602 V**
Mutatie reserves					
Toevoegingen	-	-	- 860	- 860	-
Onttrekkingen	275	139	1.670	1.325	- 345 N
Mutatie reserves	**275**	**139**	**810**	**465**	**- 345 N**
Resultaat	**- 845**	**- 916**	**- 1.337**	**- 1.081**	**257 V**

Toelichting

bedragen x € 1.000

4. Economie, natuur, toerisme en cultuur - Belangrijkste afwijkingen	Verschil
Lasten	
De geraamde kosten voor projecten in het kader van toerisme zijn niet volledig benut. Deze kosten worden gedekt uit de reserve Toerisme. Niet bestede middelen worden niet onttrokken aan de reserve. Zie ook mutatie reserve. Een voorbeeld hiervan is het project TOP (Toeristisch Overstap Punt). Dat willen wij inbrengen in de Regiodeal.	31 V
Financiële effecten inzake grondruil Flinke Ven/percelen stortMontfort. Tegenover deze extra lasten staan ook extra inkomsten ivm boekwinst van de verkoop cultuurgrond van ongeveer € 41K. Deze zijn verwerkt in programma 8.	- 80 N
In 2024 zijn geen uitgaven geweest voor Regionale Projecten in het kader van Economie, natuur, toerisme en cultuur. Omdat nog geen start is gemaakt met de projecten onder de Regiodeal.	31 V
Zonnestation Montfort zal, bij goedkeuring van de raad, pas in 2025 gerealiseerd worden dus ook pas in 2025 de eerste inkomsten voor de gemeente. Dit betreft het gemeentelijk Zonnepark.	- 91 N
Minder uitgaven aan de uitvoering Actieplan Duurzame Energie (4 Thema's), er is vertraging opgelopen door capaciteitsgebrek. De niet bestede middelen worden gereserveerd voor 2025.	293 V
De uitgaven in het kader van de SPUK Lokale aanpak Isolatie (NIP) zijn lager dan het door het Rijk toegekende bedrag. De regeling wordt uitgevoerd door Duurzaam Bouwloket. De niet bestede middelen worden gereserveerd voor 2025.	256 V
De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. De kosten zijn lager dan begroot. Dit heeft te er mee te maken dat werkzaamheden aan het omgevingsplan zijn doorgeschoven naar 2025. De kosten worden gedekt uit de reserve Programmaplan Omgevingswet. Zie mutatie reserves.	48 V

bedragen x € 1.000

4. Economie, natuur, toerisme en cultuur - Belangrijkste afwijkingen	Verschil
Minder uitgegeven voor het project Ontwikkeling LOG Montfort. Zie ook mutatie reserves.	27 V
Totaal lasten	**515 V**
Baten	
Pachtopbrengsten en verkoop grondstroken zijn hoger dan vooraf ingeschat. Dit is te verklaren vanwege de hogere pachtprijs vanuit het Pachtnormenbesluit en de verkoop van 1 grotere groenstrook.	161 V
SPUK Lokale aanpak Isolatie (NIP), Specifieke Uitkering Rijk. Zie toelichting bij lasten.	- 256 N
Verkoop voorlaatste bedrijfskavel LOG Montfort.	169 V
Totaal baten	**74 V**
Mutatie reserves	
Lagere onttrekking aan Algemene reserve voor Actieplan Duurzame Energie.	- 213 N
Lagere onttrekking aan de reserve dekking investeringen economisch nut i.v.m. lagere kapitaallasten investering duurzaamheid, zonnepanelen en laadpalen.	- 27 N
Lagere onttrekking aan de reserve toerisme.	- 31 N
Lagere onttrekking aan de reserve Gebiedsvisie LOG Montfort - Mariahoop.	- 27 N
Lagere onttrekking aan de reserve Programmaplan Omgevingswet.	- 48 N
Totaal mutatie reserves	**- 346 N**
Overige afwijkingen	14 V
Totaal afwijkingen	**257 V**

Programma 5 Woonomgeving

Inleiding

Dit programma gaat over de woonomgeving van onze inwoners. Onze gemeente is een prachtige gemeente waar het mooi wonen is in het groen. Natuur, werkgelegenheid en voorzieningen zijn nabij. De sociale samenhang in onze dorpen is groot, met een actief verenigingsleven. We blijven ons inzetten om nog aantrekkelijker te worden en te blijven voor onze bestaande en nieuwe inwoners.

Evenals in programma 4 zien we een kentering in Rijksbeleid. Het Rijk trekt steeds meer de regie naar zich toe. We zien grote opgaven op ons afkomen vanuit het Rijk. Het bouwen naar de landelijke behoefte krijgt prioriteit boven de lokale c.q. de regionale woonbehoefte. Daarnaast zien we een sterkere regulering van de woningmarkt op ons afkomen. Ook voor dit programma geldt dat de hiervoor benodigde middelen om de opgave te kunnen realiseren, (nog) niet mee komen. Er zijn momenteel veel bouwactiviteiten maar we zien ook dat bouwen door diverse omstandigheden soms lastig is. Denk bijvoorbeeld aan de toename van de bouwkosten, regels rondom bijvoorbeeld stikstof en de hogere rente. Met het Rijk en de provincie wordt over deze bouwopgave in zogenaamde Versnellingstafels gesproken, waarbij onderwerpen of thema's die nu voor een vertraging zorgen aan bod komen. Doel van de tafels is de realisatie van bouwopgave te versnellen. De Limburgse, regionale werkveldtrekkers Wonen nemen samen met de corporaties deel aan de Limburgse BO Woondeal waarin ze met de minister van VRO de knelpunten en de woningbouwambities kunnen bespreken. Ook is er in 2024 voor het eerst de jaarlijkse Woontop georganiseerd, waarin het Rijk met onder andere koepelorganisaties van gemeenten, corporaties en marktpartijen afspraken maakt om samen de woningbouwopgave te kunnen realiseren.

Tegelijkertijd hebben we te maken met een demografische transitie die vraagt om andere woningen dan de reeds bestaande voorraad, die grotendeels in particulier bezit is. Dit speelt een rol bij de keuzes voor de toekomst. In het coalitieakkoord is als 4de speerpunt "Bouwen en wonen" specifiek het willen bouwen naar behoefte, de gemeentelijke regie op woningbouw en een toekomstbestendige woningvoorraad benoemd. De bestaande woningvoorraad is voor een deel niet levensloopbestendig. Dit heeft onze aandacht.

Zorgdragen voor een goede ruimtelijke ordening is een belangrijke taak van onze gemeente. Door alle ontwikkelingen die zich in sneltreinvaart opvolgen, onder andere op het gebied van wetgeving, woningbouwopgaven en de stikstofproblematiek blijft het een grote uitdaging om hier op een goede manier handen en voeten aan te geven.

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan

We willen een woongemeente blijven, met huisvesting die past bij de behoefte van onze inwoners, in relatie tot krachtige dorpen, leefbaarheid en openbare ruimte. We stimuleren dat inwoners zo lang mogelijk in hun eigen woning kunnen blijven wonen. Deze woning moet nu en in de toekomst voldoen aan hun eigen behoefte en liggen in een prettige en veilige leefomgeving. Hiervoor is een woningvoorraad nodig die goed aansluit op de toekomstige woonbehoefte van onze huidige en nieuwe inwoners.

In de context van krapte op de woningmarkt hebben we gewerkt aan extra woningen (kwantiteit) die kwalitatief (type woning) goed aansluiten bij de woonbehoefte van onze huidige en toekomstige inwoners. Daarnaast hebben we ingezet op het kwalitatief verbeteren van sterk verouderde woningen. De belangrijkste leidraden hiervoor zijn de in 2022 vastgestelde Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2022 tot en met 2025 en de Woondeal Limburg.

Een van de afspraken in de Woondeal is bijvoorbeeld dat het Rijk, de Provincie Limburg, de corporaties en de gemeenten de bouwopgaven regelmatig bespreken, met als doel onderwerpen of thema's die nu voor vertraging zorgen weg te nemen. Er zijn momenteel veel bouwactiviteiten, maar bouwen wordt door diverse omstandigheden steeds lastiger. Doel van de eerder genoemde versnellingstafels is de realisatie van bouwopgaven te versnellen.
- Hierbij waren de drempels die bouwontwikkelingen verhinderen op potentieel geschikte locaties, onderwerp van gesprek. Een van de mogelijke oplossingen die in de Woondeal Limburg naar zijn opgenomen is het 'straatje erbij'. In 2024 zijn we in Roerdalen aan de slag gegaan met 'het straatje erbij'.
- In 2024 is er een addendum voor de Woondeal Limburg voorbereid waarin nieuwe en nog steeds bestaande knelpunten worden aangegeven waardoor de woningbouw stokt en is tevens een verhoogde ambitie -ook die van de gemeente Roerdalen- opgenomen.
- In 2024 zijn gesprekken gevoerd over de wederkerigheid van de afspraken met het Rijk. Deze impuls heeft er mede toe geleid dat er in 2025 een 'realisatiestimulans' aan de kamer wordt voorgelegd. Als de plannen doorgaan zal de realisatiestimulans vanaf 2026 worden uitgekeerd, per start bouw woning vanaf medio 2025, zonder dat hieraan een bepaalde minimum omvang van een bouwproject is gekoppeld.

In 2024 is er ook geanticipeerd op de Wet regie op de Volkshuisvesting die eraan zit te komen. Met name de dynamische dialoog over de vereiste opgaveverdeling sociale en betaalbare woningen in onze nieuwbouwopgave, die rechtstreeks doorwerkt in onze bouwprogrammering, was hierbij een centraal punt. De wisselende signalen maakte het maken van afspraken arbeidsintensief, omdat we in het kader van deregulering geen zaken onnodig wilden vastleggen als dit niet wettelijk voorgeschreven wordt.
- Bij het woningbehoefteonderzoek dat in 2024 is uitgevoerd is op deze wetgeving geanticipeerd.
- Ook de woonzorganalyse die in 2024 is opgeleverd vormt een bouwsteen voor toekomstige afwegingen in de toe te voegen kwaliteit woningen.

- Daarnaast hebben we in 2024 bij de Provincie Limburg gelobbyd om de Starterslening, waarvan de provincie financieel een groot deel van haar rekening neemt, op de voor onze inwoners zo goed mogelijke wijze wordt voortgezet.
- In 2024 hebben we het project tijdelijke woningen voortgezet, zodat uiterlijk in 2025 in alle kernen tijdelijke woningen gerealiseerd zijn.
- Daarnaast zijn we aan de slag gegaan met de voorbereidingen voor het uitbreiden van de woonwagenlocaties in Montfort en Herkenbosch, zoals het opstellen van het planologisch kader.

Met bovenstaande acties willen we uiteindelijk bereiken dat onze huidige (en toekomstige) inwoners kunnen (blijven) wonen in een woning die voldoet aan hun eigen behoefte in een goed woon- en leefklimaat. Voor een goed woon- en leefklimaat is een goede sociale samenhang belangrijk, waaraan bewoners en verenigingen zelf ook bijdragen (zie programma 1). Hierbij hebben we aandacht voor bijzondere doelgroepen waarbij we de relatie leggen met participatie, zorg en ondersteuning (programma 2). Tevens draagt ook het onderhoud alsook de ontwikkeling van de openbare ruimte hieraan bij (zie programma 6).

Tactische doelen

We bouwen naar behoefte en willen een woningvoorraad die qua kwaliteit, aantallen en proces goed aansluit bij de behoefte van onze inwoners.			
Onderwerp	*Inhoud*	*Financiën*	*Planning*
Actie 1: Regionaal woningbehoefteonderzoek actualiseren en beleidsregel compensatie woningbouwinitiatieven 2022 herijken	☺	☺	😐
Actie 2: Beleid kerngrenzen	☺	☺	☺
Actie 3: Faciliteren van initiatieven van inwoners en ontwikkelaars voor het herstructureren en inrichten van locaties voor wonen	☺	☺	☺

Actie 1: Regionaal woningbehoefteonderzoek actualiseren
We hebben in 2024 het traject voor een nieuw woonbehoefteonderzoek doorlopen en zowel inhoudelijk als ook financieel afgerond. De definitieve oplevering van het woonbehoefteonderzoek hebben we eind februari 2025 ontvangen. Na vaststelling van het onderzoek als onderlegger voor ons huisvestingsprogramma informeren we uw gemeenteraad.
In 2024 is besloten de beleidsregel compensatie woningbouwinitiatieven 2022 niet te herijken maar in te trekken. Dat hebben we gedaan omdat de doelen van de beleidsregel niet meer functioneren in de huidige tijd waarin we extra woningen willen bouwen.

Actie 2: Beleid kerngrenzen
In 2024 hebben we de gemeenteraad voorgelegd op welke wijze de kerngrenzen verlegd kunnen worden. Om grondspeculaties te voorkomen is dit gedaan door het vestigen van voorkeursrecht op een groot aantal gebieden in onze gemeente.

Actie 3: *Faciliteren van initiatieven van inwoners en ontwikkelaars voor het herstructureren en inrichten van locaties voor wonen*
Naast het reguliere werk is het faciliteren van nieuwe woningbouwinitiatieven, binnen de geldende regelgeving, als speerpunt benoemd. Dit heeft geresulteerd in het vaststellen van diverse bestemmingsplannen en het afgeven van vergunningen voor diverse woningbouwplannen.

We hebben bijzondere aandacht voor specifieke woonvormen voor onze inwoners met een zorgbehoefte.			
Onderwerp	*Inhoud*	*Financiën*	*Planning*
Actie 1: Vaststellen van een Woonzorgvisie	😐	☺	😐

Actie 1: Vaststellen van een Woonzorgvisie
In 2024 is de woonzorganalyse opgeleverd. Deze woonzorganalyse is in samenwerking met de gemeenten in de regio Midden-Limburg opgesteld. Beoogd was om op basis van deze woonzorganalyse te werken aan een Woonzorgvisie die in 2025 vastgesteld wordt door de gemeenteraad. Daarmee zou de gemeente voldoen aan de wettelijke verplichting om voor 1 januari

2026 een Woonzorgvisie te hebben. Deze wettelijke verplichting is echter komen te vervallen. Op basis van het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting is de verwachting dat wonen en zorg onderdeel gaat uit maken van het nog op te stellen gemeentelijke Volkshuisvestingsprogramma. In 2025 werken we de bouwstenen wonen en zorg voor dit volkshuisvestingsprogramma verder uit.

In Roerdalen is het prettig wonen. We willen daarbij ruimte bieden voor iedereen. Sommige doelgroepen verdienen daarbij extra aandacht.			
Onderwerp	*Inhoud*	*Financiën*	*Planning*
Actie 1: We werken aan de uitbreiding van onze woonwagenlocaties in Herkenbosch, Melick en Montfort	☺	☺	☺
Actie 2: In al onze kernen realiseren we samen met Wonen Limburg een locatie met maximaal 12 flexwoningen	☺	☺	☹

Actie 1: We werken aan de uitbreiding van onze woonwagenlocaties in Herkenbosch, Melick en Montfort
Voor de locaties Herkenbosch en Monfort hebben we met de woningcorporatie (financiële) overeenstemming bereikt over de realisatie van standplaatsen en de plaatsing van woonwagen(woningen). Hiervoor hebben we een overeenkomst gesloten. Ook is voor beide locaties een GREX geopend. Voor de locatie in Montfort hebben we de vergunning verleend voor het planologisch mogelijk maken van de standplaatsen. Voor de locatie in Herkenbosch was het bestemmingsplan al onherroepelijk. Beide locaties worden momenteel bouwrijp gemaakt.

In Melick hebben we nog geen mogelijkheid gevonden om grond aan te kopen voor de uitbreiding.

Voor alle locaties streven we ernaar om in 2030 te beschikken over voldoende woonwagenstandplaatsen voor de woningzoekende woonwagenbewoner in onze gemeente.

Actie 2: In al onze kernen realiseren we samen met Wonen Limburg een locatie met maximaal 12 flexwoningen
In 2023 en 2024 zijn in vier van de zes kernen 48 tijdelijke woningen gerealiseerd. De resterende 24 woningen in Posterholt en Montfort hebben, vanwege juridische procedures, vertraging opgelopen. De woningen worden in 2025 geplaatst. Inmiddels is gebleken dat de vertraging eveneens heeft geleidt tot kostenverhoging. 50 % van de te plaatsen woningen worden gebruikt voor de opvang van Oekraïense ontheemden. Via de SPUK regeling ‘bekostiging opvang ontheemden Oekraïne’ zijn ook gelden beschikbaar gesteld voor de huisvesting van Oekraïense ontheemden. In programma twee is zichtbaar dat nog niet alle middelen zijn besteed. Deze gelden zijn deels benodigd voor het uitvoeren van het woningen in Montfort en Posterholt.

We zetten in op een duurzame woonomgeving en woningvoorraad			
Onderwerp	*Inhoud*	*Financiën*	*Planning*
Actie 1: We leggen de verbinding tussen onze duurzaamheidsambities en doelstellingen en de verduurzaming van de woningvoorraad	☺	☺	☺
Actie 2: (Her)overwegen (doelstellingen) Beleidsvisie Afval 2019-2023	😐	☺	😐
Actie 3: Bewustwording op het gebied van milieu en duurzaamheid creëren onder onze jongste inwoners	☺	☺	☺

Actie 1: We leggen de verbinding tussen onze duurzaamheidsambities en doelstellingen en de verduurzaming van de woningvoorraad
Voor de bestaande bebouwde omgeving hebben we op grond van de prestatieafspraken samen met de woningcorporatie in 2024 ingezet op verduurzaming van bestaande sociale huurwoningen. Inwoners met een eigen woning hebben we gestimuleerd hun woning te verduurzamen zoals opgenomen in de koers 2050 van duurzaamheid en de transitievisie warmte (koppeling programma 4).

Actie 2: (Her)overwegen (doelstellingen) Beleidsvisie Afval 2019-2023
In plaats van heroverwegen hebben we de Beleidsvisie Afval 2019-2023 in 2024 ongewijzigd voortgezet omdat de doelstellingen doorlopen tot en met 2025. In 2024 hebben we met de deelnemende gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling RD Maasland een gezamenlijk grondstoffenplan voorbereid. Afstemming over dit grondstoffenplan plannen we in het 2e kwartaal van 2025 met de raadswerkgroep afval.

Actie 3: Bewustwording op het gebied van milieu en duurzaamheid creëren onder onze jongste inwoners
De basisscholen in onze gemeente nemen allen deel aan het educatieprogramma van RD Maasland. Het draagt bij aan de bewustwording en waardenvorming over afval. Wanneer kinderen op jonge leeftijd leren over afval scheiden en voorkomen, wordt dit op latere leeftijd al snel een (goede) gewoonte.

Wat hebben we nog meer gedaan?

Woondeal
In 2024 is voor de Woondeal Limburg, die in 2023 ondertekend en die valt onder het 'Nationale Programma Verstedelijking en Wonen' gewerkt aan een addendum. Het is belangrijk dat wij als gemeente een bijdrage (blijven) leveren aan de Nationale Programma's, voor zowel de korte (2030) alsook de langere termijn (2050). In het addendum zijn vervolgafspraken voor Limburg opgenomen, waarin onze hogere bouwambitie (Actieplan Versnellen woningbouw) ook is verwerkt maar ook de herhaalde vraag naar extra middelen om de bouwopgave te kunnen realiseren opnieuw is opgenomen. Wij hebben in het proces van de Woondeal Limburg aandacht gevraagd voor onze gemeentelijke, strategische doelen zoals hierboven beschreven.
Door alle ontwikkelingen die zich in sneltreinvaart opvolgen, onder andere op het gebied van wetgeving, denk hierbij aan de hierboven omschreven woningbouwopgave, het duurzaamheidsvraagstuk of de stikstofproblematiek, blijft het een grote uitdaging om hier op een goede manier handen en voeten aan te geven. Ook het proces van de POVI (provinciale omgevingsvisie) speelt hierin een rol. Dit legde en legt een stevige claim op de beschikbare capaciteit voor reguliere beleidswerkzaamheden.

Uitbreiding kerngrenzen
In 2024 hebben we gewerkt aan het beleid voor de uitbreiding van de kerngrenzen. Daar waar we in eerste instantie nog zijn uitgegaan van een beperkte uitbreiding van onze bestaande kerngrenzen bleek deze opgave groter dan gedacht. Dit had te maken met de Limburgse ambitie om meer bouwambitie te tonen richting het Rijk. Dit is gedaan door enerzijds 'Limburg Centraal' (woningbouw rond IC-locaties) en anderzijds door bij alle gemeenten te kijken naar geschikte gebieden voor het zogenaamde 'straatje erbij'. Dit bood meer mogelijkheden om extra woningen toe te voegen. Dit sluit aan bij de wens van de gemeenteraad en leidt tot extra inkomsten. In dat kader is er gewerkt aan het Actieplan Versnellen woningbouw en is er op een groot aantal gebieden in de gemeente voorkeursrecht gevestigd om grondspeculaties te voorkomen.

Reguliere werkzaamheden

- Ruimtelijke plannen;
- Grondexploitaties;
- Gebiedsontwikkeling;
- Planschadezaken / nadeelcompensatie;
- Trekkersrol Samenwerking Midden-Limburg (SML) op het gebied van Wonen, Zorg en Woonomgeving;
- Regionale trekkersrol Kernteam Woondeal Limburg;
- Deelname Samenwerking Midden-Limburg;
- Prestatieafspraken;
- Uitvoering Wet goed verhuurderschap (link met programma 3);
- Huisvesting ontheemden;
- Uitvoering afvalnota;
- Inzet expertise andere collega's voor doelen van de Nationale Opgaven.

Financieel

bedragen x € 1.000

5. Woonomgeving	Rekening 2023	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil
Saldo van baten en lasten					
Lasten	- 7.989	- 6.788	- 6.979	- 6.519	459 V
Baten	5.469	4.648	6.061	6.433	372 V
Saldo van baten en lasten	**- 2.520**	**- 2.140**	**- 918**	**- 86**	**832 V**
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 401	- 87	- 1.257	- 1.008	248 V
Onttrekkingen	1.998	1.035	220	-	- 220 N
Mutatie reserves	**1.597**	**948**	**- 1.037**	**- 1.008**	**28 V**
Resultaat	**- 923**	**- 1.192**	**- 1.955**	**- 1.095**	**860 V**

Toelichting

bedragen x € 1.000

5. Woonomgeving - Belangrijkste afwijkingen	Verschil
Lasten	
Rijksmiddelen wet betaalbare huur en wet Goed verhuurderschap zijn besteed, het meldpunt hiervoor is ingericht bij de MER-OD voor de 3 gemeenten samen. De kosten zijn meegenomen in de reguliere werkzaamheden van de MER-OD.	42 V
Startbouwimpuls Specifieke Uitkering Rijk t.b.v. versnelde uitvoering woningbouwplannen (Centrumplan Herkenbosch en Petrusberg). De woningbouwplannen worden gerealiseerd door externe marktpartijen. Uitgaven zijn niet begroot omdat ze volledig worden gedekt uit de SPUK en daarmee kostenneutraal zijn.	- 163 N
Beëindiging intensieve geitenhouderij. Dit project is nog niet volledig afgerond. Dit wordt in 2025 verwacht. Zie ook mutatie Algemene reserve.	140 V

bedragen x € 1.000

5. Woonomgeving - Belangrijkste afwijkingen	Verschil
Boekwaarde grondexploitaties. De uitgaven van de grondexploitaties worden, conform BBV voorschriften, overgebracht naar de voorraden/OHW op de balans. In de paragraaf Gemeentelijk grondbeleid staat een inhoudelijke toelichting van de mutaties.	224 V
Bij de begroting van de afvalkosten en de tariefberekening voor de afvalstoffenheffing gaan we uit van een 100% kostendekkendheid. De jaarrekening is een weergave van de realisatie van de afvalkosten. In de realisatie zijn we afhankelijk van variabele marktprijzen van afvalstoffenstromen; dit voor zowel de kosten als de opbrengsten. Hierdoor ontstaan er onvermijdelijke verschillen tussen de begroting en realisatie van de afvalkosten. De positieve verschillen in de uitgaven zijn dan ook te verklaren door de variabele marktprijzen van afvalstromen zoals kunststoffen en oud papier karton. Met name bij kunststof en drankkartons zijn de kosten lager dan verwacht tijdens het opstellen van de begroting.	231 V
Totaal lasten	**474 V**
Baten	
Startbouwimpuls Specifieke Uitkering Rijk t.b.v. versnelde uitvoering woningbouwplannen (Centrumplan Herkenbosch en Petrusberg). De woningbouwplannen worden gerealiseerd door externe marktpartijen. Uitgaven zijn niet begroot omdat ze volledig worden gedekt uit de SPUK en daarmee kostenneutraal zijn.	163 V
In 2024 zijn er meer bijdragen ontvangen voor de exploitatie met betrekkingen tot bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Dit komt omdat in 2024 de Omgevingswet in werking is getreden. Om de nieuwe wetgeving, met nieuwe eisen te ontlopen initiatiefnemers in 2023 nog een aanvraag voor het wijzigen van een omgevingsplan dan wel het aanvragen van een omgevingsvergunning aangevraagd. Deze plannen en aanvragen zijn afgehandeld in 2024.	59 V
Van de Provincie Limburg is een subsidie toekenning van € 1.170.000 ontvangen m.b.t. de transitie landelijk gebied voor het beëindigen van een intensieve geitenhouderij. Hiervan is inmiddels € 947.700 ontvangen als voorschot. Dit project is nog niet volledig afgerond, wordt in 2025 verwacht. Daarna zal definitieve afrekening met de Provicie plaats vinden. Ontvangen middelen worden gestort in de Algemene reserve. Zie ook mutatie in algemene reserve.	- 222 N
Boekwaarde grondexploitaties. De inkomsten van de grondexploitaties worden (net zoals de uitgaven), conform BBV voorschriften, overgebracht naar de voorraden/OHW op de balans. In de paragraaf Gemeentelijk grondbeleid staat een inhoudelijke toelichting van de mutaties.	- 275 N
In 2024 zijn er meer leges omgevingsvergunningen ontvangen. Door een aantal grotere aanvragen zijn de baten met name hoger. Denk hierbij aan de zonneparken, een aantal grote bedrijfsloodsen enkele grote woningbouwlocaties, en ook de Multi functionele Accommodatie (MFA). Bij de halfjaarrapportage zijn de leges al naar boven bijgesteld, maar het bleek dat de piek nog hoger uitkwam dan ingeschat.	573 V
Totaal baten	**298 V**

bedragen x € 1.000

5. Woonomgeving - Belangrijkste afwijkingen	Verschil
Mutatie reserves	
Lagere storting in Algemene reserve vanwege lagere Provinciale subsidie i.v.m. beëindiging geitenhouderij.	222 V
Beëindiging intensieve geitenhouderij. Dit project is nog niet volledig afgerond. Dit wordt in 2025 verwacht.	- 140 N
De uit de Algemene reserve beschikbaar gestelde middelen voor de extra ambtelijke capaciteit t.b.v. het uitbreiden van de kerngrenzen en realiseren woningbouw is niet nodig gebleken. De kosten zijn betaald uit overige subsidies. Hierdoor is geen onttrekking aan de Algemene reserve nodig. De kosten zijn verantwoord in programma 7 .	- 80 N
De daadwerkelijke winstneming bouwgrondexploitaties is lager dan begroot. Hierdoor resulteert een lagere storting in de reserve Bouwgrondexploitatie.	26 V
Totaal mutatie reserves	**28 V**
Overige afwijkingen	60 V
Totaal afwijkingen	**860 V**

Programma 6 Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen

Inleiding

Dit programma richt zich op de directe leefomgeving van onze inwoners. Zowel op het onderhoud als op de ontwikkeling van de openbare ruimte. We hebben ook in 2024 inwoners actief betrokken bij initiatieven op het gebied van veiligheid en leefbaarheid en bij de keuzes die gemaakt moeten worden in de inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte. Dat doen we binnen duidelijke kaders en vanuit het algemeen belang. We hebben hier al goede ervaringen mee opgedaan. De tijd die dit kost levert een duidelijke meerwaarde daar waar het gaat om draagvlak van de omgeving en waardering voor het kunnen meedenken in de inrichting. We realiseren een aantal projecten per jaar op deze manier, in 2024 werkten we onder andere aan de Dorpsstraat / Groenstraat in Melick en de Sportlaan en omgeving in Montfort. We maken keuzes in welke projecten en bij welke beleidsthema's we kiezen voor welke vorm van participatie.

Daarnaast werken we wijkgericht en zijn onze medewerkers van de buitendienst herkenbaar aanwezig in de dorpen en aanspreekbaar voor iedereen, die dit wenst. De medewerkers van onze buitendienst hebben een sterke binding met de kernen en weten wat er in een dorp leeft. Vanuit hun sterke verantwoordelijkheidsgevoel werken ze dagelijks in de kernen en proberen klachten en meldingen zo snel als mogelijk op te lossen.

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan

We willen krachtige, leefbare dorpen waar inwoners en toeristen zich prettig voelen, en een veilige openbare ruimte waarin een aantrekkelijke kwaliteit tot uiting komt. Klimaatadaptatie en duurzaamheid zijn daarin essentieel geworden. We hebben in 2024 onder andere gewerkt aan de onderstaande zaken. Ook in de paragraaf kapitaalgoederen leggen we uitgebreider uit wat er in 2024 heeft plaatsgevonden.

Tactische doelen

Samen met inwoners werken aan integrale gebiedsgerichte projecten en beleid.			
Onderwerp	*Inhoud*	*Financiën*	*Planning*
Actie 1: Realisatie van de reconstructie van de Dorpsstraat en Groenstraat in Melick	☺	😐	😐
Actie 2: Afronding van de herinrichting van de Markt in Vlodrop	☺	☺	☺
Actie 3: Afronden mobiliteitsplan	☺	☺	☺

Actie 1: reconstructie Dorpsstraat & Groenstraat in Melick
Op 22 oktober 2022 bent u geïnformeerd via een raadsinformatiebrief over de vervolgaanpak van het project en de financiële ontwikkelingen. Het ontwerp is in 2024 afgerond. Enexis is in november 2024 gestart met de aanpassingen van de kabel- en leidingen.

Actie 2: Afronding herinrichting Markt Vlodrop
De Markt in Vlodrop is gerealiseerd.

Actie 3: Afronden mobiliteitsplan
Het mobiliteitsplan is door de gemeenteraad vastgesteld op 30 mei 2024.

Toekomstbestendig groen op het gewenste niveau, met aandacht voor de mensen die dit werk doen.			
Onderwerp	*Inhoud*	*Financiën*	*Planning*
Actie 1: Ontwikkeling groenbedrijf	☺	☺	☺
Actie 2: Ontwikkelen Outdoor Campus Roerdalen en borgen groenonderhoud	☺	☺	☺
Actie 3: Maaibeleid en biodiversiteit	☺	☺	😐
Actie 4: Actualisatie groenbeleid	☺	☺	😐

Actie 1 & 2: Ontwikkelen groenbedrijf en outdoor campus Roerdalen
De Outdoor Campus Roerdalen (ODC) heeft zich in 2024 verder ontwikkeld. Oorspronkelijk opgericht als opleidings- en ontwikkelplek voor inwoners met een verhoogde begeleidingsbehoefte, blijkt ODC ook een re-integratieplek voor uitkeringsgerechtigden die tijdelijk niet konden werken. Door maatwerktrajecten met begeleiding kunnen zij weer bouwen aan hun toekomst.
ODC is geen gemeentelijk MOB, maar dient als inspirerend voorbeeld van een methodiek die persoonlijke ontwikkeling en bedrijfsmatige relevantie combineert. Dit wordt versterkt door samenwerking met sociaal groenbedrijf NLG Buitenkansen
Na een periode van onderbezetting kwam in 2024 een positieve ommekeer, van een minimale bezetting van 2 naar weer een maximale bezetting van circa 6 personen (afhankelijk van persoonlijke kenmerken). De samenwerking met stakeholders zoals MER-SD, Met GGZ, praktijkonderwijs, UWV en jobcoachbedrijven is aangehaald en blijft essentieel. Daarnaast zijn gesprekken gestart over het optimaliseren van de doorstroom van ODC naar het groenteam van de buitendienst, waarbij werkplekbegeleiding de sleutel tot succes blijkt.
Een belangrijke verandering in 2024 was de verhuizing van het groenteam (Westrom detacheringen) van Sint Odiliënberg naar Melick, wat door alle betrokkenen positief is ervaren. Door aanpassingen in enkele functies in de buitendienst hebben we de bestaande dorpsgerichte aanpak kunnen versterken.

Actie 3: Maaibeleid en biodiversiteit
Hoewel we al op veel plekken anders en met name minder maaien, hebben we dit nog niet verankerd in beleid. Verdere keuzes landen in het op te stellen groenstructuurplan 2025.
We houden rekening met het ontwikkelen van de biodiversiteit. Binnen de komgrenzen merken we wel dat de meeste inwoners een regelmatig gemaaide omgeving wensen. Minder maaien wordt al snel betiteld als “slecht onderhoud”. Om verkeersveiligheidsredenen maaien we uitzichthoeken en kruisingen intensiever. Grotere percelen of wadi’s laten we inmiddels begrazen door schapen voor het vergroten van de biodiversiteit.

Actie 4: Actualisatie groenbeleid
Om ruimte te geven aan participatie hebben we de planning iets verruimd. De voorbereidende werkzaamheden en relatie met bijvoorbeeld omgevingsvisie hebben meer aandacht gekregen.

We dragen bij aan klimaat en een duurzame omgeving en gemeentelijk vastgoed.			
Onderwerp	*Inhoud*	*Financiën*	*Planning*
Actie 1: Duurzaam omgaan met water en klimaat	☺	☺	☺
Actie 2: Aandacht voor duurzaamheid in de uitvoering van projecten	☺	☺	☺
Actie 3: Realisatie concessie laadinfrastructuur	☺	☺	☺
Actie 4: Voldoen aan Kaderrichtlijn water (KRW)	😐	😐	😐
Actie 5: Samen met voetbalverenigingen verledden van de veldverlichting	☺	☺	😐

Acties 1 & 2: Duurzaam omgaan met water en klimaat, aandacht voor duurzaamheid

We hebben begin 2024 de stimuleringsregeling afkoppelen afgerond. In het kader van deze regeling is circa 2000m2 afgekoppeld. Projecten zijn in 2024 beperkt in uitvoering geweest om verschillende redenen (zie elders in de toelichting in programma 6), afkoppeling is ook daarin een belangrijk onderwerp.

We blijven actief rondom duurzaamheid, klimaatadaptatie en omgaan met water en klimaat binnen alle werkzaamheden en projecten die we realiseren in de openbare ruimte. We koppelen openbare verhardingen af. Het afkoppelen van particuliere eigendommen stimuleren we via een subsidie. We zetten in op infiltratie in rioleringen of met buffers, en houden in nieuwbouwplannen rekening met ruimte voor groen én water. Uit oogpunt van besparing hebben we bij de reconstructie Dorpsstraat-Groenstraat gekozen om het (vrijwillig) afkoppelen van particulieren bovengronds te faciliteren i.p.v. ondergronds.

In de openbare ruimte hebben we wederom de openbare verlichting voorzien van LED armaturen . In totaal zijn er in 2024 360 stuks nieuwe LED armaturen aangebracht, waarmee dit nu circa 70% van het totaal aan openbare verlichting betreft.

Actie 3: Realisatie concessie laadinfrastructuur
De concessie laadinfrastructuur 2020-2024 is in juli 2024 afgesloten. De 17 voorgestelde en bepaalde locaties zijn in deze concessie allemaal gerealiseerd.

De nieuwe concessie is gestart. Vattenfall is de nieuwe concessiehouder.

Actie 4: Kaderrichtlijn water (KRW)
Twee locaties aan de Vlootbeek: de Borgsweg in Posterholt en de Sportlaan in Montfort liggen achter op planning en hebben we in 2024 niet gerealiseerd. Onder andere vanwege de hoge grondwaterstanden in het gebied en de ligging direct naast de tijdelijke huisvestingslocatie, is de locatie aan de Sportlaan onvoldoende haalbaar en wenselijk gebleken. We hebben er voor gekozen hier een hemelwaterberging aan te leggen. We zijn gestart met het bepalen van een nieuwe strategie om ook deze locatie op termijn te laten voldoen aan de Kaderrichtlijn Water. Waterschap Limburg betrekken we hierbij.
Op locatie Posterholt zijn we in 2024 gestart met een variantenstudie, om tegemoet te komen aan de bezwaren én zorgen uit de omgeving. We hebben er vertrouwen in deze berging in 2025 aan te kunnen leggen.

Actie 5: Samen met voetbalverenigingen verledden van de veldverlichting
Inmiddels hebben drie van de vier voetbalverenigingen led-veldverlichting, dit is in 2024 afgerond. De 4e volgt in 2025, op verzoek van deze vereniging.

Meerjarig perspectief integrale projecten

We hebben in 2024 gewerkt aan meerdere integrale projecten en grotere onderhoudswerkzaamheden. In de begroting 2024 hebben we ook een doorkijk in de verdere toekomst gegeven. Dit wordt jaarlijks geactualiseerd bij vaststelling van de begroting. Invloeden van buitenaf, bijvoorbeeld op het gebied van kabels en leidingen, flora en fauna, etc. spelen een steeds grotere rol bij (planning van) projecten. Ook is dit deels kostenverhogend, bijvoorbeeld ook door procedures met betrekking tot ondernemersschade enzovoorts. We delen in de paragraaf kapitaalgoederen een stand van zaken van de werkzaamheden in 2024.

Reguliere werkzaamheden

- Beheer en onderhoud wegen, riolering, groen, verkeer, openbare verlichting, civiele kunstwerken en accommodaties.
- Realiseren van openbare ruimte rondom tijdelijke huisvesting voor vluchtelingen, statushouders en spoedzoekers.
- Op vraag advisering Omgevingsdienst bij vergunningen op het gebied van water, groen, uitritten en evenementen.
- Behandelen meldingen en klachten op het gebied van wegen, water, openbare verlichting, verkeer en groen. We hebben in 2024 rekening gehouden met circa 3500 meldingen, en hebben er bijna 4000 ontvangen. Een toename geldt ook voor werkzaamheden door nutsbedrijven in de ondergrond aan kabels en leidingen.
- Integrale samenwerking met andere teams, onder andere bij een groot aantal ruimtelijke ontwikkelingen.
- We zorgen voor actueel beleid in de diverse taakgebieden, openbare verlichting, groen, riolering, wegen en verkeer.
- Samenwerkingsverbanden in de regio op het gebied van wegen, water, verkeer en groen.

- Het is een wettelijke verplichting dat de gemeente van de Geo-basisregistraties, Basisadministraties Adressen en Gebouwen (BAG), Grootschalige Topografie (BGT) en Registratie bijhouden.
- Bij aanleg van kabels- en leidingen sturen we op de kwaliteit van de werkzaamheden en het zo goed mogelijk herstel van bestratingen en verhardingen. In 2024 is merkbaar geweest dat de hoeveelheid aanleg, sanering, verzwaring, etc. van kabels en leidingen een enorme vlucht neemt. De kwaliteit van de verhardingen staat onder druk, het moment om herstelwerkzaamheden te plannen is steeds vaker ingewikkeld.

Financieel

bedragen x € 1.000

6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	Rekening 2023	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil
Saldo van baten en lasten					
Lasten	- 8.021	- 8.491	- 9.263	- 9.295	- 32 N
Baten	2.772	2.566	3.340	3.411	71 V
Saldo van baten en lasten	**- 5.250**	**- 5.925**	**- 5.923**	**- 5.885**	**38 V**
Mutatie reserves					
Onttrekkingen	16	-	30	7	- 24 N
Mutatie reserves	**16**	**-**	**30**	**7**	**- 24 N**
Resultaat	**- 5.233**	**- 5.925**	**- 5.893**	**- 5.878**	**15 V**

Toelichting

bedragen x € 1.000

6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen - Belangrijkste afwijkingen	Verschil
Lasten	
Minder uitgegeven aan onderhoud beplantingen, plantsoenen, houtwallen en schadelijke flora en fauna, o.a. door minder inhuur gedetacheerde groen medewerkers Westrom en een gunstige aanbesteding in het groenonderhoud.	160 V
Minder uitgegeven aan project Kwaliteit Impuls Dorpsentrees door minder initiatieven (ten laste van de reserve Toerisme).	24 V
Speeltuinen: Lagere onderhoudskosten. Er zijn minder speeltoestellen vervangen om het beleid voor de herziening speelterreinen Roerdalen niet te doorkruisen. Met name het noodzakelijk onderhoud en enkele kleine vervangingen zijn uitgevoerd.	33 V
Sociaal Groenbedrijf: Lagere uitgaven voor de aanschaf van gereedschappen en bedrijfskleding vanwege onderbezetting.	24 V
Riolering: De kosten voor onderhoud zijn hoger dan begroot door gestegen prijzen en de doorbelasting van rioolmaatregelen voortkomend uit wegonderhoud. De kapitaallasten zijn lager dan begroot doordat projecten uitgesteld zijn.	- 41 N
De kosten voor het onderhoud van de wegen zijn hoger door gemaakte kosten van derden in projecten, onderhoud aan trottoirs door degeneratie en gestegen prijzen.	- 170 N
BGT/BAG: Hogere kosten voor inhuur van externe adviseurs en kantoorautomatisering.	- 93 N
Minder uitgaven voor onderhoud en plaatsen van straatmeubilair dan begroot.	29 V

bedragen x € 1.000

6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen - Belangrijkste afwijkingen	Verschil
Het maaien van de wegbermen is duurder dan begroot door lang en intensief groeiseizoen.	- 28 N
De kosten voor straatreiniging zijn lager dan begroot, door o.a. vorstperiodes en uitval machine.	20 V
Totaal lasten	**- 42 N**
Baten	
Meer schades aan de openbare verlichting zijn verhaald op de veroorzakers.	51 V
Lagere onttrekking uit de voorziening riolering dan begroot. Dit komt o.a. door de lagere afschrijvingskosten i.v.m. uitgestelde projecten.	- 26 N
In 2024 waren er veel aflopende grafrechten, die zijn verlengd hetgeen extra inkomsten heeft gegenereerd. Belanghebbenden met aflopende grafrechten zijn actief aangeschreven.	21 V
Lagere inkomsten ontvangen voor rioolrecht.	- 97 N
Meer beheer- en degeneratiekosten ontvangen door de aanleg van glasvezel en bijdrage van derden in projecten.	119 V
Totaal baten	**68 V**
Mutatie reserves	
Minder ingezette reserve Toerisme t.b.v. de Kwaliteit Impuls Dorpsentrees door lagere kosten dan begroot.	- 24 N
Totaal mutatie reserves	**- 24 N**
Overige afwijkingen	13 V
Totaal afwijkingen	**15 V**

Programma 7 Bestuur, organisatie en dienstverlening

Inleiding

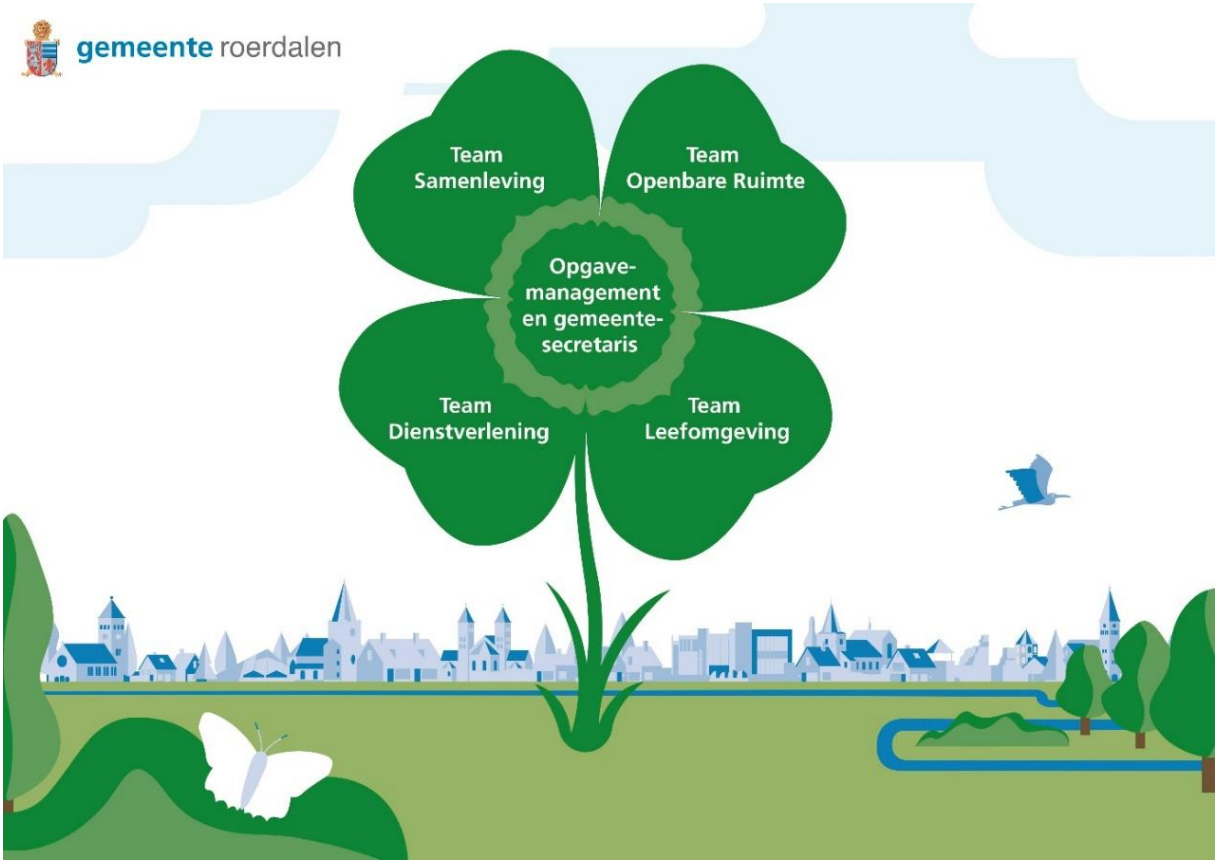
Dit programma draait om hoe we (samen)werken en hoe we het vertrouwen van onze inwoners in de gemeente versterken. We geloven dat een goede samenwerking begint met openheid, respect en gelijkwaardigheid. De kwaliteit van onze dienstverlening speelt hierin een cruciale rol. Elk contactmoment met de gemeente – of het nu ambtelijk of bestuurlijk is – doet ertoe.

Samen Doen! is niet alleen de naam van ons programma, maar ook onze mentaliteit. We investeren actief in een sterke relatie tussen de gemeente en de gemeenschap. Onze kernwaarden – respect, gelijkwaardigheid, vertrouwen en verantwoordelijkheid – zijn leidend in alles wat we doen.

Vertrouwen groeit door samenwerking. Daarom halen we inwoners nog dichter bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid. We willen niet vóór, maar mét onze inwoners, verenigingen, stichtingen en ondernemers werken. Dat vraagt om een nieuwe, evenwichtige rolverdeling tussen de gemeente en de gemeenschap. We leren en experimenteren samen om die samenwerking steeds beter vorm te geven.

Goede communicatie is de sleutel. Daarom blijven we investeren in heldere en toegankelijke communicatie binnen onze organisatie én in onze samenwerkingsverbanden, zoals het Servicecentrum MER. Zowel de Omgevingsdienst als het Sociaal Domein van het SC MER hebben veel contact met inwoners. Door hier continu te werken aan de kwaliteit van communicatie, versterken we het vertrouwen van inwoners in onze dienstverlening. Samen maken we het verschil!

Vanaf 2024 zijn we gestart met het werken vanuit een nieuwe organisatiestructuur met vier teams. Doel van deze organisatiestructuur is te zorgen voor meer integraliteit binnen en tussen de teams. We hebben het afgelopen jaar verder geïnvesteerd in projectmatig werken. Door projectmatiger te werken zijn we steeds beter in staat te sturen en te plannen bij projecten en ontwikkelingen. Wij zijn in 2024 meer opgavegericht gaan werken. Dit betekende dat we, samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, hebben bijgedragen aan grote maatschappelijke vraagstukken, zoals duurzaamheid en bestaanszekerheid.

De arbeidsmarkt staat onder druk. Het wordt steeds lastiger vacatures ingevuld te krijgen. Samen met HR en de andere MER-organisaties zetten we maximaal in op het binnenhalen van geschikte kandidaten. Als dat niet lukt via een normaal dienstverband is inhuur ook een optie.

Tot slot ligt er in MER-verband een grote opgave om via een verbeterplan de informatiehuishouding inclusief archivering verder op orde te krijgen. Deze onderwerpen komen terug in de paragraaf bedrijfsvoering.

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan

Een eigentijdse, open en transparante vorm van besturen. Een communicatieve organisatie, die de kracht van de samenleving ondersteunt en stimuleert. Die ruimte geeft aan initiatieven en de gemeenschap als partner betrekt.
Wij geloven in een gemeente die volop in verbinding staat met haar inwoners en ondernemers. Een plek waar communicatie centraal staat en waar de kracht van de samenleving écht tot bloei komt!

Samenwerking staat voorop! We geven ruimte aan initiatieven, ondersteunen goede ideeën en betrekken de gemeenschap als gelijkwaardige partner. Want samen bereiken we meer!

Vernieuwing en verbetering! We werken hard aan een toekomstbestendige gemeentelijke organisatie. De rolverdeling tussen gemeente en inwoners verandert, en wij omarmen deze ontwikkeling. Onze kernwaarden komen tot leven in elk contact en in onze manier van besturen.

Durven, doen en ontdekken! Vernieuwen betekent samen uitzoeken wat écht werkt. Daarom creëren we ruimte om te experimenteren en te innoveren:

- Anders uitvoeren
- Anders verantwoorden
- Anders reguleren
- Anders organiseren
- Anders financieren

En de succesvolle ideeën? Die nemen we mee in onze reguliere aanpak, altijd in overleg met inwoners en ondernemers.

Tactische doelen

Communicatieve organisatie en toegankelijke dienstverlening waardoor inwoners zich gehoord, geholpen en betrokken voelen			
Onderwerp	*Inhoud*	*Financiën*	*Planning*
Actie 1: Vergroten communicatiekracht	☺	☺	☺
Actie 2: Verbeteren dienstverlening	☺	☺	☺

Actie 1: Vergroten communicatiekracht
De twee grote opgaves voor onze gemeente zijn bestaanszekerheid en duurzaamheid. In 2024 werkte we aan het visiedocument van bestaanszekerheid. Onder de vlag van Samen Doen, Samen Duurzaam communiceerden we over diverse projecten en initiatieven op het gebied van duurzaamheid. Enkele voorbeelden zijn de Gemeentelijke Verduurzamingsregeling (GVR), de isolatiesubsidie, het Wijkuitvoeringsplan Vlodrop, het zonnepanelenproject en de energiecoaches.

Ook in 2024 werkten we aan het communicatiever maken van de organisatie. De focus lag hierbij op het opstellen van een nieuwe visie voor communicatie en een uitvoeringsplan voor 2025. Ook maakten we een bijbehorende werkwijze voor de hele organisatie. De rode draad is communiceren met impact: waar kan communicatie het grootste verschil maken? Voor de visie gebruikten we input van inwoners (onderzoek Inwonerspanel Roerdalen), collega's en MT.

Verder werkte we aan het inwerkprogramma voor nieuwe collega's en de nieuwe aanpak voor onze arbeidsmarktcommunicatie. Dat gebeurde in samenwerking met het Servicecentrum MER (HRM). Via 'Samen Doen' was er in de interne en externe communicatie aandacht voor samenwerking met inwoners. Het jeugd- en jongerenonderzoek, MFA Vlodrop, de nieuwe basisschool in Posterholt, het accommodatiebeleid en toerisme en recreatie waren een paar belangrijke beleidsthema's waarover we communiceerden. Ook deelden we uitgebreide informatie over werkzaamheden in onze gemeente. Tot slot waren er in 2024 veel persvragen over verschillende onderwerpen.

Actie 2: Verbeteren dienstverlening
Bij Gemeente Roerdalen draait dienstverlening om méér dan alleen regels en processen. We willen het voor inwoners makkelijker maken om bij te dragen aan een hechte, zorgzame gemeenschap. Vertrouwen, respect en gelijkwaardigheid staan hierbij centraal.

We verbeteren onze dienstverlening continu, zodat deze toegankelijk, klantgericht en efficiënt is. Dat betekent:

- In één keer goed en voor iedereen begrijpelijk
- Duidelijke communicatie en snelle afhandeling
- Digitale vernieuwing, mét persoonlijk contact waar nodig

In 2024 hebben we opnieuw stappen gezet om onze dienstverlening naar een hoger niveau te tillen. Zowel bij Burgerzaken als ons Klant Contact Centrum (KCC) hebben we verbeteringen doorgevoerd die niet alleen de efficiëntie vergroten, maar ook de gebruikservaring van onze inwoners versterken.

Eind 2024 hebben we een programma dienstverlening ontwikkeld samen met de vier MER-organisaties op basis van onze eigen visie en een gezamenlijke visie op toekomstbestendige, toegankelijke dienstverlening. In dit programma staan de behoeften en verwachtingen van onze inwoners centraal.

Een van de meest belangrijke ontwikkelingen was de verdere uitbreiding van onze e-Diensten voor Burgerzaken. Door processen slimmer te digitaliseren, kunnen inwoners nog sneller en eenvoudiger hun aanvragen regelen. Tegelijkertijd zorgen deze innovaties ervoor dat onze medewerkers efficiënter en met meer precisie kunnen werken. Dit heeft geleid tot kortere doorlooptijden, minder fouten en een hogere tevredenheid bij zowel inwoners als medewerkers.

We verbeteren onze digitale dienstverlening continue onder andere door de uitvoering van webanalyses. Hier kijken we naar toegankelijkheid, kwaliteit van de content en kwantitatief onderzoek naar aantallen. Vijf inwoners zijn in 2024 uitgenodigd om deel te nemen aan een fysiek gebruikersonderzoek over de gebruiksvriendelijkheid van onze gemeentewebsite. De verbeterpunten zijn doorgevoerd op de website.

Ook ons KCC heeft zich verder ontwikkeld. We hebben de digitale kanalen verbeterd en toegankelijker gemaakt, waardoor inwoners op elk moment en op de manier die hen het beste uitkomt geholpen kunnen worden. Dit hebben we onder andere gedaan door de invoering van een chatbot op basis van kunstmatige intelligentie. Daardoor zijn we nu 24/7 bereikbaar voor vragen van onze inwoners. Met de implementatie van de AI-chatbot loopt Roerdalen voorop in gemeenteland. Daarnaast blijven we investeren in de integratie van systemen en data, zodat we sneller en persoonlijker kunnen inspelen op vragen en behoeften.

Ten slotte hebben we de eerste tranche van de Wet Open Overheid geïmplementeerd. Dat was een wettelijke verplichting. Inwoners kunnen nu eenvoudiger en sneller een verzoek indienen voor inzage in onze stukken.

Met deze doorontwikkelingen zetten we een volgende stap richting een toekomstbestendige, toegankelijke en efficiënte dienstverlening voor iedereen.

Minder en duidelijkere regels, doen wat nodig is			
Onderwerp	*Inhoud*	*Financiën*	*Planning*
Actie 1: Deregulering	😐	*nvt*	😐

Actie 1: Deregulering
Sinds 2024 is de Omgevingswet van kracht. Helaas heeft de invoering nog niet geleid tot de verwachte verbeteringen voor onze inwoners en medewerkers. De overgangsfase loopt tot 2032 en

in deze periode moet veel beleid nog worden aangepast. Dit zorgt voor complexiteit, waardoor de beoogde vereenvoudiging in de praktijk nog niet goed uit de verf komt.

Bestaanszekerheid en vereenvoudiging van ondersteuning
In 2024 hebben we samen met inwoners de definitie van "bestaanszekerheid" vastgesteld. Het bundelen en vereenvoudigen van ondersteuningsregelingen – zodat hulp toegankelijker wordt – staat hoog op de agenda voor 2025. Een belangrijke actie is het verminderen en versimpelen van regelingen.

Toegankelijke ondersteuning in de sociale basis
We zetten sterk in op laagdrempelige, vrij toegankelijke ondersteuning. Dit doen we door de inzet van het sociaal team te verbreden, met onder andere welzijnscoaches, ervaringsdeskundigen, praktijkondersteuners Jeugd bij huisartsen en gedragsdeskundigen in de voorschoolse opvang en op basisscholen.

Uitdagingen in de zorg en administratieve lasten
Een minder versnipperd regionaal zorglandschap blijft een uitdaging. Ook het verminderen van administratieve lasten en het geven van meer ruimte aan professionals verloopt nog moeizaam. Regionale verandering op deze punten vraagt tijd, maar we blijven ons inzetten voor concrete verbeteringen.

Meer samenwerken met inwoners en ondernemers			
Onderwerp	*Inhoud*	*Financiën*	*Planning*
Actie 1: Stimuleren ontwikkeltraject ‘samen doen’	☺	nvt	☺

Actie 1: Stimuleren ontwikkeltraject ‘samen doen’

Ontwikkelen en borgen van werkwijze
We hebben het stappenplan 'Van idee naar doen' gemaakt voor inwoners die een initiatief willen starten. Dit plan is samen met inwoners en gemeente gemaakt. Dit was een duidelijke wens van inwoners tijdens de bijeenkomst 'Inwoners aan het roer'.

Binnen de gemeente hebben we de kennis over deze werkwijze gedeeld. Hierdoor is de rolverdeling en de wederzijdse verwachting tussen initiatiefnemers en de gemeente duidelijker geworden.

We hebben ook geleerd dat een standaard samenwerkingsovereenkomst niet altijd werkt. Samenwerking met initiatieven is maatwerk. We weten nu welke elementen belangrijk zijn in een overeenkomst.

Samen doen in de praktijk, initiatief vanuit de gemeenschap
We hebben bijgedragen aan nieuwe initiatieven van inwoners. Het model ‘Rolverdeling Samen Doen’ was helpend hierbij. Het zorgde voor het goede gesprek aan de start van een initiatief en maakte ieders rol duidelijk.

Zo zijn er initiatieven ontstaan vanuit de samenleving die bijdragen aan bestaanszekerheid en voorzien in actuele behoeften, zoals de hygiënekast in Posterholt en de geef & neem kast in Herkenbosch. Wij ondersteunden dit met een bijdrage en toonden waardering voor hun inzet.

Daarnaast ondersteunden we ideeën van onze kinderwijkraden. Samen Doen heeft de toekomst als onze jeugd vaardigheden ontwikkelt die leiden tot actief burgerschap. Ze kregen democratielessen

en gingen op bezoek bij het gouvernement tijdens de Limburgse Kinderbestuurdersdag. Tijdens de gezondheidsmarkt in Herkenbosch was de lokale kinderwijkraad betrokken bij het programma.

In Sint Odiliënberg organiseerde de kinderwijkraad een zwerfvuilactie. Zij staken zelf de handen uit de mouwen en zorgden voor bewustzijn bij volwassen over zwerfafval. Wij konden dit mooie initiatief steunen met afvalgrijpers en andere materialen. In Herkenbosch en Melick zette de kinderwijkraad zich in een speelplek aan te pakken. Zij peilden de speelbehoefte van kinderen en gingen met omwonenden in gesprek. Resultaat was een nieuwe aantrekkelijke speelplek met draagvlak uit de omgeving. Samen organiseerden zij een feestelijke opening. Deze initiatieven sluiten aan op ons project van de reconstructie speelplekken. Hierdoor konden wij een financiële bijdrage doen.

Onze speelplekkenaanpak heeft inmiddels duurzame relaties opgeleverd met partners uit onze gemeenschap. Zij dragen bij aan ons gemeenschappelijk belang en we blijven leren over de beste manier van samenwerken. Stichting Samenspel Montfort opende weer een nieuw ingerichte speelplek en organiseerden volop activiteiten. In Vlodrop is de Stichting Speel & Ontmoet Vlodrop ontstaan. Zij haakten aan bij de ontwikkelingen rondom de MFA Vlodrop om de buitenruimte mee te ontwikkelen. Dorpspark Schepersheuvel breidde uit met meer partijen zoals de Stichting Mountainbikeontwikkeling Midden-Limburg. Met hun plannen willen ze zich ook richten op maatschappelijke thema's als eenzaamheid en integratie

<u>Samen doen in de praktijk, initiatief vanuit de gemeenten</u>
Als gemeente werken we in de openbare ruimte, bij mensen voor de deur. Voor grotere projecten organiseren we een participatietraject waarin stakeholders en omwonenden betrokken worden. Dit om inwoners te informeren en binnen kaders te laten meedenken. Denk daarbij aan het participatietraject bij de Schaapsweg in Odiliënberg, de werkgroep en bewonersavonden voor de Dorpsstraat/Groenstraat in Melick en Sportlaan inclusief omgeving in Montfort, of aan de afstemming rond de aanpak en uitvoering van verkeerskundige aanpassingen om de omgeving van MFA Vlodrop.

De bouw van het centrumplan Herkenbosch is begonnen in 2024. Omwonenden gaven in de voorbereiding waardevolle feedback, wat resulteerde in een verbeterd plan.

Wij hebben inspanningen gedaan om de inwoners van Vlodrop te betrekken bij het wijkuitvoeringsplan. De animo was nog beperkt. Wel waren er kleine successen bij verduurzamingsacties, zoals de energie-bus in de straten.

In 2024 zijn we gestart met het ontwikkelen van het promotieplatform Roerdalen. Via avonden met ondernemers en inwoners kreeg het platform vorm. De visie van het platform is Roerdalen nog aantrekkelijker maken. Dit platform wordt volledig ontwikkelt in samenwerking met ondernemers en partners. Het verschuift naar een initiatief waar inwoners de kartrekker zijn.

Als gemeente maken we beleid. Vanuit de opgaves duurzaamheid en bestaanszekerheid hebben we de inwoners, ervaringsdeskundigen, klankbordgroepen en betrokken partijen in een vroeg stadium betrokken. Bij duurzaamheid kwamen daar ook nog gesprekken bij de supermarkt en een onderzoek bij het inwonerspanel bij. Zij hebben mee een herkenbaar en uitvoerbaar koersdocument duurzaamheid 2050 en visiedocument 'Bestaans(on)zekerheid in Roerdalen' vormgegeven.

Reguliere werkzaamheden

- Bestuursorganen ondersteunen;
- Bestuursondersteuning B&W;
- Bestuursondersteuning gemeenteraad/rekenkamer;
- Burgerzaken;
- Bestuurlijke samenwerking;
- Representatie.

Onder representatie vallen ook de verbindende activiteiten zoals de sleuteloverdacht, nieuwjaarsreceptie, lintjesregen, veteranendag en kransleggingen op 4 mei. Dit draagt bij aan bestuurlijke visie om dicht bij onze inwoners te zijn.
Vanaf 2024 hebben we te maken met een piek in de verstrekking van reisdocumenten. Dat is het gevolg van de geldigheidsduur die jaren geleden is aangepast.

Financieel

bedragen x € 1.000

7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	Rekening 2023	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil
Saldo van baten en lasten					
Lasten	- 12.025	- 12.184	- 12.540	- 13.360	- 820 N
Baten	1.331	457	4.365	4.896	531 V
Saldo van baten en lasten	**- 10.694**	**- 11.726**	**- 8.175**	**- 8.464**	**- 289 N**
Mutatie reserves					
Onttrekkingen	555	463	803	221	- 582 N
Mutatie reserves	**555**	**463**	**803**	**221**	**- 582 N**
Resultaat	**- 10.140**	**- 11.263**	**- 7.372**	**- 8.243**	**- 871 N**

Overzicht kosten overhead

Het besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat de baten en lasten van overhead niet meer onder de afzonderlijke programma's mogen worden opgenomen. Overhead is gedefinieerd als 'alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van het primaire proces'. Deze kosten zijn verantwoord in dit programma.

bedragen x € 1.000

Taakveld Overhead	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil
Overhead personeel			
Personeel	- 3.936	- 4.205	- 269 N
Totaal overhead personeel	**- 3.936**	**- 4.205**	**- 269 N**
Overhead organisatiekosten			
Bedrijfsvoering	- 614	- 76	537 V
Bedrijfsvoering MER	- 2.857	- 3.047	- 190 N
ICT kosten	- 262	- 244	18 V
Facilitaire diensten	- 557	- 476	80 V
Huisvestingskosten gemeentehuis en werf	- 827	- 807	19 V
Bedrijfsmiddelen openbare werken	- 517	- 538	- 21 N
Communicatie	- 124	- 107	17 V
Totaal overhead organisatie	**- 5.758**	**- 5.296**	**462 V**
Totaal overheadkosten	**- 9.693**	**- 9.501**	**192 V**

Toelichting

bedragen x € 1.000

7. Bestuur, organisatie en dienstverlening - Belangrijkste afwijkingen	Verschil
Lasten	
Het werkbudget van de Raad is in 2024 niet ingezet.	25 V
Op basis van de actuariële berekening van de wethouderspensioenen vindt er een hogere storting in de voorziening pensioenen wethouders plaats. Tevens vindt er een storting plaats in de voorziening mobiliteit collegeleden i.v.m. een wachtgeldverplichting.	- 870 N
Storting in de voorziening verlofsparen en bovenmatig verlof doordat enerzijds werknemers verlof hebben gespaard en anderzijds doordat minder verlof is opgenomen.	- 79 N
Hogere storting in voorziening HRM beleid i.v.m. RVU regeling.	- 190 N
Niet gerealiseerde efficiencyresultaat sc MER en afrekening 2024 sc MER deze wordt deels veroorzaakt door een hogere storting in de personeelsvoorziening van de MER zoals dit ook bij ons het geval is.	- 190 N
Hogere totale personeelskosten (salariskosten en inhuur) o.a. inhuur t.b.v. ruimtelijke ontwikkeling, teammanager Samenleving en inhuur paspoortpiek.	- 124 N
De uit de Algemene reserve beschikbaar gestelde middelen voor de extra ambtelijke capaciteit t.b.v. het uitbreiden van de kerngrenzen en realiseren woningbouw is niet nodig gebleken. De kosten zijn betaald uit overige subsidies. Hierdoor is geen onttrekking aan de Algemene reserve nodig en ontstaat een nadeel in Programma 5. Per saldo heffen deze twee posten zich op.	80 V
Lagere uitgaven voor het project Roerdalen in Balans. Deze middelen zijn beschikbaar gesteld bij de programmabegroting 2021 en zijn bedoeld om te komen tot een duurzaam sluitende begroting. Om dit te realiseren was extra capaciteit en kennis voorzien. Echter is hier de afgelopen jaren beperkt gebruik van gemaakt. In het kader van Gezond Financieel Perspectief willen deze gelden ook voor 2025 nog inzetten en er zal in het raadsvoorstel bij deze jaarrekening dan het voorstel worden gedaan voor de bestemming van deze gelden.	526 V
Lagere personeelslasten college van B&W in verband met lagere bezetting.	70 V

bedragen x € 1.000

7. Bestuur, organisatie en dienstverlening - Belangrijkste afwijkingen	Verschil
Hogere uitgaven aan opleidingskosten. In 2024 zijn veel nieuwe medewerkers gestart. Deze medewerkers hebben de benodigde trainingen/cursussen/coachingstrajecten gevolgd. Vandaar dat wij dit jaar de opleidingskosten hebben overschreden. Daarnaast zijn in deze kosten ook de jaarlijkse licentiekosten voor het e-learningpakket burgerzaken geboekt (€15k). Dit contract is inmiddels opgezegd.	- 38 N
Lagere kosten facilitaire dienstverlening vanwege onder andere lagere schoonmaakkosten, catering en drukwerk.	75 V
Hogere kapitaallasten gemeentehuis, door versneld afschrijven kleine activa in verband met nieuw financieel pakket.	- 35 N
Hogere rentekosten leningen.	- 98 N
Totaal lasten	**- 848 N**
Baten	
Inkomsten i.v.m. detachering personeel en hogere inkomsten UWV.	82 V
Vanwege de 'paspoortpiek' zijn er meer leges ontvangen voor reisdocumenten.	95 V
Hogere rente inkomsten	191 V
Incidentele opbrengst verkoop voertuigen.	60 V
Totaal baten	**428 V**
Mutatie reserves	
Lagere onttrekking aan de reserve organisatie ontwikkeling	- 55 N
Minder inzet reserve Roerdalen in balans	- 526 N
Totaal mutatie reserves	**- 581 N**
Overige afwijkingen	130 V
Totaal afwijkingen	**- 871 N**

Programma 8 Algemene middelen

Inleiding

In dit programma staat de financiële positie van de gemeente Roerdalen centraal. Een solide financiële positie is randvoorwaardelijk voor het realiseren van onze ambities. Er moet ruimte zijn om te investeren, zodat de leefbaarheid in onze gemeente duurzaam wordt versterkt. Het programma draagt vanuit dat oogpunt indirect bij aan de verbindende thema's.

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan

Een duurzaam gezonde financiële huishouding
Wij zetten ons in voor een solide en gezonde financiële huishouding van de gemeente. Dit betekent een sluitende begroting met een sterk meerjarenperspectief. We streven ernaar om jaarlijks onder repressief toezicht van de provincie te vallen, wat getuigt van een stabiel financieel beleid.

We zorgen ervoor dat er voldoende middelen beschikbaar zijn om eventuele tegenvallers op te vangen, zonder dat we een risicomijdende gemeente zijn. Onze bewuste risicohouding stelt ons in staat om kansen te benutten, terwijl onze schuldpositie op een verantwoord niveau blijft.

Voor het jaar 2024 heeft de provincie ons repressief toezicht toegekend. Gedurende het jaar is onze financiële positie echter aanzienlijk verbeterd. Uit de halfjaarrapportage bleek al een verwacht overschot van €1,3 miljoen. Dankzij enkele gunstige ontwikkelingen is het uiteindelijke saldo van 2024 nog positiever uitgevallen. Dit bevestigt dat we financieel op de juiste weg zijn!

Acceptabele lasten en eerlijke verdeling
Wij vinden het belangrijk dat de lastendruk voor onze inwoners acceptabel blijft. Daarom streven we naar maximale kostendekkendheid: de gebruiker betaalt. Tegelijkertijd verhogen we algemene belastingen alleen waar dit strikt noodzakelijk is. In het kader van het project *Roerdalen in Balans* was tot en met 2024 een jaarlijkse verhoging van de OZB met 3,5% gepland. Deze verhoging is in 2024 doorgevoerd.

Meer inzicht in onze financiële positie
Voor gedetailleerde informatie over onze financiële positie verwijzen we naar de paragrafen *Weerstandsvermogen en risicobeheersing*, *Financiering* en *Lokale heffingen*. Hier vindt u ook relevante kengetallen en analyses.

Reguliere werkzaamheden

- Heffing en inning van belastingen (*zie paragraaf Lokale heffingen*);
- Uitvoering van de treasuryfunctie (*zie paragraaf Financiering*);
- Aandelenbeheer (*zie paragraaf Verbonden partijen*);
- Analyse en berekening gemeentefonds;
- Financieel beheer en verantwoording.

Financieel

bedragen x € 1.000

8. Algemene middelen	Rekening 2023	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil
Saldo van baten en lasten					
Lasten	- 403	- 375	- 341	- 328	12 V
Baten	46.650	46.561	49.519	49.821	302 V
Saldo van baten en lasten	**46.247**	**46.187**	**49.178**	**49.493**	**314 V**
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 2.947	- 40	- 5.602	- 7.228	- 1.626 N
Onttrekkingen	2.935	2.243	5.524	7.122	1.598 V
Mutatie reserves	**- 12**	**2.203**	**- 78**	**- 107**	**- 28 N**
Resultaat	**46.235**	**48.390**	**49.100**	**49.386**	**286 V**

Toelichting

bedragen x € 1.000

8. Algemene middelen - Belangrijkste afwijkingen	Verschil
Lasten	
Als gevolg van de verkoop van Essent zijn er verschillende deelnemingen ontstaan voor afdekking van financiële gevolg risico's. Deze deelnemingen, zijn met uitzondering van CSV Amsterdam BV, opgeheven en de boekwaarde moet dus afgewaardeerd worden.	- 1.806 N
I.v.m. de afwaardering van de aandelen van de deelnemingen als gevolg van de verkoop van Essent kunnen ook de voorzieningen die hieraan gerelateerd waren vrijvallen.	1.759 V
De post onvoorzien is, m.u.v. de regiekosten Mutsaersstichting (besluit halfjaarrapportage 2024), niet meer aangesproken.	50 V
Totaal lasten	**3 V**
Baten	
De posten opbrengst toeristenbelasting en arbeidsmigranten zijn te hoog geraamd. Ondanks dat in de halfjaarrapportage gemeld werd dat een hogere opbrengst te verwachten viel, bleven de inkomsten achter bij de bijgestelde raming. Dit is te verklaren d oor de weersomstandigheden in de vakantieseizoenen.	- 68 N
De effecten van de decembercirculaire 2024 zijn niet meer verwerkt in de begroting 2024 evenals de bijstellingen van de gemeentefondsuitkering voorgaande jaren.	377 V
Totaal baten	**309 V**

bedragen x € 1.000

8. Algemene middelen - Belangrijkste afwijkingen	Verschil
Mutatie reserves	
Afwijkingen per reserve zijn < € 25.000.	-
Totaal mutatie reserves	**-**
Overige afwijkingen	- 26 N
Totaal afwijkingen	**286 V**

Algemene dekkingsmiddelen

Naast de specifieke baten per programma beschikt de gemeente over algemene dekkingsmiddelen. Deze bestaan uit:

- Algemene uitkering uit het gemeentefonds
- Algemene belastingen
- Opbrengsten uit aandelen en obligaties

Onderstaand is te zien hoe de opbouw is:

bedragen x € 1.000

Gemeentefondsuitkering	Rekening 2023	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil
Algemene uitkering (incl. hervormingsagenda jeugdzorg)	35.578	38.643	40.757	40.941	183 V
Integratie uitkering Sociaal deelfonds	2.911	2.770	3.123	3.123	0 V
Integratie en decentralisatie-uitkeringen (incl. bommenregeling en IUSD)	1.346	232	600	736	136 V
Hervormingsagenda jeugdzorg	1.451	-	-	-	
Totaal Gemeentefondsuitkering	**41.286**	**41.646**	**44.480**	**44.799**	**319 V**
Verrekening voorgaande jaren	37	-	-	58	58 V
Totaal Algemene uitkering	**41.323**	**41.646**	**44.480**	**44.857**	**377 V**

Voor een uitgebreide toelichting op lokale heffingen verwijzen we naar de paragraaf *Lokale heffingen*.

Gemeentefondsuitkering

De uitkering uit het gemeentefonds bestaat uit drie onderdelen:

1. Algemene uitkering
2. Integratie- en decentralisatie-uitkeringen (waarbij we onderscheid maken tussen het sociaal domein en overige uitkeringen)
3. Aanvullende uitkeringen

De begroting is gebaseerd op de stand van de *septembercirculaire 2024*. Over de effecten van de *decembercirculaire 2024* bent u al geïnformeerd via een raadsinformatiebrief. De belangrijkste verschillen tussen begroting en rekening betreffen onder andere hoeveelheidsverschillen (€138.000) en integratie- en decentralisatie-uitkeringen (€136.000).

Treasury en investeringen
De gemeente Roerdalen ontvangt jaarlijks dividenduitkeringen dankzij aandelen in onder andere de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en Enexis BV. De raming van dit dividend is gebaseerd op historische ontvangsten. In 2024 ontvingen we bijvoorbeeld €37.000 aan dividend van de BNG over het jaar 2023.

Naast dividendopbrengsten vallen ook beleggingsopbrengsten van obligaties onder treasury. Door de invoering van *schatkistbankieren* mogen vrijkomende obligaties echter niet opnieuw worden belegd, wat leidt tot lagere rente-inkomsten. In 2024 viel één obligatie vrij.

Voor verdere details verwijzen we naar de paragraaf *Financiering*.

Onvoorziene uitgaven
In de begroting is €75.000 gereserveerd voor onvoorziene uitgaven. Dit bedrag wordt uitsluitend ingezet voor:

- Niet-beïnvloedbare uitgaven
- Uitgaven die niet binnen een programma te compenseren zijn
- Incidentele, onvoorziene en onvermijdelijke kosten

In 2024 is besloten om €25.000 van deze post te gebruiken voor de regiekosten van de Mutsaersstichting. De resterende €50.000 is niet aangesproken en valt daardoor vrij.

PARAGRAFEN

Het karakter van een paragraaf in de programmabegroting is dat het een onderwerp behandelt dat invloed heeft op meerdere programma's van de begroting.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Organisatieontwikkeling

De afgelopen jaren heeft onze organisatieontwikkeling vorm gekregen binnen het programma *Andere Overheid*, met als slogan: **'Samen doen!'**. Dit sluit naadloos aan bij onze missie: *Bijdragen aan het geluk en de levenskwaliteit van alle inwoners en bezoekers*. Onze kernwaarden – **respect en gelijkwaardigheid, vertrouwen en verantwoordelijkheid** – vormen hierbij de rode draad.

In 2024 werkten we voor het eerst in onze nieuwe hoofdstructuur. Ondanks enkele vacatures in het managementteam, zetten we grote stappen vooruit. Eind 2024 zijn de functies van gemeentesecretaris/directeur en gelukscoördinator/opgavemanager ingevuld, en begin 2025 start de nieuwe teammanager Samenleving. Met een reeks ontwikkelopdrachten versterken we de professionaliteit van onze organisatie. Vanuit vier richtingen:

- Koers en werkwijze
- Sterke basis
- Veerkrachtige organisatie
- Digitale ontwikkelingen

Vanuit deze richtingen werken we onder andere aan de verbetering van ons inwerkprogramma, de vereenvoudiging van de planning en controlcyclus en het verder borgen van projectmatig en opgavegericht werken onder andere door de ontwikkeling van een projectportfolio.

Verbeteringen in de bedrijfsvoering via Servicecentrum MER

Binnen het Servicecentrum MER werkten de teams HRM, Financiën en Informatisering in 2024 aan een uitvoeringsprogramma om processen te stroomlijnen en de kwaliteit van dienstverlening verder te verbeteren. Een belangrijke mijlpaal was de vernieuwing van de **planning en controlcyclus**, waarbij de drie gemeenten nu actiever betrokken zijn bij de opstelling van de Kadernota en de begroting.
Met een gezamenlijk programma dienstverlening zetten we een grote stap richting de **standaardisatie en uniformering van processen, producten en diensten**. Dit is essentieel voor een efficiënte bedrijfsvoering binnen de vier samenwerkende organisaties.

Tot slot hebben we gewerkt aan een oplossing voor de resterende taakstelling van € 170.000. Op basis van onafhankelijk advies over de kostenverdeelsystematiek hebben we een nieuwe verdeelsleutel afgesproken. Dit levert een bescheiden voordeel van circa € 30.000 op voor onze gemeente, waardoor de taakstelling slechts gedeeltelijk kan worden gerealiseerd.

Personeel

De ambtelijke organisatie van de gemeente Roerdalen bestaat uit 104,52 fte (fulltime-equivalenten). Dit is inclusief de griffie, exclusief tijdelijke extra formatie voor projecten en tijdelijke extra inzet.

De bezetting op peildatum 31-12-2024 laat zien dat niet alle structurele functies waren ingevuld. In onderstaand overzicht is de bezetting over de verschillende teams opgenomen in vergelijking met de beschikbare formatie.

Fte's t.o.v. bezetting	31-12-2024	
	Fte's	Bezetting*
Algemeen	2,00	2,44
Team Openbare ruimte	32,10	32,06
Team Leefomgeving	19,56	18,23
Team Dienstverlening	28,76	25,46
Team Samenleving	20,10	18,43
Griffie	2,00	2,00
Formatie in fte totaal	**104,52**	**98,62**

**medewerkers in dienst excl. inhuur*

In vergelijking met voorgaande jaren ziet de formatie er als volgt uit

Formatie	2023	2024
Formatie in fte totaal	103,08	104,52

Dit verschil in formatie wordt verklaard door de invulling van de zogenaamde "rafelrandjes" in de nieuwe organisatiestructuur.

Toekomstgericht werkgeverschap

In 2024 is gestart met het geven van invulling aan een gezamenlijke visie op strategisch arbeidsmarktbeleid. De MER-brede klankbordgroep Toekomstgericht Werkgeverschap (TGW) richt zich in eerste instantie op de thema's 'arbeidsmarkt, onboarding/offboarding' en 'leren en ontwikkelen'. Om blijvend te voldoen aan de maatschappelijke en bestuurlijke uitdagingen waarmee we als gemeente worden geconfronteerd, is het van essentieel belang dat medewerkers optimaal worden ondersteund in hun professionele ontwikkeling. Als gevolg daarvan is er gestart met de aanschaf van een leermanagementsysteem (MER-academie).
Dit systeem biedt medewerkers via één centraal portaal toegang tot een breed scala aan leermogelijkheden, waaronder klassikale trainingen, e-learning en op functieprofielen afgestemde onboardingprogramma's.
Door deze integrale aanpak kunnen we medewerkers vanaf hun eerste werkdag effectief begeleiden en ondersteunen in hun professionele groei.
Verder is er vanuit het TGW gestart met de inventarisatie van het werkgeversmerk en de behoeftes van de organisaties op dit gebied.

Ook heeft er in 2024 een inventarisatie plaatsgevonden met betrekking tot het aanschaffen van een recruitmentsysteem voor de MER-organisaties.

Daarnaast is er een lokale projectgroep gestart met het vormgeven van het inwerkprogramma, in samenspraak met de MER-brede ontwikkelingen. Door een goed inwerkprogramma krijgt een nieuwe medewerker alle informatie, faciliteiten en processen in de organisatie helder. Dit draagt bij aan het werkgeluk en de verbinding maar ook aan de productiviteit van de nieuwe medewerker.

Ziekteverzuim

Het verzuimpercentage is in 2024 wederom iets afgenomen. Het langdurend en extra langdurend verzuim heeft nog steeds het grootste aandeel in het totale verzuim. Dit is nauwelijks beïnvloedbaar verzuim en is vaak niet of niet alleen werk gerelateerd. De meldingsfrequentie nam af, wat betekent dat gemiddeld gezien iets sneller ziekgemeld wordt dan in het voorgaande jaar.

Verzuimcijfers	2022	2023	2024
Verzuimpercentage	9,41%	8,90%	8,41%
Meldingsfrequentie	1,34	0,91	1,10

Cao gemeenten 2024

Er is een akkoord bereikt voor de cao gemeenten 2024-2025. In dit akkoord is een structurele salarisverhoging afgesproken van 4,75% met ingang van 1 januari 2024 en 1,25% per 1 oktober 2024. De structurele salarisverhogingen worden tot het pensioengevend inkomen gerekend en dit betekent dat de pensioenpremie voor de werkgever hoger is geworden
De looptijd van deze Cao is 15 maanden (1 januari 2024 t/m 31 maart 2025).

Medewerkers kunnen op basis van de cao gebruik maken van een Regeling Vervroegde Uittreding (RVU) mits ze aan de voorwaarden voldoen. MER-breed is er een aanvullende afspraak gemaakt; ook het MT kan besluiten dat een medewerker in aanmerking komt voor deze regeling op basis van enerzijds bijzondere prestaties en anderzijds bedrijfsbelang.

Arbeidsomstandigheden

Wangedrag en agressie

Collega's met publiekscontact worden helaas geconfronteerd met vormen van verbale agressie, orde verstorend gedrag en soms ook met bedreiging of fysiek geweld (wangedrag). Dit komt meestal onverwacht en het kan een grote impact op collega's hebben. De confrontatie met wangedrag is dan ook een arbeidsrisico, dat blijvend om aandacht en duidelijkheid vraagt. Als werkgever zetten we ons in om de risico's tijdens het werk en bij publiekscontacten te beperken. Daarom is een Protocol Aanpak wangedrag bij publiekscontact opgesteld, als ook een klachtenregeling ongewenst gedag, waarin de aanpak van wangedrag beschreven staat. We geven daar meer handen en voeten aan door deze in teamsessies te bespreken.

Evaluatie dienstverlening bedrijfsarts

Passend bij de overeenkomst is er een evaluatie over de dienstverlening van de bedrijfsarts gestart eind 2024. De resultaten daarvan volgen in de eerste helft van 2025.

Onze inzet op het verlagen van het ziekteverzuim en het vergroten van de inzetbaarheid van onze medewerkers is een doorlopend belangrijk thema. Werkdruk speelt daar ook een rol in. Het onderzoek dat we in voorgaande jaren over (ongezonde) werkdruk hielden geeft ons daarvoor de nodige handvaten.

Vitaliteit

Het welzijn van onze medewerkers is een belangrijk thema waar we voortdurend aandacht aan geven. Onze visie is dat de aandacht voor vitaliteit start met bewustwording rondom dit thema en het feit dat dat het een gedeelde verantwoordelijkheid van werkgever en werknemer is: "It takes two to tango". Door te werken aan een gezonde werkomgeving en gezonde leefstijl, kunnen werkgevers en werknemers samen bijdragen aan een gezondere en productievere werkomgeving wat de vitaliteit bevorderd. In het najaar van 2024 is er MER-breed een week van de vitaliteit georganiseerd. Tijdens deze week is extra aandacht gegeven aan welzijn en vitaliteit door middel van diverse activiteiten, workshops en een vitale lunch.

Beleidsindicatoren

De gemeente moet een aantal verplichte beleidsindicatoren opnemen. De beleidsindicatoren die betrekking die een relatie hebben de bedrijfsvoering van de gemeente zijn in onderstaand staatje opgenomen. Het betreft vooral personeel gerelateerde indicatoren

Indicator	Toelichting	2023	2024
Formatie	De formatie in fte's per 1.000 inwoners	4,98	5,02
Bezetting	De werkelijke bezetting in fte's per 1.000 inwoners	4,91	4,74
Apparaatskosten	De apparaatskosten per inwoner	€ 545	€ 600
Externe inhuur	Kosten externe inhuur als % van de totale loonsom + kosten inhuur externen	16,2%	19,2%
Overhead	De kosten voor de overhead als % van de totale lasten	13,4%	12,0%

Toelichting bij de indicatoren

1. Formatie
De indicator is gestegen van 4,98 naar 5,02 door stijging van het aantal inwoners van 20.702 naar 20.806. Het aantal toegestane fte's is gestegen van 103,08 naar 104,52.

2. Bezetting
De indicator is gedaald van 4,91 naar 4,74 ten opzichte van vorig jaar. Er is nog steeds sprake van vacatureruimte die moeilijk in te vullen is maar in het algemeen is de bezetting gestegen.

3. Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten)
Kosten die gemaakt worden om de gemeentelijke organisatie in stand te houden en te laten functioneren. De indicator is met 10% gestegen van € 545 naar € 600 per inwoner. door een stijging van de apparaatskosten.
De stijging van de apparaatskosten van € 11.283.000 in 2023 naar € 12.489.000 in 2024 wordt vooral veroorzaakt door de CAO-stijging,

4. Externe inhuur
De indicator is gestegen van 16,2% naar 19,2% doordat de inhuurkosten stijgen ten opzichte van de totale loonsom. De totale kosten voor de inhuur van externen stijgt van € 1.475.416 in 2023 naar € 2.045.765 in 2024 voornamelijk door inhuur voor de invulling van vervanging ziekte en ouderschap en stijging van tarieven door inflatie. Inhuurkosten t.b.v. incidentele projecten zijn buiten beschouwing gelaten.

5. Overheadkosten
Overheadkosten zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces en organisatiekosten die niet rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de taakvelden van de organisatie.

De indicator daalt doordat de overheadkosten minder zijn gestegen dan de totale programmakosten. De programmalasten zijn gestegen van € 67.841.000 naar € 77.412.090. De stijging van de kosten voor de overhead van € 9.088.183 in 2023 naar € 9.278.055 in 2024. Ook hier wordt de stijging veroorzaakt door de CAO-stijging, zowel bij ons zelf als bij het SC MER.

Gegevensveiligheid (informatiebeveiliging en privacy)

Gegevensveiligheid omvat zowel informatiebeveiliging als privacy. De MER-organisaties voldoen aan wettelijke verplichtingen zoals de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid), AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) en Wpg (Wet politiegegevens). De gemeente heeft een zorgplicht richting burgers, ondernemers en medewerkers en zet sterk in op risicobeheersing, met een praktische aanpak in plaats van een absolute risicouitsluiting.

Aanpak en Verantwoordelijkheid
SC MER coördineert de gegevensveiligheidsstrategie en zet projecten op die bewustwording vergroten, processen versterken en technische beveiliging verbeteren. Kwartaalrapportages zorgen ervoor dat management, directie en bestuur voortdurend inzicht hebben in de voortgang en risico's.

Vooruitblik en Innovatie
In 2024 hebben we belangrijke stappen gezet: we hebben ons bewustwordingsprogramma voortgezet en bereiden ons voor op nieuwe EU-verplichtingen, zoals de AI-verordening en NIS2/Cyberbeveiligingswet in 2025. Dankzij intensieve samenwerking tussen de vier MER-organisaties is er een gezamenlijk plan voor de komende drie jaar opgesteld. Op technisch vlak maken we gebruik van AI-gestuurde detectie en monitoring om cyberaanvallen sneller en effectiever te bestrijden.

Beveiligingsincidenten en Trends
Hoewel er in 2024 beveiligingsincidenten en datalekken waren, bleef de impact beperkt door effectieve technische en organisatorische maatregelen. Twee opvallende trends zijn de toename van CEO-fraude (waarbij aanvallers zich voordoen als bestuurders) en Business Email Compromise (via gehackte partnerorganisaties). Door gerichte training zijn deze aanvallen tijdig herkend en onschadelijk gemaakt.

Verantwoording en Verbeterpunten
Via ENSIA heeft de gemeente aangetoond 'in control' te zijn op het gebied van informatiebeveiliging. Een onafhankelijke audit bevestigde dit, al zijn er verbeterpunten, zoals het verder borgen van kwaliteitseisen en de implementatie van de Basisregistratie Ondergrond (BRO).

Informatisering

Ten aanzien van de bereikbaarheid van medewerkers is met enige vertraging de lang verwachte nieuwe centrale telefonie-omgeving gerealiseerd inclusief vernieuwde callcenter-functionaliteit. Tegelijkertijd hebben is het gemeenschappelijke MER- telefoniebeleid geactualiseerd. Ook is er het afgelopen jaar blijvende aandacht geweest voor het doorvoeren van (proces)verbeteringen om te voldoen aan wet- en regelgeving zoals de Woo en de Wep.

Op het vlak van ICT is het afgelopen jaar wederom flink geïnvesteerd in het verbeteren van de gezamenlijke digitale infrastructuur. Er zijn diverse vervangingstrajecten uitgevoerd om de continuïteit, stabiliteit en veiligheid van de ICT-infrastructuur op peil te houden. MER-breed is een

nieuwe identiteits- en toegangsoplossing geïmplementeerd waarmee de toegang tot de verschillende interne & externe SAAS-applicaties beter te reguleren is.

Er zijn diverse technische projecten afgerond die het technisch fundament hebben gelegd voor het gebruik van Microsoft 365 en de nieuwe hybride kantoorwerkplek, de “werkplek van de toekomst”. De technische voorbereidingen zijn getroffen voor het gebruik van de softwareoplossingen voor het digitaal ondertekenen en het digitaal anonimiseren. En zijn er op basis van de Common Ground-visie voorbereidingen getroffen voor een betere benutting van de “eigen” data o.b.v. een centraal MER-datawarehouse.

Het afgelopen jaar is de gebruikte techniek voor het realiseren van de gegevensuitwisselingen tussen applicaties verbeterd. Het afgelopen jaar is ook het Verbeterprogramma Informatiebeheer succesvol afgerond. En is er een visie opgesteld voor de inzet van kunstmatige intelligentie binnen de MER-informatievoorziening. Ook is er een pilottraject uitgevoerd om de mogelijkheden die Robotisering biedt voor het efficiënter invullen van repeterende administratieve werkzaamheden nader te verkennen.

Rechtmatigheid

In de rechtmatigheidsverantwoording zoals opgenomen in de jaarrekening 2024, licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties financieel rechtmatig zijn.
Hiervoor wordt gekeken naar drie criteria:

- het begrotingscriterium;
- het voorwaardencriterium en;
- het misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

Begrotingscriterium

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium wordt getoetst of het budgetrecht van De gemeenteraad is gerespecteerd. In het controleprotocol is vastgesteld dat over- en onderschrijdingen van de baten en lasten die tijdig zijn gemeld aan de raad niet als onrechtmatig worden aangemerkt. Het college heeft over- en onderschrijdingen tussentijds gemeld en ook in deze jaarrekening. We beschouwen deze informatie als tijdig en passend binnen de gemaakte afspraken. In de verschillende programma’s zijn de afwijkingen van € 25.000 en hoger toegelicht.

In onderstaand schema zijn de afwijkingen per programma die groter zijn dan 3% inzichtelijke gemaakt. De overschrijdingen van de lasten, de onderschrijdingen van de baten en de afwijkingen in de reserves zijn acceptabel.

bedragen x € 1.000

Overzicht programma's	Actuele Begroting			Rekening 2024			Begrotings- afwijking		Over-/ onderschrijding >3% vd lasten	
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten		
1. Krachtige dorpen	- 6.576	843	- 5.734	- 6.384	700	- 5.684	192	- 142		142
2. Participatie, ondersteuning en zorg	- 35.212	11.171	- 24.041	- 31.804	10.356	- 21.448	3.408	- 815		815
3. Veilige dorpen	- 2.638	56	- 2.583	- 2.593	30	- 2.563	46	- 26		26
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	- 3.346	1.199	- 2.147	- 2.813	1.267	- 1.545	533	68		
5. Woonomgeving	- 6.979	6.061	- 918	- 6.519	6.433	- 86	459	372		
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	- 9.263	3.340	- 5.923	- 9.295	3.411	- 5.885	- 32	71		
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	- 12.540	4.365	- 8.175	- 13.360	4.896	- 8.464	- 820	531	- 820	
8. Algemene middelen	- 341	49.519	49.178	- 328	49.821	49.493	12	302		
Totaal programma's	**- 76.896**	**76.553**	**- 343**	**- 73.096**	**76.914**	**3.818**	**3.799**	**361**	**- 820**	**983**
Toevoeging			- 7.719			- 9.097				
Onttrekking			9.399			9.557				
Mutaties reserves			**1.680**			**461**				
Resultaat			**1.337**			**4.279**				

Overschrijding lasten
Bij programma 7 ontstaat de overschrijding door een verplichte storting in een aantal voorzieningen op basis van wetgeving (€ 1.139.000). Een deel van deze stortingen was niet eerder te voorzien (571.000). De andere stortingen betreft de RVU en wachtgeldverplichtingen. Deze waren al wel bekend in de loop van 2025, maar zijn niet meer als separate begrotingswijziging voorgelegd aan de raad.

Onderschrijding baten
De onderschrijding op programma 1 betreft de niet toegekende specifieke uitkering voor bibliotheekvoorzieningen (€ 220.000). De kosten zijn lager, omdat er ook geen doorbetaling heeft plaatsgevonden.

In programma 2 zijn de ontvangsten van de specifieke uitkeringen lager (€ 1.037.000). Dit wordt gecompenseerd door de lagere kosten aan de lastenkant.

De onderschrijding bij programma 3 is lager dan de afgesproken grens van € 50.000 in het controleprotocol.

Afwijkingen bij reserves
De afwijkingen ontstaan door de verwerking van het jaarrekeningsaldo volgens de verslagleggingsvoorschriften.

Investeringen
In 2024 is er een overschrijding geweest van € 12.300 geweest bij de kredieten die niet acceptabel is. Gelet op de omvang van de overschrijding die minder is dan € 50.000 wordt geen verdere specificatie gegeven.

Voorwaardencriterium:
Het voorwaardencriterium gaat over het naleven van de eisen bij het financieel handelen. De eisen zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving, waaronder de Europese aanbestedingsregelgeving. Het gaat om zaken als de juiste doelgroep, termijn en grondslag, het voldoen aan administratieve bepalingen en normbedragen.

Ten aanzien van inkoop zijn voor het jaar 2024 onrechtmatige inkopen geïdentificeerd voor een bedrag van afgerond € 2.781.000, dit is 3,9% van de totale lasten inclusief de toevoegingen aan de reserves. De afwijkingen zijn opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening.

Hieronder worden de belangrijkste afwijkingen toegelicht en wordt aangegeven welke maatregelen er genomen zijn.

Doorlopende fouten van vorig jaar en voor de volgende jaren (€ 977.000)
Ten aanzien van een aantal overeenkomsten is vorig jaar al geconstateerd dat deze stilzwijgend zijn verlengt, terwijl ze opnieuw aanbesteed moesten worden. Aangezien aanbestedingstrajecten vaak een lange termijn betreffen loopt deze fout ook door in 2024. Voor schoonmaakdiensten, diesellevering en reiniging en inspectie riolering zijn in begin 2025 nieuwe contracten afgesloten. Voor het onderhoud van de technische installaties van het gemeentehuis vindt op dit moment de aanbesteding plaats, met de bedoeling om deze per 1-1-2026 te effectueren.

Voor onkruidbestrijding en maaiwerkzaamheden is bewust nog geen nieuwe aanbesteding opgestart. Dit deels omdat we bezig zijn met het project Data op Orde. Deze data zijn de onderbouwing voor de

aanbesteding. Daarnaast stellen we in 2025 twee nieuwe beleidsplannen op dit van invloed zijn op de aanbesteding (maaibeleid en groenbeleid).

Voor de aanschaf van onderdelen voor machines en alle daaraan gerelateerde producten is de fout van vorig jaar blijven bestaan.

Opvang vluchtelingen Oekraïne (€ 799.000)
De maatschappelijke begeleiding van deze vluchtelingen is vanaf het begin gedaan door de Stichting Menswel. Door de snelle inzet die hiervoor nodig was heeft er in 2022 geen aanbesteding plaatsgevonden. Deze begeleiding is stilzwijgend doorgelopen. We zijn op dit moment aan het beoordelen of deze begeleiding aanbesteed moet worden. Het betreft hier een dienst die valt onder de sociale en specifieke diensten, maar de omvang is groter dan € 750.000. Voor de continuïteit van de begeleiding zijn wijzigingen minder wenselijk.

Exploitatie milieusorteerstation (€ 640.000)
Deze onrechtmatigheid is in het verleden ontstaan, waarbij een contract is aangegaan met de beheerder van het milieusorteerstation op deze locatie. Onduidelijk is hoe de aanbesteding toen heeft plaatsgevonden. Het contract wordt iedere keer stilzwijgend met 2 jaar verlengd. We zijn aan het onderzoeken welke andere mogelijkheden er zijn voor het huidige sorteerstation.

Inhuur personeel (€ 365.000)
Door de krapte op de arbeidsmarkt en de grote hoeveelheid werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ordening vindt er al een aantal jaren inhuur van medewerkers plaats. Hoewel de opdrachten ieder jaar anders zijn is hier sprake van een grijs gebied omdat het soort werkzaamheden wel gelijk is. We zijn op dit moment aan het beoordelen hoe we deze inhuur anders kunnen laten plaatsvinden.

Misbruik & Oneigenlijk gebruik criterium
Bij fraude door een persoon of organisatie wordt bewust misbruik gemaakt van vertrouwen om een voordeel te behalen. Fraude is een verzamelnaam voor meerdere gerelateerde begrippen zoals niet-integer gedrag (integriteit), misbruik- en oneigenlijk gebruik, corruptie en criminaliteit.

In 2024 zijn geen gevallen interne fraude binnen de organisatie geconstateerd.

Paragraaf Wet open overheid / Openbaarheidsparagraag

Inleiding

De Wet open overheid (Woo) geldt sinds 1 mei 2022. De wet is bedoeld om overheden transparanter te maken en moet er voor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. De Woo vervangt de Wob (Wet openbaarheid van bestuur). Het grote verschil tussen de Woo en de Wob is de actieve openbaarmaking van overheidsinformatie.

De Woo is onder te verdelen in drie hoofdonderwerpen:

- passieve openbaarmaking (de beantwoording van Woo-verzoeken);
- actieve openbaarmaking van 17 informatiecategorieën;
- informatiehuishouding op orde brengen.

De actieve openbaarmaking van de 17 informatiecategorieën treedt gefaseerd in werking.
De eerste tranche is op 1 november 2024 in werking getreden. De informatie die onder de eerste tranche valt, hebben wij actief openbaar gemaakt.

Werkzaamheden 2024

In 2023 is gestart met een MER-brede projectgroep die in 2024 met voortvarendheid verder aan de slag is gegaan. Deze projectgroep heeft 16 deelprojecten geïnventariseerd en hier een planning op hoofdlijnen aan gekoppeld. Op deze manier is gestructureerd en gezamenlijk verder gewerkt aan het inbedden van de Wet Open Overheid in onze gemeente en de overige MER-organisaties. Deze gezamenlijke aanpak zorgt er voor dat de onderdelen die door de vier MER-organisaties afzonderlijk opgepakt moeten worden, uniform voorbereid en aangepakt worden. Vanuit het MER-brede project wordt de algemene voortgang van het project bewaakt, worden de landelijke ontwikkelingen gevolgd en wordt er voor gezorgd dat nieuwe (landelijke) besluiten worden opgenomen in het (daardoor dynamische) plan van aanpak.

Impact Woo-verzoeken

We merken dat het aantal verzoeken op grond van de Woo niet afneemt. Het afhandelen van Woo-verzoeken heeft veel impact op de organisatie. Verzoekers vragen vaak veel documenten op over langere tijdsperiodes.

De impact is met de invoering van de Woo dus niet minder geworden, maar eerder meer. De beslistermijn is weliswaar gelijk gebleven (4 weken), maar de verdagingstermijn is ingekort (van 4 naar 2 weken) en die mogen we alleen gebruiken bij een omvangrijk of complex verzoek.

Informatiehuishouding

Essentieel voor een goede uitvoering van de Woo is dat gevraagde informatie goed en snel te vinden is. De komende jaren moeten onze gemeente en de overige MER-organisaties aan de slag om de informatiehuishouding te verbeteren. Dat is een kwestie van bewustwording van de medewerkers maar ook van het efficiënter inrichten van processen.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Het grondgebied van de gemeente Roerdalen beslaat een oppervlakte van ongeveer 88,5 km². Hier wordt gewoond, gewerkt en gerecreëerd. De gemeente heeft daarbij de directe zorgplicht voor de noodzakelijke infrastructuur zoals wegen, riolering, bruggen, groen, openbare verlichting, sport- en spelfaciliteiten en een aantal gebouwen. Een groot deel van het vermogen van de gemeente bestaat uit deze kapitaalgoederen. Deze bevinden zich meestal op, maar ook onder de grond. Op deze kapitaalgoederen wordt over meerdere jaren afgeschreven.

De levensduur wordt gemaximaliseerd door planmatig en adequaat onderhoud aan de kapitaalgoederen te plegen. De kapitaalgoederen bepalen grotendeels de kwaliteit van de openbare ruimte. In deze paragraaf worden de kaders gesteld voor het onderhoud van de infrastructuur. De huidige kwaliteitsniveaus zijn vastgelegd in de betreffende beleidsdocumenten. We continueren de gekozen kwaliteitsniveaus. De benodigde budgetten moeten aansluiten bij de gekozen ambitie in de kadernota.

We benaderen zaken zoveel mogelijk integraal. Budgettair worden werkzaamheden gedekt uit afzonderlijke budgetten en volgend aan beleid per specialisme. Op het gebied van wegen en riolering zijn er de actuele beleidsdocumenten, wegenbeleidsplan en gemeentelijk rioleringsplan. In 2024 is het mobiliteitsplan en bijbehorend uitvoeringsprogramma afgerond. In 2024 hebben we ook stappen op het gebied van actualisatie van groenbeleid gezet. Dit is nog niet afgerond. We gaan door met het inbedden van duurzaamheid en klimaatadaptatie in onze werkzaamheden en projecten. Hier ligt een link met programma 4.

Riolering en water

Het GRP 2022 - 2026 en het Waterketenplan zijn het kader op het gebied van riolering en water. Hierin komt de regionale samenwerking verder tot uitdrukking. Ook het inspelen op het veranderende klimaat is hierin opgenomen. We nemen het afkoppelen van hemelwater waar mogelijk mee in de projecten. Basisscholen kunnen meedoen aan het regionale project ‘GroenBlauwe revolutie schoolpleinen’, waarbij omvorming van het schoolplein van tegels naar meer groen en blauw (water) centraal staat.

Voor het onderhoud aan en vervanging van rioleringen zijn de volgende bedragen uitgegeven:

bedragen x € 1.000

Onderhoud rioleringen	Rekening 2023	Actuele Begroting	Rekening 2024
Regulier onderhoud [1]	288	279	330
(Vervangings-)investeringen	971	1.569	475

[1] inclusief reinigen kolken, inspecties en stortkosten

Wegen

De onderhoudsplicht van de wegen valt onder de Wegenwet. Als wegbeheerder is de gemeente verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de wegen. De gemeente vindt het belangrijk om het onderhoudspeil van de wegen op een kwalitatief voldoende niveau te brengen en te houden. Conform het wegenbeleidsplan onderhouden we de verharde wegen binnen de kernen op niveau basis (cf. CROW normen) en de wegen in het buitengebied op niveau laag, met uitzondering van de recreatieve routes en verbindingswegen. CROW staat voor Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek. De kaders hiervoor zijn actueel. Hierover leest u meer in programma 6, inclusief het meerjarenprogramma van projecten in de openbare ruimte.

Daarnaast worden asfaltwegen, elementenverhardingen en andere onderdelen in de openbare ruimte regulier onderhouden. We hebben hierbij het volgende ambitieniveau vastgesteld:

Structuurelement:	Hoofdstructuur	Woongebied	Centra	Buitengebied
Kwaliteit:	**Basis**	**Basis**	**Basis**	**laag**
Beeld:				
Technische staat (duurzaamheid):	Redelijk, matige schade	Redelijk, matige schade	Redelijk, matige schade	Matig, beperkt ernstige schade
Aanzien:	Standaard	Standaard	Standaard	Sober
Comfort:	Voldoende, incidenteel hinderlijk	Voldoende, incidenteel hinderlijk	Matig, hinderlijk	Voldoende, incidenteel hinderlijk
Risico-index:	Beperkt	Beperkt	Beperkt	Matig
Kapitaalvernietiging:	Nihil	Nihil	Nihil	Matig

Voor het onderhoud aan en vervanging van verhardingen zijn in 2024 de volgende bedragen uitgegeven:

bedragen x € 1.000

Onderhoud wegen	**Rekening 2023**	**Actuele Begroting**	**Rekening 2024**
Regulier onderhoud [1]	1.329	1.500	1.661
(Vervangings-)investeringen	3.125	1.821	1.400

[1] excl. restantkredieten 2018

Openbare verlichting

Goede openbare verlichting draagt bij aan het veiligheidsgevoel van inwoners en de leefbaarheid in de gemeente. Openbare verlichting is ook belangrijk voor de verkeersveiligheid. Het Beleidsplan Openbare Verlichting is het kader voor de uitvoering. We dragen daarmee ook bij aan duurzaamheid. We passen ledverlichting toe en sluiten hierbij aan bij het actieplan duurzame energie. We zien daardoor ook een daling in de verbruikte energie. Inmiddels is 70% van de openbare verlichting binnen de gemeente nu voorzien van ledverlichting. Dit is een toename van circa 360 stuks. We vervangen in principe armaturen na 20 jaar, waarmee we kapitaalvernietiging voorkomen. Omdat bepaalde soorten lampen niet meer toegepast mogen worden, vervangen we die eerder. Op dit moment wachten we technische ontwikkelingen af en verwachten we nog geen structurele kostenverhogende effecten door deze vervanging. De masten (palen) toetsen we op veiligheid en vervangen we pas als het echt nodig is. We hebben geen achterstallig onderhoud.

Voor het onderhoud aan en de vervanging van de openbare verlichting zijn de volgende bedragen uitgegeven:

bedragen x € 1.000

Onderhoud openbare verlichting	Rekening 2023	Actuele Begroting	Rekening 2024
Regulier onderhoud	192	172	151
(Vervangings-)investeringen	202	108	111

Openbaar groen

Roerdalen beschikt over circa 100 hectare groen in de vorm van plantsoenen en gazons en zo'n 21.000 bomen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de groene ligging een groot deel van het uiterlijke aanzien van onze gemeente bepaalt. De kwaliteit van de openbare ruimte en in dit geval het groen maakt Roerdalen een aantrekkelijke gemeente om in te wonen en te recreëren. Het is voor ons daarom belangrijk de groene landschappelijke uitstraling zoveel mogelijk te behouden. Tussen deze paragraaf en programma 6 zit een verbinding. We handhaven de eerder vastgestelde onderhoudsniveaus.

Het groenbeleid is in 2024 nog niet afgerond, zie hiervoor ook programma 6. We leggen dit voor ter behandeling en besluitvorming aan Uw raad in 2025. We zien dat we planmatig onderhoud geborgd hebben. Gericht op ontwikkelingen is er weinig financiële ruimte. Er is geen achterstallig onderhoud.

We realiseerden in 2024 en rond de jaarwisseling naar 2025 een aantal vervangingsinvesteringen ten behoeve van de aanpassing van de omgeving van het gemeentehuis, en de rotonde in Montfort.

Bedragen die uitgegeven zijn voor het onderhoud openbaar groen:

bedragen x € 1.000

Onderhoud openbaar groen	Rekening 2023	Actuele Begroting	Rekening 2024
Regulier onderhoud	996	1.412	1.204
(Vervangings-)investeringen	34	697	145

Civiele kunstwerken

Binnen de gemeente Roerdalen liggen 40 civiele kunstwerken. Dit zijn bruggen, viaducten, etc. Meer dan de helft van deze kunstwerken is aangelegd in de jaren ’70 en ’80. Het betreft met name betonnen kunstwerken.

Kunstwerken maken een essentieel onderdeel uit van een deugdelijk functionerend en veilig netwerk. In 2024 hebben we opnieuw de kwaliteit in beeld gebracht waarbij we aansluitend het uitvoeringsprogramma hebben geactualiseerd.

Bedragen die uitgegeven zijn voor het onderhoud van de civiele kunstwerken:

bedragen x € 1.000

Onderhoud civiele kunstwerken	Rekening 2023	Actuele Begroting	Rekening 2024
Regulier onderhoud	98	101	27
(Vervangings-)investeringen	-	-	-

Integrale projecten

We hebben in 2024 gewerkt aan meerdere integrale projecten en grotere onderhoudswerkzaamheden. In de begroting 2024 hebben we ook een doorkijk in de verdere toekomst gegeven. Dit wordt jaarlijks geactualiseerd bij vaststelling van de begroting. Invloeden van buitenaf, bijvoorbeeld op het gebied van kabels en leidingen, flora en fauna, etc. spelen een steeds grotere rol bij (planning van) projecten. Ook is dit deels kostenverhogend, bijvoorbeeld ook door procedures met betrekking tot ondernemersschade enzovoorts. We delen een stand van zaken van de werkzaamheden in 2024:

- Afronding Markt Vlodrop: Afgerond binnen budget;
- Realisatie reconstructie Dorpsstraat / Groenstraat Melick: Het ontwerp is in 2024 afgerond, en de kabel- en leidingwerkzaamheden zijn eind november 2024 gestart;
- Groot onderhoud Akerstraat Posterholt inclusief wateroverlast: Voorbereidingen zijn gestart, gericht op uitvoering in 2025;
- Voorbereiding Reewoude: Voorbereidingen gestart in 2024, lopen door in 2025. Uitvoering voorzien vanaf 2026;
- Aanleg groene berging en start herinrichting Sportlaan en omgeving Montfort: In 2024 is de te realiseren riooloplossing en waterberging heroverwogen vanwege (risico)technische aspecten. Hierdoor is de start van het project uitgesteld. Zie ook programma 6, doelen 3, actie 4.
- Voorbereiding reconstructie Reutje: Om capaciteitsoverwegingen hebben we deze doorgeschoven om met de voorbereidingen te starten in 2025. We onderzoeken aansluiting bij de regiodeal;
- Groot asfaltonderhoud Stationsweg Montfort: Voorbereidingen gestart (verkeerskundige inrichting gezamenlijk met Huysbongerdweg en Waarderweg), lopen door in 2025. WML vervangt eerst waterleiding;
- Fietspad Rothenbacherweg: Vrijliggend fietspad is komen te vervallen en is onderdeel geworden van fietsvriendelijke inrichting van deze weg. Gereed met uitzondering van rode coating, dit ronden we af in 2025;
- Afronding aanleg infrastructuur tijdelijke huisvesting: In uitvoering en volgend op te plaatsen woningen. In 2024 zijn Vlodrop, Sint Odiliënberg en Melick gerealiseerd. Voorbereidend werk (bouwrijp maken in Herkenbosch, Posterholt en Montfort) is gereed, afronding na plaatsing van de woningen in 2025;
- Woonrijp maken Bosweg Montfort: Levering van de prefab woningen (door Wonen Limburg) heeft vertraging opgelopen, waardoor project niet is opgepakt;

- Bouwrijp maken centrumplan Herkenbosch: Bouwrijp maken is in 2024 gerealiseerd;
- Start van het bouwrijp maken van de woonwagenlocaties Herkenbosch en Montfort.

Gebouwen

Relatie met de programma's

De hoofddoelstelling in het programma Krachtige Dorpen is om dorpskernen met veel sociale samenhang en passende basisvoorzieningen te realiseren en/of te behouden. Hierin ligt een directie relatie met de begrotingsprogramma's 1 en 6. Beleidsmatig is in 2024 het geldende accommodatiebeleid van toepassing. In 2024 zijn we gestart met de voorbereidingen voor het opstellen van een nieuw beleid.

In 2024 is gewerkt aan de voorbereiding van besluitvorming ten aanzien van de buitenbaden. Uitgangspunt is om exploitatie en beheer over te dragen aan de betreffende stichtingen.

Onderhoud

Voor al het gemeentelijke vastgoed zijn de meerjarige onderhoudsplannen (MJOP's) in 2023 vastgesteld. We hebben uitgesteld onderhoud binnen de beschikbare budgetten opgepakt. We hebben hier rekening te houden met de uitdagingen in de markt, o.a. bij aannemers. Opdrachten worden door capaciteitsuitdagingen bij aannemers regelmatig op een later tijdstip uitgevoerd.

Energie

De afgelopen tijd hebben we gezien dat energietarieven sterk zijn gestegen. Dit fluctueert inmiddels behoorlijk. Zowel gemeente als verenigingen heeft hierbij de nodige financiële uitdagingen, waarbij het moeilijk is een realistische inschatting te maken. Bij verenigingen en stichtingen speelt ook dat zij zelfstandig overeenkomsten rondom energie hebben afgesloten, en toch in de financiële problemen kunnen komen. Hier hebben we een balans te bewaken tussen eigen verantwoordelijkheid, ondersteuning bieden waar dit echt nodig is en de uitdagingen die we als gemeente zelf hebben op dit terrein. Door te kijken naar verduurzaming liggen hier mogelijk kansen. Dit komt tot uiting in bijvoorbeeld verledden van veldverlichting. Verdere invulling van verduurzaming is ook afhankelijk van het nieuw op te stellen accommodatiebeleid.

Overdracht woonwagenlocaties

We houden rekening met mogelijk noodzakelijk onderhoud op de woonwagenlocaties van de opstallen, voordat overdracht kan plaatsvinden aan Wonen Limburg. In 2024 heeft dit beperkt plaatsgevonden.

Onderwijshuisvesting

In Vlodrop wordt gewerkt aan de realisatie van een nieuwe multifunctionele accommodatie. In Posterholt is in 2024 gewerkt aan de voorbereidingen van een nieuwe basisschool met kindcentrum.

Bedragen die uitgegeven zijn voor het onderhoud van onze gebouwen:

bedragen x € 1.000

Onderhoud gebouwen	Rekening 2023	Actuele Begroting	Rekening 2024
Regulier onderhoud	43	77	53
(Vervangings-)investeringen	1.015	989	481

Paragraaf Gemeentelijk grondgebied

Beleidskaders

De gestelde kaders en ruimtelijke doelen zijn vastgelegd in onze op 3 november 2022 door de raad vastgestelde Kadernota grondbeleid 2022-2026. Deze nota sluit aan op de doelen en ambities uit de Omgevingsvisie Roerdalen 2050. De Kadernota grondbeleid geeft duidelijkheid over het grondbeleid dat de gemeente Roerdalen de komende jaren voert. Het grondbeleid is een instrument om gemeentelijke doelen te behalen. Belangrijk is de integrale afweging voor het kiezen van de juiste grondbeleidsvorm. In deze nota worden de kaders van het grondbeleid beschreven waarbinnen Roerdalen werkt. In het grondbeleid worden geen nieuwe doelen bepaald. Het grondbeleid is dienend aan de doelen en ambities die zijn geformuleerd in afzonderlijke beleidsdocumenten, waaronder de Omgevingsvisie Roerdalen 2050 als belangrijkste ruimtelijke beleidskader.
De gemeente hanteert momenteel een situationeel grondbeleid. Dat wil zeggen dat de gemeente per project of locatie haar rol kiest en de keuze maakt voor een passief en actief grondbeleid. Deze rol wordt bepaald aan de hand van een afwegingskader. Bij bepaling van de keuze voor een bepaalde rol staat één vraag centraal: in hoeverre sluit de ontwikkeling aan bij de gemeentelijke beleidsdoelen? Afhankelijk hiervan kiest de gemeente een actieve, actief-faciliterende of faciliterende rol.

In 2021 is er door de raad een bedrag van € 1.000.000- beschikbaar gesteld voor onder andere de aankoop van gronden binnen het project ‘Roerdalen in Balans, Investeren om te Renderen’. Met onze huidige grondnota kunnen wij sneller inspringen op veranderende situaties en kunnen wij flexibeler omgaan met onze grondposities. Van dit krediet was er eind 2024 nog een bedrag van ongeveer € 700.000- beschikbaar.

Bouwgrondexploitatie

De structurele inkomsten uit beleggingen lopen terug, we zoeken naar alternatieve inkomsten. Hierom zijn er een aantal bouwgrondexploitaties geopend en in ontwikkeling. In programma 5 van deze begroting staan deze uitgewerkt. Hieronder is de status van de openstaande grondexploitaties beschreven:

- Oortjensveld III – Deze grondexloitatie is in 2024 afgesloten;
- Wienkeskoel II – Deze grondexploitatie is in 2024 afgesloten;
- Holsterveld – Dit betreft een lopende grondexploitatie. In 2024 is er in dit gebied 1 vrije kavel verkocht en zijn er op 2 vrije kavels opties genomen. Hierdoor staat er nog 1 vrije kavel te koop. De gronden in dit gebied waar de projectontwikkelaar zijn 10 woningen gaat realiseren zijn in 2024 van eigenaar overgegaan waarna de bouw ervan is gestart. Wonen Limburg had de intentie om in dit gebied in 2024 te gaan starten met de bouw van haar sociale woningen, maar dit heeft enige vertraging opgelopen;
- Centrumplan Herkenbosch - In het centrumplan Herkenbosch zijn de ontwikkelende partijen in 2024 gestart met het bouwen van de woningen;
- Wienkeskoel III – Voor dit uitbreidingsplan is men eind 2024 gestart met het opstellen van een stedenbouwkundig plan;
- Voor de woonwagenlocaties in Montfort en Herkenbosch zijn in 2024 met name kosten gemaakt voor onderzoeken, voorbereiding van de planologische procedure en, waar mogelijk, (de voorbereidingen voor) het bouwrijp maken van de locaties.

De stijgende kosten in de woningbouwmarkt hebben een vertragende werking op de daadwerkelijke uitvoering van de woningbouw, dit heeft directe gevolgen voor onze grondexploitaties.

bedragen x € 1.000

Verwachte resultaten bouwgronden in exploitatie	Boekwaarde 31-12-2023	Opwaar-deren*	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Winst-neming 2024	Boekwaarde 31-12-2024	Verwacht resultaat
Woningbouw							
Woonwagenlocatie Herkenbosch	-		67	-	-	67	- 635
Woonwagenlocatie Montfort	-		140	-	-	140	- 328
Holsterveld - Vlodrop	- 11	-	18	- 805	62	- 736	344
Herontwikkeling centrum Herkenbosch	984	-	787	- 1.092	-	679	- 700
Totaal woningbouw	**973**	**-**	**1.012**	**- 1.897**	**62**	**150**	**- 1.319**
Totaal	**973**	**-**	**1.012**	**- 1.897**	**62**	**150**	**- 1.319**

De volgende risico's worden bij de bouwgrondexploitaties onderkend:

Netcongestie
Economische groei, woningbouw en digitalisering van de maatschappij leiden tot een aanzienlijk groei van de vraag naar elektriciteit. Daarnaast is sprake van een sterke groei van de opwekking van duurzame energie door middel van bijvoorbeeld zonnepanelen en windmolens. Door deze ontwikkelingen staat de capaciteit van het elektriciteitsnet in Nederland onder druk. Bij netcongestie kan de netbeheerder de vraag naar en het aanbod van transport van elektriciteit niet (volledig) verzorgen, doordat de capaciteit van het elektriciteitsnet ontoereikend is. Een groot deel van Nederland heeft inmiddels met (een bepaalde mate) van netcongestie te maken. Diverse partijen in de vastgoedsector, van de projectontwikkelaar tot de eindgebruiker, lopen het risico geconfronteerd te worden met een situatie waarin niet kan worden voldaan aan hun vraag naar transport van elektriciteit. Het gevolg hiervan is onder meer dat vastgoedprojecten vertraging oplopen omdat panden niet op korte termijn aangesloten kunnen worden op het elektriciteitsnet. Deze vertraging kan mogelijk ook leiden tot hogere kosten (onder meer doordat aannemers een hogere risico-opslag calculeren).

Stikstofbeleid
Stikstof in de bouw is een aanzienlijke zorg geworden vanwege de mogelijke schade aan de natuur. Bouwprojecten, met name grote, kunnen stikstof uitstoten. Dit draagt bij aan de verslechtering van de luchtkwaliteit en de biodiversiteit. Stikstof speelt een tweeledige rol in de bouw. Enerzijds is het een essentieel element in de productie van veel bouwmaterialen. Anderzijds, bij het verbranden van fossiele brandstoffen (bijvoorbeeld voor machines en voertuigen op de bouwplaats), komt stikstof vrij in de atmosfeer. De Raad van State heeft in november 2022 geoordeeld dat de 'Bouwvrijstelling Stikstof' niet voldoet aan de Europese natuurbeschermingsrecht. Als gevolg hiervan moet per project onderzoek worden gedaan naar de mogelijke gevolgen van de uitstoot van stikstof (zowel in de bouw- als ook de gebruiksfase). Dit betekent voor projecten, die nog een planologische procedure moeten doorlopen, een verzwaring in het aantonen van de uitvoerbaarheid voor wat betreft het aspect stikstofuitstoot. Om te voldoen aan de stikstofregels zullen plannen mogelijk moeten worden getemporiseerd.

Reservepositie
De reserve Bouwgrondexploitatie is het weerstandsvermogen voor de bouwgrondexploitaties. Het doel van deze reserve is om toekomstige risico's als gevolg van onvoorziene ontwikkelingen of een stagnerende economie op te vangen. De reserve wordt onder meer gevoed uit positieve resultaten van grondexploitaties. Wanneer onverwachte tegenvallers niet opgevangen kunnen worden door de reserve Bouwgrondexploitatie, omdat deze ontoereikend is, komen deze ten late van de Algemene reserve.

Voorkeursrecht
De gemeenteraad heeft op 3 en 4 juli 2024 een bedrag van ongeveer € 1.700.000- beschikbaar gesteld voor de aankoop van landbouwpercelen en kavels in gebieden waar het voorkeursrecht op is gelegd. In 2024 zijn ons diverse percelen waar WVG op was opgelegd te koop aangeboden. Hiervoor zijn taxaties uitgevoerd.

Bedrijfskavel
De gemeente Roerdalen heeft nog 1 bouwkavel met een bedrijfsbestemming te koop. Het betreft hier de laatste kavel binnen het Landbouw Ontwikkelingsgebied (LOG) te Montfort. Voor deze kavel is in 2024 een potentiële kandidaat gevonden waarmee in 2024 de eerste gesprekken hebben plaatsgevonden.

Landbouwgronden
We hadden als gemeente in 2024 ongeveer 435 hectare landbouwgrond in eigendom. Ten opzichte van het voorgaande jaar is dit een afname van om en nabij de 30 hectare. Reden van deze daling is grotendeels toe te rekenen aan de grondruil die in 2024 heeft plaatsgevonden tussen de gemeente Roerdalen en de provincie Limburg. Binnen deze grondruil heeft de gemeente gronden in het gebied Flinke Ven laten liggen en een aantal percelen langs de stort in Montfort voor de realisatie van een gemeentelijk zonneveld verkregen. Onderaan de streep leverden wij door deze grondruil ongeveer 28 hectare landbouwgrond in.

Het gros van onze landbouwgronden verpachten wij middels reguliere (langjarige) contracten. Ongeveer 63 hectare van ons eigendom zijn landbouwpercelen welke we voor periodes van 1,3 of 6 jaar verpachten.

Binnen de gemeente Roerdalen ligt op dit moment nog een Provinciale opgave om in totaal 163 hectare landbouwgrond om te vormen tot natuur. Het betreft hier zowel particulier als gemeentelijk eigendom waarvan de precieze verdeling momenteel nog steeds onbekend is. Deze oppervlakte is als volgt verdeeld over de deelgebieden: Flinke Ven: 107 hectare, Bovenloop Vlootbeek: 38 hectare, Etsberg: 5 hectare, Landgoed Hoosden: 3 hectare en Roerdal en omgeving: 10 hectare. De verkoop in 2024 van 41 hectare landbouwgrond in het Flinke Ven van de gemeente aan de provincie is in bovenstaande berekening nog niet opgenomen omdat de provincie de bestemmingsplanwijziging nog niet afgerond heeft.

Als gemeente nemen wij als grondeigenaar wel deel in projectgroepen, maar ontwikkelen wij zelf geen nieuwe natuur.

Natuur
Het landelijk gebied van Limburg staat voor een flink aantal uitdagingen. Onder andere op het gebied van de realisatie van de natuurdoelen staat de Provincie Limburg aan de lat. De grote opgave vanuit de Landelijk Programma Landelijk gebied zijn in de loop van het jaar gestopt. De doelen blijven echter wel staan maar hoe de uitvoering plaats gaat vinden is nog niet bekend. De onderwerpen zijn stikstofreductie, areaaluitbreiding, instandhoudingsdoelen natuurkwaliteit, hydrologische doelen en

groenblauwe dooradering. Als gemeente werken wij hieraan mee en zijn wij vertegenwoordigd in de Plattelandscoalitie.

De gemeente heeft ongeveer 450 hectare aan bos- en natuurgebieden in eigendom. Deze liggen grotendeels in het Nationaal Park de Meinweg en in het Roerdal. We beheren de gronden op een duurzame wijze volgens de beheervisie voor de gemeentelijke bossen, natuurterreinen en landschapselementen. Dit doen we op basis van jaarlijkse werkplannen conform de richtlijnen van Forest Stewardship Council (FSC).

Water
De overstorten op de Melicker Leigraaf en Vlootbeek moeten uiterlijk in 2027 voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Voor uitvoering van de maatregelen kopen we gronden aan in de buurt van de gemeentelijke overstorten. In programma 6 van deze begroting wordt dit nader gespecificeerd.

Paragraaf Lokale heffingen

Inleiding

De lokale heffingen zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Ze raken de burgers, bedrijven en instellingen heel direct. De gemeenteraad heeft de bevoegdheid te bepalen welke belastingen een gemeente heft, welke heffingsmaatstaven worden gehanteerd en welke tarieven daarbij gelden. De mogelijke belastingen die een gemeente kan heffen zijn bij wet bepaald.

De afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn zogenaamde 'bestemmingsheffingen'. De overheid verstrekt een dienst vanuit wettelijk verplichte zorgtaken, waarbij niet alleen de individuele dienst, maar vooral het collectieve belang een rol speelt. Iedereen in de gemeente is er bijvoorbeeld bij gebaat dat het afval wordt ingezameld en verwerkt. De begrote opbrengst van de heffingen mag bij bestemmingsheffingen niet hoger zijn dan de begrote kosten voor de zorgtaken.

Leges en begraafrechten zijn andere betalingen voor overheidsdiensten waar een direct aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat, maar deze tegenprestatie is strikt individueel. Deze worden 'retributies' of 'rechten' genoemd. Het gaat dan bijvoorbeeld om het aanvragen van een paspoort of een omgevingsvergunning of begraven worden. Ook hiervoor is bepaald dat er geen winst mag worden begroot. De opbrengst van de heffing mag dan in totaliteit niet hoger worden begroot dan de kosten die de gemeente moet maken om de diensten te verlenen. De opbrengsten mogen, evenals bij bestemmingsheffingen, wel lager worden begroot. Tezamen met de bestemmingsheffingen zullen in deze paragraaf de rechten 'kostendekkende heffingen' worden genoemd.

Beleid

De doelen voor het opleggen van de gemeentelijke heffingen zijn:

- inkomsten verwerven als aanvulling op de middelen uit het gemeentefonds om zo uitgaven te dekken;
- de kosten doorberekenen die betrekking hebben op specifieke dienstverlening.

De uitgangspunten die wij hanteren bij het opleggen van lokale heffingen zijn:

- Een beheerste lastendruk ontwikkeling realiseren door de ontwikkeling van de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffingen gezamenlijk in beeld te brengen.
- Voor de rechten die we als gemeenten heffen wordt toegewerkt naar kostendekkende tarieven.

In Roerdalen worden de volgende belastingen en kostendekkende heffingen geheven:

Belastingen	Kostendekkende heffingen
Onroerendezaakbelasting	Rioolheffing
Toeristenbelasting	Afvalstoffenheffing
Hondenbelasting	Begraafrechten
	Leges

Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente is deels autonoom op het gebied van kwijtschelding gemeentelijke belastingen. De gemeente kan dus, binnen het wettelijke kader, zelf bepalen of kwijtschelding aan burger wordt verleend, in welke mate of in geheel niet. Als inwoners niet in staat zijn om de belastingaanslag te betalen, kunnen zij hiervoor kwijtschelding aanvragen. Om voor kwijtschelding in aanmerking te komen wordt gekeken naar de financiële situatie van de aanvrager. De kwijtscheldingsnorm die

wordt gehanteerd is 100% van de bijstandsnorm. Alleen particulieren, die geen zelfstandig beroep uitoefenen en geen ondernemer zijn, komen in aanmerking voor kwijtschelding. Kwijtschelding is alleen mogelijk voor de vaste bedragen van de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de hondenbelasting (alleen 1ste hond).
Met ingang van 17 september 2022 is de Regeling kwijtschelding belastingen medeoverheden in werking getreden. Deze wet biedt gemeenten de gelegenheid de vermogensnorm op te hogen. Een belastingplichtige mag dan een iets hoger inkomen of vermogen hebben en toch nog kwijtschelding krijgen. De vermogensnorm voor kwijtschelding bedraagt voor iedere belastingplichtige wettelijk maximaal € 2.000. Bij de vaststelling van de Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2024 is deze maximale vermogensnorm vastgelegd in de regeling.
BsGW voert het kwijtscheldingsbeleid uit. Zij maken hierbij gebruik van het Inlichtingenbureau[1]. Deze toetsen de gegevens van de aanvrager die nodig zijn om voor kwijtschelding in aanmerking te komen.
In totaal is er over 2024 voor € 154.374 aan kwijtschelding verleend. Begroot voor kwijtschelding is een bedrag van € 132.265.

Overzicht van diverse heffingen en de ontwikkelingen en de uitgangspunten van het tarievenbeleid

Vaststelling belastingverordeningen 2024

De vaststelling van de tarieven voor de verschillende belastingen en rechten vindt plaats bij het vaststellen van de belastingverordeningen in de raad.
Voor het belastingjaar 2024 waren de volgende tarieven en heffingen van toepassing:

Tarieven lokale heffingen	2024
Onroerende zaakbelasting	
• Eigenaar woning, percentage van de WOZ-waarde	0,10425%
• Eigenaar niet-woning, percentage van de WOZ-waarde	0,21288%
• Gebruiker niet-woning, percentage van de WOZ-waarde	0,16251%
Toeristenbelasting	
• Tarief per overnachting toeristen	€ 1,95
• Tarief per overnachting logies	€ 1,25
Hondenbelasting	
• 1e hond	€ 46,00
• 2e hond	€ 59,00
• Elke volgende hond	€ 69,00
• Kennel	€ 234,00
Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten	
• Vastrecht container restafval 240 liter	€ 293,00
• Vastrecht container restafval 140 liter	€ 270,00
• Vastrecht container restafval 80 liter	€ 243,00
• Vastrecht container restafval 60 liter	€ 243,00
• Vastrecht container restafval 40 liter	€ 243,00
• Vastrecht container 60 liter verzamelcontainer	€ 243,00
• Verzamelcontainer zonder inworpregistratie	€ 293,00
• Vastrecht container GFT-afval	€ 0,00
• Lediging container restafval 240 liter	€ 12,00
• Lediging container restafval 140 liter	€ 7,00
• Lediging container restafval 80 liter	€ 4,00

[1] Het inlichtingenbureau is een landelijke stichting die actief is de informatiedistributie voor gemeenten. Zij doen dit door het verzamelen van gegevens uit verschillende bronnen. Door slim combineren van de verzamelde gegevens maken zij de informatie makkelijk toepasbaar. Dit helpt bij het beslissen of inwoners recht hebben op bepaalde voorzieningen. In dit geval kwijtschelding van lokale belastingen.

Tarieven lokale heffingen	2024
• Lediging container restafval 60 liter	€ 3,00
• Lediging container restafval 40 liter	€ 2,00
• Inworp ondergronds 60 liter	€ 3,00
Rioolheffing	
• vastrecht 1 - 25 m3 afvalwater	€ 103,45
• vastrecht 25 - 150 m3 afvalwater	€ 226,00
• vastrecht 150 - 500 m3 afvalwater	€ 282,00
• vastrecht 500 - 1500 m3 afvalwater	€ 801,50
• vastrecht 1500 - 3000 m3 afvalwater	€ 2.455,50
• vastrecht 3000 - 4000 m3 afvalwater	€ 5.261,50
• > 4000 m3 afvalwater vermeerderd met voor elke 1000 m3	€ 87,85

Onroerendezaakbelasting (OZB)
De OZB wordt geheven over de WOZ-waarde van woningen en niet-woningen. De taxatie van deze waarde vindt jaarlijks plaats. Voor het belastingjaar 2024 wordt de WOZ-waarde gebruikt met peildatum 1 januari 2023. De taxaties hiervan worden jaarlijks door de BsGW op 15 oktober aangeleverd.

De OZB-opbrengsten zijn in 2024 gestegen zoals opgenomen in het meerjarige perspectief van Roerdalen in Balans. Dit betekent dat de OZB-opbrengsten met betrekking tot woningen in 2024 zijn gestegen met 3,5% ten opzichte van de begroting 2023. De OZB-opbrengsten met betrekking tot niet-woningen zijn in 2024 gestegen met € 50.000 ten opzichte van de begroting 2023. Daarnaast zijn de OZB-opbrengsten aanvullend gestegen met 3,9% ten opzichte van de begroting 2023, als gevolg van het toepassen van het algemene inflatiepercentage.

Toeristenbelasting
In 2023 heeft het college een nieuw beleid voor recreatie en toerisme vastgesteld. In het bijbehorende uitvoeringsplan is in samenwerking met de inwoners, ondernemers, partners en de raadsadviescommissie prioritering aangebracht. Om richting toekomst verder te kunnen bouwen aan recreatie en toerisme is voorgesteld de toeristenbelasting de komende jaren te verhogen.
Dit heeft voor 2024 geleid tot een tariefsverhoging van € 0,25, van € 1,70 naar € 1,95. Het tarief voor niet-recreatieve woningen is ook gestegen met € 0,25, van € 1,00 naar € 1,25.

Hondenbelasting
De tarieven 2024 voor de hondenbelasting zijn ten opzichte van 2023 gelijk gebleven.

Rioolheffing
De raad heeft op 10 maart 2022 het Gemeentelijke Rioleringsplan 2022-2026 vastgesteld. In dit plan is vastgelegd hoe wij omgaan met de gemeentelijke zorgplichten voor het stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en het grondwater. Hierbij is ook rekening gehouden met het veranderend klimaat.
De rioolheffing wordt geheven over het waterverbruik en wordt berekend op basis van 100% kostendekking. Aanpassingen in de kosten worden verrekend met de voorziening riolering.
Om de stijgende kosten van klimaatmaatregelen te kunnen blijven dekken worden de tarieven met ingang van 2023 jaarlijks verhoogd met € 6,00 (exclusief inflatie) tot € 238,00 (exclusief inflatie) in 2026.
Het tarief (25 tot 150m^3) is ten opzicht van 2023 verhoogd met € 6,00. De overige tarieven zijn hierdoor gestegen met 2,73%.

bedragen x € 1.000

Berekening kostendekkendheid riolering	Begroting 2024		Rekening 2024	
	Bedrag	%	Bedrag	%
Kosten heffing				
Netto kosten				
Directe kosten	- 1.677	71,5%	- 1.519	67,5%
Onttrekking voorziening rioleringen	457	-19,5%	431	-19,2%
Netto kosten	**- 1.220**	**52,0%**	**- 1.088**	**48,4%**
Toe te rekenen kosten				
Overhead	- 774	33,0%	- 813	36,1%
BTW *1)	- 143	6,1%	- 155	6,9%
Extra toegerekende rente cf. GRP	- 210	8,9%	- 194	8,6%
Toe te rekenen kosten taakveld	**- 1.127**	**48,0%**	**- 1.162**	**51,6%**
Totale kosten heffing	**- 2.347**	**100,0%**	**- 2.250**	**100,0%**
Totale opbrengsten heffing	**2.347**		**2.250**	
Dekkingspercentage heffing	**0**	**100,0%**	**0**	**100,0%**

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten in het kader van heffingen zoals riool- en afvalstoffenheffing.

Afvalstoffenheffing

De kosten voor de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval worden gedekt uit de afvalstoffenheffing. Met ingang van 2022 betalen de huishoudens naast een vastrechtbedrag een bedrag voor elke lediging van de restafvalcontainer en voor elke inworp in de ondergrondse restafvalcontainer. De restafvalcontainer kunnen huishoudens nog één keer per vier weken aanbieden. Voor het laten legen van de GFT-container wordt geen apart tarief in rekening gebracht. Deze kosten zijn inbegrepen in het vastrechtbedrag. Uitgangspunt van deze systematiek is dat een huishouden
dat afval goed scheidt goedkoper uit is dan een huishouden dat z'n afval niet goed scheidt. Getracht wordt om een juiste balans te vinden tussen het vastrechtbedrag en het variabele ledigingstarief. Voor 2024 is 100% kostendekkendheid als uitgangspunt gehanteerd.
Het vastrecht is ten opzichte van 2023 verhoogd met € 63,00. Het ledigingstarief is gelijk gebleven aan het tarief van 2023.

bedragen x € 1.000

Berekening kostendekkendheid afval	Begroting 2024		Rekening 2024	
	Bedrag	%	Bedrag	%
Kosten heffing				
Netto kosten				
Directe kosten	- 2.977	97,2%	- 2.753	99,3%
Inkomsten, exclusief heffingen	668	-21,8%	670	-24,2%
Netto kosten	**- 2.309**	**75,4%**	**- 2.083**	**75,1%**
Toe te rekenen kosten				
Overhead	- 390	12,7%	- 390	14,1%
BTW *1)	- 364	11,9%	- 299	10,8%
Toe te rekenen kosten taakveld	**- 754**	**24,6%**	**- 689**	**24,9%**
Totale kosten heffing	**- 3.063**	**100,0%**	**- 2.772**	**100,0%**
Totale opbrengsten heffing	**3.063**		**3.130**	
Dekkingspercentage heffing	**-**	**100,0%**	**358**	**112,9%**

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten in het kader van heffingen zoals riool- en afvalstoffenheffing.

Begraafrechten
De tarieven voor de begraafrechten zijn niet verhoogd ten opzichte van 2023.

Het onderzoek naar de kostendekkendheid van de begraafrechten over het jaar 2024 is nog onderhanden. Zodra de uitkomsten bekend zijn, wordt u hierover geïnformeerd.

Legesverordening
De hoofdstukken 1 en 3 zijn in vergelijking met de voormalige titels 1 en 3 inhoudelijk niet gewijzigd. Door het aansluiten op de modelverordening van de VNG en harmoniseren van teksten tussen de MER-gemeenten staan bepaalde artikelen op een andere plek of zijn artikelen iets anders geformuleerd.
Voor de leges van hoofdstuk 1 en 3 zijn de tarieven 2024, met uitzondering van de wettelijke maximumtarieven, verhoogd met het inflatiepercentage van 3,9%.

De Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging is op 1 januari 2024 in werking getreden. De inwerkingtreding heeft niet alleen geleid tot gewijzigde artikelen in de verordening maar heeft ook ingrijpende gevolgen gehad voor de tarieventabel.
Hoofdstuk 2 van de tarieventabel bevat de tariefbepalingen die betrekking hebben op de Omgevingswet. In dit hoofdstuk zijn bestaande tariefbepalingen gewijzigd of vervallen en nieuwe tariefbepalingen toegevoegd. Deze tarieven zijn opnieuw bepaald geworden. Om te komen tot een juiste en volledige tarieventabel hebben de MER-gemeenten een externe partij die ervaring heeft met dit proces in de arm genomen.

Belangrijkste gehanteerde uitgangspunten bij de nieuw bepaalde tarieven:

- Bij het vaststellen van de nieuwe tarieven is er rekening gehouden met de uitgangspunten en kernwaarden die binnen de gemeente Roerdalen gelden.
- Kostendekkendheid van 80% bij hoofdstuk 2
- Voor geheel nieuwe legesonderdelen is het tarief bepaald op 100% van de berekende kostprijs.
- Bij belastbare feiten waarvan de wens is dat hiervan zo veel mogelijk gebruik zou moeten worden gemaakt, is er veelal voor gekozen de tarieven zodanig te bepalen dat die tarieven geen drempel zouden moeten vormen om niet van de betreffende dienst gebruik te maken. Vaak betekent dit dat deze tarieven minder dan kostendekkend zijn bepaald.

De intentie van de Omgevingswet was dat de wet- en regelgeving over de fysieke leefomgeving eenvoudiger zou worden. In de praktijk blijkt echter dat dit doel (nog) niet is behaald. Ervaringen met de Omgevingswet opgedaan in 2024 hebben geleid tot het aanpassen van hoofdstuk 2 van de legesverordening voor 2025.

Het onderzoek naar de kostendekkendheid van de leges over het jaar 2024 is nog onderhanden. Zodra de uitkomsten bekend zijn, wordt u hierover geïnformeerd.

Financiële gegevens gemeentelijke heffingen

Hieronder volgt een overzicht van de totale inkomsten uit gemeentelijke heffingen:

bedragen x € 1.000

Lokale heffingen	Rekening 2023	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil
Belastingen					
Onroerende zaakbelasting woningen	2.864	3.016	3.039	3.075	36 V
Onroerende zaakbelasting niet-woningen	766	887	887	843	- 44 N
Toeristenbelasting, inclusief arbeidsmigranten	562	536	636	568	- 68 N
Hondenbelasting	115	117	117	108	- 9 N
Totaal Belastingen	**4.307**	**4.556**	**4.679**	**4.594**	**- 85 N**
Heffingen					
Reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	2.481	3.063	3.105	3.130	25 V
Rioolheffing	2.212	2.347	2.347	2.250	- 97 N
Totaal Heffingen	**4.693**	**5.410**	**5.453**	**5.381**	**- 72 N**
Leges en rechten					
Leges bouwvergunningen	821	602	802	1.375	573 V
Leges burgerzaken	156	181	181	258	77 V
Begraafplaatsrechten	39	40	40	57	17 V
Overige leges en rechten	123	39	44	139	95 V
Totaal Leges en rechten	**1.139**	**862**	**1.067**	**1.829**	**762 V**
Kwijtscheldingen					
Kwijtscheldingen	- 150	- 132	- 132	- 154	- 22 N
Totaal Kwijtscheldingen	**- 150**	**- 132**	**- 132**	**- 154**	**- 22 N**
Totaal lokale heffingen	**9.990**	**10.695**	**11.066**	**11.650**	**584 V**

De werkelijke belastinginkomsten hebben betrekking op het jaar 2024, maar ook op later opgelegde heffingen van voorgaande jaren. Dit kan tot vijf jaar terug. Zo wordt de diftarcomponent van de afvalstoffenheffing pas opgelegd na afloop van het jaar, omdat dan pas

duidelijk is hoe vaak mensen hun restafvalcontainer hebben aangeboden. Daarnaast kunnen nog tot vijf jaar terug navorderingsaanslagen worden opgelegd, als blijkt dat door toedoen van de belastingplichtige te weinig belasting is geheven.
De aanslagoplegging voor de toeristenbelasting vindt na afloop van ieder kwartaal plaats, nadat de verblijfsaanbieder het aantal overnachtingen heeft opgegeven. De gegevens over het vierde kwartaal van 2024 en het forfait over 2024 zijn nog niet beschikbaar. Die worden pas opgelegd aan het einde van het eerste kwartaal en tweede kwartaal van 2025. Die realisatie komt daarom terug in de jaarrekening 2025.

Lastendruk

Bij de lastendruk kijken we naar de belastingen en heffingen die een gemiddeld gezin aan de gemeente moet betalen. Dit betekent dat er gekeken wordt naar de onderdelen OZB, afval en riolering. Voor een beeld van de lokale lastendruk van Roerdalen worden de cijfers gebruikt die zijn ontleend aan de “Atlas van de lokale lasten 2024”. Deze atlas wordt elk jaar door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo), een onafhankelijk onderzoeks-instituut verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen, gepubliceerd.
Voor de woonlasten 2024 is een gemiddelde WOZ-waarde van € 335.804 aangehouden. Dit is de gemiddelde waarde van een woning in Roerdalen in 2024.

Lokale lastendruk gemiddeld gezin		**2023**		**2024**	**Lasten-stijging (%)**
Eigenaar en gebruiker					
OZB eigenaar	€	326,00	€	350,00	7,4%
Afvalstoffenheffing	€	330,00	€	346,00	4,8%
Rioolheffing	€	220,00	€	226,00	2,7%
Lokale lastendruk eigenaar en gebruiker woning	**€**	**876,00**	**€**	**922,00**	**5,3%**

Paragraaf Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn organisaties waaraan we ons bestuurlijk en financieel verbonden hebben. Als de gemeente stemrecht heeft of een zetel heeft in het bestuur, is er sprake van een bestuurlijk belang. Ook als de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die we kwijt zijn bij een faillissement of als financiële problemen verhaald kunnen worden op de gemeente, is er sprake van een financieel belang.

Om de gemeenteraad meer grip te geven op verbonden partijen maken we de belangen, ontwikkelingen en risico's per verbonden partij in deze paragraaf inzichtelijk.
Bij behandeling van de begrotingen van de verbonden partijen in de gemeenteraad komt de informatie verder aan de orde.

Beleidskaders

In 2015 is de nota 'Governance bij verbonden partijen' vastgesteld. Hierin zijn algemene kaders gesteld met betrekking tot het aangaan van verbonden partijen[2], tijdens de uitvoeringsfase en het beëindigen van een verbonden partij.
Tevens is een kader afgesproken op basis waarvan een risicoanalyse van de verbonden partijen wordt uitgevoerd. Het risico dat de gemeente loopt met de verbonden partijen wordt gewogen op kenmerken die het financieel en bestuurlijk risico meten. Financiële kenmerken zijn bijvoorbeeld hoe hoog de jaarlijkse financiële bijdrage is en in hoeverre de gemeente financieel aansprakelijk is. Bestuurlijke kenmerken zijn bijvoorbeeld of de gemeente vertegenwoordigd is in het bestuur en of er duidelijke afspraken zijn over te behalen doelen en te leveren prestaties.
De uitkomst van deze risicoanalyse bepaalt het van toepassing zijnde toezichtarrangement.

Er is sprake van 'Good Governance' als de te onderscheiden pijlers van het Governance model juist en evenwichtig worden toegepast. De belangen zijn groot omdat verbonden partijen:

- (Publieke) doelen voor ons realiseren
- Financiële, bestuurlijke en organisatorische risico's voor ons kunnen betekenen

Overzicht verbonden partijen

Hieronder staan de partijen waaraan we ons verbonden hebben. Het zijn vooral gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast hebben we aandelen in een aantal NV's en BV's (deelnemingen). Het merendeel van deze deelnemingen is voor het bereiken van onze doelstellingen niet direct van belang. Deze verbintenissen zijn gebaseerd op wettelijke kaders, waarbij de Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML) BV en Enexis een uitzondering vormt. Voor de overige deelnemingen is aan het einde van de paragraaf een totaaloverzicht opgenomen met het aantal en percentage aandelen, de waarde van de bezitting, de dividenduitkering en de waarde van het eigen vermogen en vreemd vermogen.
In 2024 is PBE BV opgeheven.

[2] De kaders zijn toepasbaar op alle soorten van samenwerkingsverbanden omdat ze betrekking hebben op risicobeheersing bij het uitbesteden van taken.

1. Gemeenschappelijke regelingen
1 Veiligheidsregio Noord Limburg (VRLN)
2 Westrom
3 Reinigingsdienst Maasland
4 Servicecentrum MER
5 Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
6 Grenspark Maas-Swalm-Nette (MSN)
7 Omnibuzz
8 Regionale uitvoeringsdienst Limburg-Noord
9 Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) Sociaal Domein Limburg Noord
2. Vennootschappen en corporaties
1 Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML)
2 NV BNG
3 Enexis Holding BV
4 CSV Amsterdam BV
5 PBE BV -> in 2024 opgeheven.
6 NV WML
7 Nazorg Limburg BV (Bodemzorg Limburg)
8. Zonnestation Montfort BV
3. Stichtingen en verenigingen
1 Ons WCL
2 Antidiscriminatie voorziening (ADV)
4. Overige verbonden partijen
1 Euregio Rijn-Maas-Noord (RMN)

Risicomatrix verbonden partijen			
	Bestuurlijk risico		
Financieel risico	Laag	Gemiddeld	Hoog
Laag	- Vennootschappen en corporaties (excl. OML BV) - ADV	- Ons WCL - RUD - Enexis - Bodemzorg Limburg - Euregio Rijn-Maas-Noord	
Gemiddeld	- BsGW - OML BV	- Westrom - Omnibuzz - RD Maasland - MGR SD M-LN - Grenspark MSN	
Hoog		- Veiligheidsregio - Servicecentrum MER	

<table>
<tr><th>Naam</th><th colspan="3">Veiligheidsregio Limburg-Noord</th></tr>
<tr><td>Openbaar belang</td><td colspan="3">De Veiligheidsregio Limburg-Noord heeft tot doel:
De behartiging van de belangen van de gemeente en hun ingezetenen op het gebied van:
• brandweerzorg;
• geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen;
• rampenbestrijding en crisisbeheersing;
• het bevorderen van de multidisciplinaire uitvoering van de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de bestrijding van zware ongevallen;
• het bevorderen van een samenhangend integraal veiligheidsbeleid in de regio;
• de publieke gezondheidzorg als bedoeld in de Wet publieke gezondheid (Wpg).</td></tr>
<tr><td>Deelnemers</td><td colspan="3">Aantal gemeenten op 1 januari 2024: 15
Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray, Weert.</td></tr>
<tr><td>Bestuursstructuur</td><td colspan="3">Openbaar lichaam, ingesteld bij gemeenschappelijke regeling.

Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten.
Daarnaast kent de gemeenschappelijke regeling twee bestuurscommissies: GGD en Veiligheid. Daarin vindt periodiek overleg plaats met de betreffende portefeuillehouders uit de aangesloten gemeenten.</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Financiën verbonden partij</td><td>Per</td><td>1 januari 2024</td><td>31 december 2024</td></tr>
<tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 8.014.000</td><td>€ 11.268.000</td></tr>
<tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 47.551.000</td><td>€ 40.724.000</td></tr>
<tr><td colspan="3">Verwacht resultaat 2024: € 3.716.000
(bron: concept jaarrekening 2024)</td></tr>
<tr><td>Bijdrage gemeente</td><td colspan="3">De bijdrage voor Roerdalen komt in 2024 uit op € 2.569.443.</td></tr>
<tr><td>Risico</td><td colspan="3">De deelnemende gemeenten kunnen bij het niet nakomen van financiële verplichtingen, als gevolg van aangetrokken geldleningen, verstrekte garanties of claims van derden, hoofdelijk worden aangesproken (art. 32).
Bij uittreding uit de gemeenschappelijke regeling regelt het algemeen bestuur de gevolgen hiervan. Bij opheffing wordt een liquidatieplan opgesteld met daarin de gevolgen voor de deelnemende gemeenten.</td></tr>
<tr><td>Ontwikkelingen</td><td colspan="3">Binnen Veiligheidsregio Limburg-Noord werken de Brandweer, GGD en Crisisbeheersing met elkaar samen. Een unieke combinatie van zowel Publieke Gezondheid en Veiligheid onder één dak. Ondanks de diversiteit hebben ze allemaal een ding met elkaar gemeen. Ze dragen bij aan een veilige en gezonde leefomgeving voor onze inwoners van Noord-Limburg.

Publieke Gezondheid</td></tr>
</table>

Naam	Veiligheidsregio Limburg-Noord
	Samen met de 15 gemeenten in Noord- en Midden-Limburg heeft de GGD Limburg-Noord in 2021 het Manifest Naar publieke gezondheid opgesteld en zijn de ambities van de GGD daaruit vertaald en vastgesteld in de Visie 2030. In 2024 heeft de Veiligheidsregio Limburg Noord (VRLN) een bestuurlijk traject rondom haar kerntaken gelopen. Daarin werd voor de GGD geconcludeerd dat onder andere de formatie als ook het totale budgettaire kader voor het uitvoeren van de wettelijke taken lager ligt dan bij andere GGD-en. De afgelopen jaren zijn er mede als gevolg van landelijke ontwikkelingen taken bijgekomen, zijn bestaande taken geïntensiveerd en is de rol van de GGD in het netwerk van publieke gezondheid in de samenwerking met gemeenten en zorgpartners sterk aan verandering onderhevig, terwijl de hiervoor benodigde formatie en financiële middelen niet meegroeiden. De GGD heeft lange tijd zelf deze ontwikkelingen binnen de bestaande financiële kaders opgelost maar dat lukt nu niet meer. De GGD heeft in mei 2024 het signaal afgegeven dat zij niet op alle vlakken meer in staat is om haar wettelijke- en kerntaken op verantwoorde wijze uit te voeren. In Q3 en Q4 zijn hierover gesprekken gevoerd met de bestuurders. De GGD heeft, op basis van de analyse, een versterkingsplan opgesteld om de GGD toekomstbestendig te maken. In Q4 zijn hierover drie online raadsinformatiebijeenkomsten gehouden. Het plan betreft onder meer het over drie jaren gefaseerd uitbreiden van de formatie. In december 2024 heeft het AB van de GGD vanwege de acute noodzaak besloten tot het inzetten van de algemene reserve van de VRLN en het positieve resultaat van de GGD ten behoeve van de uitbreiding van de formatie. Voor de komende jaren zal een hogere bijdrage per inwoner van de deelnemende gemeenten noodzakelijk zijn. **Brandweerzorg & Crisisbeheersing** Het actieplan (Repressief Brandweer Organisatieplan) behorend bij de Visie Brandweerzorg 2030 is afgerond. De uitrukdienst van Brandweer Limburg-Noord is niet meer de traditionele brandweer bij de start van de Veiligheidsregio Limburg-Noord in 2014 maar is een brandweer met 30 posten die basistaken uitvoeren, specialistische teams voor ingewikkeldere incidenten, een versterkte 24-uurs dienst en een groter vermogen om natuurbranden te bestrijden. In 2024 is positief besloten over de aanvraag voor de Interreg subsidie in het kader van natuurbrandbeheersing. Ook is het tweede loopbaanbeleid financieel robuust gemaakt zodat grote fluctuaties opgevangen kunnen worden. In de tweede helft van 2024 is ook gestart met strategisch personeelsbeleid vanuit de behoefte de afdeling brandweerzorg toekomstbestendig te maken. In 2024 zijn stappen gezet op de versterking van crisisbeheersing in het algemeen en informatievoorziening in het bijzonder. Zo zijn er nieuwe crisisscenario's toegevoegd aan de Risk Factory en extra ingezet op het ontwikkelen van programma's weerbaarheid en continuïteit. De sterk

Naam	Veiligheidsregio Limburg-Noord
	toegenomen landelijke aandacht voor het risico 'militaire dreiging' en het thema weerbaarheid leiden tot aanvullende activiteiten bij crisisbeheersing. Het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) is in 2024 verder doorontwikkeld qua functionaliteiten, inrichting en applicaties. Datagedreven werken heeft de aandacht net als nieuwe technologieën als Artificial Intelligence (AI). Er zijn in absolute aantallen een beperkt aantal incidenten die leidden tot een GRIP-opschaling. Waar deze schijnbare trendbreuk aan ligt is niet exact te duiden. Er waren in tegenstelling tot voorgaande jaren geen natuurbranden welke in potentie uit kunnen groeien tot grotere incidenten die een multidisciplinaire aanpak vereisen. Zowel multidisciplinair als voor GHOR en bevolkingszorg worden de actuele netwerken en afspraken met partners onderhouden en worden initiatieven om meer in contact met de inwoner te komen uitgebouwd. Ook wordt er ingezet op verdere professionalisering van optreden van Bevolkingszorg en crisiscommunicatie-functionarissen door opleiding, examinering en adequate voorzieningen. In 2024 werden eerste mijlpalen bereikt op het gebied van grensoverschrijdende samenwerking op basis van de subsidie voor het project Euregionale Rijn-Maas-Waal Incidentbestrijding en Crisisbeheersing. Zo gaat gaat het om een profiel voor grensliaisons en een animatievideo over de opschaling in Nederland met Duitse Voice-over.

Naam	Westrom		
Openbaar belang	Westrom integreert mensen, die om welke reden dan ook een afstand hebben tot de arbeidsmarkt in de samenleving door middel van werk. Tot 2025 is Westrom partner voor de uitvoering van de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW). Vanaf 2025 is Westrom alleen partner voor de WSW. De uitvoering van de Participatiewet wordt vanaf dat moment anders vormgegeven.		
Deelnemers	Aantal gemeenten: 5 Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond.		
Bestuursstructuur	Gemeenschappelijke regeling. De gemeente is met 1 lid vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur en met 2 leden in het algemeen bestuur.		
Financiën verbonden partij	*Per*	*1 januari 2024*	*31 december 2024*
	Eigen vermogen	€4.669.026	€ 716.410
	Vreemd vermogen	€4.429.541	€ 2.180.750
	resultaat 2024: € 2.507.385 (bron: jaarrekening 2024)		
Bijdrage gemeente	De bijdrage van de gemeente Roerdalen over 2024 bedraagt € 183.348. Daarnaast betaalt de gemeente een bedrag per WSW'er aan de Westrom,		

Naam	Westrom
	bekostigd vanuit het participatiebudget. In 2024 bedraagt de bijdrage uit het participatiebudget € 2.992.038 en vindt plaats vanuit programma 2.
Risico	Westrom ziet een risico ten aanzien van de indexering van met name de loonkosten. De inflatiecomponent is redelijk onvoorspelbaar. Daarnaast is het mogelijk dat het rijk het beleid veranderd aangaande de subsidiegelden WSW, wat tot een negatief effect op de begroting kan leiden. Ook bestaat er nog een met de overname samenhangend risico van gewijzigde fiscale behandeling. Tenslotte wordt de compensatie van de transitievergoeding indien de kabinetsplannen doorgang vinden vanaf juli 2026 beperkt tot kleine werkgevers (tot 25 werknemers). Dit betekent dat Westrom GR deze compensatie dan misloopt.
Ontwikkelingen	Op 1 juli 2024 heeft het algemeen bestuur van Westrom het voorgenomen besluit genomen om de dienstverlening van Westrom per 1 januari 2025 over te dragen aan de gemeente Roermond. Vervolgens zijn de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze kenbaar te maken ten aanzien van het voorgenomen besluit. Op 20 november heeft het algemeen bestuur het voorgenomen besluit bekrachtigd. Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Roermond is vervolgens op dinsdag 26 november akkoord gegaan met de oprichting van de besloten vennootschap met de naam Doon Roermond B.V. GR Westrom blijft voorlopig bestaan voor de arbeidscontracten van de WSW. De uitvoering gaat volledig over naar Doon. Eind 2024 is een onderzoek gestart door een extern bureau naar de mogelijkheden voor een MOB in Roerdalen.

	RD Maasland		
Openbaar belang	Het vervullen van de zorgplicht van de lokale overheid ten aanzien van de inzameling van huishoudelijk afval en kunststof verpakkingsafval tegen de laagst mogelijke kosten met de meest optimale service.		
Deelnemers	Aantal gemeenten: 6 Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Echt-Susteren, Horst aan de Maas* en Beesel* (* per 1-3-2025) Aantal aansluitingen: 67.454 (Roerdalen: 9.280) (bron: begroting RD Maasland 2025).		
Bestuursstructuur	Gemeenschappelijke regeling De gemeente is met 2 leden vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en met 1 lid in het dagelijks bestuur.		
Financiën verbonden partij	*Per*	*1 januari 2024*	*31 december 2024*
	Eigen vermogen	€ 1.168.000	€ 1.798.000
	Vreemd vermogen	€ 7.748.000	€ 7.177.000
	resultaat 2024: € -56.591 *(Bron: Concept jaarrekening 2024)*		
Bijdrage gemeente	De bijdrage van de gemeente Roerdalen over 2024 bedraagt € 949.155 en vindt plaats vanuit programma 5.		
Risico	De gemeente betaalt mee aan een eventueel exploitatietekort.		
Ontwikkelingen	De volgende beleidsmatige ontwikkelingen worden doorgevoerd:		

	RD Maasland
	• Het bestuur van RD Maasland streeft ernaar om in het kader van grondstoffenmanagement zich de komende jaren te gaan onderscheiden en hierbij een nadrukkelijke rol te gaan spelen ten dienste van andere organisaties binnen het domein van de grondstoffenstroom 'organisch materiaal'. RD Maasland wil graag dé verbindende factor zijn voor bovenstaande uitdaging: ondernemers, onderwijs en overheden verbinden ten dienste van grondstofmanagement in Midden-Limburg en daarbuiten; • In 2019 is de Beleidsvisie Afval 2019-2023 door het bestuur van RD Maasland en de gemeenten vastgesteld waarin een aantal ambities zijn uitgesproken op het gebied van afvalinzameling. Op basis van dit beleid is op 1 januari 2022 de afvalinzameling in de gemeenten Leudal, Maasgouw en Roerdalen op een aantal punten gewijzigd. De resultaten van de eerste jaren laten zien dat de RDM gemeenten op de goede weg zijn. In 2025 zal de Beleidsvisie Afval worden voortgezet in een gezamenlijk grondstoffenplan. • RD Maasland is op de achtergrond bezig met de acquisitie en uitbreiding van het werkgebied in Midden- en Noord- Limburg. Per 1-3-2025 zijn de gemeenten Horst aan de Maas en Beesel toegetreden tot GR RD Maasland.

Naam	**Servicecentrum MER**		
Openbaar belang	De Gemeenschappelijke Regeling MER (GR-MER) behartigt de gemeenschappelijke en afzonderlijke belangen van de gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen op de taakvelden Omgevingsdienst (OD), Sociaal Domein (SD) en Bedrijfsvoering (BV), onderdeel HRM, Financiën en ICT. De MER-gemeenten beogen met de samenvoeging: • zo efficiënt mogelijk te werken; • afname van de kwetsbaarheid van de drie afzonderlijke gemeenten; • Continuïteit in verbetering van de dienstverlening als eerste overheidsloket bij de taakvelden Omgevingsdienst en Sociaal Domein. Door de schaalvoordelen van samenwerking te benutten zullen de toekomstbestendigheid van de organisaties van de gemeenten toe en worden op den duur besparingen bereikt.		
Deelnemers	Aantal gemeenten: 3 Echt-Susteren, Maasgouw en Roerdalen		
Bestuursstructuur	Gemeenschappelijke regeling De colleges van de deelnemende gemeenten vormen het algemeen bestuur. De samenstelling van het dagelijks bestuur wordt gevormd door een afvaardiging van de colleges. Per gemeente is er één afgevaardigde in het dagelijks bestuur vertegenwoordigd.		
Financiën verbonden partij	*Per*	*1 januari 2024*	*31 december 2024*
	Eigen vermogen	€ 130.681	€ 130.681
	Vreemd vermogen	€ 4.162.850	€ 5.444.701
	Verwacht resultaat 2024: € 0 (bron: concept jaarrekening 2024)		

<table>
<tr><th>Naam</th><th>Servicecentrum MER</th></tr>
<tr><td>Bijdrage gemeente</td><td>De bijdrage van de gemeente Roerdalen over 2023 bedraagt € 8.289.666. Deze bijdrage is als volgt opgebouwd:

<table>
<tr><td></td><td>Realisatie 2024</td></tr>
<tr><td>omgevingsdienst (Excl. UP en VVGB)</td><td>€ 2.274.914</td></tr>
<tr><td>Sociaal domein</td><td>€ 2.729.309</td></tr>
<tr><td>Bedrijfsvoering</td><td>€ 3.046.602</td></tr>
<tr><td>Bestuur en organisatie</td><td>€ 238.840</td></tr>
<tr><td>Totaal</td><td>€ 8.289.666</td></tr>
</table>

- Bij het sociaal domein zijn de projecten niet meegenomen.
- De Omgevingsdienst is berekend zonder UP en VVGB.</td></tr>
<tr><td>Risico</td><td>De gemeente blijft beleidsmatig en financieel verantwoordelijk en is hierbij ook afhankelijk van besluitvorming van de samenwerkingspartners. De GR MER heeft zelf een algemene reserve van beperkte omvang. De GR MER vormt een specifiek aandachtspunt in het kader van risicomanagement.
In 2024 is de P&C-cyclus aangepast, waarmee de kosten van het SC MER beter structureel in beeld wordt gebracht en er minder bijstellingen gedurende het jaar noodzakelijk zijn. Voor 2025 is er nog wel een aanpassing van de bijdrage, omdat de uitvoeringsprogramma’s nog niet waren verwerkt in de begroting 2025 van het SC MER.

Veranderingen in wet- en regelgeving kunnen van invloed zijn op de werkwijze en personele capaciteit bij het SC MER. Denk hierbij aan de Wet Kwaliteitsborging en de werkzaamheden die noodzakelijk waren voor de regeling energietoeslag. Dit kan gevolgen hebben voor de bijdrage van de gemeente aan het SC MER.

Daarnaast is binnen de OD het risico van mogelijke overcapaciteit doordat werkzaamheden overgaan naar de RUD. Bekeken moet worden welke invloed deze overgang heeft op de resterende taken en de benodigde overhead.</td></tr>
<tr><td>Ontwikkelingen</td><td>Het bestuurlijke doel ‘het verzorgen van de beste dienstverlening tegen aanvaardbare kosten aan onze inwoners, bedrijven en instellingen stond ook in 2024 centraal. Het ging hierbij om versterking op het gebied van de vier K’s; Kostenefficiency, Kwetsbaarheid, Kwaliteit en Klantgerichtheid.
Het wordt steeds duidelijker dat het overkoepelende doel alleen in goede samenwerking met de 4 MER organisaties bereikt kan worden vanuit een gezamenlijke opgave en belang. Hierbij geldt “Samen wat kan en alleen lokaal wat moet.”

In 2024 heeft het dagelijks bestuur van SC MER er dan ook nadrukkelijk voor gekozen te focussen en te investeren op samenwerking in partnerschap. Deze ingezette richting zal ook na 2024 nog investering vergen. Dit betekent namelijk niet alleen iets voor de samenwerking tussen SC MER en de 3 MER gemeenten, maar ook binnen SC MER.

Concreet heeft in 2024 de herinrichting van de P&C cyclus vorm gekregen met meer oog voor voorspelbaarheid en gezamenlijkheid van de 4 MER</td></tr>
</table>

Naam	Servicecentrum MER
	organisaties in het proces. Dit brengt veranderingen met zich mee in de manier van werken en gezamenlijk rapporteren vanuit meer integraliteit. 2024 is daarmee het laatste jaar dat de resultaten van Servicecentrum MER in separate uitvoeringsprogramma's per team zijn geconcretiseerd, zoals terug te vinden in deze jaarrekening. *MER-OD* Door de Omgevingsdienst is in 2024 veel tijd gestoken in het uitvoering geven aan Omgevingswet per 1 januari 2024 – en de daarmee samenhangende Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Dit heeft gevolgen voor processen, werkafspraken en een andere meer faciliterende houding naar burgers en ondernemers. Het realiseren van een nog betere dienstverlening stond – en staat – daarbij centraal. Het reguliere werk werd in hoge mate bepaald door de enorme piek vergunningaanvragen die in december 2023 was ingekomen, met zeer hoge legesinkomsten voor de gemeenten tot gevolg. Veel werk lag er in 2024 eveneens bij de dienstverleners (1e lijns klantcontacten) en de juristen. In beide taakvelden was sprake van meer werkzaamheden dan vooraf geraamd. *MER SD* Ondanks de aanhoudend krappe arbeidsmarkt is het in 2024 gelukt om de verschillende vacatures in te vullen, alsook om de bemensing voor de extra taken en projecten rond te krijgen. Voor alle taken en projecten geldt dat we de beoogde resultaten binnen de afgesproken budgetten hebben kunnen realiseren. Het ingezette proces Samen doen, samen leren draagt bij het overkoepelende doel dat we alleen in samenwerking met de 4 MER organisaties kunnen realiseren. *MER BV* In 2024 stond verbetering van de onderlinge samenwerking tussen de drie teams centraal, net als nog betere afstemming met gemeenten, om nog meer synergie-effecten te genereren. Om zo goed mogelijke kwaliteit te leveren en zo kostenefficiënt mogelijk te zijn is het belangrijk dat de processen, de producten en diensten zoveel mogelijk worden gestandaardiseerd voor de vier MER-organisaties en kennis en kunde op het gebied van bedrijfsvoering zoveel mogelijk wordt geconcentreerd in SC MER. Binnen Bedrijfsvoering is de ontwikkeling naar uniformering en standaardisering verder doorgezet. SC MER komt hier steeds meer in een regisserende rol, waarbij we proactief het proces en de inhoud sturen.

<table>
<tr><th>Naam</th><th colspan="3">Belastingsamenwerking gemeenten en waterschap</th></tr>
<tr><td>Openbaar belang</td><td colspan="3">BsGW is een zelfstandig samenwerkingsverband voor heffing en inning van gemeentelijke belastingen en waterschapsbelastingen en voor uitvoering van de wet WOZ.
Tot het takenpakket horen:
• Advisering en opstellen van conceptverordening(en);
• De opbouw van benodigde basisregistraties;
• Het opleggen en innen van de aanslagen tot en met de dwanginvordering en oninbaar verklaring;
• Afhandeling van klantreacties gedurende al deze processtappen.
De BsGW doet dit tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs/prestatie verhouding gekoppeld aan een optimaal niveau van dienstverlening.</td></tr>
<tr><td>Deelnemers</td><td colspan="3">Aantal gemeenten: 29 Alle Limburgse gemeenten met uitzondering van de gemeenten Venray en Horst aan de Maas.
Aantal waterschappen: 1 Waterschap Limburg.</td></tr>
<tr><td>Bestuursstructuur</td><td colspan="3">Openbaar lichaam ingesteld bij gemeenschappelijke regeling.
De gemeente is met 1 lid vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur (per 1-4-2024) en het algemeen bestuur. De stemverhouding is gebaseerd op het aandeel van de deelnemer in de kosten van de regeling zoals die voortvloeit uit de begroting.</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Financiën verbonden partij</td><td>Per</td><td>1 januari 2024</td><td>31 december 2024</td></tr>
<tr><td>Eigen vermogen</td><td>-/- € 2.835.000</td><td>€ 5.224.000</td></tr>
<tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 11.817.000</td><td>€ 11.562.000</td></tr>
<tr><td colspan="3">Verwacht resultaat 2024: € 3.723.000
(Bron: Jaarrekening 2024)</td></tr>
<tr><td>Bijdrage gemeente</td><td colspan="3">De bijdrage van de gemeente Roerdalen over 2024 bedraagt € 370.244 (bron: begroting 2024, versie 1.8 d.d. 10-7-2023) + € 4.371 kosten in verband met de afname van maatwerk.</td></tr>
<tr><td>Risico</td><td colspan="3">De gemeente betaalt mee aan een eventueel exploitatietekort. Dit kan ontstaan door bedrijfsvoering risico’s.
BsGW voert jaarlijks een risicoanalyse op haar bedrijfsvoering risico’s uit. Op basis hiervan wordt het totaal benodigde weerstandsvermogen berekend. Zodra het benodigde weerstandsvermogen
onder het vereiste niveau komt worden de deelnemende gemeenten verzocht eenmalig een extra bijdrage te storten zodat het weerstandsvermogen weer op het gewenste peil komt. Met weerstandsvermogen worden de financiële gevolgen van eventuele risico’s gevangen.</td></tr>
</table>

Ontwikkelingen	BsGW is na de groei die ze in korte tijd heeft doorgemaakt nu toe aan een periode van stabilisatie, consolidatie en optimalisatie. Op basis van de uitgangspunten uit het ondernemingsplan 2018-2020 vindt een herijking plaats die fundamenteel ingrijpt in de structuur en werkwijze, waarbij tevens wordt gekeken naar de verbetering en continuïteit van de werkprocessen. *Proceskosten* BsGW heeft nog steeds te maken met ncnp-bedrijven. Deze bedrijven veroorzaken een relatief groot aantal van de jaarlijkse (WOZ-)bezwaren met de daaruit voortvloeiende proceskosten (uitvoerings- en uitkeringskosten). Bovendien worden de bezwaren steeds uitgebreider, complexer en technischer waardoor de uitvoeringskosten per ingediend bezwaar oplopen. Als gevolg van de Wet herwaardering proceskostenvergoeding WOZ (en bpm) zijn de proceskosten drastisch verlaagd per 1-1-2024. Echter heeft de Hoge Raad op 12 juli 2024 het door de wetgever vastgestelde lagere bedrag voor proceskostenvergoeding buiten toepassing verklaard. Daarmee is het hoge tarief weer van toepassing. Middels het Belastingplan 2025 is daarom als herstelmaatregel de wegingsfactor voor bezwaren aangepast van 0,25 naar 0,125, zodat de proceskostenvergoeding in WOZ-zaken weer uitkomt op het niveau dat de wetgever voor ogen had per 1 januari 2024. Echter, voor beroepszaken is de factor van 0,25 in stand gebleven. Het bedrag aan proceskostenvergoeding voor WOZ-beroepszaken wordt daarmee zelfs hoger dan voor de wetswijziging. *Vroegsignalering* De gewijzigde "wet gemeentelijke schuldhulpverlening" biedt de gemeente de mogelijkheid om de “niet-kunners” in een zo vroeg mogelijk stadium te herkennen, zodat passende hulp geboden kan worden. In de hiervoor genoemde wet is de achterstand bij lokale belastingen niet als signaal opgenomen. Om aan te tonen dat lokale belastingen een belangrijke bijdrage kunnen leveren in de vroegsignalering van schulden, is een landelijk experiment gestart waarin de BsGW deelneemt. Dit experiment loopt tot 2025. Na deze pilot kan worden bezien of en in hoeverre BsGW kan aanhaken op deze trend en welke mogelijkheden dit biedt, zowel wat betreft de wetgevingskaders als de taakuitvoering van BsGW. Dit heeft tot gevolg dat burgers met schulden uit de dwanginvordering gehouden zullen worden. Een belangrijk aspect, zeker ook gezien de invorderingskosten (opbrengsten uit in rekening gebrachte vervolgingskosten), die een behoorlijke bate binnen de begroting van BsGW beslaan. *Krapte op de arbeidsmarkt* De grote krapte op de arbeidsmarkt houdt onverminderd aan. In alle beroepsgroepen is sprake van een tekort aan personeel, voor ICT-ers geldt dit in het bijzonder. Het effect van traditionele wervingscampagnes neemt af. Er zal gezocht moeten worden naar andere manieren om toch de juiste kennis in huis te halen. In dit kader wordt, analoog aan het zelf opleiden van taxateurs, nadrukkelijk ook gedacht aan het zelf opleiden van ICT-ers, zoals bijvoorbeeld Functioneel Applicatiebeheerders. Waar nodig en mogelijk wordt samen met deelnemers en/of andere samenwerkingsverbanden voorzien in moeilijk invulbare rollen en functies.

Naam	Belastingsamenwerking gemeenten en waterschap
	Daarnaast is er de laatste en ook komende jaren sprake van leeftijdsgebonden uitstroom van medewerkers. BsGW anticipeert hier zo goed als mogelijk op, zodat de bijbehorende kennis bijtijds en zorgvuldig wordt overgedragen. *Samenwerkingsportaal* Voor het actueel houden en borgen van alle gegevens, heeft BsGW namens alle partijen de regie op zich genomen voor het aanschaffen van een applicatie, die in staat is om relevante gegevens voor zowel de BAG (gemeenten), de BGT als de WOZ (BsGW) op een efficiënte manier uit te wisselen en te tonen, zowel administratief als geografisch. Het zogenaamd Samenwerkingsportaal. Landelijk wil men komen tot een samenhangende objectenregistratie (SOR). Dit is een uniforme registratie met daarin basisgegevens over objecten in de fysieke werkelijkheid, die zich voor gebruikers als één registratie gedraagt. Daaronder verstaan we objecten die in het terrein zichtbaar zijn. In de objectenregistratie gaan in ieder geval de objecten van de basisregistratie adressen en gebouwen (BAG) en de basisregistratie grootschalige topografie (BGT) op. Daarnaast is het de bedoeling dat ook het gedeelte van de WOZ-administratie waarin objectgegevens zijn opgenomen en een aantal basisgegevens uit aanpalende registraties in de objectenregistratie worden opgenomen. De ontwikkeling naar een SOR heeft gevolgen voor zowel BsGW als voor haar deelnemers en aan de deelnemers gelieerde partijen, zoals gegevenshuizen. Het is inefficiënt en onwenselijk om op meerdere plaatsen dezelfde of nagenoeg dezelfde gegevens te verzamelen en te verwerken. Dit staat immers haaks op de doelstelling van juist één unieke registratie. De beoogde ingangsdatum van de SOR was 1 januari 2025. Een nieuwe streefdatum is nog niet bekend, zo de SOR er al zal komen. Op nationaal niveau is in grote mate overeenstemming over de inhoud en architectuur van de SOR. Dat geldt evenwel niet voor de governance en financiering van de implementatie en het beheer van de SOR. De door de VNG geïnitieerde impactanalyse heeft uitgewezen dat er nog veel onduidelijk is en er een hoog kostenplaatje aan hangt.

Naam	Grenspark Maas-Swalm-Nette (MSN)		
Openbaar belang	Het Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette is opgericht met het doel de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van natuur en landschap, recreatie en toerisme en marketing en PR te verbeteren. Het uiteindelijke doel is het realiseren van een regionale grensoverschrijdende identiteit, die gebaseerd is op de verscheidenheid van de natuur- en cultuurlandschappen binnen het Grenspark en het karakter van de mensen die hier leven. Eén van de belangrijkste doelen van de grensoverschrijdende samenwerking is het behoud en de ontwikkeling van de karakteristieke natuur en cultuurlandschappen. Het Grenspark Maas-Swalm-Nette voert daartoe grensoverschrijdende projecten uit, zoals het project Natuur- en bosbrandpreventie, en maakt daarbij gebruik van Europese subsidies. Door de samenwerking over de grens heen kan de regio zich beter en breder presenteren. Het presenteren en het verder verbeteren van de mogelijkheden tot recreatief gebruik van de gebieden aan weerszijde van de grens is een uitdrukkelijk doel van de samenwerking. De basis voor het wekken van interesse voor dit waardevol grensgebied ligt in een afgestemde en uitgebreide marketing, milieueducatie en voorlichting.		
Deelnemers	Aantal gemeenten: 7 Beesel, Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond, Venlo Aantal instellingen: 1 Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette (Duits)		
Bestuursstructuur	Internationaal openbaar lichaam ingesteld bij gemeenschappelijke regeling. De gemeente is met 1 lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.		
Financiën verbonden partij	*Per*	*1 januari 2024*	*31 december 2024*
	Eigen vermogen	- € 36.804	- € 40.187
	Vreemd vermogen	€ 138.404	€ 187.219
	Resultaat 2024: - € 3.384 *(Bron: jaarrekening 2024)*		
Bijdrage gemeente	De bijdrage (lidmaatschap) van de gemeente Roerdalen over 2024 bedraagt € 3.347.		
Risico	Verplichting naar rato van bijdrage (voor Roerdalen 17%) aan openstaande verplichtingen bij ontbinding en vereffening.		
Ontwikkelingen	Het grenspark MSN continueert haar werkzaamheden voor de deelnemende gemeenten. Het Grenspark MSN ondersteund de Veiligheidsregio in de uitvoering van het project natuurbrandmanagement. Daarnaast zijn ze trekker van het project Grensoverschrijdend ruiteren. Hiervoor is reeds een Interreg subsidie ontvangen. Het project Kennisontwikkeling Natuurbrand is in voorbereiding. Tot slot ondersteunt Grenspark MSN bij het Nationaalpark de Meinweg nieuwe stijl.		

Naam	Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord		
Openbaar belang	De RUD Limburg-Noord heeft als doel de verbetering van: • de dienstverlening bij de uitvoering van de vergunningsverlenings-, toezichts- en handhavingstaken (VTH-taken); • de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving. Daarbij ligt de focus van de RUD hoofdzakelijk op het zicht en grip hebben op risicovolle inrichtingen en activiteiten en milieucriminaliteit. De regionale uitvoeringsdienst Limburg Noord is per 1 januari 2018 voortgezet als netwerkorganisatie, op basis van een gemeenschappelijke regeling. In 2024 is het plan van aanpak opgesteld, om te komen tot een robuuste omgevingsdienst per 1 april 2026.		
Deelnemers	Aantal gemeenten op 1 januari 2024: 16 (15 gemeenten en 1 provincie) Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray, Weert. Provincie Limburg.		
Bestuursstructuur	Netwerkorganisatie was initieel (vanaf 2014) op basis van een bestuursovereenkomst. Per 1-1-2018 is de netwerkorganisatie omgezet in een Gemeenschappelijke Regeling (GR), waarbinnen de netwerkconstructie in stand blijft. Dit netwerkconstruct houdt in dat de concrete uitvoering van taken plaatsvindt bij de RUD-partners, de gemeenten (voor Roerdalen de MER-Omgevingsdienst). De RUD zet daarbij vooral in op kennis- en capaciteitsuitwisseling, bewaking en verbetering van de kwaliteit van de uitvoering en de coördinatie van werkzaamheden. Bij de RUD zijn om die reden slechts een handvol medewerkers in dienst, samen vormen zij het coördinatiecentrum. Dit coördinatiecentrum ondersteunt en faciliteert de samenwerking binnen het netwerk (relatiebeheer, financieel, systeembeheer). In het bestuurlijk overleg (AB) is per gemeente 1 bestuurslid vertegenwoordigd, sinds 2024 zijn we ook vertegenwoordigd in het DB (1 lid) van de RUD.		
Financiën verbonden partij	*Per*	*1 januari 2024*	*31 december 2024*
	Eigen vermogen	€ 721.000	€ 1.038.000
	Vreemd vermogen	€1.673.000	€ 2.075.000
	Resultaat 2024: € 322.000 *(Bron: Jaarrekening 2024)*		
Bijdrage gemeente	De bijdrage in 2024 is € 56.308.		
Risico	Hogere kosten voor het vormen van een robuuste RUD door de benodigde coördinatie/overhead en overheveling van taken naar de RUD. Een risico hierbij is dat partners minder taken inbrengen dan waarvoor personeel (energiepersoneel) is aangesteld. Daarnaast vergt de transitie ambtelijke capaciteit die hierdoor niet beschikbaar is voor de uitvoering van de reguliere taken. Er bestaat een risico dat de RUD per 1-4-2026 nog niet aan alle criteria voor een robuuste Omgevingsdienst (voorheen RUD) voldoet.		

Naam	Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord
	Het aantal openstaande vacatures bij de RUD Limburg Noord daalt, ondanks inspanningen, niet. Enerzijds zien we weinig nieuwe aanwas van de technische opleidingen komen. Anderzijds neemt de uitstroom van medewerkers richting pensioen toe. De balans laat een groeiend tekort zien, en waar dit wordt aangevuld missen nieuwe medewerkers nog ervaring. Zowel regionaal als landelijk maakt dit het invullen van vacatures lastig.
Ontwikkelingen	Om gezondheid en veiligheid te kunnen blijven waarborgen moet de dienst versterkt worden. De milieuproblematiek wordt complexer en ondanks de grote inspanningen in het verleden ontkomt de RUD niet aan deze extra inspanning. Om de toekomstige uitdagingen aan te kunnen is in 2023 gedefinieerd aan welke criteria en normen een omgevingsdienst moet voldoen om het predicaat 'robuust' te behalen. Doel is het om in 2026 te voldoen aan de eisen voor een robuuste Omgevingsdienst. Afgezien van deze landelijke ontwikkeling zitten de belangrijkste inhoudelijke uitdagingen van de RUD in de uitvoering van de Omgevingswet en de inhoudelijke ontwikkelingen op de diverse beleidsterreinen zoals bodemregelgeving en energie.

Naam	Omnibuzz
Openbaar belang	Omnibuzz is verantwoordelijk voor de uitvoering van het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV) in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Omnibuzz is vanaf 1 augustus 2024 ook verantwoordelijk voor de uitvoering van het leerlingenvervoer in het kader van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet op het voortgezet onderwijs. Omnibuzz neemt de administratieve en andere uitvoerende en controlerende taken over, waarbij afstemming en overleg tussen betrokken partijen en deelnemende gemeenten geborgd is. De dienstverlening is gericht op optimalisatie van het vervoer voor de reizigers en de deelnemende gemeenten.
Deelnemers	De gemeenten Beek, Beekdaelen, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Horst aan de Maas, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Venray, Voerendaal en Weert. T.a.v. het leerlingenvervoer betreft het de gemeenten Echt-Susteren, Maasgouw, Maasgouw, Nederweert, Roerdalen, Roermond, Weert.
Bestuursstructuur	Gemeenschappelijke regeling. Het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz wordt gevormd door collegeleden van de deelnemende gemeenten. Het dagelijks bestuur wordt gevormd door 7 wethouders.

<table>
<tr><th>Naam</th><th colspan="3">Omnibuzz</th></tr>
<tr><td rowspan="4">Financiën verbonden partij</td><td>Per</td><td>1 januari 2024</td><td>31 december 2024</td></tr>
<tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 3.005.099</td><td>€ 1.422.744</td></tr>
<tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 4.490.067</td><td>€ 7.608.110</td></tr>
<tr><td colspan="3">Resultaat 2024: € 631.104
(Bron: concept cijfers 2024)</td></tr>
<tr><td>Bijdrage gemeente</td><td colspan="3">Roerdalen heeft aan Omnibuzz in 2024 € 347.814 betaald voor het Wmo vervoer. Hierbij is reeds rekening gehouden met het voorlopig positieve jaarrekeningresultaat 2024 van Omnibuzz. De ontvangen vervoersopbrengsten (inning eigen bijdrage reizigers) is € 35.732.

Met ingang van het schooljaar 2024-2025 verzorgt Omnibuzz het leerlingenvervoer. Het aandeel van de directe vervoerskosten van Roerdalen bedraagt in 2024 € 242.671.</td></tr>
<tr><td>Risico</td><td colspan="3">Onderstaande kernrisico’s zijn de belangrijkste strategische risico’s die realisatie van de visie en ambities van Omnibuzz bedreigen:
• Plotselinge wijzigingen in vervoersvolume ten gevolge van externe ontwikkelingen;
• Economische kwetsbaarheid taxibedrijven;
• Personeelsproblematiek;
• Gebrek aan kennis omtrent nieuwe activiteiten, processen en/of projecten;
• Regie en planning: Het risico dat door onvoldoende kennis of door externe invloeden systemen niet of onvoldoende functioneren waardoor processen stagneren.
• Aanhoudende klachten rondom het leerlingenvervoer en daarmee niet voldoen aan de opgave zoals afgesproken.</td></tr>
<tr><td>Ontwikkelingen</td><td colspan="3">De belangrijkste ontwikkelingen worden hier kort weergegeven:

1. Ontwikkeling vervoersvraag
Om goed te kunnen begroten is onderzoek, analyse en meer maatwerk op gemeenteniveau nodig. Dit inzicht heeft onder andere geleid tot een aanpassing van de financiële uitgangspunten, waarbij wij 2019 als peiljaar loslaten en de begrotingen baseren op de volumes van het laatste volledige jaar (2023).

2. Tekorten aan personeel in de vervoerssector
De problemen met het aantrekken en behouden van voldoende gekwalificeerde chauffeurs houdt aan en kan serieuzere vormen aannemen als het vervoersvolume verder aantrekt, iets dat wij in een aantal gemeenten al constateren. Dit onderwerp krijgt onze volledige aandacht en vraagt vanwege de omvang en impact ook aanpassingen aan de systeemkant, zoals de toepassing van piekspreiding.

3. Ontwikkelingen in het openbaar vervoer
Aanpassingen in de lijnvoering in Limburg leiden tot steeds meer gebieden waar de afstand tussen het OV en de voordeur toeneemt. Doordat ook het OV met personeelstekort en bijbehorende kwaliteitsverlies te kampen heeft, biedt het OV in afnemende mate een passend en/of aantrekkelijk alternatief voor</td></tr>
</table>

Naam	Omnibuzz
	mensen met een beperking. Deze ontwikkeling staat haaks op onze gezamenlijke ambitie om OV-gebruik onder klanten juist te stimuleren en de instroom van nieuwe klanten te beperken. Wij spannen ons daarom optimaal in de integratie met het OV te bevorderen en het OV aantrekkelijk te maken voor onze klanten. De insteek van Omnibuzz is het minimaliseren van deze gevolgen voor Omnibuzz en het optimaliseren van het aanbod van openbare vervoersoplossingen, zodat deze ook voor (potentiële) klanten van Omnibuzz passend zijn. *4. Groeiende zorgbehoefte bij klanten* Door de toename van dementie/verward gedrag binnen de doelgroep kost het uitvoeren van ritten en het verwerken van rit- en informatieaanvragen gemiddeld meer tijd. *5. Compliance en toename 'kruimelfuncties'* Als lokale overheid is Omnibuzz aan een toenemend aantal wettelijke verplichtingen gehouden. Deze recente toename leidt tot uitdagingen in de uitvoeringsorganisatie en stijgende overheadkosten. *6. Leerlingenvervoer* Omnibuzz voert sinds schooljaar 2024 het leerlingenvervoer uit voor de eerder genoemde gemeenten. Deze uitvoering verloopt nog niet vlekkeloos. Hierover vindt regelmatig ambtelijk en bestuurlijk overleg plaats. Het toepassen van een bonus/malus wordt overwogen.

Naam	Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg-Noord
Openbaar belang	Regionale samenwerking op het gebied van Beschermd Wonen (BW), Maatschappelijke opvang (MO) Bemoeizorg & Preventie (B&P), dit met als doel om • De continuïteit van de voorzieningen voor BW, MO, B&P voor inwoners met complexe problematiek te waarborgen • De regionale aanpak van de doelgroep als bedoeld in de regiovisie te waarborgen Door het toetreden in deze MGR wordt het mogelijk om het gezamenlijke budget vanuit het rijk te beheren en te besteden. De MGR is verantwoordelijk voor inkoop en kwaliteit ten behoeve van de genoemde voorzieningen. De MGR ondersteunt de uitvoeringsprocessen. De toegang en beleidsmatige invulling daarvan ligt bij de gemeenten zelf.
Deelnemers	Roerdalen is samen met 14 Noord- en Midden-Limburgse gemeenten toegetreden tot de Module Gemeenschappelijke Regeling die vanaf 21 juni 2022 gevormd is conform raadsbesluit.
Bestuursstructuur	De gemeente is met 1 lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en neemt tevens zitting in het DB als vertegenwoordiger van de regio Middel Limburg Oost.

Naam	Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg-Noord		
Financiën	*Per*	*1 januari 2024*	*31 december 2024*
	Eigen vermogen	€ 275.000	€ 270.000
	Vreemd vermogen	€ 14.296.272	€ 10.410.101
	Verwacht resultaat 2024: € 362.895 (*bron: Concept jaarrekening 2024*)		
Bijdrage gemeente	De MGR kent een tweetal modules waaraan de gemeente Roerdalen deelneemt. De bijdrage van Roerdalen aan Module 2 (BW, MO en B&P) is € 11.756 en de bijdrage aan een deel van Module 1 (Jeugdzaken) is € 14.284. Daarnaast verdeelt de MGR hun positieve jaarrekeningsaldo over de deelnemende gemeenten. Het voorlopige aandeel van Roerdalen hiervan is becijferd op € 871.641. De MGR keert het saldo uit aan de deelnemende gemeenten.		
Risico	Omdat er geen reserves, voorzieningen, langlopende leningen en vaste activa zijn, is er geen meerjarige balans opgenomen. De balans van de MGR bestaat slechts uit vlottende activa en vlottende passiva. Het resultaat van de MGR over 2024 wordt begroot op €0.		
Ontwikkelingen	• Er vindt een onderzoek plaats naar de herijking van de verdeelsleutel voor de jaren 2025 en verder. Op basis van de uitkomst van dit onderzoek kan de verdeelsleutel voor de jaren 2025 en verder nog wijzigen. • Het uitvoeringsplan 2023- 2025 bestaat uit vier ontwikkellijnen: • uitbouwen van vertrouwen in de MGR • organisatie/ functioneren van de MGR in relatie tot de governance in de regio • eenduidige samenwerking tussen de gemeenten en de MGR • Effectief datagebruik • In 2025 zal een proces gaan lopen om te komen tot een uitvoeringsplan 2026 - 2028. • Begin 2024 heeft de MGR de opdracht gekregen te gaan onderzoeken of de toezichthouders Wmo en jeugdhulp bij de MGR kunnen aansluiten voor zowel de Noord- als Midden-Limburgse gemeenten vanaf 2025. Indien de toezichthouders aansluiten bij de MGR in 2025 zal dat verwerkt worden in de begrotingswijziging 2025. • in 2024 zijn de Midden-Limburgse gemeenten een traject gestart om ook aan te sluiten bij module 1 van de MGR. In 2025 wordt hierover besloten. • De huidige Dienstverleningsovereenkomst tussen MGR en de Midden-Limburgse gemeenten t.b.v. de uitvoeringstaken op jeugdhulp segment 1 en crisiszorg jeugd loopt tot en met 31 december 2025. In de loop van 2025 moet worden besloten hoe deze taken vanaf 2026 vorm worden gegeven.		

Naam	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg BV (OML)		
Openbaar belang	OML is een onderneming (BV) die is opgericht door een aantal gemeenten in de regio Midden-Limburg. Doel is om namens de aandeelhoudende gemeenten het aanspreekpunt en Servicecentrum te zijn voor het bedrijfsleven. Getracht wordt om het vestigingsklimaat te verbeteren en de regionale economische structuur te versterken. De doelen van OML BV zijn als volgt: • het ontwikkelen, beheren en revitaliseren van bedrijfsterreinen in de regio; • het fungeren als intermediair tussen bedrijfsleven en overheidsorganisaties; • het uitvoeren van structuurversterkende projecten in de regio; • het bevorderen van en het invullen van de één loket functie binnen de gemeenten.		
Deelnemers	Aandeelhoudende gemeenten: 5 Echt-Susteren (725 aandelen, 19,6 %), Leudal (799 aandelen, 21,6%), Maasgouw (533 aandelen, 14,4%), Roerdalen (463 aandelen, 12,5 %), Roermond (1.180 aandelen, 31,9%).		
Bestuursstructuur	OML is een besloten vennootschap. De gemeente is op basis van aandelenbezit vertegenwoordigd via de algemene vergadering van aandeelhouders.		
Financiën verbonden partij	*Per*	*1 januari 2024*	*31 december 2024*
	Eigen vermogen	€ 26.196.996	€ 27.516.351
	Vreemd vermogen	€ 4.301.303	€ 5.158.038
	Resultaat na belastingen 2024: € 1.319.355 *(Bron: Jaarrekening 2024)*		
Bijdrage gemeente	De gemeente heeft geen vaste jaarlijkse bijdrage aan de OML. De gemeente Roerdalen bezit 463 aandelen met een nominale waarde van € 450,-. De aanschafwaarde (= boekwaarde) van de deelneming bedraagt € 721.000,-. Dividend wordt enkel uitgekeerd bij een solvabiliteitsratio hoger dan 40% én daarbij geldt dat dividenduitkering met voorrang zal worden ingezet om achtergestelde leningen mee af te lossen. OML geeft in eerste instantie voorkeur aan maatschappelijk dividend. Hierbij investeert zij een nog nader te bepalen percentage van de winst in duurzaamheidsinitiatieven.		
Risico	Macro-economische factoren zoals inflatie, stijgende energieprijzen en netcongestie kunnen uiteindelijk de realisatie van de doelstellingen van OML beïnvloeden. Op de middellange termijn kan dit van invloed zijn op de verkoopprijzen en toekomstige resultaten.		

Naam	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg BV (OML)
Ontwikkelingen	OML opereert op basis van het ondernemingsplan 2022 – 2026 'Flexibiliteit en Verbinding'. Dit plan geeft de prioriteiten weer voor de komende vier jaar. Het is het kader voor ontwikkelingen, ambities, activiteiten, investeringen én te bereiken resultaten van OML. Met dit ondernemingsplan kan OML toekomstgericht handelen en aansluiten bij de ontwikkelingen in de (eu)regio, provincie Limburg en brede maatschappelijke ontwikkelingen. In 2024 heeft OML in samenwerking met het LWV en LIOF de subsidie verkregen in het kader van het Programma Verduurzaming Bedrijventerrein. Het consortium heeft een provincie brede aanpak voor toekomstbestendige bedrijventerrein opgezet, die gericht is op het verhogen van de organisatiegraad en gezamenlijke verduurzaming zijnde klimaatadaptie en energyhubs op bedrijventerreinen. Voor Roerdalen specifiek wordt OML ingezet bij het verkopen van de laatste gemeentelijke bedrijfskavel nabij Montfort. De Raad wil graag onderzoeken of er uitbreidingsmogelijkheden zijn voor bestaande bedrijventerrein en ook hier is OML bij betrokken.

Naam	NV BNG		
Openbaar belang	BNG Bank is er voor het publieke domein en het publieke belang. De purpose van BNG Bank is: Gedreven door maatschappelijke impact. Bij BNG Bank draait het niet om zoveel mogelijk winst, maar om maximale maatschappelijke impact. Dat is de drijfveer van BNG Bank. Toelichting: het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.		
Deelnemers	Aandeelhouders		
Bestuursstructuur	Naamloze Vennootschap		
Financiën verbonden partij	*Per*	*1 januari 2024*	*31 december 2024*
	Eigen vermogen	€ 4.721.000.000	€ 4.777.000.000
	Vreemd vermogen	€ 110.819.000.000	€ 123.614.000.000
	Resultaat 2024: € 294.000.000 *(Bron: Website BNG)* Aantal aandelen: 17.199. In % van totaal 0.03%		

Naam	NV BNG
Dividend	Dividend 2023 (ontvangen in 2024): € 37.150 Op basis van haar kapitalisatie- en dividendbeleid wordt 50% van de nettowinst die overblijft na aftrek van de uitkering aan houders van hybride kapitaal uitgekeerd.
Risico	Het bedrag dat de bank jaarlijks aan dividend uitkeert is afhankelijk van de winst die de bank in enig jaar behaalt. Gelet op de omvang van de jaarlijkse inkomsten is dit risico zeer klein.
Ontwikkelingen	Geen ontwikkelingen voor 2024.

Naam	Enexis Holding NV		
Openbaar belang	Altijd en overal in het voorzieningengebied van Enexis kunnen beschikken over energie, tegen aanvaardbare aansluit- en transporttarieven. Enexis beheert (via haar dochtervennootschap Enexis Netbeheer BV) het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ruim 2 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door 'state of the art'-dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren. Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategieën: • Betrouwbare energievoorziening • Netwerk en dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in de energiewereld • Excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging kosten • Samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren • Innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen		
Deelnemers	De aandeelhouders zijn zes provincies en 116 gemeenten.		
Bestuursstructuur	Naamloze Vennootschap		
Financiën verbonden partij	*Per*	*1 januari 2024*	*31 december 2024*
	Eigen vermogen	€ 5.320.000.000	€ 5.538.000.000
	Vreemd vermogen	€ 5.140.000.000	€ 5.949.000.000
	Resultaat 2024: € 254.000.000 *(Bron: Jaarverslag 2024)* Aantal aandelen 577.800 In % van totaal 0.39%		
Dividend	Dividend 2023 (ontvangen in 2024): € 139.714		

Naam	Enexis Holding NV
Risico	De energietransitie leidt tot grote investeringen in het net. De missie en opgave heeft dan ook grote gevolgen voor de financiële positie van Enexis. Ook dat komt aan de orde in het strategisch beleid. Het financieel beleid bij het strategisch plan heeft als uitgangspunt dat Enexis financieel solide blijft en tenminste een A credit-rating behoudt. Het bedrag dat Enexis jaarlijks aan dividend uitkeert, is afhankelijk van de winst die Enexis in enig jaar behaald. Bij een lage of geen winst, wordt ook geen dividend uitgekeerd. Omdat Enexis mede uitvoering geeft aan de regionale energiestrategie (RES), zal in de komende jaren het investeringsvolume ten dele worden gefinancierd door een gedeelte van de winstuitkering in te houden. Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V.
Ontwikkelingen	Enexis blijft inzetten op versnelling en uitbreiding van het netwerk. In 2024 heeft een uitbreiding plaatsgevonden van bijna 2.000 MVA. Daarnaast ismet flexoplossingen nog eens 500 megawatt extra capaciteit gecreëerd. Ondanks de uitbreiding van de netcapaciteit en de uitvoering van een recordwerkpakket, vraagt de markt om een nog snellere opschaling. Door de toenemende vraag blijven de wachtlijsten helaas verder oplopen en moeten veel grootverbruik-klanten jaren wachten op het (extra) gewenste vermogen. Ondanks de schaarste in met name transportcapaciteit, is het in 2024 gelukt om 67% van de standaardaansluitingen voor kleinverbruik klanten op tijd aan te sluiten.

Naam	CSV Amsterdam BV		
Openbaar belang	Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent en Attero. (namens de verkopende aandeelhouders van Essent en Attero).		
Deelnemers	De aandeelhouders zijn zes provincies en 116 gemeenten.		
Bestuursstructuur	Besloten Vennootschap		
Financiën verbonden partij	*Per*	*1 januari 2023*	*31 december 2023*
	Eigen vermogen	€ 84.349	€ 8.580.202
	Vreemd vermogen	€ 64.446	€ 6.572
	Resultaat 2024: € 8.095.853 Aantal aandelen 7.720 In % van totaal 0.39%		
Dividend	Dividend 2023 (ontvangen in 2024): € 0		

Naam	CSV Amsterdam BV
Risico	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal van deze vennootschap.
Ontwikkelingen	CSV zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico namens Deponie Zuid B.V. (vennootschap onder Attero Holding B.V.), in overleg met de Aandeelhoudersommissie, de gerechtelijke procedure voeren tegen de Belastingdienst ten aanzien van de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. In februari 2024 heeft CSV de motivering beroepschrift tegen de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting bij de Rechtbank ingediend. De Rechtbank heeft de Belastingdienst een termijn gesteld tot 22 maart 2024 voor het indienen van zijn verweerschrift. Afhankelijk van de uitspraak van de Rechtbank zal, in overleg met Aandeelhouderscommissie van CSV, de procedure al dan niet worden voortgezet.

Naam	Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.		
Openbaar belang	Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent.		
Deelnemers	De aandeelhouders zijn zes provincies en 116 gemeenten.		
Bestuursstructuur	Besloten Vennootschap		
Financiën verbonden partij	*Per*	*1 januari 2024*	*31 december 2024*
	Eigen vermogen	€ 1.443.974	€ 0
	Vreemd vermogen	€ 31.981	€ 0
	Deze deelneming is in 2024 opgeheven.		
Dividend	Bij liquidatie heeft er nog een beperkte uitkering plaatsgevonden van € 3.966,49		
Risico			
Ontwikkelingen			

Naam	NV WML		
Vestigingsplaats	Maastricht		
Openbaar belang	De kerntaak van WML is het duurzaam en doelmatig leveren van drinkwater aan inwoners, bedrijven en (overheids)instellingen in Limburg. WML stelt de openbare watervoorziening veilig, beschermt bronnen en stimuleert duurzaam gebruik van water		
Deelnemers	Limburgse Gemeenten en Provincie Limburg		
Bestuursstructuur	Naamloze Vennootschap		
Financiën verbonden partij	*Per*	*1 januari 2024*	*31 december 2024*
	Eigen vermogen	€ 204.868.000	€ n.n.b.
	Vreemd vermogen	€ 387.627.000	€ n.n.b.

Naam	NV WML
	Resultaat 2024: € n.n.b. *(Bron:)* Aantal aandelen 7 In % van totaal 1.4%
Bijdrage gemeente	-
Risico	Laag
Ontwikkelingen	Als gevolg van klimaatverandering komt de vanzelfsprekendheid waarmee WML altijd voldoende water kan winnen, zuiveren en distribueren vanuit haar bronnen onder druk. De klimaatontwikkelingen kunnen op termijn tot waterschaarste leiden. Momenteel heeft dit veel politieke aandacht. WML zet zich in om de Limburgse bronnen van de drinkwatervoorziening nog beter te beschermen en de leveringszekerheid te borgen. Hiervoor werkt ze nauw samen met andere (water)ketenpartners. Mogelijk zijn in de toekomst extra investeringen nodig ten behoeve van de waterzuivering, als gevolg van de toenemende verontreiniging van WML's bronnen door onder andere PFAS. Door de toenemende verontreiniging wordt waterzuivering steeds complexer. Verder neemt de drukte in de ondergrond toe. De omgeving waarin WML opereert krijgt met steeds meer en verschillende belangen te maken. Omgevingsmanagement wordt daardoor steeds belangrijker voor het drinkwaterbedrijf. Ook de stikstofcrisis, de energietransitie, landbouwontwikkelingen en de komst van de Omgevingswet vragen om intensieve samenwerking van WML met de omgeving. Hier zet WML volop op in. WML wil voldoende wendbaar en weerbaar zijn in een snel veranderende omgeving. Daarom kijken ze steeds of de organisatie aansluit bij wat die omgeving vraagt. Zo is de sector Strategie & Infra ingericht, naast de sectoren Klant & Operatie en Bedrijfsondersteuning. Daarin zijn de krachten gebundeld van de strategen, onderzoekers, omgevingsmanagers, hydrologen, procestechnologen, projectmanagers, engineers en geodata-specialisten. De kerntaak van deze sector is om de Limburgse drinkwatervoorziening voor de toekomstige generaties te borgen

Naam	Bodemzorg Limburg		
Openbaar belang	Nazorg over zestien gesloten stortplaatsen in Limburg.		
Deelnemers	Limburgse Gemeenten		
Bestuursstructuur	Besloten Vennootschap		
Financiën verbonden partij	*Per*	*1 januari 2024*	*31 december 2024*
	Eigen vermogen	€ 8.958.921	€ 11.038.221
	Vreemd vermogen	€ 32.450.524	€ 32.965.197
	Resultaat na belastingen 2024: € 2.079.300 *(Bron: Jaarrekening 2024)* Aantal aandelen 510 (van 55.280) In % van totaal 0.92%		
Bijdrage gemeente	-		
Risico	Laag		
Ontwikkelingen	Bodemzorg Limburg (handelsnaam van Nazorg Limburg BV) functioneert vanaf 15 augustus 2001 als zelfstandige vennootschap. Vanaf 2000 is er een organisatorische scheiding aangebracht tussen Bodemzorg Limburg en Essent Milieu. Dit betekent dat Bodemzorg Limburg als een geheel zelfstandige onderneming functioneert. Bodemzorg Limburg blijft haar activiteiten uitvoeren: Administratieve vastlegging van alle gegevens en verplichtingen die van toepassing zijn op de desbetreffende locaties. Het meten en registreren van de invloed van de stortlocaties op de omgeving (monitoring) en rapportage aan het bevoegd gezag. Het beheren en in stand houden van alle voorzieningen die zijn aangebracht en het voldoen aan alle verplichtingen die te maken hebben met het eigendom. Het vervangen van bestaande voorzieningen of het aanbrengen van nieuwe voorzieningen mocht dat noodzakelijk zijn. Bodemzorg Limburg heeft de afgelopen jaren vanuit de financiële middelen van de nazorgvoorziening geïnvesteerd in de realisatie van een drietal zonneparken in Limburg. Reden hiervoor is dat het rendement op deze investeringen meer bedraagt dan 4,5% en hiermee voldoende zekerheid wordt verkregen ten aanzien van het rendement op de financiële middelen van de nazorgvoorzieningen. Daarnaast investeert men ook in zonneparken vanuit de beleggingsportefeuille. In 2024 zijn 4 Navos locaties overgedragen door de gemeente Beekdaelen. De kosten voor de eeuwigdurende nazorg en het beheer van deze 4 locaties worden gedekt door de huidige nazorgvoorziening. Momenteel heeft Bodemzorg Limburg 20 gesloten stortplaatsen namens alle Limburgse gemeenten in beheer en nazorg. In 2025 wordt mogelijk nog de voormalige stortplaats Spik in de gemeente Roermond overgenomen. Hierover vindt nauw overleg plaats met de gemeente Roermond. De overname van deze locatie is reeds geaccordeerd tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders op 24 juni 2021 omdat deze past binnen de reikwijdte van de nazorgvoorziening. In 2024 is verder gebleken dat de enige afgasinstallaties op de 5 voormalige stortplaatsen aan het einde van hun levensduur zijn, terwijl uit deze stortplaatsen nog voldoende gassen vrijkomen. Helaas bevatten deze gassen onvoldoende methaan, waardoor deze niet meer omgezet kunnen worden in energie. Deze gassen dienen wel blijvend onttrokken en afgefakkeld te worden. In 2024 is gestart met het vervangen van deze afgasinstallaties en		

Naam	Bodemzorg Limburg
	worden in 2025 afgerond. Dit vergt een forse investering die uit eigen middelen wordt gedaan.

	Zonnestation Montfort		
Openbaar belang	Het vervullen van een bijdrage aan de duurzaamheidsopgaven van gemeente Roerdalen.		
Deelnemers	Gemeente Roerdalen (100% eigenaar)		
Bestuursstructuur	Besloten vennootschap De gemeente is met 2 leden vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.		
Financiën verbonden partij	*Per*	*1 januari 2024*	*31 december 2024*
	Eigen vermogen		
	Vreemd vermogen		
	Verwacht resultaat 2024: BV is nog niet operationeel		
Bijdrage gemeente	Er vindt geen bijdrage vanuit de gemeente plaats. De gemeente Roerdalen bezit 120 aandelen met een nominale waarde van € 1,00. De aanschafwaarde (= boekwaarde) van de deelneming bedraagt € 120,00.		
Risico	De gemeente betaalt mee aan een eventueel exploitatietekort.		
Ontwikkelingen	De besloten vennootschap is opgericht in 2024. Op dit moment wordt er gewerkt aan de verdere voorbereiding van het zonnepark. In 2025 zal de besluitvorming plaatsvinden over de realisatie.		

Naam	Ons WCL
Openbaar belang	De Stichting Ons Waardevol Cultuurlandschap Midden-Limburg (Ons WCL) is opgericht d.d. 28 november 1994. Het werkgebied van de Stichting Ons WCL bestaat uit 5 gemeenten. Door Ons WCL worden projecten gefinancierd en uitgevoerd die een bijdrage leveren aan de vergroting van de kwaliteit van het landelijk gebied in Midden-Limburg. De Stichting Ons WCL (Ons Waardevol Cultuur Landschap Midden-Limburg) heeft als doel: • het adviseren, ondersteunen en aanjagen van projecten in het kader van inrichting en beheer van het werkgebied. Zowel aan subsidiegevers als aan de indieners van deze te subsidiëren projecten; • het zelfstandig uitvoeren van projecten, maar ook het afmaken van lopende WCL-projecten; • het in stand houden van een netwerk van organisaties, overheden en instellingen die werkzaam zijn in of belang hebben bij de inrichting en het beheer van het landelijk gebied. • het uitvoeren van het project Nationaal Park De Meinweg nieuwe Stijl namens de regio. • het ambtelijk vertegenwoordigen van de 5 WCL-gemeenten in het Limburgs Programma Landelijk Gebied (LPLG).
Participanten	Deelnemende gemeenten: Beesel, Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen en Roermond.

Naam	Ons WCL		
Bestuurs-structuur	Stichting		
Financiën verbonden partij	*Per*	*1 januari 2024*	*31 december 2024*
	Eigen vermogen	€ 271.405	€ n.n.b.
	Vreemd vermogen	€ 32.225	€ n.n.b.
	Resultaat 2024: € n.n.b. *(bron:)*		
Bijdrage	Jaarlijks € 39.500		
Risico	Zeer klein		
Ontwikkelingen	Ons WCL continueert haar werkzaamheden voor de deelnemende gemeenten. Ons WCL heeft een coördinerende taak bij de subsidieaanvraag en uitvoering van De samenwerking Limburgse Maasterrassen/Nationaal Park De Meinweg naar het Nationaal Park Nieuwe stijl. Ook volgt Ons WCL namens de regio de ontwikkelingen in het landelijk gebied en ondersteund ambtelijk de input voor de plattelandscoalitie. Zij ondersteund en is mede penvoerder voor de regionale aanvraag binnen de Regiodeal voor het onderdeel Landschap.		

Naam	Antidiscriminatievoorziening (ADV Limburg)		
Openbaar belang	Het doel van deze stichting is het oprichten en in stand houden van een Anti Discriminatie Voorziening Limburg met de volgende taken: • Klachtenmelding en klachtbehandeling; • Registratie, monitoring en (beleids-)advisering; • Voorlichting en preventie In de wet is geregeld dat elke gemeente een onafhankelijk meldpunt moet hebben waar burgers discriminatie kunnen melden.		
Deelnemers	De gemeenten van de provincie Limburg, waarbij de gemeente Maastricht optreedt als centrumgemeente voor de regio Zuid-Limburg en de gemeente Roermond optreedt als centrumgemeente voor de regio Noord- en Midden Limburg.		
Bestuursstructuur	De bevoegdheden van de colleges van de deelnemende gemeenten zijn overgedragen aan de colleges van de centrumgemeente. Voor de gemeente Roerdalen is dit de gemeente Roermond.		
Financiën verbonden partij	*Per*	*1 januari 2024*	*31 december 2023*
	Eigen vermogen	€ 234.550	€ n.n.b.
	Vreemd vermogen	€ 103.310	€ n.n.b.
	Resultaat 2024: € n.n.b. *(bron:)*		
Bijdrage gemeente	De bijdrage van de gemeente Roerdalen over 2024 bedraagt € 11.922.		
Risico	Financieel risico is beperkt tot de jaarlijkse bijdrage. Echter, wanneer de stichting activiteiten uitvoert buiten de vastgestelde opdracht, kan er een risico ontstaan met betrekking tot extra kosten die door de stichting worden gemaakt.		

Naam	Antidiscriminatievoorziening (ADV Limburg)
Ontwikkelingen	ADV Limburg neemt alle discriminatieregistraties en meldingen in behandeling. De klachtbehandeling houdt in dat op basis van een melding een vervolgtraject ter afhandeling wordt ingezet met als doel: • ondersteuning van slachtoffers van discriminatie; • bevorderen van zelfredzaamheid van slachtoffers van discriminatie; • signaleren van structurele patronen van discriminatie; • gedrags- en/of beleidsbeïnvloeding van personen of organisaties die zich bedoeld of onbedoeld schuldig hebben gemaakt aan discriminatie, gericht op voorkomen van herhaling; • toetsen van wetgeving; • ontwikkeling van jurisprudentie. Eénmaal per jaar ontvangen de aangesloten Limburgse gemeenten een geanonimiseerde rapportage van meldingen van discriminatie. Daarnaast worden de (geanonimiseerde) meldingen uit Limburg, verwerkt in een landelijke rapportage.

Naam	Euregio Rijn-Maas-Noord
Openbaar belang	De Euregio Rijn-Maas-Noord zet zich sinds 1978 in om de Europese integratie tastbaar te maken voor de circa 2 miljoen inwoners van dit gebied. Ze wil het wederzijds begrip van de Nederlandse en Duitse inwoners van de Euregio versterken, de contacten verdiepen en samenwerking stimuleren. De Europese Unie, de deelstaat Nordrhein-Westfalen en de Nederlandse regering ondersteunen dit streven middels verschillende subsidieregelingen. De Euregio is ook verantwoordelijk voor het Grensinfopunt voor grenspendelaars.
Deelnemers	De Euregio Rijn-Maas-Noord telt op 1.1.2025 32 leden. Aantal Nederlandse participanten: 16 Beekdaelen, Beesel, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Nederweert, Maasgouw, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Sittard-Geleen, Venlo, Venray, Weert en MKB-Limburg. Aantal Duitse participanten 16: Mönchengladbach, Krefeld, het zuidelijk deel van de Kreis Kleve, Brüggen, Niederkrüchten, Selfkant, Schwalmtal, Straelen, Geldern, Nettetal, Wassenberg, Wegberg, de Kreis Viersen, de Rhein-Kreis Neuss, de Kreis Heinsberg, de Industrie- und Handelskammer Mittlerer Niederrhein en de Niederrheinische Industrie- und Handelskammer in Duisburg en Landeshaupstadt Düsseldorf. Ontwikkelingen: Met de gemeenten Sittard-Geleen en de Gemeinde Issum (Kreis Kleve) lopen gesprekken over eventuele toetreding.
Bestuursstructuur	Publiekrechtelijk openbaar lichaam naar Duits recht. De gemeente is met 3 stemmen vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en de burgemeester zit als enige lid in het dagelijks bestuur.

Naam	**Euregio Rijn-Maas-Noord**		
Financiën verbonden partij	*Per*	*1 januari 2024*	*31 december 2024*
	Eigen vermogen	€ 366.580	€ n.n.b.
	Vreemd vermogen	€ 559.582	€ n.n.b.
	Verwacht resultaat 2024: € n.n.b. *(Bron:)*		
Bijdrage gemeente	Om de kostendekkendheid te kunnen realiseren, is voor het eerst sinds De bijdrage van de gemeente Roerdalen over 2024 bedraagt € 13.500 (€ 4.500 per stem), dus € 13.500 (definitief besluit in december 2023 i.v.m. Duits besluitvormingsproces). Daarnaast betalen we een jaarlijkse bijdrage voor het Grensinformatiepunt van € 1.437, -. Ook dit bedrag zal de komende jaren geactualiseerd (naar boven bijgesteld worden.)		
Risico	Risico's zijn beperkt, kleine organisatie met financiële reserve en bij ontbinding/liquidatie naar rato van stemmen verdeling kosten.		
Ontwikkelingen	Met de Euregio-visie 2030 gaat de Euregio Rijn-Maas-Noord de nieuwe uitdagingen aan. Er wordt gewerkt aan 6 thema's: • Wij gaan voor jouw toekomst (… zonder vrede zijn we nergens!) • Wij planten 10 miljoen bomen • Wij zijn altijd mobiel en bereikbaar • Wij werken aan grensverleggende banen • Wij spreken dezelfde taal • Wij helpen je de grens over De zes grote thema's staan voor het hele actiegebied van de euregio Rijn-Maas-Noord en hangen tegelijkertijd samen met het programma van de EU tussen 2021 en 2027. Tevens ondersteund de Euregio in de samenwerkingen in de Regio Deal om de brede welvaart te stimuleren en de euregionale samenwerking te versterken.		

Paragraaf Financiering

Inleiding

Wij bekostigen onze activiteiten met eigen middelen, maar ook met geleend geld. Daarnaast hebben we geld belegd in obligaties en verstrekken we soms leningen in het kader van de publieke taak.
De financiering van al deze onderdelen is aan veel wettelijke kaders gebonden, die zijn vastgelegd in de Wet financiering decentrale overheden (Fido).
Het belangrijkste uitgangspunt rondom financiering is het beheersen van de risico's die hiermee samenhangen. De wettelijke regels zijn erop gericht dat grote fluctuaties in de rentelasten van openbare lichamen worden vermeden.
Gedurende het jaar ontvangen we geld en doen we betalingen, deze geldstromen lopen in tijd niet synchroon. Om deze schommelingen op te kunnen vangen, lenen we geld om op tijd aan onze betalingsverplichtingen te voldoen.

Beleid

De belangrijkste doelen van ons beleid zijn:

- voorzien in de financieringsbehoefte op korte en lange termijn;
- vanuit onze publieke taak, waar nodig, instellingen helpen bij hun financiering;
- risico's beheersen en beperken bij het aangaan of het verstrekken van een lening;
- leningen aantrekken tegen zo laag mogelijke (rente)kosten;
- voldoen aan wet- en regelgeving, waaronder de Wet Fido.

Om deze doelen te bereiken beoordelen we voordat we leningen voor de langere termijn aantrekken of dit vanuit rente-oogpunt voordeliger is, dan een deel van onze obligatieportefeuille te verhandelen. Doel van deze afweging is het renteresultaat voor de gemeente zo gunstig mogelijk te houden. Het merendeel van de leningen hebben we afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten. We lossen hierop jaarlijks af. Bij nieuwe leningen wordt beoordeeld of deze jaarlijks afgelost worden of aan het einde van de looptijd.

Voor leningen op de korte termijn wordt gekeken naar het daadwerkelijke banksaldo. Op basis hiervan worden kasgeldleningen met verschillende looptijden afgesloten, variërend van 2 weken tot 2 maanden.

Bij het verstrekken van leningen of borgstellingen worden zoveel mogelijk zekerheden gesteld, de gemeente is immers geen bank. Wij willen dat instellingen en verenigingen zelf lenen zonder onze tussenkomst. Slechts indien dit niet lukt, kan door een instelling of vereniging aan de gemeente gevraagd worden om een lening of een borgstelling, waarbij borgstelling onze voorkeur heeft.

Hoeveel lenen we als gemeente?

De behoefte aan financiering ontstaat hoofdzakelijk door investeringen en leningen aan derden. Investeren kost geld; dit betreft bijvoorbeeld onze gebouwen, wegen en riolering, maar ook de investeringen in het kader van duurzaamheid. Ook als we aan derden leningen verstrekken moeten we dit zelf financieren.

In onderstaand overzicht is het verloop van de leningenportefeuille weergegeven. Begin 2024 hebben we in totaal 6 leningen uitstaan, waarvan de laatste wordt afgelost in 2038. Het gemiddelde rentepercentage dat we over de uitstaande leningen hebben betaald in 2024 is 1,87%.

bedragen x € 1.000

Vaste langlopende leningen	Rekening 2023	Rekening 2024
Stand opgenomen leningen per 1 januari	**14.429**	**21.387**
Nieuwe leningen	11.530	-
Aflossingen	- 4.572	- 651
Stand opgenomen leningen per 31 december	**21.387**	**20.736**

Waar hebben we ons geld in belegd?

De gemeente heeft beleggingen, doordat we aandelen bezitten in een aantal vennootschappen (deelnemingen). In de paragraaf verbonden partijen zijn alle deelnemingen en de daaraan verbonden risico's opgenomen. De drie grootste deelnemingen zijn: Enexis, OML en de BNG. Gesteld kan worden dat in dit kader er sprake is van een beperkt risico.

In 2010 heeft de gemeente de middelen die zijn ontvangen door de verkoop van de aandelen Essent belegd in obligaties. De marktwaarde van deze belegging was op 31 december 2024 € 1,482 mln. Het cumulatief rendement dat we tot nu toe hebben behaald over de obligatieportefeuille bedraagt 48.57%.

bedragen x € 1.000

Kengetallen obligatieportefeuille	31-dec-2024	31-dec-2023
Portefeuillewaarde	1.482	3.167
Jaarrendement	3,73%	3,61%
Beleggingsresultaat sinds start	48,57%	43,23%

De verdeling van de obligaties per 31 december 2024 is als volgt:

bedragen x € 1.000

Samenstelling obligatieportefeuille	Overheid en overheidsgerelateerd		Financiële instellingen		Totaal	
	Bedrag	%	Bedrag	%	Bedrag	%
Rating						
AAA	718	48%	-	0%	718	48%
AA	659	44%	105	7%	764	52%
A	-	0%	-	0%	-	0%
BBB	-	0%	-	0%	-	0%
Totaal	**1.377**	**93%**	**105**	**7%**	**1.482**	**100%**

Alle obligaties voldoen aan de voorwaarden die bij aanschaf in het treasurystatuut stonden. Obligaties met een rating tussen A en AAA zijn kredietwaardig. Dat wil zeggen van goede kwaliteit, de kans op terugbetaling is nagenoeg gegarandeerd.

In de komende jaren hebben we jaarlijks te maken met vrijval van obligaties. De laatste obligaties worden in 2027 afgelost. We mogen niet meer in nieuwe obligaties beleggen als gevolg van de invoering van het verplichte schatkistbankieren. Obligaties die worden afgelost worden ingezet als financieringsmiddelen of weggezet op de rekeningcourant bij het Rijk.
In onderstaand overzicht is het vrijvalschema voor de resterende looptijd opgenomen.

Vrijval obligaties	Nonimaal bedrag	Rente-baten
Jaar van vrijval		
2024	1.600	158
2025	700	72
2026	100	40
2027	585	37
	2.985	

Risicobeheersing

Door het Rijk zijn verschillende normen gesteld die erop moeten toe zien dat overheidsinstellingen op verantwoorde wijze met hun financiering omgaan. Deze normen zijn:

- de kasgeldlimiet;
- de renterisiconorm;
- het EMU-saldo;
- het drempelbedrag voor schatkistbankieren.

Vanuit risicobeheersing zijn door het Rijk financiële kengetallen verplicht gesteld, om een valide risico-inschatting te kunnen maken. Deze zijn opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing, aangezien deze over de totale financiële risicobeheersing van de gemeente gaan en niet alleen maar betrekking hebben op financiering.

Kasgeldlimiet

Beheersing van het renterisico op korte schuld wordt weergegeven in de kasgeldlimiet.

bedragen x € 1.000

Liquiditeitspositie t.o.v. kasgeldlimiet	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Netto vlottende schuld				
Omvang vlottende schulden	86	- 344	- 291	- 255
Omvang vlottende middelen	4.756	4.792	6.069	7.305
Netto vlottende schuld (+) of overschot middelen (-)	**- 4.670**	**- 5.136**	**- 6.360**	**- 7.560**
Toegestane kasgeldlimiet				
Omvang begroting 2024 (=grondslag)	65.778	65.778	65.778	65.778
Kasgeldlimiet (in % van de grondslag)	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Minimum bedrag	300	300	300	300
Toegestane kasgeldlimiet	**5.591**	**5.591**	**5.591**	**5.591**
Toets kasgeldlimiet				
Ruimte onder kasgeldlimiet	**10.261**	**10.727**	**11.951**	**13.151**
Overschrijding van de kasgeldlimiet				

Met deze limiet wil de wetgever voorkomen dat uitsluitend kortlopende leningen worden afgesloten. Het aantrekken van dit type leningen is aantrekkelijk wanneer de rente erg laag is. Het risico van een stijgende rente bij herfinanciering is daarmee in verhouding groot. Daarom is bepaald dat gemeenten maximaal 8,5% van het begrotingstotaal mogen gebruiken voor kortlopende leningen. In 2024 zijn we in alle 4 de kwartalen ruim om de kasgeldlimiet gebleven.

Renterisiconorm
Beheersing van het renterisico op langlopende schuld wordt weergegeven door de renterisiconorm.

Deze norm draagt bij aan een zodanige opbouw van de langlopende leningenportefeuille dat tegenvallers als gevolg van renteaanpassingen en herfinanciering in voldoende mate wordt beperkt. Het totaal aan aflossingen en herfinanciering mag jaarlijks maximaal 20% bedragen van het begrotingstotaal. Door een goede spreiding van de looptijd wordt flexibiliteit in de toekomst behouden tegen zo laag mogelijke rentekosten.

bedragen x € 1.000

Renterisico	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Renterisico vaste schulden				
Renteherzieningen	-	-	-	-
Herfinanciering	7.000	-	3.000	4.000
Renterisico vaste schulden	**7.000**	**-**	**3.000**	**4.000**
Toegestane renterisiconorm				
Omvang begroting 2025 (=grondslag)	69.133	69.133	69.133	69.133
Renterisiconorm (in % van de grondslag)	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%
Minimum bedrag	2.500	2.500	2.500	2.500
Toegestane renterisiconorm	**13.827**	**13.827**	**13.827**	**13.827**
Toets renterisiconorm				
Ruimte onder renterisiconorm	**6.827**	**13.827**	**10.827**	**9.827**
Overschrijding renterisiconorm				

EMU-saldo
Voor landen die deelnemen aan de Europese Monetaire Unie (EMU) gelden Europese begrotingsvoorschriften waaronder de zogenaamde EMU-normen. De EMU-normen stellen limieten aan de overheidsschuld van een land. De jaarlijkse groei van de netto overheidsschuld, ook wel het financieringstekort of EMU-saldo genaamd, mag in een jaar niet meer bedragen dan 3% van de omvang van de economie (bruto binnenlands product). Naar aanleiding van de schuldencrisis heeft Nederland in Europees verband afgesproken de Europese normen in nationale wetgeving te verankeren. Met de Wet houdbare overheidsfinanciën (wet Hof) is daar gevolg aan gegeven.
Ook gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen vallen onder de Nederlandse overheid. De schulden van de gemeenten en de jaarlijkse groei van deze schulden tellen mee in de EMU-schuld en het EMU-saldo van de Nederlandse overheid. Daarom gaat de wet Hof ook over de ontwikkeling van de schulden van gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen.

Het EMU-saldo (begrotingssaldo) is het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van de overheid (Rijksoverheid, sociale fondsen en de decentrale overheden) van een bepaald land in een bepaald jaar. Er kan een tekort of een overschot op de begroting zijn. Decentrale overheden moeten het EMU-saldo berekenen, zodat op macroniveau het EMU-saldo voor Nederland kan worden bepaald.

bedragen x € 1.000

Berekening EMU-saldo via exploitatie en balans (volgens EMU-enquête)			Rekening 2023	Rekening 2024	Actuele Begroting
1.	(+)	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	- 1.918	3.818	- 343
2.	(-)	Mutatie (im)materiële vaste activa	8.519	4.374	4.619
3.	(+)	Mutatie voorzieningen	702	2.332	- 2.068
4.	(-)	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	1.627	- 823	- 1.738
5.	(-)	Boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	- 20		-
Berekend EMU-saldo			**- 11.341**	**2.600**	**- 5.292**

Schatkistbankieren
Decentrale overheden zijn verplicht alle overtollige middelen boven een drempelbedrag in de schatkist te houden. Dagelijks wordt bepaald of er overtollige middelen zijn. Het drempelbedrag wordt bepaald op 2% van het begrotingstotaal. Voor Roerdalen is deze drempel afgerond dus € 1.315.000,-. Afhankelijke van de liquiditeitsbehoefte worden deze gelden teruggehaald vanuit de schatkist naar de rekening courant van de gemeente.

Rentevisie
Naast deze wettelijke normen die vooral kijken naar de huidige financieringsstructuur, hebben we als gemeente ook te maken met de renteontwikkeling op de markt. De ECB geeft aan dat de wereld te onzeker is om een duidelijke richting aan te geven voor de renteontwikkeling. Per maand wordt beoordeeld wat het gepaste rentebeleid is bij de dan gelden inflatie- en economische vooruitzichten. Een belangrijke factor in deze onzekerheden is de impact van Amerikaanse invoerheffingen. Het doel van het ECB is om voor Europa op 2% inflatie uit te komen. In februari 2025 was de inflatie 2,5%.

Rentetoerekening
Deze toerekening geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend.
Door de ontvangen rente op de obligatieportefeuille hebben we een positief renteresultaat. Hierdoor is de omslagrente die wordt gebruikt voor de rentetoerekening aan vaste activa 0%. Er vindt dus geen rentetoerekening plaats aan de verschillende taakvelden.

bedragen x € 1.000

Renteschema		Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering	(+)	- 393	- 490	- 98 N
b. Externe rentebaten (idem)	(+)	69	267	198 V
Saldo rentelasten en rentebaten		**- 324**	**- 223**	**100 V**
c1. Rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	(+)	-	-	-
c2. Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	(+)	-	-	-
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= project-financiering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	(+)	-	-	-
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		**- 324**	**- 223**	**100 V**
d1. Rente over eigen vermogen	(+)	-	-	-
d2. Rente over voorzieningen (contante waarde)	(+)	-	-	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		**- 324**	**- 223**	**100 V**
e. Aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	(-)	-	-	-
f. Renteresultaat op het taakveld treasury		**- 324**	**- 223**	**100 V**

Meerjarenbalans

De geprognotiseerde balans is opgenomen in hoofdstuk 5 “Financiën in hoofdlijnen”.

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Risicobeheersing of risicomanagement is een continu proces dat risico's identificeert, beoordeelt en vervolgstappen definieert. Er zijn verschillende gebieden waarop risicomanagement toegepast kan worden. In de planning en control-cyclus kijken we naar het financieel risicomanagement.
We streven naar beheersing van de risico's en een goede balans tussen de bestuurlijke ambities en de daarmee gepaard gaande risico's. Door inzicht in de risico's kunnen we op verantwoorde wijze besluiten nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige investeringen in verhouding staan tot onze vermogenspositie. Door deze tegen elkaar af te zetten krijg je de ratio weerstandsvermogen[3]. Dit is voldoende als daar een getal uitkomt dat groter is dan 1.

Bij Roerdalen in Balans 1 hebben we ingezet op meer aandacht voor risicomanagement vanuit financieel oogpunt. Vanuit projectmatig werken, waar we in 2024 mee zijn gestart is er binnen de projecten meer aandacht voor risico's.

Om onze risico's in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. Dit risicoprofiel is tot stand gekomen met behulp van het softwareprogramma NARIS® (NAR Risicomanagement Informatie Systeem) waarmee risico's systematisch in kaart kunnen worden gebracht en beoordeeld. Hierdoor wordt inzichtelijk wat op basis van deze risico's de benodigde weerstandscapaciteit is. Op basis van de risico's die we bij de jaarrekening 2024 inschatten komt deze uit op € 2.061.917.

De benodigde weerstandscapaciteit wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandcapaciteit, bestaande uit de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien.
De beschikbare weerstandcapaciteit is € 15.531.000. Dit betekent dat onze ratio voor het weerstandsvermogen 7,5 (begroting 2025: 6,8) is, dit is ruim voldoende.

De verschillende onderdelen van risicomanagement worden hieronder verder uitgewerkt.
Aan het eind van deze paragraaf gaan we in op een aantal andere financiële kengetallen die inzicht geven in onze financiële positie.

Risico-inventarisatie, beoordeling en kwantificering

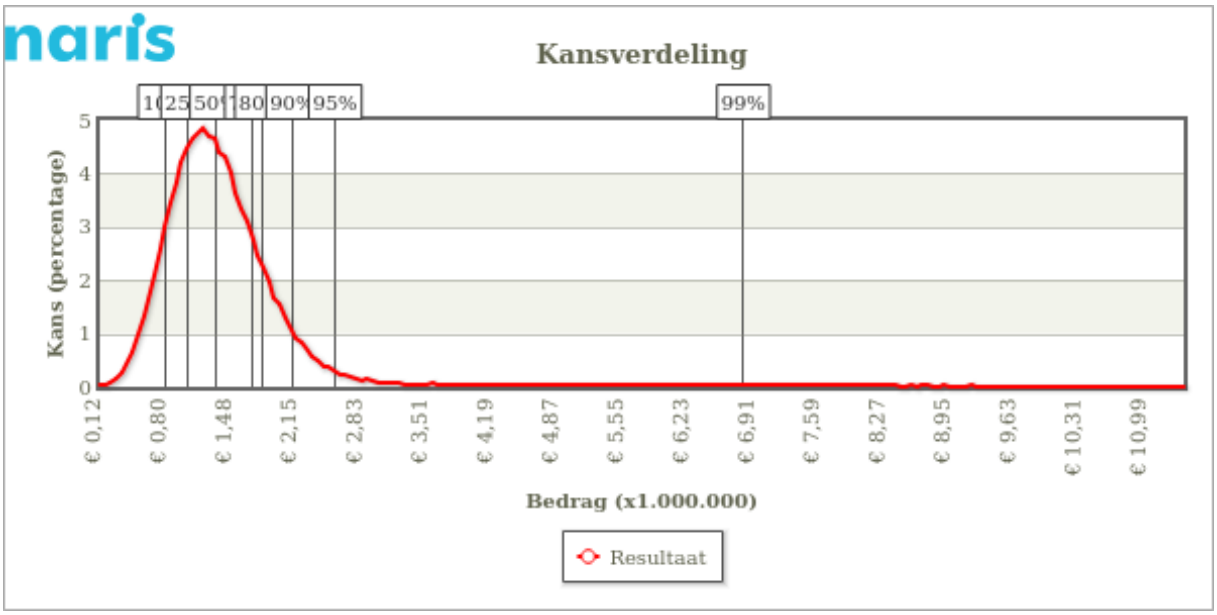
Om te bepalen of we voldoende weerstandsvermogen hebben moeten eerst de risico's in beeld gebracht worden. Het gaat dan om risico's waarvoor geen (afdoende) maatregelen zijn getroffen of zijn te treffen en die gevolgen kunnen hebben voor de financiële positie.
Als de risico's bekend zijn is het van belang om deze te beoordelen en kwantificeren. Hierbij worden de risico's inhoudelijk beoordeeld:

- hoe groot is de kans dat een risico zich voordoet (waarschijnlijkheid) en;
- welke financiële impact heeft dit dan, zowel maximaal als verwacht.

Op basis hiervan wordt de risicoscore berekend, waarbij over de geïnventariseerde risico's een risicosimulatie wordt uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. In de verschillende mogelijke scenario's doorgerekend.
In onderstaande grafiek en tabel wordt weergegeven hoe de kansverdeling is op basis van deze simulatie.

[3] Voor de bepaling van de ratio en waardering hiervan maken we gebruik van de gegevens van het Nederlands adviesbureau risicomanagement

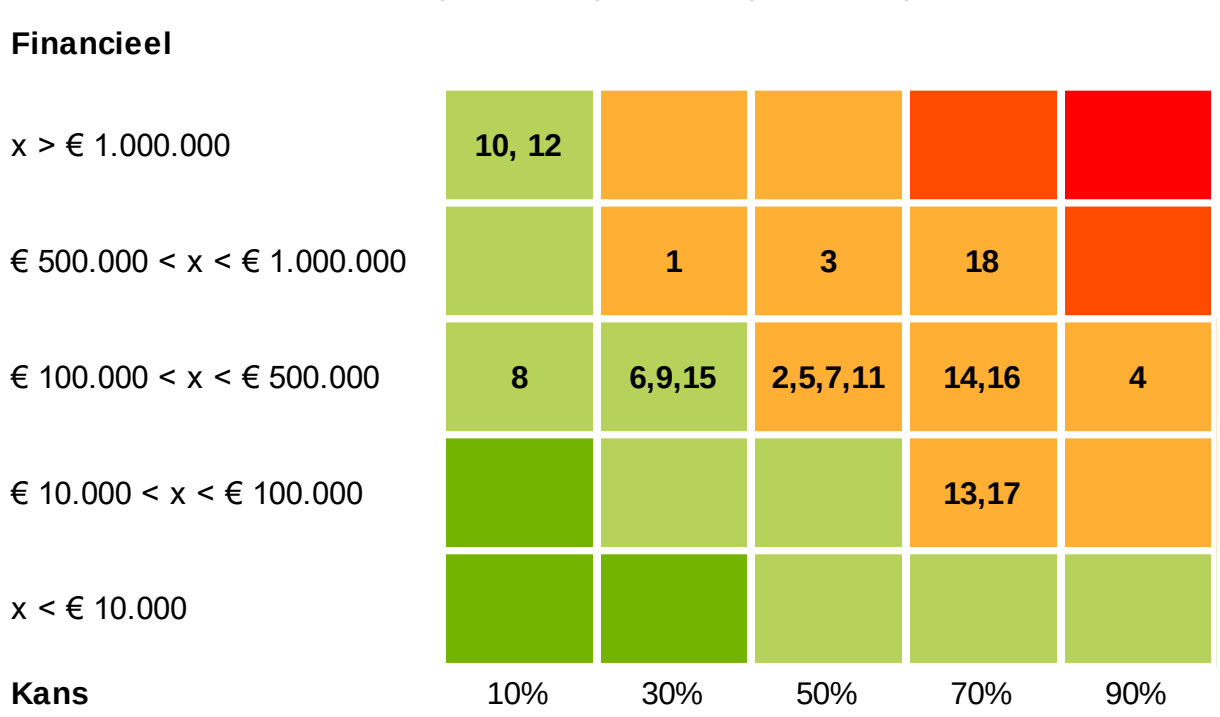
Daarnaast is aangegeven wat de omvang van de weerstandscapaciteit moet zijn bij verschillende zekerheidspercentages. Voor de bepaling van de weerstandsratio gaan we uit van een zekerheid van 90%.

Zekerheidspercentage	Bedrag
10%	€ 733.932
25%	€ 969.633
50%	€ 1.271.138
75%	€ 1.634.162
80%	€ 1.738.952
90%	€ 2.061.917
95%	€ 2.506.684
99%	€ 6.750.110

Risicokaart

Risico's waarvan de oorzaken en gevolgen in klassen ingedeeld zijn kunnen geplaatst worden in een risicokaart. De risicokaart geeft inzicht in de spreiding van de risico's naar kans en gevolg. De nummers in de risicokaart corresponderen met het nummer van het risico zoals beschreven in de risico-inventarisatie. Een risico dat in het groene gebied zit, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Een risico dat een score heeft die in het oranje gebied zit, vraagt om aandacht. Een risico dat een risicoscore heeft die in het rode gebied zit vereist directe aandacht om te voorkomen dat de continuïteit van de organisatie wordt bedreigd.

In de tabel op de volgende pagina's is per risico aangegeven:

- wat de risicogebeurtenis is;
- hoe we het risico hebben beoordeeld en gekwantificeerd;
- hoe we op het risico willen sturen om dit te beheersen;
- wat het maximale en het verwachte risico en in welke risico klasse het valt;
- hoe groot we de kans achtte dat een risico zich voordoet;
- welke score een risico heeft op basis van bovenstaande inschattingen.

Labels	Nr.	Risicogebeurtenis	Beoordeling en kwantificeren	Sturen en beheersen	Verwacht risico	Maximaal risico	Fin. klasse	Kans	Score
Algemene uitkering	1	Binnen de algemene uitkering kunnen zich een aantal risico's voor doen: 1. De plannen van het nieuwe kabinet en de doorrekening daarvan in de gemeentefondsuitkering zijn op dit moment nog niet duidelijk. 2. We ramen de onderschrijding van het BCF structureel, terwijl deze nog niet is opgenomen in de circulaires. 3. We werken met prognoses voor een aantal maatstaven, zoals inwoneraantallen.	Wij beoordelen het risico dat er een negatief effect op treedt in de algemene uitkering laag in. 1. De onzekerheid die voorvloeit uit de landelijke ontwikkelingen zijn niet te kwantificeren. 2. De onderschrijding van het BCF hebben we nu structureel opgenomen. Dit is echter afhankelijk van het uitgavenpatroon van alle andere gemeenten. We rekenen voorlopig met een nadelig effect van €360.000 ten opzichte van het nu geraamde bedrag. 3. Sinds de septembercirculaire 2023 rekenen we met prognoses op bepaalde maatstaven. Deze prognoses leveren in 2025 € 270.000 extra op in vergelijking met het doen van geen prognoses (op basis van 60% kosten en 40% winst).Het risico bestaat eruit dat areaaluitbreiding meer kost dan geprognotiseerd of dat de prognoses afwijken van de werkelijkheid.	Wij hebben zelf geen directe invloed op de omvang de algemene uitkering. We spelen zoveel mogelijk in op aangekondigde wijzigingen en volgen hierover de berichtgeving op internet en de circulaires van het Rijk. We ondersteunen landelijke acties die inzetten op meer stabiliteit in de algemene uitkering.	€ 189.000	€ 630.000	4	30%	8
Bedrijfsvoering	2	De specieke uitkering Tijdelijke regeling capaciteit denctrale overheden voor klimaat en energiebeleid (SPUK CDOKE) loopt tot en met 2025. Dit betreft uitvoeringsgelden voor het klimaatbeleid. Uit deze uitkering dekken we structurele lasten (capaciteit) om het klimaatbeleid uit te voeren. Het is erg aannemelijk dat we deze uitvoeringsgelden ook vanaf 2026 ontvangen, aangezien dit klimaatbeleid tot 2050 doorloopt. Vandaar dat we hiervoorl € 400.000 aan structurele inkomsten hebben opgenomen.	Wij beoordelen het risico dat er we geen uitvoeringsgelden ontvangen vanaf 2026 zeer laag. Zoals al gesteld loopt het klimaatbeleid nog een lange tijd door en is er voor de uitvoering hiervan ook capaciteit benodigd.	Wij hebben zelf geen directe invloed op het instellen van een toekomstige regeling omtrent de uitvoeringsgelden voor het klimaatbeleid. We spelen zoveel mogelijk in op aangekondigde wijzigingen en volgen hierover de berichtgeving op internet.	€ 200.000	€ 400.000	3	50%	9
Bedrijfsvoering	3	Gegevensveiligheid (informatieveiligheid en privacy) De risico's van een slechte informatiebeveiliging zijn talrijk: privacyschendingen door een datalek, economische schade door het uitlekken van vertrouwelijke plannen, fysieke schade door storingen in systemen in de openbare ruimte. Inwoners en ondernemers moeten erop kunnen vertrouwen dat hun gegevens veilig zijn, dat de informatie die de gemeente uitwisselt met andere overheden betrouwbaar is en dat de gemeente zorgt voor een veilige leefomgeving.	In 2023 is het "Dreigingsbeeld Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten 2023/2024" opgesteld. Dit dreigingsbeeld van de informatiebeveiligingsdienst (IBD) biedt inzicht in verschillende risico's. Bijvoorbeeld bedrijfscontinuiteit, imagoschade en gegevens die in verkeerde handen komen. De gemeente beschikt over een grote hoeveelheid – vaak gevoelige en bijzondere – persoonsgegevens. Deze gegevens worden gericht ingezet. Dit is ook nodig; de overheid kan niet achterblijven in digitalisering. Het is noodzakelijk om maatschappelijke en economische kansen te creëren. Maar er zijn ook risico's. Het is belangrijk dat we verantwoordelijk omgaan met persoonsgegevens. De gevolgschade van een informatielek is zeer wisselend en kan ernstige verstoring van de bedrijfsvoering opleveren.	Wij versterken de menselijke schakel. Dit gebeurt door het vergroten van bewustwording, het bieden van training aan medewerkers en bestuur. Hiernaast stellen wij middelen ter beschikking voor een veilige verwerking van gegevens. Deze middelen moeten ook zorgen voor borging van de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie en informatiesystemen. Het versterken van de menselijke schakel en de inzet van geschikte middelen dragen bij aan de basis op orde.	€ 50.000	€ 1.000.000	4	50%	12

Labels	Nr.	Risicogebeurtenis	Beoordeling en kwantificeren	Sturen en beheersen	Verwacht risico	Maximaal risico	Fin. klasse	Kans	Score
Financieel	4	Afwikkeling FLO-gelden Veiligheidsregio Limburg Noord. Bij de overgang van het brandweerdistrict Roermond naar de Veiligheidsregio VRLN is de afspraak gemaakt dat er nog een afwikkeling komt t.a.v. de FLO-gelden. Brandweerlieden kunnen met functioneel leeftijdsontslag (FLO). Maar door wettelijke maatregelen, verschuivingen AOW-leeftijd en fiscale boetes bij vroegtijdig stoppen, dient de juiste hoogte van dit bedrag nog bepaald te worden. Dit is mede afhankelijk van besluitvorming binnen de VRLN. Uitgangspunt is dat de structurele lasten nagenoeg budgettair neutraal zijn. De bijdrage aan de te vormen voorziening worden o.b.v. het meest voor de hand liggende scenario geraamd op € 112.000. Mogelijk kan t.z.t. verrekening met een eventueel batig saldo van de VRLN plaatsvinden.	Op dit moment zijn we samen met de VRLN aan het zoeken naar een passende oplossing om de kosten FLO structureel op te nemen in de begroting van de VRLN. De gemeente Roerdalen zal echter een eenmalig afkoopsom moeten betalen voor het vormen van de benodigde voorziening.	Wij zijn in gesprek met de VRLN en de overige betrokken gemeenten om de omvang van de voorziening te beoordelen.	€ 100.000	€ 112.000	3	90%	15
Financieel	5	Algemene prijsinflatie	We hebben in de begroting geen rekening gehouden met een algemene prijsinflatie. We verwachten dat binnen het merendeel van de budgetten de inflatie op te vangen is. Onduidelijk is waar dit mogelijk is. Op basis basis van het CPB zouden rekening moeten houden met een indexering van 2,2%. De kosten voor het sociaal domein zijn wel verhoogd, evenals de budgetten waar we op basis van contracten weten dat we met een stijging te maken krijgen.	We sturen op beheersing van de kosten binnen de beschikbare budgetten. Als dit niet mogelijk is stellen we de budgetten bij de halfjaarrapportage bij.	€ 77.500	€ 310.000	3	50%	9
Financieel	6	Risico's infrastructurele werken	Verschillende (grootschalige) infraprojecten kunnen te maken krijgen met kostenverhogende omstandigheden zoals nadeelcompensatie en hogere kosten door het verplicht moeten inzetten van elektrisch materieel.	We sturen op beheersing van de kosten binnen de beschikbare budgetten. Als dit niet mogelijk is stellen we de budgetten bij de halfjaarrapportage bij.	€ 56.250	€ 225.000	3	30%	6
Investeren in duurzaamheid en om te renderen	7	Rendement investeren om te renderen is lager dan we hebben ingeschat. Lager rendement kan het gevolg zijn van vertraging in de projecten voor duurzame energieopwekking of reclame. Ook kan blijken dat het vooraf ingeschatte rendement lager is door kostenstijging en wisselende opbrengsten. Op dit moment lopen er nog 3 projecten dit betreft het zonnepark Montfort (zie ook risico 6), realiseren reclamemasten en energiebesparing op eigen accomodaties.	We hebben sinds 2021 een beperkt aantal resultaten gehaald die leiden tot jaarlijkse inkomsten. Omdat de voorbereiding van veel projecten langer duurt realiseren we onze financiële doelen later dan 2024. De risico's inschatting van de lopende projecten is per project verschillend. We geven hier het gemiddelde aan.	We werken de verschillende projecten uit in businesscases. Hierdoor ontstaat duidelijkheid over de grootte van het te behalen rendement en het risico dat we lopen binnen het project. Ook geven we de momenten aan waarop wordt besloten of en hoe we tot uitvoering overgaan. Op basis hiervan worden de in de meerjarenbegroting opgenomen resultaatverbeteringen bijgesteld.	€ 88.000	€ 213.000	3	50%	9

Labels	Nr.	Risicogebeurtenis	Beoordeling en kwantificeren	Sturen en beheersen	Verwacht risico	Maximaal risico	Fin. klasse	Kans	Score
Investeren in duurzaamheid en om te renderen	8	Voor zonnestation Montfort hebben wij capaciteit kunnen regelen op de aansluiting van Attero. Hierdoor wordt er een 22kva kabel gelegd in plaats van een 15kva. Als de realisatie niet door gaat moeten we de kosten van deze investering afschrijven. Tevens moeten we de voorbereidingskosten aframen die we tot het go/no go moment van de realisatie ook aframen.	Het risico zit er in dat als het zonneveld niet door gaat, dat deze extra investering wel gemaakt is maar heel lastig bruikbaar is voor andere doeleinden. Het moet namelijk op hetzelfde terrein zijn met dezelfde elektrische eigenschappen en dimensies. Daarom is dit lastig verkoopbaar en hiervoor moet ook door de nieuwe eigenaar overeenstemming voor verkregen worden bij Attero. Zij zijn en blijven eigenaar van de kabel en het eigendom is niet deelbaar. Tevens zijn we bij geen doorgang de voorbereidende kosten aan bv onderzoeken, externe adviseurskosten en anderen kwijt.	Ook als het zonnestation nu niet rendabel zou blijken dan is het nog steeds mogelijk dit op een later moment alsnog te bouwen. De overeenkomst blijft geldig, net als de vergunning.	€ 420.000	€ 420.000	3	10%	3
Leningen en borgstellingen	9	Aan Laco Feel Fit, de eigenaar van het Apollocomplex, is circa 2/3e deel van de exploitatiebijdrage ten behoeve van het zwembad over de eerste 10 jaar vooruitbetaald in 2018. De gemeente loopt hierbij een financieel risico wanneer het Apollocomplex binnen deze 10 jaar niet levensvatbaar blijkt.	We hebben op dit moment geen signalen dat er sprake is van een vergoot risico voor gemeente.	Jaarlijks monitoren	€ 0	€ 308.300	3	30%	6
Leningen en borgstellingen	10	afschrijving op achtervang Waarbogfonds Sociale Woningbouw (WSW)	Voor het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) staan wij per 31/12/2024 voor € 11.750.000 in de achtervangpositie. De woningbouwcorporatie heeft op 12/2024 een loan to value van 40%. Op grond van deze 40% is de kans dat de woningbouwcoöperatie in de problemen komt dus al gering. Het WSW geeft tevens zelf aan dat op basis van risicomodellen en stresstesten de kans zeer klein wordt geacht dat achtervang-gemeenten een renteloze lening moeten verstrekken als de andere buffers onvoldoende zijn.	Halverwege 2021 is de nieuwe vorm van garantstelling ingegaan voor nieuwe leningen. Bij nieuwe leningen wordt het risico voor de gemeente groter. We kunnen garantstelling alleen afwijzen als alle gemeenten waarin de woningcorporatie actief is het hierover eens zijn. Daarnaast wordt de afloop van de bestaande achtervangpositie jaarlijks gemonitord.	€ 0	€ 11.750.000	5	5%	5
Leningen en borgstellingen	11	De leningen die zijn versterkt aan de dorpshuizen in het kader van het accommodatiebeleid worden niet of deels terugbetaald.	Om de dorpshuizen klaar te maken voor de gewenste maatschappelijke functie was bij een aantal locaties een verbouwing nodig. De beheerstichting moet zelf voor financiering van een gedeelte van deze investering zorgen. Wanneer de beheerstichting hiervoor geen lening uit de markt kan halen, kan zij onder voorwaarden een beroep doen op de gemeente. Zij kan op dat moment tegen marktconforme voorwaarden bij de gemeente een lening afsluiten. Deze lening die ze van de gemeente ontvangen, lossen zij in maandelijkse termijnen af. Wanneer de dorpshuizen niet rendabel blijken te zijn, bestaat het risico dat de leningen niet verder afgelost worden.	Jaarlijks monitoren	€ 188.400	€ 376.900	3	50%	9

Labels	Nr.	Risicogebeurtenis	Beoordeling en kwantificeren	Sturen en beheersen	Verwacht risico	Maximaal risico	Fin. klasse	Kans	Score
Leningen en borgstellingen	12	Het risico van borgstellingen is dat de debiteur de betalingen niet verricht aan ons of aan de geldverstrekker waarvoor wij borg staan. Een borgstelling kost niet direct geld. Wij geven met een borgstelling aan dat wij de restantschuld van de lening op ons nemen als de schuldenaar niet aan de verplichtingen voldoen. Op het moment dat wij aan de geldverstrekker (een deel van) de verplichting moeten voldoen, komt hiervoor een directe lening aan de schuldenaar in de plaats.	De borgstellingen aan Stichting Wonen Limburg,RD Maasland en OML BV bedragen afgerond € 1,4 mln. We hebben hier in de afgelopen jaren nog nooit een kennisgeving ontvangen van de schuldeisers dat de schuldenaars niet aan hun verplichtingen voldoen. Toch loop je als borgnemer altijd een risico naar de toekomst toe. Daarom we nemen 5% van de borgstelling mee in het weerstandsvermogen.	Jaarlijks monitoren.	€ 0	€ 1.401.200	5	5%	5
Ruimtelijke ordening	13	Claims van derden vanwege ruimtelijke projecten	We zijn vaker zelf initiatiefnemer van projecten en daarmee ligt de verantwoordelijkheid voor claims, waaronder nadeelcompensatie ook bij de gemeente. Deze kunnen we dan niet verhalen op derden. En er worden ook kosten gemaakt voor het beoordelen van de claims.	We nemen in de risicoafweging bij nieuwe projecten dit aspect mee en proberen daar een zo goed mogelijke inschatting van te maken. Soms laten we al een onderzoek doen door een gespecialiseerd bureau om een goede inschatting te krijgen van schade of risico. Derden hebben de mogelijkheid om een claim of nadeelcompensatie in te dienen, echter dit gebeurd niet altijd.	€ 25.000	€ 90.000	2	70%	8
Ruimtelijke ordening	14	Er zijn meeropbrengsten opgenomen bij de bouwleges vanwege de plannen van het versnellen van de woningbouw.	We hebben vooraf een inschatting gemaakt van de te verwachten leges doordat we meer willen gaan bouwen. Maar dit kan tegenvallen aangezien we als gemeente niet de regie voeren. Het is afhankelijk van de marktpartijen en marktomstandigheden en wettelijke ontwikkelingen.	De omgevingsvergunningen zijn een vraaggestuurd product, hoewel we in het kader van de woningbouwopgave hierin willen stimuleren hebben we geen invloed op het daadwerkelijke aantal aanvragen. Normaal gesproken maakten we een raming gebaseerd op trendcijfers, dit is nu niet mogelijk vanwege de nieuwe wet en regelgeving.	€ 150.000	€ 300.000	3	70%	12
Ruimtelijke ordening	15	Invoering Omgevingswet, Wet Kwaliteit Borging (WKB) en veranderde (woning)bouw markt	We hebben vooraf een inschatting gemaakt (aan de hand van een rekenmodel) voor de te verwachten inkomsten (leges) en voor de te verwachten uitgaven (Uitvoeringsprogramma MER/OD). Omdat we nu met geheel nieuwe processen en leges grondslagen te maken krijgen, is er een risico dat de inkomsten en uitgaven afwijken van de ramingen. Daarnaast is de (woning)bouwmarkt veranderd vanwege de gestegen kosten.	De omgevingsvergunningen zijn een vraaggestuurd product, hoewel we in gesprek zijn met de initiatiefnemers hebben we geen invloed op het daadwerkelijke aantal aanvragen. Normaal gesproken maakten we een raming gebaseerd op trendcijfers, dit is nu niet mogelijk vanwege de nieuwe wet en regelgeving.	€ 50.000	€ 200.000	3	30%	6

Labels	Nr.	Risicogebeurtenis	Beoordeling en kwantificeren	Sturen en beheersen	Verwacht risico	Maximaal risico	Fin. klasse	Kans	Score
Sociaal domein	16	In de jeugdzorg zitten veel open-einde regelingen. Zeker de open-einde regeling voor duurdere jeugdzorg is een groot risico. Een extra traject in dit kader kost € 160.000	We zijn van de raming voor de duurdere jeugdzorg uitgegaan van ervaringscijfers van de afgelopen jaren. We zijn echter verplicht om extra aanvragen te financieren. Daarom nemen we als extra risico nog 2 extra duurdere zorg trajecten op.	Met de arrangementenmonitor krijgen we steeds meer ervaringscijfers en daardoor inzicht in de ontwikkelingen in het sociaal domein. We monitoren de ontwikkelingen en sturen zo nodig bij.	€ 160.000	€ 320.000	3	70%	12
Sociaal domein	17	Sinds 1 augustus 2024 is het Leerlingenvervoer toegevoegd onder de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz. In de businesscase is begroot op basis van het aantal pashouders. De daadwerkelijke gemaakt kosten zijn afhankelijk van de daadwerkelijk aantal gereden kilometers onder deze pashouders. Op advies van Omnibuzz hebben wij 80% begroot van de totale busenisscase.	Naar aanleiding van de hoeveelheid aanmeldingen voor start schooljaar 2024-2025, is er voor 87% aangemeld ten opzichte van de businesscase. Wat maakt dat er een risico in zit van 7% ten opzichte van de begrote 80%. Deze 7% staat tot € 50.000,-. Echter, kan het zijn dat meer leerlingen toch gezamenlijk minder kilometers rijden. De afrekensystematiek is gebaseerd op de hoeveelheid gereden kilometers.	In het tweede kwartaal van 2025 vindt de eerste vaststelling plaats van de daadwerkelijke aantal gereden kilometers over het jaar 2024. Op basis hiervan wordt de begroting van 2025 bijgesteld en vindt de afrekening 2024 plaats. Vanaf schooljaar 2025-2026 is een volledig jaar aan ritten gereden en wordt deze begroting gebaseerd op het totaal aantal gereden kilometers van het jaar daarvoor.	€ 30.000	€ 50.000	2	70%	8
Verbonden partijen	18	Verbonden partijen voeren een deel van ons beleid uit. Dit gebeurt onder meer door gemeenschappelijke regelingen (GR). GR's hebben te maken met risico's die voor hen specifiek zijn. Deze hebben we per partij opgenomen in de paragraaf verbonden partijen. Voor alle verbonden partijen geldt dat er momenteel veel onzekerheden zijn in de omgeving waarin zij werkzaam zijn. Wanneer risico's bij verbonden partijen uiteindelijk uitgroeien tot feitelijke gebeurtenissen, zal dit ook bij de ons tot dilemma's leiden. Ofwel doordat er een (financieel) beroep op ons gedaan wordt, ofwel doordat de dienstverlening van de verbonden partij aan onze inwoners verandert.	We nemen een inschatting op voor de mogelijke bijbetaling als gevolg van een nadelig exploitatiesaldo of tussentijdse begrotingsbijstellingen. We schatten dit in op 5% van de totale bijdragen.	We houden de ontwikkelingen van de gemeenschappelijke regelingen bij en nemen onze standpunten mee in het algemeen bestuur. Waar we zitting hebben in het dagelijks bestuur zijn we kritisch op de voorstellen die aan de deelnemers worden voorgelegd. Bij de advisering over zienswijzen die de raad kan indienen op begrotingen en begrotingswijzigingen van de gemeenschappelijke regelingen houden we dezelfde koers aan als die we uitdragen in de algemene besturen van de gemeenschappelijke regelingen.	€ 315.000	€ 630.000	4	70%	16

Naast de risico's in bovenstaande tabel hebben we ook nog een aantal risico's waarvan de impact niet of moeilijk te bepalen. Deze risico's hebben we hieronder weergegeven.

Juridische geschillen
Het besturen van een gemeentelijke organisatie betekent ook dat we continu besluiten nemen. Besluiten kunnen negatieve gevolgen hebben voor bedrijven en inwoners. De mogelijkheid bestaat dat hieruit juridische geschillen ontstaan. Juridisch geschillen kunnen leiden tot juridische procedures. Indien besluiten geen stand houden bij de rechter, kan dit (grote) financiële risico's met zich meebrengen. Denk hierbij in ieder geval aan een veroordeling in de proceskosten en betaling van griffierechten.

Ook als we besluiten niet tijdig nemen kan dit leiden tot financiële risico's. We lopen dan het risico op het verbeuren van een dwangsom.

Ook bewegen we ons steeds meer op het snijvlak tussen markt en overheid. Dit vraagt bewustwording in de organisatie van de geoorloofdheid van de inzet van publieke middelen, in het bijzonder op het terrein van het mededingingsrecht.

Verder zijn we bezig met dorpsgericht werken. Deze manier van werken gaat uit van vertrouwen in de burger en het zo veel mogelijk praktisch aanpakken en oplossen van zaken. Dit uitgangspunt past bij de gewenste ontwikkelingen binnen Roerdalen. Wel is het van belang dat vanuit juridisch oogpunt gezocht wordt naar een balans tussen praktische oplossingen en wettelijke mogelijkheden en risico's.

Tot slot kunnen we als gemeente aansprakelijkstellingen ontvangen. Niet alle aansprakelijkstellingen vallen onder de dekking van de polis van onze verzekering. Voor deze aansprakelijkstellingen geldt dat ze kunnen leiden tot financiële risico's.

Beoordelen en kwantificeren
De impact en de kans is moeilijk te vertalen in een risicoscore.

Sturen en beheersen
Het risico op juridische geschillen verkleinen we door, voordat we besluiten nemen, de gevolgen en de risico's zo goed mogelijk in beeld te brengen. Gezien de Wet open overheid is het verder van belang om als gemeente transparant en toegankelijk te zijn en de informatiehuishouding op orde te hebben.

Lopende juridische geschillen
We hebben op dit moment te maken met twee aansprakelijkstellingen. Het gaat om schade als gevolg van een geweigerde omgevingsvergunning en een vermeende toezegging.
Daarnaast is er een geschil over de rechtmatigheid van de bijdrage van het schoolbestuur bij de bouw van de school.

Maatschappelijke ontwikkeling en aanpassing wet en regelgeving
We zien dat de maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op onze taken, verantwoordelijkheden en daarmee ook onze uitgaven, elkaar steeds sneller opvolgen, wat ertoe leidt dat onverwachte gevolgen van deze ontwikkelingen steeds vaker leiden tot onverwachte uitgaven die niet altijd volledig gedekt worden door een uitkering vanuit het rijk (SPUK of Algemene Uitkering). Dat is van alle tijden, maar is op dit moment meer en groter aanwezig dan voorheen. We willen hier een aantal specifieke ontwikkelingen vermelden.

Jeugdzorg
Jeugdzorgorganisaties zijn steeds kwetsbaarder door de gevolgen van toenemende kosten, een manier van bedrijfsvoering die daarbij niet past en een beperkte dekking van de inflatie en kostenstijging door gemeenten in verband met de toenemende bezuinigingen in de algemene uitkering voor de dekking van de jeugdzorg. We zien dan ook steeds meer organisaties die de noodklok luiden en om steun vragen. En indien gevraagd, kunnen we deze steun niet zonder meer weigeren. Weigeren we wel en is het rijk van mening dat dat niet terecht is, dan zal de het rijk ingrijpen en draaien we alsnog op voor de kosten. Dit is dan ook een stevige onzekerheid en een mogelijk financieel risico. En hoewel nog lastig te kwantificeren, willen we deze onzekerheid wel noemen in deze paragraaf.

Subsidies ruimtelijke ontwikkelingen
Het Rijk en de provincie ontwerpen momenteel diverse subsidieregelingen met betrekking tot ruimtelijke ontwikkelingen, zoals impulsen voor woningbouw. Om voor deze subsidies in aanmerking te komen is het vaak vereist dat de aanvragen via de gemeenten worden ingediend, ook als het om een project van een derde partij gaat. De regelingen zijn nog in ontwikkeling. De gemeente loopt mogelijk risico als de subsidie door omstandigheden terugbetaald moet worden of als blijkt dat er bijvoorbeeld sprake is van staatsteun.
Bij nieuwe projecten met derden die worden gedekt vanuit subsidies, moeten we vooraf steeds beter gaan kijken welke risico's er zijn en of we deze als gemeente willen lopen. Om dit te kunnen bepalen gaan we beheersmaatregelen opstellen.

Beoordelen en kwantificeren
De impact en de kans is moeilijk te vertalen in een risicoscore.

Sturen en beheersen
Dit risico kunnen we verkleinen door de maatschappelijke en landelijke ontwikkelingen nauwgezet te volgen en daar waar mogelijk in een vroegtijdig stadium inschattingen proberen te maken wat een ontwikkeling voor de gemeente Roerdalen kan betekenen.

Versnellen woningbouw en extra inkomsten OZB en algemene uitkering
Op basis van Roerdalen in Balans 2.0 hebben we vooraf een inschatting gemaakt van de extra OZB opbrengst en algemene uitkering bij de realisatie van de extra woningen. In het geval wij niet (tijdig) deze woningen realiseren vallen de inkomsten lager uit. We zijn hierin erg afhankelijk van de marktomstandigheden, nieuwe wettelijke regelgeving en of de gemeente de benodigde inzet kan plegen.

Beoordelen en kwantificeren
De impact voor 2025 is nog gering aangezien we met een beperkt aantal woningen hebben gerekend die gereed zijn op 1 januari 2025. Het risico voor 2026 en verder is afhankelijk van actieplan versnellen woningbouw.

Sturen en beheersen
In het actieplan versnellen woningbouw beschrijven we op welke bouwstenen en projecten we in de komende jaren inzetten. Op basis daarvan passen we de schattingen die nu zijn gemaakt aan. We monitoren daarnaast jaarlijks wat de daadwerkelijke areaal uitbreiding is.

Risico's die zich in 2024 hebben voorgedaan

In 2024 hebben zich risico's voorgedaan op het gebied van Gegevensveiligheid, waaronder datalekken en informatiebeveiligingsincidenten. Ook hebben we een sterke toename gezien in pogingen tot geavanceerde phishing-aanvallen. De impact van deze incidenten is minimaal geweest en passende maatregelen zijn getroffen. Zo zijn in 2024 zijn via onze partner Servicecentrum MER onze technische detectiemogelijkheden sterk verbeterd, waardoor we beter in staat zijn om cyberaanvallen te detecteren en hierop te reageren. Deze maatregelen worden in 2025 en verder doorontwikkeld.

In 2024 zijn we bij ruimtelijke processen 4 keer aansprakelijk gesteld. Afhandeling van deze aansprakelijkheidstellingen moet nog plaatsvinden. We verwachten in de komende jaren een toename. Vandaar dat het risico in de matrix is toegenomen.

In 2024 hebben we te maken gehad met de zorgelijke financiële situatie bij de Mutsaersstichting. Op 7 november 2023 heeft de gemeenteraad kennisgenomen van de ontwikkelingen rondom de Mutsaersstichting. In haar vergadering van 3 juli 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met ons voorstel om € 294.904 ter beschikking te stellen ten behoeve van de continuïteit van de jeugdzorg zoals geleverd door de Mutsaersstichting.

De weerstandscapaciteit en ratio weerstandsvermogen

Bij de weerstandscapaciteit kan onderscheid worden gemaakt tussen incidentele en structurele capaciteit en tussen directe en indirecte capaciteit.

De *incidentele weerstandscapaciteit* is het vermogen om calamiteiten éénmalig op te vangen zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken. Het valt samen met de (algemene) reservepositie.
De *structurele weerstandscapaciteit* zijn de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken.

De *direct beschikbare weerstandscapaciteit* bestaat uit gelden die direct kunnen worden gebruikt voor de kosten van een calamiteit.
De *niet direct beschikbare weerstandscapaciteit* zijn gelden waarvan besloten kan worden om ze vrij te maken. Hiervoor moeten eerst trajecten in gang worden gezet. In het verleden werden hierbij ook de bestemmingsreserves meegenomen. Op basis van het nieuwe toezichtkader van de provincie zijn deze nu buiten beschouwing gelaten.

De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt op basis van de geïnventariseerde risico € 2.061.917
Voor de berekening van de ratio weerstandsvermogen wordt de beschikbare weerstandscapaciteit afgezet tegen de benodigde weerstandscapaciteit.

bedragen x € 1.000

Weerstandscapaciteit per 31-dec-2024	Structureel	Incidenteel	Totaal
Direct beschikbare weerstandscapaciteit			
Algemene reserve		14.540	14.540
Post onvoorzien	25		25
Direct beschikbare weerstandscapaciteit	**25**	**14.540**	**14.565**
Niet direct beschikbare weerstandscapaciteit			
Onbenutte belastingcapaciteit	966		966
Stille reserves		p.m.	-
Niet direct beschikbare weerstandscapaciteit	**966**	**-**	**966**
Beschikbare weerstandscapaciteit	**991**	**14.540**	**15.531**
Benodigde weerstandscapaciteit			**2.062**
Ratio weerstandsvermogen			**7,5**

Ratio	Waardering
> 2,0	Uitstekend
1,5 – 2,0	Ruim voldoende
1,0 – 1,5	Voldoende
0,8 – 1,0	Matig
0,6 – 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Kengetallen financiële positie

Als richtlijn voor de streefwaarden van de financiële positie gaan we uit van de classificaties die door de provincie Limburg zijn afgegeven. Voor de weerstandsratio gaan we uit van de normen van het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement.

Deze streefwaarden geven een richting aan. Als niet voldaan wordt aan de streefwaarden betekent dit dat inspanningen verricht moeten worden om tijdig bij te sturen. De kengetallen worden dan ook niet als harde norm voorgesteld, maar moeten altijd in samenhang worden bekeken.

Signaleringswaarden kengetallen	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Verplichte kengetallen			
1a. Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90 - 130%	> 130%
2. Solvabliliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%
Eigen kengetallen			
6. Ratio weerstandsvermogen	> 1,0	0,8 - 1,0	< 0,8
7. Omvang algemene reserve (x € 1.000)	> € 3.500		

Kengetallen	Rekening 2023	Primaire begroting	Rekening 2024
Verplichte kengetallen			
1a. Netto schuldquote	25,5%	130,6%	18,8%
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	24.0%	124,8%	16,1%
2. Solvabliliteitsratio	37.9%	16,1%	41,8%
3. Grondexploitatie	1,5%	-0,3%	0,2%
4. Structurele exploitatieruimte	0,4%	-0,7%	-0,9%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	96,9%	93,4%	92,8%
Eigen kengetallen			
6. Ratio weerstandsvermogen	6.3	7,3	7,5
7. Omvang algemene reserve (x € 1.000)	8.161	7.028	14.540

* De cijfers van de jaarrekening 2023 zijn aangepast door een aanpassing van de berekening van de belastingcapaciteit naar de gegevens van Coelo.

Conclusie
De afwijkingen bij de netto-schuldquote tussen de begroting en de rekening ontstaan doordat:

- We er vanuit gingen dat we in 2024 nieuwe leningen moesten afsluiten. Dit is niet gebeurt doordat we verschillende incidentele bedragen hebben ontvangen waar geen directe uitgaven tegenover stonden.
- Bij de begroting wordt de post passiva als sluitpost gebruikt in de geprognotiseerde balans. Deze is in de gerealiseerde balans lager.

Hoewel we als gemeente Roerdalen een lage netto schuldquote hebben, doordat we weinig leningen hebben, tegen een relatief laag rentepercentage is dit niet terug te zien in de solvabiliteitsratio. De verhouding van het eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen (passiva) is wel verbeterd. Dit komt deels door de afdekking van de vrijval voorzieningen wat invloed heeft op het totale vermogen en deels door de storting van het jaarrekeningresultaat 2023 in de reserves.

In het meerjarig perspectief van de begroting 2025 zien we dat de kengetallen die nu nog grotendeels positief zijn, voor een deel omslaan naar categorie C. Deze toekomstige ontwikkeling zorgt ervoor dat we in het kader van de Gezond Financieel Perspectief oog blijven houden voor de ontwikkeling van de financiële kengetallen.

Uitleg kengetallen

Netto schuldquote
De netto schuldquote beoordeelt de schuld als aandeel van de inkomsten. Bij een lage netto schuldquote is dit een indicatie dat de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie laag zijn. Hoe lager het percentage, hoe gunstiger. Om een zuiver beeld te krijgen van het (netto) effect, wordt het bedrag aan schulden gecorrigeerd met het bedrag dat is doorgeleend.

Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin wij in staat zijn aan onze financiële verplichtingen te voldoen. Dit gebeurt door het eigen vermogen uit te drukken in een percentage van het totale vermogen.

Grondexploitatie
Dit kengetal is in het algemeen vooral opgenomen vanwege de mogelijke impact van de grondexploitatie op de financiële positie van een gemeente. Hiervan is vooral sprake als een gemeente geldleningen heeft afgesloten om grond van toekomstige woningbouwprojecten te verwerven. Dit is bij ons niet het geval.

Structurele begrotingsruimte
Het kengetal geeft in verhouding aan wat de structurele begrotingsruimte is door het saldo van de structurele lasten en lasten te vergelijken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Er is dan sprake van een structureel sluitende begroting.

Belastingcapaciteit
De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid. We maken gebruik van de cijfers van Coelo (atlas lokale lasten).

JAARREKENING

Balans

Balans per 31 december 2024

bedragen x € 1.000

Activa	31-dec-24	1-jan-24	31-dec-23
Vaste Activa			
Immateriële vaste activa	**1.634**	**909**	**909**
Bijdrage aan activa van derden	1.261	832	832
Kosten onderzoek en ontwikkeling	373	77	77
Kosten verbonden sluiten van geldleningen	-	-	-
Materiële vaste activa	**53.876**	**50.227**	**50.227**
Investeringen in openbare ruimten met een maatschappelijk nut	20.463	19.899	19.899
Investeringen in openbare ruimten met een economisch nut	23.762	22.464	22.464
Investeringen met een economisch nut, waarvoor tarief geheven kan worden	9.651	7.864	7.864
Financiële vaste activa	**6.329**	**7.680**	**6.882**
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	2.539	2.586	2.586
Kapitaalverstrekking aan gemeenschappelijke regelingen	321	321	321
Leningen aan deelnemingen	-	-	-
Overige langlopende leningen	2.096	1.800	1.002
Overige uitzettingen >1 jaar	1.372	2.973	2.973
Totaal Vaste Activa	**61.839**	**58.816**	**58.018**
Vlottende Activa			
Voorraden	**-1.496**	**309**	**309**
Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	150	973	973
Af: voorziening verwachte tekorten grondexploitaties	-1.663	-681	-681
Overige grond- en hulpstoffen	17	17	17
Uitzettingen korter dan één jaar	**14.007**	**9.794**	**9.703**
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	5.759	2.917	2.917
Vorderingen op openbare lichamen	6.577	5.798	5.798
Overige vorderingen	1.671	1.079	988
Liquide Middelen	**550**	**1.838**	**1.838**
Banksaldi	545	1.827	1.827
Kassaldi	4	11	11
Overlopende activa	**2.396**	**2.935**	**2.935**
Nog te ontvangen voorschotbedragen specifieke uitkeringen overheidslichamen	195	581	581
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen	2.201	2.354	2.354
Totaal Vlottende Activa	**15.457**	**14.876**	**14.785**
Totaal Activa	**77.295**	**73.692**	**72.803**

bedragen x € 1.000

Passiva	31-dec-24	1-jan-24	31-dec-23
Vaste passiva			
Eigen vermogen	**32.314**	**28.495**	**27.606**
Algemene reserve	14.540	9.050	8.161
Bestemmingsreserves	13.495	17.831	17.831
Gerealiseerd resultaat	4.279	1.614	1.614
Voorzieningen	**12.161**	**10.811**	**10.811**
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.640	3.907	3.907
Voorziening voor van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	5.323	5.729	5.729
Egalisatievoorzieningen	2.198	1.175	1.175
Vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer	**20.736**	**21.387**	**21.387**
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	20.736	21.387	21.387
Totaal Vaste passiva	**65.211**	**60.693**	**59.804**
Vlottende Passiva			
Netto vlottende schulden met looptijd korter dan één jaar	**4.579**	**7.084**	**7.084**
Kasgeldlening	-	-	-
Banksaldi	-	-	-
Overige schulden	4.579	7.084	7.084
Overlopende passiva	**7.504**	**5.915**	**5.915**
Van overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen en uitkeringen	5.917	3.033	3.033
Verplichtingen dit jaar opgebouwd en komen volgend jaar tot betaling	1.578	2.826	2.826
Overige vooruitontvangen bedragen	9	56	56
Totaal Vlottende Passiva	**12.083**	**12.999**	**12.999**
Totaal Passiva	**77.295**	**73.692**	**72.803**

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Op 27 december 2023 heeft de gemeente, middels een akte van ruiling, het eigendom verkregen van een stuk cultuurgrond (sectie D nummer 978) in Posterholt. Het perceel is groot 10.555 m^2 en wordt gebruikt voor de bouw van tijdelijke woningen. In de akte van ruiling is een meerwaardeclausule opgenomen. Mocht er binnen 25 jaar na de ruiling reguliere woningbouw mogelijk zijn op het betreffende perceel, dan is de gemeente verplicht om de meerwaarde te vergoeden aan verkoper. De te betalen vergoeding bedraagt maximaal € 213.875.

bedragen x € 1.000

Gewaarborgde geldleningen	**31-dec-2024**	**31-dec-2023**
Geldleningen woningbouwcorporaties	908	1.001
Achtervang woningbouwcorporaties	8.125	8.251
Overig	250	250
Totaal gewaarborgde geldleningen	**9.283**	**9.502**

Overzicht van baten en lasten in de rekening

Het overzicht van baten en lasten in de rekening bevat:

a. begrotingsbedragen, deze worden aangegeven vóór wijziging en ná wijziging;
b. het overzicht van de gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen;
c. het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten, volgend uit de onderdelen a en b;
d. de werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;
e. het gerealiseerd resultaat, volgend uit de onderdelen c en d.

Voor de toelichting op de verschillen tussen de begroting na wijziging en de realisatie wordt verwezen naar de programmaverantwoording (beginnend op pagina 15) in het begin van het jaarverslag. Deze analyse maakt integraal onderdeel uit van de jaarrekening.

Daarnaast is aangegeven welke onttrekkingen c.q. stortingen er in de reserves hebben plaatsgevonden. Deze zijn per programma aangegeven.

bedragen x € 1.000

Overzicht baten en lasten	Rekening 2023	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil
Programma's					
Lasten					
1. Krachtige dorpen	- 5.506	- 6.415	- 6.576	- 6.384	192 V
2. Participatie, ondersteuning en zorg	- 30.020	- 26.952	- 35.212	- 31.804	3.408 V
3. Veilige dorpen	- 2.449	- 2.523	- 2.638	- 2.593	46 V
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	- 2.024	- 1.924	- 3.346	- 2.813	533 V
5. Woonomgeving	- 7.989	- 6.788	- 6.979	- 6.519	459 V
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	- 7.400	- 7.710	- 8.528	- 8.548	- 19 N
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	- 2.688	- 2.767	- 3.051	- 3.860	- 810 N
Totaal Lasten	**- 58.077**	**- 55.080**	**- 66.330**	**- 62.520**	**3.810 V**
Baten					
1. Krachtige dorpen	725	770	843	700	- 142 N
2. Participatie, ondersteuning en zorg	8.451	5.519	11.171	10.356	- 815 N
3. Veilige dorpen	220	56	56	30	- 26 N
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	904	870	1.199	1.267	68 V
5. Woonomgeving	5.469	4.648	6.061	6.433	372 V
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	2.736	2.566	3.340	3.405	65 V
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	904	344	4.150	4.357	207 V
Totaal Baten	**19.408**	**14.771**	**26.818**	**26.548**	**- 270 N**
Programma's	**- 38.669**	**- 40.308**	**- 39.512**	**- 35.972**	**3.540 V**
Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien					
Lasten					
Algemene dekkingsmiddelen	- 610	- 515	- 690	- 826	- 135 N
Overhead	- 9.742	- 9.960	- 9.803	- 9.746	57 V
Heffing Vpb	- 11	- 21	- 21	- 4	17 V
Onvoorzien	-	- 75	- 50	-	50 V
Totaal Lasten	**- 10.362**	**- 10.572**	**- 10.565**	**- 10.576**	**- 11 N**
Baten					
Algemene dekkingsmiddelen	46.807	46.625	49.625	50.121	496 V
Overhead	307	50	110	245	135 V
Totaal Baten	**47.114**	**46.675**	**49.735**	**50.366**	**631 V**
Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	**36.751**	**36.103**	**39.169**	**39.790**	**621 V**
Mutatie reserves					
Toevoegingen	**- 3.349**	**- 127**	**- 7.719**	**- 9.097**	**- 1.378 N**
Onttrekkingen	**6.881**	**4.332**	**9.399**	**9.557**	**158 V**
Mutatie reserves	**3.532**	**4.205**	**1.680**	**461**	**- 1.219 N**
Resultaat	**1.614**	**0**	**1.337**	**4.279**	**2.941 V**

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en lasten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Afschrijvingen en naar verwachting duurzame waardeverminderingen van activa geschieden onafhankelijk van het resultaat van het begrotingsjaar. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.

Dividenden moeten worden verantwoord in het jaar waarin het besluit tot toekenning van het dividend door de algemene vergadering van aandeelhouders is genomen.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het Centraal administratiekantoor (CAK) int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV dat door het vaststellen van de eigen bijdragen door het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan CAK, de wetgever in feite heeft bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid, volledigheid van en het naleven van het voorwaardencriterium bij de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat de gemeente bij de verantwoorde van deze eigen bijdragen steunt op de informatie van het CAK. Doordat onvoldoende gegevens voorhanden zijn op basis van de overzichten van het CAK, worden de eigen bijdragen verantwoord op basis van de afdrachten, uitgaande van de overzichten van het CAK.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Als gevolg van het verbod op het opnemen van voorzieningen en andere verplichtingen uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden dergelijke personele lasten toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume wordt geen voorziening of andere verplichting verantwoord. De referentieperiode voor het bepalen van een vergelijkbaar volume is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten een periode van vier jaar.

M.b.t. de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de september circulaire van het boekjaar.

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het college zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Foutherstel inzake verantwoording startersleningen via stichting stimuleringsfonds volkshuisvesting
In het verleden heeft de gemeente stortingen gedaan in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) ten behoeve van door SVn namens de gemeente aan inwoners van de gemeente te verstrekken startersleningen. Deze stortingen zijn in het verleden als lasten verantwoord in de exploitatie en destijds gedekt vanuit de algemene reserve. Deze stortingen classificeren echter niet als lasten en hadden niet verantwoord moeten worden in de exploitatie. De stortingen in het zogeheten revolverend fonds leiden tot een rekening-courant verhouding met het fonds. Het saldo verstrekte leningen dat door SVn namens de gemeente aan burgers is uitgegeven classificeert als verstrekte leningen onder de financiële vaste activa. De onderlinge verdeling tussen de rekening-courant verhouding en financiële vaste activa muteert ieder jaar afhankelijk van de daadwerkelijk door SVn aan burgers verstrekte leningen en ontvangen aflossingen op reeds verstrekte leningen.

Per 31 december 2023 bedraagt het saldo aan verstrekte leningen € 798.000 en bedraagt de rekening-courant vordering op SVn € 92.000. Deze saldi hebben betrekking op de stortingen en verstrekte leningen tot en met 31 december 2023. Vorenstaande betekent dat op basis van dit inzicht deze posities met terugwerkende kracht dienen te worden gecorrigeerd in de periode waarin deze zijn ontstaan. Een jaarrekening die valt onder het regime van het BBV kan na vaststelling door de gemeenteraad echter niet meer worden aangepast. Daarom wordt het foutherstel in de jaarrekening 2024 verwerkt. Deze correctie heeft feitelijk betrekking op voorgaande jaren. In combinatie met het feit dat de financiële omvang van de correctie het resultaat over 2024 materieel zou beïnvloeden, is deze correctie in overeenstemming met de vereisten van het BBV in het beginvermogen per 1 januari 2024 verwerkt. Deze correctie is zichtbaar gemaakt door middel van het presenteren van een separate openingsbalans per 1 januari 2024.

Het effect van deze correctie is dat de algemene reserve per 1 januari 2024 stijgt met € 890.000, waarbij gelijktijdig de financiële activa stijgen met € 798.000 en een rekening-courantvordering met SVn ontstaat onder de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar ter grootte van € 92.000.

Balans
Vaste activa
Materiële vaste activa
Artikel 59 BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een (beperkt) economisch nut. Investeringen die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.
De materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat

aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.
De afschrijvingen vinden lineair plaats conform de termijnen zoals opgenomen in de financiële verordening Gemeente Roerdalen. Op materiële vaste activa wordt voor het eerst afgeschreven vanaf 1 januari van het jaar nadat het activum is gerealiseerd.

Immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief
De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in vijf jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden
Bijdragen aan activa van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.
Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investeringen met economisch nut
Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.
Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, hierbij wordt geen rekening gehouden met een eventuele restwaarde.
Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut moeten met de wijziging van het BBV worden geactiveerd. Dit is geen wijziging ten aanzien van het activeringsbeleid zoals al vastgelegd in de financiële verordening Roerdalen 2023. Hierin is tevens bepaald dat op deze investeringen de bijdrage van derden en eigen gereserveerde middelen in mindering worden gebracht. Over het resterende bedrag wordt lineair afgeschreven conform de afgesproken termijnen, Het gaat hierbij onder meer om zaken als wegen, straten, fietspaden, voetpaden, bruggen, viaducten, tunnels, verkeerslichtinstallaties, straatmeubilair, reconstructie openbare ruimte, parken en overig groen.

Financiële vaste activa
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. De voorziening in verband met risico en garantie nutsbedrijven is in mindering gebracht bij kapitaalverstrekking aan deelnemingen bij het item financiële vaste activa, dit in verband met balanspresentatie.
Een voorziening voor oninbaarheid komt tot stand op basis van individuele beoordeling van de financiële vaste activa.

De obligatieportefeuille wordt gewaardeerd tegen nominale waarde of lagere verkrijgingsprijs.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. De actuele waarde ligt boven de verkrijgingsprijs.

<u>Vlottende activa</u>
Voorraden
De als "onderhanden werken" opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.
Winsten uit de grondexploitatie worden genomen als deze op basis van de voorgeschreven percentage of completion (POC) methode gerealiseerd zijn.

Voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Het voortgangspercentage van de grondexploitatie wordt als volgt bepaald: procentuele voortgang opbrengsten x procentuele voortgang kosten. Om (tussentijdse) winstneming te kunnen laten plaatsvinden dient het resultaat op de grondexploitatie op betrouwbare wijze te kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om (tussentijdse) winstneming te kunnen laten plaatsvinden:
1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat;
2. De grond of een deelperceel moet zijn verkocht;
3. De kosten zijn gerealiseerd.

Zo lang geen sprake is van winstneming worden de verkregen verkoopopbrengsten volledig in mindering gebracht op de vervaardigingskosten. Indien voor een grondexploitatie een verwacht negatief eindresultaat wordt verwacht, wordt een voorziening getroffen. Winstneming en verliesvoorziening vindt plaats op het niveau van de onderscheidenlijke grondexploitaties.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De uitzettingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening gevormd. De voorziening wordt statistisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende activa
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen beslaat de reserves, bestaande uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves, en het gerealiseerde resultaat over het begrotingsjaar.

Algemene reserve

De algemene reserve betreft het bedrag aan reserve waaraan geen specifieke bestemming is gegeven door de gemeenteraad. De algemene reserve betreft de algemene buffer die ene gemeente heeft om incidentele nadelen en risico's te kunnen opvangen.

Bestemmingsreserves

Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft gegeven. Een bestemmingsreserve wordt ingesteld op basis van een raadsbesluit.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.
De onderhoudsegalisatievoorziening “Onderhoud gemeentelijke gebouwen” is gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan deze kapitaalgoederen.

De pensioenverplichting ten behoeve van wethouders is gewaardeerd tegen contante waarde van de opgebouwde toekomstige uitkeringsverplichtingen.

De rioolvoorziening is verwerkt o.b.v. nominale waarde en met inachtneming van artikel 44, lid 2 BBV. Vanuit het GRP is er geen inzicht in de wijze waarop het riooltarief is opgebouwd en is een voorziening o.b.v. artikel 44, lid 1 BBV niet mogelijk.

In 2022 is een voorziening ‘overmatige verlofsaldi’ gevormd. Tot nu toe beschouwden we het als overmatig saldo de uren die medewerkers meer hadden dan de drempel van 100 uur. Het uitgangspunt voor deze voorziening is aangepast. Indien een medewerker de drempel van 100 uur overschrijdt worden alle uren van deze medewerker meegenomen in de voorziening. De uren worden gewaardeerd tegen het bruto-uurloon incl. IKB en sociale premies.
Daarnaast heeft een medewerkwerker op basis van de cao, de mogelijkheid tot verlofsparen. Deze omzetting van verlof in spaarverlof vraagt echter wel een actieve handeling van de medewerker. Ten behoeve van het verlofsparen is er een voorziening ‘verlofsparen’ gevormd.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van langer dan één jaar.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en overlopende passiva.

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Toelichting op de Balans

Activa

Vaste activa

Als vergelijkende cijfers zijn de cijfers opgenomen conform de eindbalans van de jaarrekening 2023 van de gemeente Roerdalen.

Immateriële vaste activa

bedragen x € 1.000

Immateriële vaste activa	Boek-waarde 1-1-2024	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Afschrij-vingen	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2024
Bijdragen aan activa van derden	966	335	-	- 40	-	1.261
Kosten onderzoek en ontwikkeling	77	340	- 27	- 16	-	373
Totaal	**1.042**	**675**	**- 27**	**- 56**	**-**	**1.634**

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa wordt onderscheiden in:

- Investeringen met een economisch nut, waarvoor tarief geheven kan worden
- Investeringen in openbare ruimten met een maatschappelijk nut.
- Investeringen in openbare ruimten met een economisch nut

Er zijn geen materiële vaste activa die in erfpacht zijn uitgegeven.

bedragen x € 1.000

Materiële vaste activa	Boek-waarde 1-1-2024	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Afschrij-vingen	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2024
Economisch nut						
Bedrijfsgebouwen	11.869	1.236	-129	-663	-65	12.248
Grond-,weg-, waterbouwkundige werken	3.808	-	-	-163	-1	3.644
Gronden en terreinen	2.686	1.648	-	-	5	4.339
Machines, apparaten en installaties	1.285	479	-	-176	-63	1.525
Vervoermiddelen	710	109	-	-148	-4	667
Woonruimten	155	-82	-	-5	-	68
Overige materiële uitgaven	541	813	-	-82	-1	1.271
Totaal Economisch nut	**21.054**	**4.203**	**-129**	**-1.237**	**-129**	**23.762**
Maatschappelijk nut						
Grond-,weg-, waterbouwkundige werken	19.273	1.919	-571	-585	-3	20.033
Overige materiële uitgaven	136	296	-	-3	-	429
Totaal Maatschappelijk nut	**19.409**	**2.215**	**-571**	**-588**	**-3**	**20.462**
Economisch nut, dekking door heffing						
Grond-,weg-, waterbouw	9.512	475	-	-432	-20	9.535

bedragen x € 1.000

Materiële vaste activa	Boek-waarde 1-1-2024	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Afschrij-vingen	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2024
Machines, app. en instal.	119	-	-	-3	-	116
Totaal Economisch nut, dekking door heffing	**9.631**	**475**	**0**	**-435**	**-20**	**9.651**
Totaal	**50.094**	**6.893**	**-700**	**-2.260**	**-152**	**53.875**

In de kolom verminderingen zijn de rijksinkomsten die betrekking hebben op de tijdelijk huisvesting van de Oekraïners verantwoord ten gunste van het krediet. Bij de overgang naar het nieuwe financieel systeem is beoordeeld welke activa nog een beperkte boekwaarde hadden. Deze activa zijn versneld afgewaardeerd.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa worden onderscheiden in:

- Kapitaalverstrekking aan deelnemingen.
- Kapitaalverstrekking aan gemeenschappelijke regelingen.
- Overige langlopende leningen.

Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van 1 jaar of langer.

bedragen x € 1.000

Financiële vaste activa	Boek-waarde 1-1-2024	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Aflos-singen	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2024
Activum						
Kapitaalverstr. aan deelnemingen	2.586	-	-	-	- 47	2.539
Kapitaalverstr. aan gemeensch. regelingen	321	-	-	-	-	321
Overige uitzettingen met looptijd > 1 jaar	2.972	-	- 1.600	-	-	1.372
Totaal Activum	**5.879**	**-**	**- 1.600**	**-**	**- 47**	**4.232**
Lening						
Overige langlopende leningen	1.800	476	- 180	-	-	2.096
Totaal Lening	**1.800**	**476**	**- 180**	**-**	**-**	**2.096**
Totaal	**7.679**	**476**	**- 1.780**	**-**	**- 47**	**6.328**

De overige uitzettingen met een looptijd langer dan 1 jaar betreffen de beleggingen van Essent-gelden in een obligatieportefeuille hierop heeft een vrijval plaatsgevonden van 1 obligatie in 2024. Het verloop van de vrijval van de beleggingsportefeuille is weergegeven in de financieringsparagraaf.

In de boekwaarde van de overige langlopende leningen per 1 januari 2024 is in het kader van foutherstel een correctie verwerkt inzake de in eerdere jaren via SVn verstrekte startersleningen. De correctie per 1 januari 2024 bedraagt de boekwaarde van de startersleningen per 31 december 2023. Het verloop van de boekwaarde per 1 januari 2024 ziet als volgt uit:

bedragen x € 1.000

Verloop overige langlopende leningen	Boekwaarde
Boekwaarde per 31-12-2023	1.002
Correctie inzake via SVn verstrekte startersleningen	798
Stand per 1-1-2024	**1.800**

Vlottende Activa

Voorraden

Onder de voorraden in exploitatie wordt het verloop aangegeven van de bouwgrondexploitaties.

bedragen x € 1.000

Voorraden	31-dec-2024	31-dec-2023
Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	150	974
Af: voorziening verwachte tekorten grondexploitaties	- 1.663	- 681
Grond- en hulpstoffen	17	17
Totaal	**- 1.496**	**310**

Een gedetailleerde specificatie van de bouwgronden in exploitatie is opgenomen in onderstaande tabel.

bedragen x € 1.000

Verwachte resultaten bouwgronden in exploitatie	Boek waarde 31-12-2023	Opwaar-deren*	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Winst-neming 2024	Boekwaarde 31-12-2024	Verwacht resultaat
Woningbouw							
Woonwagenlocatie Herkenbosch	-		67	-	-	67	- 635
Woonwagenlocatie Montfort	-		140	-	-	140	- 328
Holsterveld - Vlodrop	- 11	-	18	- 805	62	- 736	344
Herontwikkeling centrum Herkenbosch	984	-	787	- 1.092	-	679	- 700
Totaal woningbouw	**973**	**-**	**1.012**	**- 1.897**	**62**	**150**	**- 1.319**
Totaal	**973**	**-**	**1.012**	**- 1.897**	**62**	**150**	**- 1.319**

bedragen x € 1.000

Balanswaarde bouwgronden in exploitatie	Boekwaarde 31-12-2024	Verliesvoorziening	Balanswaarde 31-12-2024
Woningbouw			
Woonwagenlocatie Herkenbosch	67	- 635	- 568
Woonwagenlocatie Montfort	140	- 328	- 188
Holsterveld - Vlodrop	- 736	-	- 736
Herontwikkeling centrum Herkenbosch	679	- 700	- 21
	150	**- 1.663**	**- 1.513**
Totaal	**150**	**- 1.663**	**- 1.513**

bedragen x € 1.000

Verwachte resultaten bouwgronden in exploitatie	Verwachte uitgaven	Verwachte inkomsten	Verwacht resultaat
Woningbouw			
Woonwagenlocatie Herkenbosch	642	75	- 635
Woonwagenlocatie Montfort	233	45	- 328
Holsterveld - Vlodrop	844	356	344
Herontwikkeling centrum Herkenbosch	354	320	- 700
Totaal woningbouw	**2.073**	**796**	**- 1.319**
Totaal	**2.073**	**796**	**- 1.319**

Toelichting verwachte uitgaven, inkomsten en resultaat Woonwagenlocatie Herkenbosch
De belangrijkste nog te verwachten kosten houden verband met het bouw- en woonrijp maken van de locatie. De verwachte inkomsten houden verband met de verkoop van de 6 kavels. De verwachting is dat de uitgaven per saldo de inkomsten overtreffen met een bedrag van € 634.500. Voor het verwachte tekort is een voorziening getroffen op grond van de verslaggevingsvoorschriften.

Toelichting verwachte uitgaven, inkomsten en resultaat Woonwagenlocatie Montfort
De locatie wordt momenteel bouwrijp gemaakt. De belangrijkste nog te verwachten kosten houden verband met het bouw- en woonrijp maken van de locatie. De verwachte inkomsten houden verband met de verkoop van de 3 kavels. De verwachting is dat de uitgaven per saldo de inkomsten overtreffen met een bedrag van € 328.000. Voor het verwachte tekort is een voorziening getroffen op grond van de verslaggevingsvoorschriften.

Toelichting verwachte uitgaven, inkomsten en resultaat Holsterveld Vlodrop
De belangrijkste nog te verwachten kosten houden verband met het bouw- en woonrijp maken van de locatie. De verwachte inkomsten houden verband met de verkoop/levering van de 3 resterende kavels. De verwachting is dat het project wordt afgesloten met een positief resultaat van in totaal € 343.900.

Toelichting verwachte uitgaven, inkomsten en resultaat Herontwikkeling centrum Herkenbosch
De te verwachten uitgaven bestaan voornamelijk uit de kosten van het woonrijp maken van de locatie en diverse advieskosten (o.m. civieltechnisch advies). Voor wat betreft de verwachte inkomsten wordt nog rekening gehouden met een nog te ontvangen subsidiebedrag van € 320.000.

Het project wordt afgesloten met een verwacht tekort van € 700.000. Voor het verwachte tekort is een voorziening getroffen op grond van de verslaggevingsvoorschriften.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

bedragen x € 1.000

Uitzettingen korter dan één jaar	Saldo 31-12-2024	Voorziening oninbaarheid	Balans waarde 31-12-2024	Balans waarde 31-12-2023
Vorderingen op openbare lichamen	5.968	-	5.968	5.637
Debiteuren privaatrechtelijk	1.380	- 351	1.029	466
Debiteuren belastingen	791	- 182	609	275
Debiteuren Wet, Werk en Bijstand	485	- 157	328	411
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	5.759		5.759	2.427
Overige vorderingen	314		314	580
Totaal	**14.697**	**- 690**	**14.007**	**9.794**

De vorderingen op openbare lichamen hebben betrekking op vorderingen van het Rijk, de belastingdienst, en een aantal gemeenten in de omgeving van de Gemeente Roerdalen.

Onderstaand het verloop van de uitzettingen in de schatkist en de overtollige liquide middelen op het eind van ieder kwartaal. Wij hebben voor het schatkistbankieren een drempelbedrag voor storting van € 1.315.000,-.

In de boekwaarde van de overige vorderingen per 1 januari 2024 is in het kader van foutherstel een correctie verwerkt inzake de rekening courant verhouding met SVn. De correctie per 1 januari 2024 bedraagt de stand van deze rekening courant verhouding per 31 december 2023. Het verloop van de boekwaarde per 1 januari 2024 ziet als volgt uit:

bedragen x € 1.000

Verloop overige vorderingen	Boekwaarde
Boekwaarde per 31-12-2023	489
Correctie inzake via SVn verstrekte startersleningen	91
Stand per 1-1-2024	**580**

bedragen x € 1.000

Schatkistbankieren		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
(1a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	98.593	51.495	38.026	36.432
(1b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(1) = (1a) / (1b)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**1.083**	**566**	**413**	**396**
Drempelbedrag					
(2a)	Begrotingstotaal verslagjaar	65.778	65.778	65.778	65.778
(2b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	65.778	65.778	65.778	65.778

bedragen x € 1.000

Schatkistbankieren		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
(2c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-	-	-	-
(2) = nieuwe berekening *	**Drempelbedrag vanaf 1 juli 2021**	**1.316**	**1.316**	**1.316**	**1.316**
(3a) = (2) > (1)	**Ruimte onder het drempelbedrag**	**232**	**750**	**902**	**920**
(3b) = (1) > (2)	**Overschrijding van het drempelbedrag**				

Liquide Middelen

Banktegoeden zijn vrij beschikbaar.

bedragen x € 1.000

Liquide middelen	31-dec-2024	31-dec-2023
Banksaldi	545	1.827
Kassaldi	4	11
Totaal	**550**	**1.838**

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

bedragen x € 1.000

Overlopende activa	31-dec-2024	31-dec-2023
Nog te ontvangen overheidsgeld met een specifiek bestedingsdoel	195	581
Vooruitbetaalde bedragen	770	670
Nog te ontvangen bedragen	1.430	1.684
Totaal	**2.396**	**2.935**

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en Provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende jaren, kunnen als volgt worden gespecifieerd:

bedragen x € 1.000

Nog te ontvangen overheidsgeld met een specifiek bestedingsdoel	31-dec-2023	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	31-dec-2024
Het Rijk				
Nederlandse overheidslichamen				
Nog te ontvangen Opvang ontheemden Oekraine	299	6	299	6
Nog te ontvangen MGR uitv.kstn. Module	7	-	7	-
Nog te ontvangen MGR	194	167	194	167
Nog te ontvangen VRLN piketvergoeding Q4 2023	1	-	1	-
Nog te ontvangen Gemeente Roermond	80	-	80	-
Nog te ontvangen SPUK B2 Toeslagenaffaire	-	22	-	22
Totaal	**581**	**195**	**581**	**195**

Passiva

Vaste Passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, bestemmingsreserves en het nog te bestemmen resultaat. De algemene reserve is bestemd voor onvoorziene uitgaven en als risicoreserve en bestemmingsreserves worden door de raad ingesteld voor een specifiek doeleinde. Uitzondering is de reserve bouwgrondexploitatie, die is bedoeld als specifieke risicoreserve.

bedragen x € 1.000

Eigen vermogen	31-dec-2024	31-dec-2023
Algemene reserve	14.540	9.050
Bestemmingsreserves	13.495	17.831
Gerealiseerde resultaat	4.279	1.614
Totaal	**32.314**	**28.496**

Hieronder ziet u het verloop van de reserves.

bedragen x € 1.000

Reserves	Saldo 1-1-2024	Toevoe-gingen	Onttrek-kingen	Vermindering afschrijving activa	Saldo 31-12-2024
Algemene reserve					
Algemene reserve	9.050	7.004	- 1.514	-	14.540
Algemene reserve	**9.050**	**7.004**	**- 1.514**	**-**	**14.540**
Bestemmingsreserve					
Reserve Accommodatiebeleid	367	-	- 74	-	293
Reserve afdekking tekorten	4.350	-	- 4.350	-	-
Reserve bouwgrondexploitatie	1.133	61	-	-	1.194
Reserve dekking investeringen economisch nut	8.095	-	- 450	-	7.645
Reserve dekking investeringen met maatsch. nut	708	-	- 30	-	678
Reserve Gebiedsvisie LOG Montfort-Mariahoop	42	-	- 3	-	39
Reserve opvang ontheemden Oekraine	-	806	-	-	806
Reserve organisatieontwikkeling	165	-	- 109	-	56
Reserve Programmaplan Omgevingswet	210	314	- 4	-	520
Reserve regiodeal	-	860	-	-	860
Reserve Roerdalen in Balans	546	-	- 20	-	526
Reserve Stimuleringsfonds Duurzaamheid	1.000	-	- 1.000	-	-
Reserve toerisme	267	52	- 76	-	243
Reserve uitv. proj.kalender realisatie MER info.architect.	177	-	- 177	-	-
Reservefonds Armoedebestrijding	771	-	- 137	-	634
Bestemmingsreserve	**17.831**	**2.093**	**- 6.429**	**-**	**13.495**
Totaal	**26.881**	**9.097**	**- 7.943**	**-**	**28.035**

In de boekwaarde van de algemene reserve per 1 januari 2024 is in het kader van foutherstel een correctie verwerkt inzake de in eerdere jaren via SVn verstrekte startersleningen. De correctie per 1 januari 2024 bedraagt het saldo van de boekwaarde van de startersleningen per 31 december 2023 en het saldo van de rekening-courant verhouding met SVn. Het verloop van de boekwaarde per 1 januari 2024 ziet als volgt uit:

bedragen x € 1.000

Verloop algemene reserve	Boekwaarde
Boekwaarde per 31-12-2023	8.161
Correctie inzake via SVn verstrekte startersleningen	889
Stand per 1-1-2024	**9.050**

Bij de toevoegingen is ook de bestemming van het rekeningresultaat van de jaarrekening 2023 (€ 1.614.000) meegenomen. Hierna zijn de reserves nader gespecificeerd.

bedragen x € 1.000

Algemene reserve	Rekening 2024
Saldo 1 januari	**9.050**
Toevoegingen	
Positief jaarrekeningsaldo 2023, raadsbesluit 4/7/2024.	622
Opheffen reserve Stimuleringsfonds Duurzaamheid, raadsbesluit 19/9/2024, hjr. 2024.	1.000
Opheffen reserve projectenkalender MER, raadsbesluit 19/9/2024, hjr. 2024.	84
Storting voorschot provinciale SPUK inzake beëindigen intensieve vee(/geiten)houder.	948
Opheffen reserve Afdekking tekorten en storten, raadsbesluit 19/9/2024, hjr 2024.	4.350
Totaal toevoegingen	**7.004**
Onttrekkingen	
Kosten 2024 inzake opsporen stille armoede, uitvoering amendement A2021A11.	- 18
Continuïteitsplan Mutsaersstichting, aandeel 2024, raadsbesluit 3/7/2024.	- 252
Actieplan duurzame energie, raadsbesluiten 7/11/2019 en 2/7/2020.	- 377
Vormen reserve Regiodeal, raadsbesluit 19-9-2024, hjr. 2024.	- 860
Kosten Wise Up onderzoek naar lokaal MOB	- 7
Totaal onttrekkingen	**- 1.514**
Saldo 31 december	**14.540**

De algemene reserve heeft als doel het opvangen van onvoorziene financiële tegenvallers (bufferfunctie), het opvangen van rekeningtekorten en het afdekken van incidentele begrotingstekorten.

bedragen x € 1.000

Reserve Accommodatiebeleid	Rekening 2024
Saldo 1 januari	**367**
Toevoegingen	
N.v.t.	
Totaal toevoegingen	**-**
Onttrekkingen	
Ten behoeve van het herijken van het accommodatiebeleid zijn externe adviezen ingewonnen. Dit betreft uitvoering van raadsbesluit 19/9/2024.	- 50
Verlenging pilot buitenbaden, begroting 2024-2027.	- 25
Totaal onttrekkingen	**- 74**
Saldo 31 december	**293**

Reserve ter dekking van de incidentele kosten als gevolg van uitvoering van het accommodatiebeleid.

bedragen x € 1.000

Reserve afdekking tekorten	Rekening 2024
Saldo 1 januari	**4.350**
Toevoegingen	
N.v.t.	-
Totaal toevoegingen	**-**
Onttrekkingen	
Opheffen reserve Afdekking tekorten en storten in Algemene Reserve, rb 19/9/2024.	- 4.350
Totaal onttrekkingen	**- 4.350**
Saldo 31 december	**-**

In de halfjaarrapportage 2024 is door de raad besloten deze reserve op te heffen en het saldo te storten in de Algemene reserve.

bedragen x € 1.000

Reserve bouwgrondexploitatie	Rekening 2024
Saldo 1 januari	**1.133**
Toevoegingen	
Winstneming Holsterveld	61
Totaal toevoegingen	**61**
Onttrekkingen	
N.v.t.	-
Totaal onttrekkingen	**-**
Saldo 31 december	**1.194**

De reserve Bouwgrondexploitatie is het weerstandsvermogen voor de bouwgrondexploitaties. Het doel van deze reserve is om toekomstige risico's als gevolg van onvoorziene ontwikkelingen of een stagnerende economie op te vangen.

bedragen x € 1.000

Reserve dekking investeringen economisch nut	Rekening 2024
Saldo 1 januari	**8.095**
Toevoegingen	
N.v.t.	-
Totaal toevoegingen	**-**
Onttrekkingen	
Afschrijving brede school Herkenbosch	- 132
Afschrijving sportpark Herkenbosch	- 92
Afschrijving ver-nieuwbouw gemeentehuis	- 73
Afschrijving duurzaamheid	- 12
Afschrijving herinrichting sportpark Melick	- 46
Afschrijving brede school Melick	- 42
Afschrijving sportpark Achter de Hoven	- 53
Totaal onttrekkingen	**- 450**
Saldo 31 december	**7.645**

Reserve bestemd voor het dekken van de afschrijving van investeringen met een economisch nut waarvan de raad heeft aangegeven dat deze worden gedekt uit incidentele middelen.

bedragen x € 1.000

Reserve dekking investeringen met maatsch. nut	Rekening 2024
Saldo 1 januari	**708**
Toevoegingen	
N.v.t.	
Totaal toevoegingen	**-**
Onttrekkingen	
Afschrijving investeringsbijdrage dorpshuis Posterholt	- 6
Afschrijving investeringsbijdrage dorpshuis Herkenbosch	- 17
Afschrijving investeringsbijdrage dorpshuis St. Odiliënberg	- 7
Totaal onttrekkingen	**- 30**
Saldo 31 december	**678**

De Reserve dekking investeringen met maatschappelijk nut is bestemd voor het dekken van de afschrijving van investeringen met een maatschappelijk nut.

bedragen x € 1.000

Reserve Gebiedsvisie LOG Montfort-Mariahoop	Rekening 2024
Saldo 1 januari	**42**
Toevoegingen	
N.v.t.	-
Totaal toevoegingen	**-**
Onttrekkingen	
Ontwikkeling LOG Montfort, raadsbesluit 13-3-2014	- 3
Totaal onttrekkingen	**- 3**
Saldo 31 december	**39**

Reserve ter dekking van de uitvoeringskosten van de gebiedsvisie LOG Montfort - Maria Hoop.

bedragen x € 1.000

Reserve opvang ontheemden Oekraine	Rekening 2024
Saldo 1 januari	**-**
Toevoegingen	
Saldo rekening 2023 Reserve Oekraine	806
Totaal toevoegingen	**806**
Onttrekkingen	
N.v.t.	-
Totaal onttrekkingen	**-**
Saldo 31 december	**806**

Reserve opvang ontheemden Oekraïne is bestemd voor de opvangen van vluchtelingen uit Oekraïne.

bedragen x € 1.000

Reserve organisatieontwikkeling	Rekening 2024
Saldo 1 januari	**165**
Toevoegingen	
N.v.t.	-
Totaal toevoegingen	**-**
Onttrekkingen	
Organisatie en Bedrijfsvoeringskosten, ondersteuning bij projectmatig werken.	- 44
Tijdelijke functie 2024 Openbare Werken.	- 48
Bijdrage sc MER BV, in het kader van organisatieontwikkeling.	- 17
Totaal onttrekkingen	**- 109**
Saldo 31 december	**56**

Reserve Organisatieontwikkeling is bestemd voor de verdere ontwikkeling van de organisatie en het garanderen van de continuïteit van de bedrijfsvoering. Daarnaast wordt deze ingezet om de efficiency en effectiviteit van de organisatie te verbeteren. In de halfjaarrapportage 2024 is door de raad besloten deze reserve op te heffen en het saldo te storten in de Algemene reserve.

bedragen x € 1.000

Reserve Programmaplan Omgevingswet	Rekening 2024
Saldo 1 januari	**210**
Toevoegingen	
Saldo rekening 2023 Reserve Programma Omgevingswet.	186
Meicirculaire 2024: Uitvoeringskosten Omgevingswet, raadsbesluit 19/9/2024.	128
Totaal toevoegingen	**314**
Onttrekkingen	
Uitvoeringskosten in het kader van de Omgevingswet.	- 4
Totaal onttrekkingen	**- 4**
Saldo 31 december	**520**

De nieuwe omgevingswet gaat 26 wetten en 120 algemene maatregelen van bestuur vervangen, die betrekking hebben op het fysiek domein. De reserve Programmaplan Omgevingswet dient ter dekking van de voorbereidingskosten implementatie Omgevingswet.

bedragen x € 1.000

Reserve regiodeal	Rekening 2024
Saldo 1 januari	**-**
Toevoegingen	
Vormen reserve Regiodeal t.l.v. Algemene Reserve, raadsbesluit 19/9/2024.	860
Totaal toevoegingen	**860**
Onttrekkingen	
N.v.t.	-
Totaal onttrekkingen	**-**
Saldo 31 december	**860**

De reserve Regiodeal is opgericht om garant te kunnen staan voor de bijdrage die de gemeentes moeten leveren voor investeringen namens de regiodeal in onze regio.

bedragen x € 1.000

Reserve Roerdalen in Balans	Rekening 2024
Saldo 1 januari	**546**
Toevoegingen	
N.v.t.	-
Totaal toevoegingen	**-**
Onttrekkingen	
Uitvoeringskosten project Roerdalen in Balans, o.a. haalbaarheidsonderzoek forensenbelasting.	- 20
Totaal onttrekkingen	**- 20**
Saldo 31 december	**526**

De reserve Roerdalen in Balans is opgericht om de uitvoeringskosten van het project Roerdalen in balans te dekken**.**

bedragen x € 1.000

Reserve Stimuleringsfonds Duurzaamheid	Rekening 2024
Saldo 1 januari	**1.000**
Toevoegingen	
N.v.t.	-
Totaal toevoegingen	**-**
Onttrekkingen	
Opheffen reserve Stimuleringsfonds Duurzaamheid, raadsbesluit 19/9/2024.	- 1.000
Totaal onttrekkingen	**- 1.000**
Saldo 31 december	**-**

In de halfjaarrapportage 2024 is door de raad besloten deze reserve op te heffen en het saldo te storten in de Algemene reserve.

bedragen x € 1.000

Reserve toerisme	Rekening 2024
Saldo 1 januari	**267**
Toevoegingen	
Opbr. Toeristenbelasting 10% in reserve	52
Totaal toevoegingen	**52**
Onttrekkingen	
Diverse projecten ihkv toerisme.	- 69
Kwaliteitsimpuls dorps entrees.	- 7
Totaal onttrekkingen	**- 76**
Saldo 31 december	**243**

Een belangrijk speerpunt van de gemeente Roerdalen is recreatie en toerisme. De gemeente wil initiatieven entameren en initiatieven van andere partijen hierin ondersteunen. Deze reserve kan worden ingezet als dekkingsmiddel voor dit soort projecten.

bedragen x € 1.000

Reserve uitv. proj.kalender realisatie MER info.architect.	Rekening 2024
Saldo 1 januari	**177**
Toevoegingen	
N.v.t.	-
Totaal toevoegingen	**-**
Onttrekkingen	
Opheffen reserve projectenkalender MER, raadsbesluit 19/9/2024.	- 84
Bijdrage sc MER inzake verbeterplan informatiebeheer, raadsbesluit 10/11/2022.	- 93
Totaal onttrekkingen	**- 177**
Saldo 31 december	**-**

De reserve uitvoering projecten kalender realisatie MER info. architectuur heeft als doel het dekken van de projecten die te maken hebben met de verbetering van IT architectuur vanuit de SHIFT en LIFT. Door migratie van de serveromgeving wordt de weg geopend naar IT modernisering.

bedragen x € 1.000

Reservefonds Armoedebestrijding	Rekening 2024
Saldo 1 januari	**771**
Toevoegingen	
Totaal toevoegingen	**-**
Onttrekkingen	
In 2024 zijn kosten gemaakt in het kader van Chronisch zieken, bestaanszekerheid, volwassenenfonds. Deze kosten zijn onttrokken aan deze reserve.	- 137
Totaal onttrekkingen	**- 137**
Saldo 31 december	**634**

In 2022 is een fonds ingesteld ten behoeve van de tegemoetkoming inkomens 120%-150% van de bijstandsnorm en voor de maatschappelijke accommodaties en verenigingen met acute nood.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd als er sprake is van een financiële verplichting waarvan de omvang onzeker is, een risico dat zich zal voordoen en waarvan de financiële omvang redelijkerwijs te schatten is en het egaliseren van lasten voor de komende jaren.

Hieronder ziet u het verloop van de voorzieningen.

bedragen x € 1.000

Voorzieningen	Saldo 1-1-2024	Dotaties	Vrijval	Aanwen-dingen	Saldo 31-12-2024
Verplichtingen, verliezen & risico's voorzieningen					
Voorziening HRM-beleid	159	250	-	-221	189
Voorziening mobiliteit collegeleden	176	378	-9	-106	439
Voorziening overmatig verlofsaldi	235	21	-	-	256
Voorziening pensioenverplichting wethouders	3.140	559	-	-198	3.501
Voorziening ruiling percelen	152	0	-	-	152
Voorziening verlofsparen	45	58	-	-	103
Verplichtingen, verliezen & risico's voorzieningen	**3.907**	**1.267**	**-9**	**-524**	**4.640**
Door derden beklemde middelen met spec. aanwending					
Voorziening beheer gemeentelijke woningvoorraad	25	-	-	-	25
Voorziening Limb. Kwalit.Menu binnen rode contour	41	25	-	-	66
Voorziening Limb. Kwalit.Menu buiten rode contour	50	-	-	-	50
Voorziening rioleringen	5.613	-	-431	-	5.182
Door derden beklemde middelen met spec. aanwending	**5.729**	**25**	**-431**	**0**	**5.323**
Onderhoudsegalisatievoorzieningen					
Voorziening onderhoud gem. gebouwen	1.175	1.505	-	-481	2.199
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	**1.175**	**1.505**	**0**	**-481**	**2.199**
Totaal	**10.811**	**2.797**	**-440**	**-1.006**	**12.162**

Hieronder worden de voorzieningen nader toegelicht. We gaan eerst in op de voorzieningen aan de activazijde van de balans en daarna de passivazijde van de balans.

Voorzieningen activazijde balans

bedragen x € 1.000

Voorzieningen activazijde balans	Saldo 1-1-2024	Dotaties	Vrijval	Aanwen-dingen	Saldo 31-12-2024
Voorziening dubieuze debiteuren					
Voorziening dubieuze debiteuren	544	47	-	- 57	534
Voorziening dubieuze debiteuren	**544**	**47**	**-**	**- 57**	**534**
Voorziening dubieuze debiteuren WWB					
Voorziening dubieuze debiteuren WWB	198	- 14	-	- 27	157
Voorziening dubieuze debiteuren WWB	**198**	**- 14**	**-**	**- 27**	**157**
Voorziening ivm risico en garantie nutsbedrijven					
Voorziening ivm Escrow garantie verkoop Attero	52	-	- 52	-	-
Voorziening ivm vordering op Verkoop Vennootschap	1.706	-	- 1.706	-	-
Voorziening ivm risico en garantie nutsbedrijven	**1.758**	**-**	**- 1.758**	**-**	**-**
Totaal	**2.500**	**34**	**- 1.758**	**- 84**	**691**

De voorzieningen dubieuze debiteuren en dubieuze debiteuren WWB is in mindering gebracht op de balans bij de debiteuren onder het item uitzettingen korter dan één jaar. De voorziening i.v.m. risico en garantie nutsbedrijven is in mindering gebracht bij kapitaalverstrekking aan deelnemingen bij het item Financiële vaste activa.

bedragen x € 1.000

Voorziening tekorten BGE's	Rekening 2024
Saldo 1 januari	**681**
Toevoegingen	-
Storting in voorziening tekort BGE's	982
Totaal toevoegingen	**982**
Onttrekkingen	
N.v.t.	-
Totaal onttrekkingen	**-**
Saldo 31 december	**1.663**

Een belangrijk onderdeel van de grondexploitaties is het maken van schattingen. Bij grondexploitaties gaat het dan specifiek om het verwachte resultaat (winst of verlies) van de bouwgrondexploitatie. Omdat dit resultaat afhankelijk is van toekomstige gebeurtenissen (bijvoorbeeld nog te maken kosten en nog te realiseren verkopen) is het niet mogelijk dit resultaat vooraf exact te bepalen. Bij verlieslatende projecten moet op grond van de verslaggevingsvoorschriften (BBV) direct een verliesvoorziening gevormd worden ter grootte van het verwachte tekort. In 2024 hebben op grond van de geactualiseerde grondexploitaties de volgende toevoegingen plaatsgevonden aan de Voorziening tekorten BGE's:

- Verwacht tekort woonwagenlocatie Herkenbosch € 634.500
- Verwacht tekort woonwagenlocatie Montfort € 328.000
- Mutatie verwacht tekort Herontwikkeling centrum Herkenbosch € 19.000

De lasten die gepaard gaan met het treffen van deze voorziening, zijn afgedekt door een onttrekking uit de Algemene Reserve.

Voorzieningen passivazijde balans

bedragen x € 1.000

Voorziening HRM-beleid	Rekening 2024
Saldo 1 januari	**159**
Toevoegingen	
Jaarlijkse storting in de voorziening	250
Totaal toevoegingen	**250**
Onttrekkingen	
Kosten voormalig personeel	- 221
Totaal onttrekkingen	**- 221**
Saldo 31 december	**189**

De voorziening HRM is bestemd ter afdekking van de risico's van het HRM-beleid. Door de steeds sneller wijzigende maatschappelijke omgeving loopt de gemeente een groter risico ten aanzien van de uitvoering van het HRM-beleid. Medewerkers hebben extra begeleiding nodig om mee te komen en in sommige gevallen zal vervroegd afscheid moeten worden genomen van een medewerker. Op de voorziening is tot heden een groot beroep worden gedaan vanwege de organisatieontwikkeling. Voor meer informatie wordt verwezen naar de toelichting behorende bij de reserve organisatieontwikkeling.

bedragen x € 1.000

Voorziening mobiliteit collegeleden	Rekening 2024
Saldo 1 januari	**176**
Toevoegingen	
Wachtgeldverplichting	378
Totaal toevoegingen	**378**
Onttrekkingen	
Wachtgelden bestuur	- 115
Totaal onttrekkingen	**- 115**
Saldo 31 december	**439**

De voorziening mobiliteit collegeleden is bestemd ter afdekking van de risico's als politiek werkgever. De voorziening is bedoeld ter dekking van de kosten van het wachtgeld van voormalige bestuurders. Daarnaast worden re-integratie trajecten van voormalige bestuurders hieruit gedekt.

bedragen x € 1.000

Voorziening overmatig verlofsaldi	Rekening 2024
Saldo 1 januari	**235**
Toevoegingen	
Storting verlofstuwmeer	21
Totaal toevoegingen	**21**
Onttrekkingen	
N.v.t.	-
Totaal onttrekkingen	**-**
Saldo 31 december	**256**

Conform de BBV voorschriften is in 2022 een voorziening gevormd voor overmatige verlofsaldi.

bedragen x € 1.000

Voorziening pensioenverplichting wethouders	Rekening 2024
Saldo 1 januari	**3.140**
Toevoegingen	
Storting in voorziening pensioenen wethouders 2024	559
Totaal toevoegingen	**559**
Onttrekkingen	
Verstrekte pensioenuitkeringen	- 198
Totaal onttrekkingen	**- 198**
Saldo 31 december	**3.501**

De voorziening is bestemd ter dekking van de pensioenverplichting die de gemeente heeft aan voormalige wethouders en hun nabestaanden. Daarnaast wordt de voorziening gebruikt als een voormalig wethouder zijn pensioen mee wil nemen naar een nieuwe werkgever, op basis van Algemene pensioenwet politieke Ambtsdragers. De omvang van de voorziening is gebaseerd op een actuariële berekening die jaarlijks wordt geactualiseerd.

bedragen x € 1.000

Voorziening ruiling percelen	Rekening 2024
Saldo 1 januari	**152**
Toevoegingen	
N.v.t.	-
Totaal toevoegingen	**-**
Onttrekkingen	
N.v.t.	-
Totaal onttrekkingen	**-**
Saldo 31 december	**152**

In deze voorziening zijn verplichtingen (meerwaardeclausule) opgenomen die Roerdalen heeft indien we nieuw gekochte gronden inzetten voor de realisatie van zonnestation Montfort.

bedragen x € 1.000

Voorziening verlofsparen	Rekening 2024
Saldo 1 januari	**45**
Toevoegingen	
Storting voorziening verlofsparen	58
Totaal toevoegingen	**58**
Onttrekkingen	
Totaal onttrekkingen	**-**
Saldo 31 december	**103**

Conform de cao gemeenten is het mogelijk om vanaf 2022 verlof te sparen. Voor diegene die hiervan gebruik maken is deze voorziening gevormd.

bedragen x € 1.000

Voorziening beheer gemeentelijke woningvoorraad	Rekening 2024
Saldo 1 januari	**25**
Toevoegingen	
N.v.t.	-
Totaal toevoegingen	**-**
Onttrekkingen	
N.v.t.	-
Totaal onttrekkingen	**-**
Saldo 31 december	**25**

De voorziening beheer gemeentelijke woningvoorraad is bedoeld voor transformatie en herstructurering van de woningvoorraad en het aan de woningvoorraad onttrekken van woningen, evenals het duurzaam onttrekken van niet benutte bouwmogelijkheden.

bedragen x € 1.000

Voorziening Limb. Kwalit.Menu binnen rode contour	Rekening 2024
Saldo 1 januari	**41**
Toevoegingen	
Bijdrage kwaliteitskader Winkelweg Posterholt	16
Bijdrage kwaliteitskader anterieure overeenkomst	9
Totaal **toevoegingen**	25
Onttrekkingen	
N.v.t.	-
Totaal **onttrekkingen**	-
Saldo 31 december	**66**

De voorziening Limburgs kwaliteitsmenu binnen rode contour. Het kwaliteitsmenu is verankerd in de structuurvisie Roerdalen 2030. De gemeente sluit bij bepaalde ruimtelijke ontwikkelingen, genoemd in de structuurvisie, overeenkomsten af. In de structuurvisie is een uitvoeringstabel opgenomen. De financiële bijdragen mogen alleen hieraan besteed worden.

bedragen x € 1.000

Voorziening Limb. Kwalit.Menu buiten rode contour	Rekening 2024
Saldo 1 januari	**50**
Toevoegingen	
N.v.t.	
Totaal toevoegingen	**-**
Onttrekkingen	
N.v.t.	-
Totaal onttrekkingen	**-**
Saldo 31 december	**50**

De voorziening Limburgs kwaliteitsmenu buiten rode contour. Het kwaliteitsmenu is verankerd in de structuurvisie Roerdalen 2030. De gemeente sluit bij bepaalde ruimtelijke ontwikkelingen, genoemd in de structuurvisie, overeenkomsten af. In de structuurvisie is een uitvoeringstabel opgenomen. De financiële bijdragen mogen alleen hieraan besteed worden. De voorziening is bedoeld voor de projecten in het buitengebied zoals opgenomen in de structuurvisie.

bedragen x € 1.000

Voorziening rioleringen	Rekening 2024
Saldo 1 januari	**5.613**
Toevoegingen	
Toevoeging riolering	-
Totaal toevoegingen	**-**
Onttrekkingen	
Vrijval riolering	- 431
Totaal onttrekkingen	**- 431**
Saldo 31 december	**5.182**

De voorziening dient als spaarpot voor toekomstige investeringen in riolering. Hierdoor kan het rioolheffing tarief geleidelijk stijgen.

bedragen x € 1.000

Voorziening onderhoud gem. gebouwen	Rekening 2024
Saldo 1 januari	**1.175**
Toevoegingen	
Jaarlijkse stortingen in onderhoudsvoorziening	1.505
Totaal toevoegingen	**1.505**
Onttrekkingen	
Onderhoud sporthallen	- 155
Onderhoud sportparken	- 212
Onderhoud peuterspeelzaalwerk/kinderopvang	-
Onderhoud monumenten	- 18
Onderhoud gemeentelijke begraafplaatsen	- 4
Onderhoud gemeenschapshuizen	- 10
Onderhoud gemeentehuis	- 78
Onderhoud gemeenteloods	- 4
Totaal onttrekkingen	**- 481**
Saldo 31 december	**2.198**

De voorziening is bestemd voor het verrichten van groot onderhoud aan gebouwen die het eigendom zijn van de gemeente.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
Onder langlopende schulden zijn de door de gemeente aangegane langlopende geldleningen opgenomen.

bedragen x € 1.000

Opgenomen leningen	Oorspr. Bedrag	Rente %	Begin looptijd	Einde looptijd	Boek-waarde 1-1-2024	Opname 2024	Aflossing 2024	Boek-waarde 31-12-2024
BNG								
BNG 40.xxx.xxx	7.000	0,00%	2019	2025	7.000	-	-	7.000
BNG 40.xxx.xxx	4.000	-0,06%	2019	2028	2.857	-	- 572	2.285
BNG 40.xxx.xxx	1.530	3,50%	2023	2038	1.530	-	- 79	1.451
BNG 40.xxx.xxx	3.000	3,45%	2023	2027	3.000	-	-	3.000
BNG 40.xxx.xxx	4.000	3,47%	2023	2028	4.000	-	-	4.000
BNG 40.xxx.xxx	3.000	3,53%	2023	2029	3.000	-	-	3.000
Totaal	**22.530**				**21.387**	**-**	**- 651**	**20.736**

Vlottende Passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Hieronder zijn de overige schulden gespecificeerd.

bedragen x € 1.000

Netto vlottende schulden met looptijd korter dan één jaar	31-dec-2024	31-dec-2023
Kasgeldlening	-	-
Banksaldi	0	0
Overige schulden	4.579	7.085
Totaal	**4.579**	**7.085**

Overlopende passiva

bedragen x € 1.000

Overlopende passiva	31-dec-2024	31-dec-2023
Van overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen en uitkeringen	5.917	3.033
Verplichtingen dit jaar opgebouwd en komen volgend jaar tot betaling	1.578	2.826
Overige vooruitontvangen bedragen	9	56
Totaal	**7.504**	**5.915**

De niet-bestede middelen van uitkeringen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel moeten als voorschotbedragen overheid op de balans worden verantwoord onder het item overlopende passiva. In onderstaande tabel ziet u het verloop van deze posten.

bedragen x € 1.000

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, uitgesplitst naar:	31-dec-2023	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Terug-betaling	31-dec-2024
Het Rijk					
Nederlandse overheidslichamen					
Voorschot Provinciale subsidie tijdelijke woningen	200	-	-	-	200
Voorschot SPUK M16 Opvang ontheemden Oekraïne	118	4.584	3.619	118	965
Voorschot SPUK C105 Startbouwimpuls 2023	473	-	163	-	310
Voorschot SPUK C55 Energiearmoede	253	-	9	-	244
Voorschot SPUK C94 NIP uitkering start in 2024	1.196	1.779	43	-	2.932
Voorschot SPUK D8 Onderwijsachterstandenbeleid	187	406	432	-	161
Voorschot SPUK E44B Impulsregeling Klimaatadaptatie 2021-2027	-	258	-	-	258
Voorschot SPUK E84 Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	102	-	-	-	102
Voorschot SPUK F28 CDOKE Klimaat- & Energiebelasting	-	535	445	-	90
Voorschot SPUK G10 Wet Inburgering	268	621	452	-	437
Voorschot SPUK G12 Hulp bij toeslagenproblematiek	13	16	29	-	-
Voorschot SPUK G13 Onderwijsroute	27	12	11	-	28
	35	392	424	-	3

bedragen x € 1.000

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, uitgesplitst naar:	31-dec-2023	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Terug-betaling	31-dec-2024
Voorschot SPUK H30 Versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026					
Voorschot SPUK H32 MEOZ	158	-	- 2	-	160
Voorschot SPUK H4 Afrekening SPUK Sport 2022	3	115	88	3	27
Nederlandse overheidslichamen	3.033	8.718	5.713	121	5.917
Europese overheidslichamen					
……	-	-	-		-
Europese overheidslichamen	-	-	-	-	-
Totaal	**3.033**	**8.718**	**5.713**	**121**	**5.917**

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Op 27 december 2023 heeft de gemeente, middels een akte van ruiling, het eigendom verkregen van een stuk cultuurgrond (sectie D nummer 978) in Posterholt. Het perceel is groot 10.555 m2 en wordt gebruikt voor de bouw van tijdelijke woningen. In de akte van ruiling is een meerwaardeclausule opgenomen. Mocht er binnen 25 jaar na de ruiling reguliere woningbouw mogelijk zijn op het betreffende perceel, dan is de gemeente verplicht om de meerwaarde te vergoeden aan verkoper. De te betalen vergoeding bedraagt maximaal € 213.875.

Waarborgen en garantstelling

De gemeente staat direct garant voor een aantal leningen die aan de woningcorporatie zijn verstrekt. Daarnaast heeft de gemeente een zogenaamde achtervang voor woningcorporaties (WSW). Het WSW is voor woningcorporaties een onderlinge waarborgmaatschappij met een gedegen borgstelstel. Zij borgen geldleningen die de deelnemers van het WSW aangaan. Dit betekent dat het WSW de betalingsverplichting (rente en aflossing) overneemt uit hun eigen buffers en vangnetten, mocht een deelnemer daar zelf niet meer aan kunnen voldoen.
Daarnaast heeft het WSW met gemeenten en Staat (de 'achtervangers') afgesproken dat zij, indien nodig, kunnen beschikken over renteloze geldleningen die gemeenten en Staat aan WSW verstrekken. Hiermee staan gemeenten en Staat ieder voor 50% garant wanneer het WSW niet aan hun betalingsverplichting kan voldoen. Het risico dat achtervangendegemeenten renteloze geldleningen moeten verstrekken aan WSW, wordt zeer klein – zelfs theoretisch geacht.

bedragen x € 1.000

Gewaarborgde leningen	Oorspr. Lening	Percentage borg	Restant geldlening 1-1-2024	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Restant geldlening 31-12-2024
Woningcorporaties (gegarandeerde geldlening)	7.549	100%	1.001	-	- 93	908
Woningcorporaties (achtervangpositie)	41.217	50%	16.502		- 252	16.250
Overig	250	100%	250	-	-	250
	-					
Totaal	**49.016**		**17.753**	**-**	**- 345**	**17.408**

Langlopende overeenkomsten

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen.

Overeenkomsten	Leverancier / aannemer	Looptijd
Facturatie MLO Jeugd en Wmo	Gemeente Roermond	31-12-2025
TRO overeenkomst hard- en software	Econocom	Doorlopend
Wegonderhoud aan asfaltverhardingen	Bexis Infra Nederland BV	Raamovereenkomstk is aangegaan voor de periode juni 2023 tot december 2023 met optie tot twee keer 1 jaar (2024 en 2025) te verlengen.
Beheerovereenkomst Bos- en Natuurterreinen	Coöperatie Bosgroep Zuid Nederland	31-12-2032
Diversen verzekeringen	Zicht B.V. (assurantiekantoor)	31-12-2025
Schoonmaak gemeentehuis	Vebego Cleaning Service	31-12-2026
Maai werkzaamheden	Munsters Leudal B.V.	2024, verleng met 1 jaar
Onderhoud openbare verlichting	Spie Infratechniek B.V.	31-12-2022, met de mogelijkheid om de opdracht 4x te verlangen met 1 jaar tot maximaal 31-12-2026
Onderhoud gazons	Donker Groep B.V.	1-1-2024 t/m 31-12-2025 + mogelijkheid op verlening van 1 maal 2 jaar
Onkruidbestrijding	Dolmans Monsdal Limburg Noord - Monsdal Limburg Noord B.V.	Looptijd: ingaande 1 mei 2024 t/m 31 dec. 2024. met optie de opdracht met 1 keer 1 jaar verlengenw tot maximaal 31 december 2026.
Elektriciteit en gas	Vattenfall Sales Nederland N.V.	31-12-2028
Milieuparken	Deponie Zuid B.V. - Attero	Doorlopend
Inzamelen oud papier	Peeters recycling	31-12-2027, met optie tot verlengingvan 2 keer 1 jaar
Inhuur inkoopadviseur	Inkoopcentrum Zuid	Doorlopend
Raamcontract leerlingenvervoer	Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz	Doorlopend
Huur archiefruimte	Gemeente Roermond	Doorlopend
Accountant	R.S.M. Netherlands Accountants	31-12-2026

Toelichting op de baten en lasten

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (hierna: WNT)

Bezoldiging topfunctionarissen (cf. WNT regeling)
Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling worden vermeld in onderstaand overzicht. Het toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000.

Bedragen x € 1

Wet normering topinkomens	JJWM L' Ortije	MPNM Coenjaerts-Heijnens	RJJ Notermans
Gegevens 2024			
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/1
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00	1,00
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	129.688	89.336	19.198
Beloningen betaalbaar op termijn	22.296	15.009	1.393
Subtotaal	**151.985**	**104.345**	**20.591**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	233.000	19.735
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	**151.985**	**104.345**	**20.591**
Het bedrag van de overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	856 *)
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2023			
		(Plaatsvervangend)	
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12	1/12 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00	1,00
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	127.458	7.423	97.603
Beloningen betaalbaar op termijn	19.238	1.229	15.569
Subtotaal	**146.696**	**8.653**	**113.173**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	18.940	223.000
Bezoldiging	**146.696**	**8.653**	**113.173**

*) De overschrijding van € 856,- is toegestaan conform art. 3 lid 2 uitvoeringsregeling WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Stelpost onvoorzien

De begrote post onvoorziene uitgaven is in 2024 voor € 25.000 gebruikt ten behoeve van de regiekosten van de Mutsaersstichting, het resterende bedrag van € 50.000 is vrijgevallen.

Overzicht incidentele baten en lasten

In onderstaand overzicht zijn de incidentele baten en lasten van de gemeente Roerdalen weergegeven. De volgende uitgangspunten zijn hierbij gehanteerd:

- de incidentele baten of lasten zijn zo uitgebreid mogelijk benoemd;
- onttrekkingen en stortingen uit reserves zijn altijd incidenteel, met uitzondering van de reserve dekking kapitaallasten en de storting in de reserve toerisme;
- verschuivingen tussen verschillende reserves zijn niet als incidentele baten en lasten meegenomen.

bedragen x € 1.000

Incidentele baten en lasten		Rekening 2024
Incidentele lasten		
P1	In huur t.b.v. herijking accommodatiebeleid, t.l.v. AR.	- 50
	Onderzoek en advies inzake verlenging pilot buitenbaden, t.l.v. AR.	- 24
P2	Opsporen stille armoede; uitvoering amendement 2021-A11 t.l.v. AR.	- 18
	Onderzoekskosten voor het oprichtingen van een lokaal MOB, t.l.v. AR.	- 7
	Continuïtietsplan Mutsaersstichtging, t.l.v. AR.	- 252
	Kosten i.h.k.v. armoedebestrijding (o.a. bestaanszekerheid, chronisch zieken), t.l.v. fonds Armoedebestrijding.	- 137
P4	Actieplan duurzame energie, t.l.v. AR.	- 377
	Projecten en communicatie i.h.k.v. toerisme, t.l.v. reserve Toerisme.	- 69
	Uitgaven i.h.k.v. gebiedsvisie LOG, t.l.v. reserve LOG.	- 3
	Implementatie Omgevingswet, t.l.v. reserve Programmaplan Omgevingswet.	- 4
P6	Uitgaven i.h.k.v. kwaliteitsimpuls dorps entrees, t.l.v. reserve Toerisme.	- 7
P7	Verbeterplan sc MER, t.l.v. reserve projectenkalender MER.	- 93
	Ondersteuning bij projectmatig werken, bijdrage aan sc MER en tijdelijke inzet team Openbare Werken, t.l.v. reserve organisatieontwikkeling.	- 109
	Uitvoeringskosten in het kader van het project Roerdalen in balans, t.l.v. reserve Roerdalen in balans.	- 20
Totaal incidentele lasten		**- 1.170**
Incidentele baten		
P2	Surplus SPUK opvang ontheemden Oekraïne	1.632
P4	Verkoop grondstroken	104
P5	Voorschot provinciale subsidie inzake beëindiging intensieve vee(/geiten)houderij, t.g.v. AR.	948
	Winstneming Holsterveld, t.g.v. reserve Bouwgrondexploitatie.	61
P7	Verkoop grond Vlodrop en grondruil Flinke Ven	3.254
P8	Uitvoeringskosten Omgevingswet ontvangen middels Meicirculaire 2024, storten in reserve Programmaplan Omgevingswet.	128
Totaal incidentele baten		**6.127**
Totaal incidentele baten en lasten		**4.957**

Structureel resultaat

bedragen x € 1.000

Structureel resultaat	Rekening 2024
Saldo van baten en lasten	
Lasten	- 73.096
Baten	76.914
Saldo van baten en lasten	**3.818**
Af: incidentele baten en lasten	
Incidentele lasten	- 1.170
Incidentele baten	6.127
Af: incidentele baten en lasten	**4.957**
Bij: structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves	
Structurele toevoegingen	- 52
Structurele onttrekkingen	480
Bij: structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves	**428**
Totaal structureel resultaat	**- 711**

Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

bedragen x € 1.000

Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves		Rekening 2024
Structurele toevoegingen		
P8	Jaarlijkse toevoeging Reserve toerisme	- 52
Totaal structurele toevoegingen		**- 52**
Structurele onttrekkingen		
P1	Afschrijvingen investeringen sportparken en brede scholen t.l.v. reserve invest. Economisch nut	365
P1	Afschrijvingen investeringen dorpshuizen t.l.v. reserve invest. Maatschappelijk nut	30
P4	Afschrijving duurzaamheid, zonnepanelen en laadpalen t.l.v. reserve invest. Economisch nut	12
P8	Afschrijving gemeentehuis t.l.v. reserve invest. Economisch nut	73
Totaal structurele onttrekkingen		**480**
Totaal structurele toevoegingen en onttrekkingen		**428**

Overzicht baten en lasten – programmaniveau

bedragen x € 1.000

Overzicht programma's	Rekening 2023	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
1. Krachtige dorpen	- 5.506	- 6.415	- 6.576	- 6.384	192 V
2. Participatie, ondersteuning en zorg	- 30.020	- 26.952	- 35.212	- 31.804	3.408 V
3. Veilige dorpen	- 2.449	- 2.523	- 2.638	- 2.593	46 V
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	- 2.024	- 1.924	- 3.346	- 2.813	533 V
5. Woonomgeving	- 7.989	- 6.788	- 6.979	- 6.519	459 V
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	- 8.021	- 8.491	- 9.263	- 9.295	- 32 N
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	- 12.025	- 12.184	- 12.540	- 13.360	- 820 N
8. Algemene middelen	- 403	- 375	- 341	- 328	12 V
Totaal Lasten	- 68.439	- 65.651	- 76.896	- 73.096	3.799 V
Baten					
1. Krachtige dorpen	725	770	843	700	- 142 N
2. Participatie, ondersteuning en zorg	8.451	5.519	11.171	10.356	- 815 N
3. Veilige dorpen	220	56	56	30	- 26 N
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	904	870	1.199	1.267	68 V
5. Woonomgeving	5.469	4.648	6.061	6.433	372 V
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	2.772	2.566	3.340	3.411	71 V
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	1.331	457	4.365	4.896	531 V
8. Algemene middelen	46.650	46.561	49.519	49.821	302 V
Totaal Baten	66.522	61.446	76.553	76.914	361 V
Saldo van baten en lasten	- 1.918	- 4.205	- 343	3.818	4.161 V
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 3.349	- 127	- 7.719	- 9.097	- 1.378 N
Onttrekkingen	6.881	4.332	9.399	9.557	158 V
Mutatie reserves	3.532	4.205	1.680	461	- 1.219 N
Resultaat	1.614	0	1.337	4.279	2.941 V

Toelichting

bedragen x € 1.000

Belangrijkste afwijkingen	Verschil
P1 Instandhouden openbare bibliohteekvoorziening	55 V
P2 Surplus van SPUK Oekraïne opvang ontheemden	1.631 V
P2 Meer uitgaven Jeugdzorg	- 200 N
P2 Hogere Rijksuitkering Pw, IOAW, IOAZ, Bbz	366 V
P2 Voordelig saldo Modulaire gemeenschappelijke regeling SD LN	117 V
P4 Hogere opbrengst grondverkopen en hogere opbrengst pachtopbrengsten	161 V
P4 Verkoop grond LOG Montfort	169 V
P5 Lagere kosten afval	231 V
P5 Hogere leges omgevingsvergunningen	573 V
P7 Storting in voorzieningen i.v.m. personele- en wethouders regelingen en verlofsparen/verlofsaldi	- 1.139 N
P7 Niet realiseren stelpost efficiencyresultaat sc MER	- 160 N
P7 Rentevoordeel en rente inkomsten (kortlopende) financiering	92 V
P8 Gemeentefondsuitkering, effect decembercirculaire 2024	377 V
P8 Restant post onvoorzien	50 V
Diversen	618 V
Totaal afwijkingen	**2.941 V**

Overzicht baten en lasten - taakvelden per hoofdtaakveld

bedragen x € 1.000

Taakvelden per programma	Rekening 2023	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
1. Krachtige dorpen	- 5.506	- 6.415	- 6.576	- 6.384	192 V
4.2 Onderwijshuisvesting	- 653	- 771	- 865	- 815	50 V
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	- 119	- 77	- 78	- 129	- 52 N
5.1 Sportbeleid en activering	- 267	- 262	- 318	- 324	- 6 N
5.2 Sportaccommodaties	- 1.827	- 2.176	- 2.096	- 2.073	22 V
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	- 504	- 526	- 529	- 542	- 13 N
5.6 Media	- 264	- 519	- 536	- 269	267 V
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 842	- 1.010	- 1.081	- 1.087	- 6 N
7.1 Volksgezondheid	- 1.030	- 1.073	- 1.075	- 1.145	- 70 N
2. Participatie, ondersteuning en zorg	- 30.020	- 26.952	- 35.212	- 31.804	3.408 V
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	- 977	- 822	- 1.205	- 1.041	165 V
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 2.472	- 536	- 5.089	- 2.384	2.706 V
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	- 2.153	- 2.258	- 2.357	- 2.308	48 V
6.2 Wijkteams	- 113	- 57	- 60	- 60	-
6.3 Inkomensregelingen	- 9.034	- 8.436	- 9.906	- 9.427	480 V
6.4 WSW en beschut werk	- 3.036	- 2.886	- 3.209	- 3.215	- 6 N
6.5 Arbeidsparticipatie	- 369	- 351	- 564	- 542	22 V
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	- 1.296	- 1.140	- 1.278	- 1.215	63 V
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	- 2.323	- 2.748	- 2.805	- 2.712	93 V
6.71b Begeleiding (WMO)	- 1.040	- 1.174	- 1.063	- 1.136	- 72 N
6.71c Dagbesteding (WMO)	- 315	- 287	- 287	- 263	24 V
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	16	-	-	-	-
6.72a Jeugdhulp begeleiding	- 482	- 511	- 926	- 824	102 V
6.72b Jeugdhulp behandeling	- 1.142	- 1.175	- 1.120	- 1.091	29 V
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	- 685	- 675	- 690	- 680	10 V
6.73a Pleegzorg	- 359	- 300	- 360	- 454	- 94 N
6.73b Gezinsgericht	- 111	- 150	- 115	- 112	3 V
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	- 745	- 665	- 750	- 762	- 12 N
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	- 1.315	- 1.281	- 1.315	- 1.635	- 320 N
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	- 1.105	- 556	- 996	- 1.104	- 108 N
6.74c Gesloten plaatsing	- 80	- 150	- 293	- 12	281 V
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	- 79	-	-	-	-
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	- 206	- 134	- 46	- 33	12 V
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	1	-	-	-	-
6.82a Jeugdbescherming	- 437	- 491	- 588	- 621	- 33 N
6.82b Jeugdreclassering	- 41	- 29	- 50	- 45	5 V
7.1 Volksgezondheid	- 122	- 141	- 141	- 131	9 V
3. Veilige dorpen	- 2.449	- 2.523	- 2.638	- 2.593	46 V
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	- 1.748	- 1.788	- 1.789	- 1.783	6 V
1.2 Openbare orde en veiligheid	- 684	- 706	- 820	- 784	36 V
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	- 17	- 29	- 29	- 25	4 V
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	- 2.024	- 1.924	- 3.346	- 2.813	533 V
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	- 335	- 351	- 719	- 516	203 V
3.4 Economische promotie	- 202	- 387	- 383	- 599	- 216 N

bedragen x € 1.000

Taakvelden per programma	Rekening 2023	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	- 23	- 47	- 47	- 56	- 8 N
5.5 Cultureel erfgoed	- 79	- 29	- 56	- 49	7 V
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	- 46	- 65	- 65	- 54	11 V
7.4 Milieubeheer	- 729	- 458	- 1.078	- 873	205 V
8.1 Ruimte en leefomgeving	- 609	- 587	- 697	- 622	75 V
8.3 Wonen en bouwen	-	-	- 300	- 44	256 V
5. Woonomgeving	- 7.989	- 6.788	- 6.979	- 6.519	459 V
7.3 Afval	- 2.551	- 2.977	- 2.984	- 2.753	231 V
7.4 Milieubeheer	- 230	- 179	- 166	- 166	0 V
8.1 Ruimte en leefomgeving	- 1.328	- 1.099	- 206	- 53	153 V
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	- 1.704	- 207	- 1.145	- 921	224 V
8.3 Wonen en bouwen	- 2.176	- 2.326	- 2.477	- 2.626	- 149 N
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	- 8.021	- 8.491	- 9.263	- 9.295	- 32 N
0.4 Overhead	- 621	- 781	- 735	- 748	- 13 N
2.1 Verkeer en vervoer	- 3.968	- 3.937	- 4.452	- 4.714	- 262 N
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	- 2.009	- 2.344	- 2.432	- 2.161	271 V
7.2 Riolering	- 1.286	- 1.226	- 1.473	- 1.514	- 41 N
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	- 137	- 203	- 172	- 159	13 V
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	- 12.025	- 12.184	- 12.540	- 13.360	- 820 N
0.1 Bestuur	- 1.628	- 1.787	- 1.866	- 2.614	- 748 N
0.2 Burgerzaken	- 816	- 926	- 1.130	- 1.154	- 24 N
0.4 Overhead	- 9.115	- 9.178	- 9.067	- 8.995	72 V
0.5 Treasury	- 212	- 217	- 401	- 500	- 100 N
0.8 Overige baten en lasten	- 244	- 55	- 55	- 93	- 38 N
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	- 11	- 21	- 21	- 4	17 V
8. Algemene middelen	- 403	- 375	- 341	- 328	12 V
0.4 Overhead	- 6	- 1	- 1	- 3	- 2 N
0.5 Treasury	- 0	-	-	- 47	- 47 N
0.61 OZB woningen	- 397	- 298	- 290	- 278	12 V
0.8 Overige baten en lasten	-	- 75	- 50	-	50 V
Totaal Lasten	**- 68.439**	**- 65.651**	**- 76.896**	**- 73.096**	**3.799 V**
Baten					
1. Krachtige dorpen	725	770	843	700	- 142 N
4.2 Onderwijshuisvesting	63	98	78	100	22 V
5.1 Sportbeleid en activering	58	17	17	21	4 V
5.2 Sportaccommodaties	91	93	50	72	22 V
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	102	114	114	131	17 V
5.6 Media	21	220	241	21	- 220 N
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	247	99	214	192	- 22 N
7.1 Volksgezondheid	143	130	130	165	35 V
2. Participatie, ondersteuning en zorg	8.451	5.519	11.171	10.356	- 815 N
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	470	367	570	438	- 132 N
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.736	15	4.760	3.716	- 1.044 N
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-	-	13	142	129 V

bedragen x € 1.000

Taakvelden per programma	Rekening 2023	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil
6.3 Inkomensregelingen	4.087	4.189	4.766	4.824	58 V
6.4 WSW en beschut werk	9	-	-	-	-
6.5 Arbeidsparticipatie	8	-	54	67	13 V
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	206	201	213	239	26 V
6.71b Begeleiding (WMO)	-	-	-	18	18 V
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	898	712	761	877	117 V
7.1 Volksgezondheid	37	35	35	36	1 V
3. Veilige dorpen	220	56	56	30	- 26 N
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	165	31	31	29	- 2 N
1.2 Openbare orde en veiligheid	55	25	25	1	- 24 N
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	904	870	1.199	1.267	68 V
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	448	425	405	555	150 V
3.4 Economische promotie	18	3	15	25	9 V
5.5 Cultureel erfgoed	5	5	5	5	0 V
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	25	25	25	25	-
7.4 Milieubeheer	408	412	448	445	- 3 N
8.1 Ruimte en leefomgeving	-	-	-	169	169 V
8.3 Wonen en bouwen	-	-	300	44	- 256 N
5. Woonomgeving	5.469	4.648	6.061	6.433	372 V
0.2 Burgerzaken	0	1	1	7	6 V
7.3 Afval	3.028	3.730	3.773	3.801	28 V
7.4 Milieubeheer	76	-	-	- 0	- 0 N
8.1 Ruimte en leefomgeving	111	30	1.200	1.062	- 139 N
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	1.424	275	275	- 0	- 275 N
8.3 Wonen en bouwen	829	611	811	1.564	753 V
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	2.772	2.566	3.340	3.411	71 V
0.4 Overhead	36	-	-	5	5 V
2.1 Verkeer en vervoer	470	167	484	667	183 V
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3	-	-	-	-
7.2 Riolering	2.223	2.359	2.816	2.677	- 139 N
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	39	40	40	61	21 V
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	1.331	457	4.365	4.896	531 V
0.1 Bestuur	27	-	-	9	9 V
0.2 Burgerzaken	248	344	354	460	106 V
0.4 Overhead	266	49	109	236	127 V
0.5 Treasury	161	64	106	303	196 V
0.8 Overige baten en lasten	630	-	3.796	3.887	92 V
8. Algemene middelen	46.650	46.561	49.519	49.821	302 V
0.4 Overhead	5	1	1	3	2 V
0.5 Treasury	990	338	339	348	8 V
0.61 OZB woningen	2.889	3.036	3.059	3.095	35 V
0.62 OZB niet-woningen	766	887	887	843	- 44 N
0.64 Belastingen overig	115	117	117	108	- 9 N
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	41.323	41.646	44.480	44.857	377 V
3.4 Economische promotie	562	536	636	568	- 68 N

bedragen x € 1.000

Taakvelden per programma	Rekening 2023	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil
Totaal Baten	66.522	61.446	76.553	76.914	361 V
Saldo van baten en lasten	- 1.918	- 4.205	- 343	3.818	4.161 V
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 3.349	- 127	- 7.719	- 9.097	- 1.378 N
Onttrekkingen	6.881	4.332	9.399	9.557	158 V
Mutatie reserves	3.532	4.205	1.680	461	- 1.219 N
Resultaat	1.614	0	1.337	4.279	2.941 V

Rechtmatigheidsverantwoording 2024

Verantwoordelijkheid College van burgemeester en wethouders gemeente Roerdalen

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de gemeenteraad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de gemeenteraad op 20 februari 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de gemeenteraad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.465.000,-. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevindingen

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 4.584.000,-. bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 2.465.000,-. Deze onrechtmatigheden bestaan uit begrotingsoverschrijdingen voor de lasten en onderschrijdingen voor de baten zoals hieronder beschreven. Daarnaast is er sprake van aanbestedingsonrechtmatigheden ter grootte van € 2.781.000.-. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 1.235.000,- acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken. Daarmee resteert een resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden van € 568.000,-.

Bij het begrotingscriterium vinden de volgende overschrijdingen van de lasten en onderschrijdingen van de baten plaats:
Overschrijdingen aan de lastenkant:

- programma 7 ‘Bestuur, organisatie en dienstverlening’ ter grootte van € 820.000.-;
  Onderschrijdingen aan de batenkant:
- programma 1 ‘Krachtige dorpen’ ter grootte van € 142.000.-;
- programma 2 ‘Participatie, ondersteuning en zorg’ ter grootte van € 815.000.- en;
- programma 3 ‘Veilige dorpen’ ter grootte van € 26.000.-.

Van de voornoemde overschrijdingen ad. € 820.000,- aan de lastenkant is € 252.000,- als acceptabel geclassificeerd en € 568.000,- als niet acceptabel geclassificeerd.
De voornoemde onderschrijdingen aan de batenkant passen in het vastgestelde beleid en worden derhalve opgenomen binnen de rechtmatigheidsverantwoording maar tellen niet mee in het rechtmatigheidsoordeel.

Ten aanzien van het voorwaardencriterium zijn er voor € 2.781.000,- onrechtmatigheden geconstateerd.
Dit bestaat uit fouten die ‘doorlopen’ vanuit 2023 en betreffen € 977.000,-. Ten aanzien van een aantal overeenkomsten is vorig jaar al geconstateerd dat deze stilzwijgend zijn verlengd, terwijl ze opnieuw aanbesteed moesten worden.
Aangaande de opvang van Oekraïners (€ 799.000,-) is de maatschappelijke begeleiding van deze vluchtelingen vanaf het begin gedaan door de Stichting Menswel. Door de snelle inzet die hiervoor nodig was heeft er in 2022 geen aanbesteding plaatsgevonden. Deze begeleiding is stilzwijgend doorgelopen.

De exploitatie van de Milieusorteerstation wordt voor de duur van twee jaar verlengd na de periode van 9 jaar die overeen is gekomen (€ 640.000,-).
Ten aanzien van inhuur personeel (€ 365.000,-) vindt er door de krapte op de arbeidsmarkt en de grote hoeveelheid werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ordening, al een aantal jaar inhuur van medewerkers plaats. Hoewel de opdrachten ieder jaar anders zijn is er sprake van een grijs gebied, aangezien het type werkzaamheden gelijk blijft.

Begrotingscriterium		
1a. Overschrijding lasten programma's	€	820.000,00
1b. Overschrijding kredieten	€	-
2 . Ongeautoriseerde reservemutaties	€	-
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**€**	**820.000,00**
3. Overschrijding van baten en of onderschrijding van lasten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid, te laat aan de raad zijn gemeld of als niet acceptabel worden geclassificeerd.	€	-
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en als acceptabel wordt geclassificeerd	€	252.000,00
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	**€**	**568.000,00**
Voorwaardencriterium		
1 Diverse doorlopende fouten vorig jaar en volgende jaren	€	977.000,00
2 Opvang vluchtelingen Oekraïne	€	799.000,00
3 Exploitatie Milieusorteerstation	€	640.000,00
4 Inhuur personeel	€	365.000,00
Totaal onrechtmatigheden	**€**	**2.781.000,00**
5 Onduidelijkheid	€	-
Totaal onduidelijkheden	**€**	**-**
Misbruik & oneigenlijk gebruik criterium		
Geen bevindingen	€	-
Totaal van onrechtmatigheden	**€**	**3.349.000,00**
Totaal van onduidelijkheden	**€**	**-**

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de gemeenteraad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/03*	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			2	3	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/06*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*
			€51.267	€ 60.556			€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*
			€0	€10.640	€7.138	€10.606	€3.694	€5.489
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/24*	
			€12.348	€24.348	€0	€ 1.200	€74.447	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
BZK	C62	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/02*					
			€ 899	Nee					
BZK	C92	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C92/01*	Bedrag doorgeschoven naar t+1 *Aard controle R* *Indicator: C92/02*	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	Aantal gebruikte leermiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*		
			€ 20.633	€ 0	1	13	10		
OCW	D8	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05* *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D8/06*	
			€ 328.238	€ 82.165	€ 22.221	€ 0	€ 187.334	€ 160.986	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/09*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*			
		1							
		2							
		100							

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

OCW	D14	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*			
			€ 0	€ 0	€ 0			
			Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	Opgebouwde reserve (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*		
			€ 0	€ 0	€ 0	Ja		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/10*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/11*		
			1					
			10					
IenW	E44B	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/01*	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/02*	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle R* *Indicator: E44B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/04*	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E44B/05*	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/06*
			1 060983 Gemeente Venlo	5000005386	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2					
			15					
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/07*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/09*			
			1 060983 Gemeente Venlo	5000005386	Nee			
			2					
			15					
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/10*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/11*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/12*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/13*		
			1 060983 Gemeente Venlo	5000005386	Afkoppelen Groenstraat/ Dorpsstraat	Nee		
			2					
			15					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
IenW	E84	**Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/02*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/04*			
			€ 0	€ 0	€ 43.433	Nee			
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*			
		1	301 Aanleg van openbare verlichting|aantal in Meters	Nee	0				
		2	330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h|aantal in Stuks	Nee	0				
		3	331 Drempel|aantal in Stuks	Nee	0				
		4	332 Wegversmalling|aantal in Stuks	Nee	0				
		5	333 As-verspringing|aantal in Stuks	Nee	0				
		50							
SZW	G2	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 4.516.291	€ 66.084	€ 101.541	€ 786	€ 76.242	€ 661	
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 53.886	€ 24.412	€ 0	€ 486.592	€ 11.853	€ 0	
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*					
			€ 0	Ja					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
SZW	G3	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 26.398	€ 60	€ 1.959	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 20.406	€ 749
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.029	€ 298
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 1.589	€ 0	€ 8.400	€ 453
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.093	€ 115
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6	Totaal	€ 0	€ 1.589	€ 0	€ 32.928	€ 1.615
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6	Totaal	0	0	N.v.t.		
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025										
SZW	G4		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0			
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0			
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0			
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0			
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0			
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0			
SZW	G10	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*				
				€ 451.979	€ 0	Ja				
SZW	G12	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein** **hersteloperatie** **kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*				
				€ 0	€ 0	Ja				
SZW	G13	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05		
				€ 10.663	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		
VWS	H4	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025** Gemeenten		Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende uitkering *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*					
				€ 115.289	€ 88.195					
				Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) **Roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) **Dienstverlening door derden** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*	
			1	Onderhoud	€ 66.241	€ 66.241				
			2	Exploitatie	€ 18.811		€ 18.811			
			100	Dienstverlening derden	€ 3.143			€ 3.143		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026		Naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/01*	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/02*	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel *Aard controle R* *Indicator: H30/03*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/04*	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/05*	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/06*
			1	Lokaal Sportakkoord	€ 17.237	€ 38.079	€ 51.279	Ja	N.v.t.
			2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 118.005	€ 113.215	€ 214.390	Ja	N.v.t.
			3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 26.518	€ 22.540	€ 47.640	Ja	N.v.t.
			4	Kansrijke Start	€ 21.215	€ 19.208	€ 42.717	Ja	N.v.t.
			5	Mentale Gezondheid	€ 6.630	€ 5.817	€ 13.615	Ja	N.v.t.
			6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 23.203	€ 23.203	€ 48.853	Ja	N.v.t.
			7	Valpreventie	€ 62.981	€ 85.986	€ 128.594	Ja	N.v.t.
			8	Leefomgeving	€ 13.259	€ 11.270	€ 36.358	Ja	N.v.t.
			9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 3.315	€ 3.315	€ 8.175	Ja	N.v.t.
			10	Versterken sociale basis	€ 47.733	€ 47.733	€ 93.465	Ja	N.v.t.
			11	Mantelzorg	€ 13.259	€ 14.384	€ 28.144	Ja	N.v.t.
			12	Eén tegen eenzaamheid	€ 13.259	€ 13.434	€ 19.385	Ja	N.v.t.
			13	Welzijn op recept	€ 12.597	€ 12.733	€ 19.797	Ja	N.v.t.
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 3.315	€ 3.315	€ 6.497	Ja	N.v.t.
			15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 9.679	€ 9.680	€ 38.088	Ja	N.v.t.
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/07*					
				Nee					
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)		Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H35B/02*				
			1	0983 gemeente Venlo	€ 111.609				
			2						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

VRO	J55	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/06*			
			17	€ 2.804	€ 73.598	129	€ 21.318	€ 291.405			
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/09*					
			0	€ 0	€ 0						
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/15*			
			0	0	0	0	0	146			
VRO	J94	**Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/01*	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst *Aard controle R* *Indicator: J94/02*	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a *Aard controle D1* *Indicator: J94/03*	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300 *Aard controle D1* *Indicator: J94/04*	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2). *Aard controle R* *Indicator: J94/05*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a *Aard controle R* *Indicator: J94/06*		
			1	*LAI23-03588716*	€ 43.747	0	0	€ 0	€ 43.747		
			2	*LAI24-03726528*	€ 0	0	0	€ 0	€ 0		
				Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/07*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/08*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/09*					
			1	€ 0	€ 0	Nee					
			2	€ 0	€ 0	Nee					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

VRO	J105	**Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls**		Projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/01*	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/02*	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle D1* *Indicator: J105/03*	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/04*	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle D1* *Indicator: J105/05*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J105/06*
			1	*2023-0000096092 / project 1*	31	Ja	16	N.v.t.	€ 0
			2	*2023-0000096092 / project 2*	18	Ja	0	N.v.t.	€ 163.350
			20						
				Kopie projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/07*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/08*	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/09*	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/10*	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/11*	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: J105/12*
			1	*2023-0000096092 / project 1*	€ 0	Ja	start bouw Q3 -2024	31	Ja
			2	*2023-0000096092 / project 2*	€ 163.350	Ja	start bouw Q3 -2024	9	Ja
			20						
				Kopie projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/13*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/14*				
			1	*2023-0000096092 / project 1*	Nee				
			2	*2023-0000096092 / project 2*	Nee				
			20						
VRO	J107	**Meerjarige stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen 2023**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J107/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J107/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: J107/03*	Cumulatief aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J107/04*	Cumulatief aantal gerealiseerde woonruimten voor statushouders en/of Oekraïense ontheemden (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: J107/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J107/06*
			1	SFT2023-03644556	€ 345.017	€ 700.509	48	24	Nee
			20						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

VRO	J209	**Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/01*	Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: J209/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: J209/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/04*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project *Aard controle D2* *Indicator: J209/05*	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/06*
			1 *RHA2022-03307561*	*Tijdelijke woningen gemeente Roerdalen*	€ 0	€ 313.870	€ 0	6
			2					
			10					
			Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/07*	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/08*	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/09*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle R.* *Indicator: J209/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/11*	
			1 *Tijdelijke woningen gemeente Roerdalen*	24	Nee	Ja	Nee	
			2					
			10					
VRO	J210B	**Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw** Sisa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise *Aard controle R* *Indicator: J210B/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J210B/03*	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/04*	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/06*
			1 030011 Provincie Limburg	€ 29.963	€ 0	1	200	Ja
			5					
KGG	K28	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/01*	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/02*	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten *Aard controle R* *Indicator: K28/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/04*	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle R* *Indicator: K28/05*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/06*
			€ 357.669	€ 87.540	€ 0	€ 853.564	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/07*					
			Nee					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
AenM	**M16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/01*	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: M16/02*	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: M16/04*	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie *Aard controle R* *Indicator: M16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO) *Aard controle R* *Indicator: M16/06*
			€ 2.955.084			€ 408.916	€ 185.463	€ 69.658
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/07*	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/08*	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/09*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/10*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/11*	
			€ 2.949	€ 2.576	€ 0	€ 3.624.646	€ 6.950.645	

Bijlagen

Bijlage 1: lijst ontvangen subsidies

Ontvangen Subsidies	2021	2022	2023	2024
Provincie				
Provincie Limburg				
Subsidie tijdelijke woningen Roerdalen			180.000	
Afrekening regiofonds GOML (1-4-2019/31-12-2021)		24.923		
Subsidie versterken centra Roerdalen			240.000	
Subsidie Centrum de Beuk Posterholt	90.000			
Subsidie herontwikkeling centrum Herkenbosch		36.000		
Subsidie project Wienkeskoel fase III, Melick				27.000
Subsidie verwijderen hemelboom				2.394
Provincie Noord-Brabant				
Subsidie voor opruiming gedumpte vaten	2.417			
Totaal	**92.417**	**60.923**	**420.000**	**29.394**
Nationaal				
Ministerie van Binnenlandse Zaken				
Toekenning startbouwimpuls 2023			473.350	
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat				
Verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023		102.200		
Subsidie Deltaplan project Zandstraat			46.667	
Stichting Nationaal Restauratiefonds				
Voorschot subsidie Beltkorenmolen O'berg	4.500	4.500	4.500	4.500
Waterschap Limburg				
Afkoppelen water		26.807		
Waterleiding Maatschappij Limburg				
Afkoppelen water		13.404		
Totaal	**4.500**	**146.911**	**524.517**	**4.500**
Europees				
Servicecentrum MER				
Subsidie ESF REACT EU				51.271
Totaal	**0**	**0**	**0**	**51.271**
Overig				
Gemeente Maastricht				
Doorbeschikking middelen aanpak ondermijning		2.700		
Veiligheidsregio Limburg Noord				
Project Kansrijk van start		11.795		
Gemeente Weert				
Transformatie beschermd wonen WvGGZ		3.487		
Totaal	**0**	**17.982**	**0**	**0**
Eindtotaal	**96.917**	**225.816**	**944.517**	**85.165**

Bijlage 2: overzicht beleidsindicatoren

	2020		2021		2022		2023		2024	
	Roerdalen	<25.000 inwoners	Roerdalen	<25.000 inwoners	Roerdalen	<25.000 inwoners	Roerdalen	<25.000 inwoners	Roerdalen	<25.000 inwoners
Verwijzingen Halt [per 1.000 jongeren]	5	10	4	8	5	8	9	9	4	9
Winkeldiefstallen [per 1.000 inwoners]	0,5	0,6	0,2	0,6	0,5	0,7	0,5	1	0,5	0,8
Geweldsmisdrijven [per 1.000 inwoners]	1,7	2,5	1,9	2,5	2,2	2,7	2,4	2,6	2,9	2,6
Diefstallen uit woning [per 1.000 inwoners]	1,5	1,4	1,2	1,2	0,5	1,2	0,7	1,1	1,7	1,1
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) [per 1.000 inwoners]	2,9	4,5	3,2	4,5	3,2	4,3	3,1	4	3,1	3,6
Functiemenging [%]	36,8	48,9	36,4	49	36,6	49,4	36,9	49,8		
Vestigingen (van bedrijven) [per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar]	137,9	165,8	144,3	171,7	150,4	179,9	158,3	187,3		
Absoluut verzuim [per 1.000 leerlingen]	4,2	2,7	-	2,9	2,6	4,5	10,2	6,1		
Relatief verzuim [per 1.000 leerlingen]	27	14	19	14	39	18	24	21		
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) [%]	1,7%	1,3%	1,3%	1,5%	2,2%	1,8%	1,8%	1,9%		
Niet-sporters [%]	55,8 %	50,3 %			54,4 %	47,9 %				
Banen [per 1.000 inwoners van 15-64 jaar]	442,5	670,9	443,4	678,9	452,8	695,8	468,2	708,1		
Jongeren met een delict voor de rechter [%]	1%	1%	1%	1%		1%	1%	1%		
Kinderen in uitkeringsgezin [%]	5%	3%	5%	3%	6%	3%	6%	3%		
Netto arbeidsparticipatie [%]	66%	70,6 %	67,7 %	71,6 %	68,3 %	72,9 %	68,8 %	73,7 %	68%	73,8 %
Werkloze jongeren [%]	2%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%		
Personen met een bijstandsuitkering [per 10.000 inwoners]	276,1	257,8	240,6	215,6	206,6	179,7	211,3	173,7	215,8	176

	2020		2021		2022		2023		2024	
	Roerdalen	<25.000 inwoners	Roerdalen	<25.000 inwoners	Roerdalen	<25.000 inwoners	Roerdalen	<25.000 inwoners	Roerdalen	<25.000 inwoners
Lopende re-integratievoorzieningen [per 10.000 inwoners van 15-64 jaar]	168,3	142,9	178,3	142,6	188	142,1				
Jongeren met jeugdhulp [%]			16,2 %	12,3 %	14,5 %	12,5 %	15,7 %	12,9 %	14,9 %	10,7 %
Jongeren met jeugdbescherming [%]			1,2%	1,1%	1%	1%	1,4%	0,9%	1,5%	0,8%
Jongeren met jeugdreclassering [%]				0,4%		0,3%		0,3%		0,4%
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO [per 10.000 inwoners]	720	624	670	636	700	644	750	653	700	607
Omvang huishoudelijk restafval [kg per inwoner]	146	129	152	116	83	109	89	103		
Hernieuwbare elektriciteit [%]	19,4 %	?	22,9 %	?	32,1 %					
Gemiddelde WOZ waarde [x €1.000]	232	293	245	313	261	342	306	393	306	408
Nieuw gebouwde woningen [per 1.000 woningen]	9,5	9,5	6,3	8,6	10,5	8,9	3	7,5		
Demografische druk [%]	80,3 %	79,4 %	81,7 %	79,6 %	82,7 %	80,1 %	85%	80,5 %	86,5 %	81,1 %
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden [€]	685	740	714	776	778	?	788	897	857	947
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden [€]	726	823	756	861	861	?	876	985	922	1037

Bijlage 3: Overzicht lopende investeringen

bedragen x € 1.000

Investeringen in 2024	Begroot actueel	Werkelijk	Restant
Nieuwe en vervangingsinvesteringen			
De Blokhut	311	294	17
Draaiende Wieken	150	353	- 203
Duurzaamheid	317	107	210
Fietsvoorzieningen	607	394	213
Flinke Ven	1.356	1.356	-
Gladheidsbestrijding	160	131	29
Groenrenovaties	698	145	553
Gronden investeren om te renderen	993	291	702
Locatie Koezoep	50	44	6
Machines en gereedschappen	151	104	47
Martinusschool voorbereiding	75	4	71
MFA Vlodrop	6.248	757	5.491
Mobiliteitsprojecten	-	213	- 213
Openbare verlichting	108	111	- 3
Overige openbare ruimte	28	4	24
Reconstructie wegen	964	487	477
Speeltuinen	128	52	76
Sportaccommodaties	175	-	175
Strategische (grond-)aankopen	1.962	-	1.962
Tijdelijke opvang statushouders	699	690	9
Uitvoering GRP	1.470	398	1.072
Verbouwing gemeentehuis	20	32	- 12
Verbouwing gemeenteloods	1.100	984	116
Verkeersveiligheidsprojecten	267	175	92
Vervoermiddelen	391	324	67
Wienkeskoel III	30	3	27
Woonwagens	497	- 77	574
Zonnestation	1.436	-	1.436
Totaal	**20.391**	**7.376**	**13.015**

Bijlage 4: Afkortingenlijst

AFKORTING	OMSCHRIJVING
A&O-fonds	Stichting Arbeidsmarkt & Opleidingsfonds Gemeenten
AB	Algemeen Bestuur
ADV	Anti discriminatie voorziening
AED	Automatische externe defibrillator
AMWAPV	Algemeen plaatselijke verordening Algemeen Maatschappelijk Werk
AP	Autoriteit Persoonsgegevens
APV	Algemeen plaatselijke verordening
ASV	Algemene Subsidieverordening
B&W	Burgemeester en Wethouders
Babs	Buitengewoon Ambtenaar van de Burgerlijke Stand
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Bijzondere bijstand zelfstandigen
BGT	Basisregistratie grootschalige topografie
BIBOB	Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur
BIG	Baseline Informatiebeveiliging Gemeente
BIZ	Bedrijven Investeringszone
BLP	Productie- en Levering Bedrijf
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BRO	Basisregistratie ondergrond
BRP	Basisadministratie Personen
BsGW	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening gemeenten
BV	Besloten Vennootschap
CAK	Centraal Administratiekantoor
cao	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal bureau voor de statistiek
CIZ	Centrum Indicatieorgaan Zorg
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CPB	Centraal Plan Bureau
CROW	Centrum voor Regeling en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
DB	Dagelijks Bestuur
DHZ	Doe Het Zelf
DIFTAR	Gedifferentieerde tarieven
DIGID	Digitale Identiteit
DIV	Digitale Informatie Voorziening
DSO	Digitaal stelsel omgevingswet
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
ECB	Europese Centrale Bank
EMU	Europese Monetaire Unie

AFKORTING	OMSCHRIJVING
ENSIA	Eenduidige normatief single information audit
EU	Europese Unie
EU-regio	Europese-regio
EVP	Employer Value Proposition
FIDO	Financiën Decentrale Overheden
FLO	Functioneel Leeftijdsontslag
Fte	Fulltime-equivalent
GFT	Groente, Fruit, Tuin
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGOR	Gewenst Grond en Oppervlakte Regime (Nieuw Limburgs Peil)
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GI	Gecertificeerde Instelling (in het kader van jeugdzorg)
GIP	Grens Info Punt
GOED	Geduld, Openheid, Eerlijk en Discipline
GOML	Gebiedsontwikkeling Midden-Limburg
GR	Gemeentelijke Regio's
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GVVP	Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan
HRM	Human Resource Management
I&A	Informatie & Automatisering
IBD	Informatie Beveiligingsdienst
IKC	Integraal kind centrum
INTERREG	Europese subsidieregeling voor ruimtelijke en regionale ontwikkeling
IOAW	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen
IPO	Interprovinciaal Overleg
JIM	Jouw Ingebrachte Mentor
KBO	Katholieke Bond van Ouderen
KCC	Klant Contact Center
KRW	Kader Richtlijn Water
LKM	Limburgs Kwaliteits-Menu
LLTB	Limburgse Land- en Tuinbouwbond
LOG	Landbouw Ontwikkelingsgebied
LTA	Landelijk Transitie Arrangement
ME	Mobile Eenheid
(SC) MER	(Servicecentrum) Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen
MER SD	Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen Sociaal Domein
MOP	Meerjarenonderhoudsplanning
MSN (grenspark)	Maas-Swalm-Nette
MT	Management Team
MTD	Maatschappelijke diensttijd
NCNP	No cure no pay

AFKORTING	OMSCHRIJVING
NML (zorggroep)	Noord- en Midden-Limburg
NNN	Natuurnetwerk Nederland
NV	Naamloze Vennootschap
OD	Omgevingsdienst
OML	Ontwikkelingsmaatschappij Midden Limburg
OTS	Onder toezichtstelling
OZB	Onroerende Zaak Belasting
P&O	Personeel en organisatie
PAS	Programma Aanpak Stikstof
Pfas	Poly- en perfluoralkylstoffen
PDC	Producten & Diensten Catalogus
PGB	Persoonsgebonden budget
PNIK	zelfevaluatie paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten
POC	percentage of completion (berekenmethode winstneming bij bouwgrondexploitatie)
PUN	Paspoortuitvoeringsregeling Nederland
PW	Participatiewet
RD	Reinigingsdienst
REO	Ruimtelijke Economie & Ontwikkeling
RES	Regionale Energie Strategie
RIEC	Regionale Informatie- en Expertise Centra (bestrijding ondermijnende criminaliteit)
RO	Ruimtelijke Ordening
RON	Reanimatie omroep netwerk
RMT	Regionaal mobiliteitsteam
RUD	Regionale Uitvoeringdienst
RUDDO	Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden
SD	Sociaal Domein
SIA	Strategische Investeringsagenda
SISA	Single Information, Single Audit
SML	Samenwerking Midden Limburg
SNF	Stichting Normering Flexwonen
SoZa	Sociale Zaken
SPUK	Regeling Specifieke Uitkering stimulering sport
SPUKIJZ	Regeling Specifieke Uitkering ijsbanen en zwembaden
ST	Sociaal Team
SUWI	Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen
TOZO	Tijdelijke Overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
TOP's	Toeristische overstap punten
UP	Uitvoeringsplan
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen
VAB	Vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VPB	Vennootschapsbelasting

AFKORTING	OMSCHRIJVING
VTH	vergunningverlening, toezicht en handhaving
VVGB	verklaring van geen bedenkingen
VVV	Vereniging voor Vreemdelingen Verkeer
WCL	Waardevol Cultuurlandschap
WGR	Wet Gemeenschappelijke Regeling
WIZ	Werkorganisatie Informatieberaad Zorg
WML	Waterleiding Maatschappij Limburg
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WNT	Wet Normering van topinkomens
WON	Wet Onafhankelijk Netbeheer
WOZ	Wet Onroerend Zaakbelasting
WPG	Wet Publieke Gezondheid
WSP	Werkgevers servicepunt
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WVGGZ	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg
WWB	Wet Werk en Bijstand
WWNV	Wet Werken naar Vermogen
ZIP	Zorg- en innovatieplatform
ZZP	Zelfstandige zonder personeel

RSM Netherlands Accountants N.V.
Bekkerweg 10
Postbus 6005
6401 SB Heerlen
T 045 405 55 55
www.rsmnl.com

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de gemeenteraad van de gemeente Roerdalen

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van de gemeente Roerdalen te Sint-Odiliënberg gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2024 en van het vermogen van de gemeente Roerdalen op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:
1. het overzicht van baten en lasten over 2024;
2. de balans per 31 december 2024;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het college van burgemeester en wethouders over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2024;
4. de sisa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
5. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol jaarrekening 2024 van de gemeente Roerdalen en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Roerdalen zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikte is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden – rechtmatigheidsverantwoording

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel rechtmatigheidsverantwoording in de toelichting op de jaarrekening op paginanummer 199 tot en met 201. Het college van burgemeester en wethouders heeft in deze rechtmatigheidsverantwoording toegelicht dat een deel van de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen. Het totaal aan geconstateerde afwijkingen (rechtmatigheidsfouten), voor een bedrag van in totaal € 4.584.000 ligt boven de door de gemeenteraad vastgestelde verantwoordingsgrens. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
ASSURANCE | TAX | CONSULTING

RSM Netherlands Accountants N.V. is een onafhankelijk lid van het RSM netwerk en handelt onder de naam RSM. RSM is de handelsnaam van elk bij het RSM netwerk aangesloten kantoor. Het RSM netwerk is een samenwerkingsverband van onafhankelijke accountants- en advieskantoren, die ieder voor eigen verantwoordelijkheid werken. Het RSM netwerk bestaat in geen enkel rechtsgebied als afzonderlijke rechtspersoon. Op alle opdrachten zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, die op verzoek kosteloos worden toegezonden. RSM Netherlands Accountants N.V. is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 34255759.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel
Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 822.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de gemeenteraad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 100.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, sisa-, of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's
Wij hebben risico’s geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de gemeente Roerdalen en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het college van burgemeester en wethouders inspeelt op frauderisico’s en het interne beheersingssysteem monitort, alsmede de wijze waarop de gemeenteraad toezicht uitoefent en op de uitkomsten daarvan.

Wij hebben ten aanzien van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude de opzet en implementatie van de interne beheersing geëvalueerd. De organisatie heeft diverse maatregelen verweven in de interne beheersing binnen de diverse processen. Een interne frauderisicoanalyse waarin frauderisico’s worden geïdentificeerd en relevante interne controlemaatregelen worden gedefinieerd om deze frauderisico’s te mitigeren is vooralsnog niet gestructureerd aanwezig.

Wij hebben om inlichtingen gevraagd bij de leden van het management en gevraagd of zij op de hoogte zijn van feitelijke, vermeende of vermoede fraude.

Als onderdeel van ons proces inzake het identificeren van risico’s op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormen voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

De door ons geïdentificeerde frauderisico’s en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

Doorbreking van interne beheersingsmaatregelen door de leiding van de organisatie
Het management bevindt zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken. Hoewel het risico dat het management interne beheersingsmaatregelen doorbreekt in sommige entiteiten groter is dan in andere, is het in alle entiteiten aanwezig.

Als gevolg van de onvoorspelbaarheid van de wijze waarop het management interne beheersingsmaatregelen doorbreekt, vormt dit een risico op een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude en vormt het om die reden een significant risico. Dit betreft een vanuit de regelgeving verplicht frauderisico dat geadresseerd dient te worden tijdens de jaarrekeningcontrole.

Wij hebben inzicht verkregen in de voor de financiële administratie gehanteerde dagboeken, alsmede de aard van de journaliseringen die op deze dagboeken plaatsvinden. Tevens hebben wij het bestaan van het proces omtrent het doorvoeren van memoriaalboekingen getoetst. Op basis van het inzicht in dagboeken en journaliseringen hebben wij voor de dagboeken waarop memoriaalboekingen plaatsvinden, onderzoek verricht naar de doorgevoerde memoriaalboekingen met name gericht op overboekingen tussen programma's c.q. taakvelden.

Wij hebben inzicht verkregen in de wijze waarop het betalingsproces is vormgegeven en hebben de aanwezigheid van het vierogenprincipe in het betalingsproces getoetst. Wij hebben gegevensgerichte werkzaamheden ten aanzien van uitgaande betalingen uitgevoerd, uitgaande van een risico op onrechtmatige betalingen als gevolg van onterechte wijzigingen in een bankrekeningnummer van een crediteur.

Wij hebben inzicht verkregen in de wijze waarop de gemeente het proces ten aanzien van schattingen heeft vormgegeven. Wij hebben werkzaamheden uitgevoerd ten aanzien van de jaarrekeningposten waarvoor een materieel schattingsrisico is geconstateerd, waaronder de voorzieningen inclusief de debiteurenvoorziening. Hierbij hebben wij door middel van diverse detailwerkzaamheden aansluitingen gemaakt tussen de verantwoording en de onderliggende brondocumentatie.

Wij hebben geïdentificeerd of er sprake is van significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening.

Voorts hebben wij in onze controle een element van onvoorspelbaarheid ingebouwd. Tevens hebben wij kennisgenomen van advocatenbrieven en zijn wij tijdens de controle alert gebleven op indicaties voor signalen van fraude. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Frauderisico dat de Europese aanbestedingsregels niet worden nageleefd
Gemeenten doen zaken met een omvangrijk aantal leveranciers. Het risico bestaat dat de Europese aanbestedingsregels niet worden nageleefd om opdrachten onterecht aan bevriende partijen te kunnen gunnen, hetgeen tot onrechtmatige besteding van middelen leidt.

Wij hebben door middel van het voeren van interviews inzicht verkregen in het aanbestedingsproces van de gemeente. Tevens hebben wij werkzaamheden uitgevoerd om het bestaan van het aanbestedingsproces vast te stellen.

Wij hebben werkzaamheden uitgevoerd uitgaande van de cumulatieve (meerjarige) bestedingen per leverancier. Hierbij hebben wij deelwaarnemingen uitgevoerd, waarbij wij voor bestedingen die de Europese drempelwaarden overschrijden aansluiting hebben gezocht met de onderliggende aanbestedingsdocumentatie.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie
Zoals toegelicht in de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" in de jaarstukken heeft het college van burgemeester en wethouders een beoordeling opgesteld van de mogelijkheden van de gemeente om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie op te vangen en de bedrijfsvoering zonder tussenkomst van de provinciale toezichthouder voort te zetten.

Wij hebben onder andere de volgende werkzaamheden uitgevoerd om de risico-inschatting van het college van burgemeester en wethouders te evalueren:

- Kennisnemen van de analyse in de paragraaf “Weerstandsvermogen en risicobeheersing” van het college van burgemeester en wethouders en overwegen of deze alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle van de jaarrekening kennis hebben genomen en het bevragen van de organisatie over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten die ten grondslag liggen aan deze analyse.
- Kennisnemen van de meerjarenbegroting en de ontwikkelingen in de sector decentrale overheden.
- Inzicht verkrijgen in de verplichte financiële kengetallen in relatie tot de gangbare ratio’s in de sector.
- Inwinnen van inlichtingen over kennis inzake het niet in staat kunnen zijn om financiële risico’s op te kunnen vangen vanuit de reguliere exploitatie.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie
De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten
Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de sisa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2024 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking sisa.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking sisa. In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2024, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering sisa-verantwoordingsinformatie 2024 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking sisa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fraude of fouten niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader behorend bij het controleprotocol jaarrekening 2024 van de gemeente Roerdalen en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude en fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol jaarrekening 2024 van de gemeente Roerdalen, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Heerlen, 1 juli 2025
RSM Netherlands Accountants N.V.

Digitaal ondertekend door:

Stefan Prevoo
1 juli 2025 15:10 +02:00

drs. S.J.M. Prevoo RA